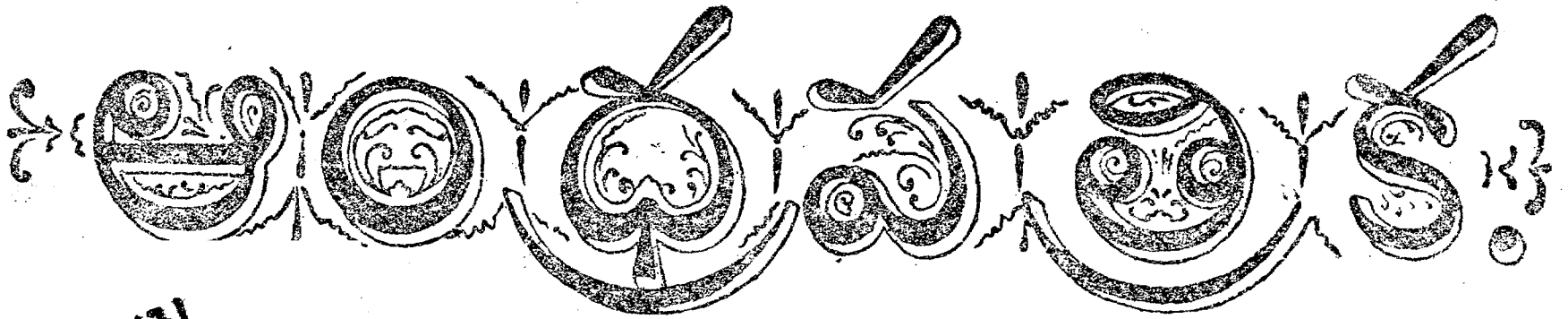

కాంగ్రెసు వృత్తాంతము

Register No. M 1118

చందా సం॥ 1-కి 24-0-0.

విడి వత్రిక 1-కి 0-1-0

21/131

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 544.

Vol. 12 } చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ డిసెంబరు నెల 31-వ తేది గురువారము } No. 310
సంపుటము ౧౨ } శ్రీ కృష్ణనగ్రామ సంపత్కరము, పుణ్యమాన బహుళ శ్రావణ ౧ } సంచిక 3౧౦

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారితే శేలకు శేలు యోగ్యతావత్తములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోనముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిధ నొప్పులకు నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన కఠిర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి జేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

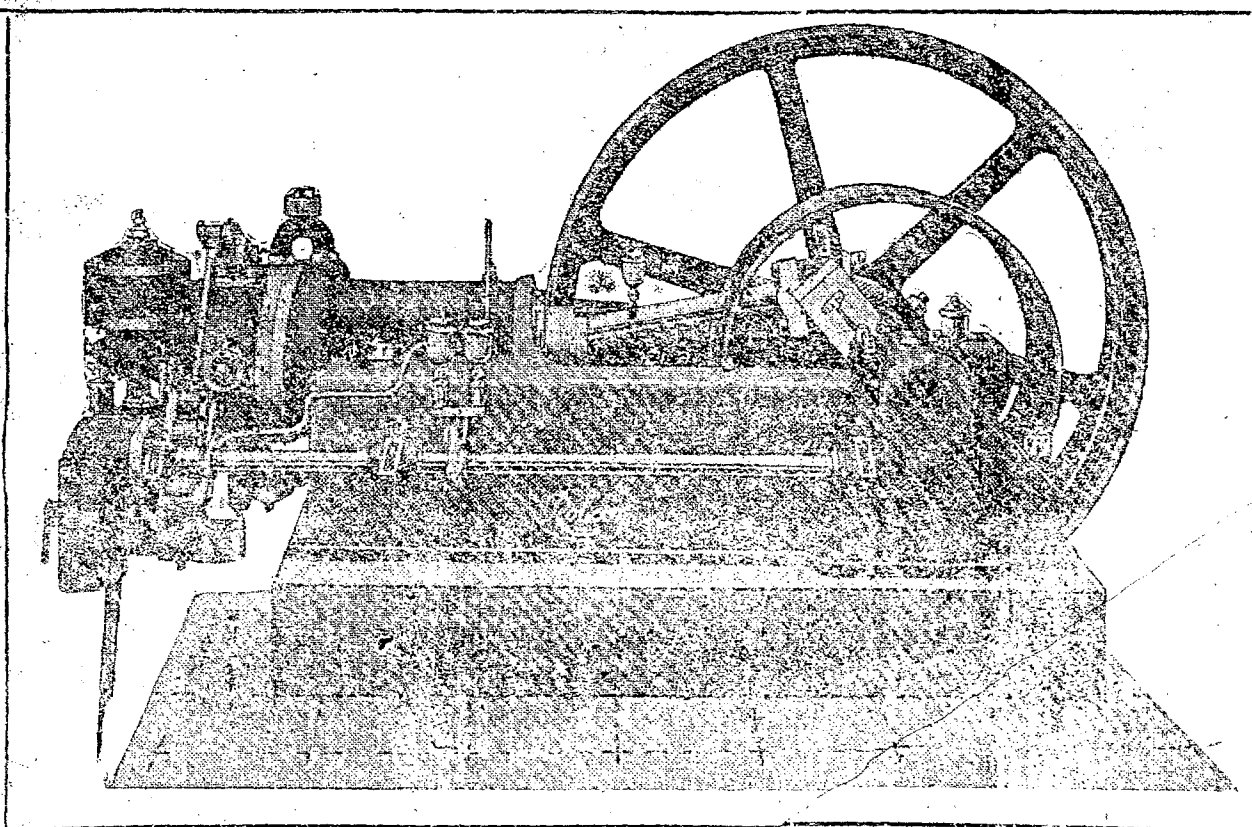

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 219 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

The Best and Up-to-date Engine in the Market

“రాబీన్” లాంగ్ స్ట్రోక్ న్యూట్రైపు సెమిడీ సెల్ క్రూడ్ ఆయిలు యింజనులు

1860

ఫేమస్ “రోల్స్ రాయిస్”
క్రూడ్ ఆయిల్
ఇంజనులు
(2) డబల్ ఫ్లై
ల్ న్యూట్రైపు
క్రూడ్ ఆయిల్
ఇంజనులు
(3) ‘లో కల్ పేషన్’
ఇంజనులు
(4) గ్యాస్ ఇంజనులు
స్టాండులు
రెసిన్ కలర్
నుంచబడును.

లోడు లాగుటలో ప్రసిద్ధిచెందినవి. ఎంత మడ్డి క్రూడ్ ఆయిలుతోనైనా చక్కగా పనిచేయును. ఆయిలు బహు తక్కువగా ఖర్చుగను
పేపరై జరుగు తరుచుగా క్లీన్ చేయ నవసరములేదు. ఇంజనులు భారీవిగానున్నా, సామానులు బలముగాను,
ఔండురు అధికముగానున్ను వుండుటచే చాలకాలము చక్కగా పనిచేయును. ఇంజను నడిపించుటకు విశేష నేర్పదము అక్కరలేదు

సోల్ డేజంటు:— లండన్ ప్రేడింగు కంపెనీ, బెరహావ (ఇండియా)

మద్రాసు ఆఫీసు:— లండన్ ప్రేడింగు కంపెనీ 14-15 సెంట్రులైన్ బీచ్, మద్రాసు.

చిరునామా మార్పును గమనింపుడు.

పుస్తకములు తయారైనవి.

కర్తవ్య మంచితా మిషన్ యివ్వబడును.

విద్యాధికులచేత ప్రశంసగననవి. పత్రికారాజములచేత ప్రసిద్ధి కెక్కినవి. సర్వజనాదరణీయముగ పాఠబునున్నవి. స్వరలిపిత లిపి ముద్రింపబడుచున్నవి.

ఫెడరేట్ కాగితము. చక్కని అచ్చు, చురుగ్దైనది, పుస్తకము వెల రు. 1. 2270
సంచారి వెంటనుబ్బరావు 71 లయాలోహాష్టలు కెత్తెలుపొస్తు మద్రాసు.

హిందూ ముసల్మానుల వికమత్యము! ముహమ్మదీయుల మతగ్రంథము జాతీయ ఔన్నత్యము!

నలకాదు, నాటకము కాదు! కురాను పరీవు శాస్త్రవాద్యము

కర్త: చిలుకూరి నారాయణరావు, ఎమ్. ఏ. ఎల్. టి. 2310

(రాజమహేంద్రవర కళాశాలయందు సంస్కృతాంధ్ర భాషాధ్యాపకులు)

800 పుటల గ్రంథము: వెల సాధారణప్రతి రూ. 3 లు; ఉత్తమప్రతి రూ. 4 లు.

దయచేసి ఒక పుస్తకమును కొనండి. ఆంధ్రవాద్యమును పోషించండి.

వలయువారు: మేనేజరు, ప్రపంచమత గ్రంథమాలా కార్యస్థానము,

ఇన్నీసుపేట, రాజమహేంద్రవరము.

అప్పటమైన చ్యవనప్రాస

2426

(సుప్రసిద్ధమైన ఆయుర్వేద ఔషధము) పరిశుభ్రతకు, లో పరహిత్యమునకు పూచీ యివ్వబడును.

ఈ దిగువ తెలుపబడిన వ్యాధులకు తప్పక మంచి గుణమిచ్చునట్లు పరీక్ష చే రూఢియైనది.

దగ్ధ ఉబ్బసము విస్తారముగా పనిచేయుట

జలబు క్వాసకృచ్ఛము ఎదుగుకుండ జేయుట

రామ్మూ పడికెము చిక్కిపోవుట, దుర్బలత్వము కృశించేయు వ్యాధులు మొదలగునవి

కారిజమును మంచి స్థితిలో నుంచును. సులభముగా జీర్ణమును. కాలప్రవర్తిని సరిగా నుంచును.

మిక్కిలి బలకరమైనది. మంచి రుచికరమైనది ఎంతధర యిచ్చినను యితరకంటెను శ్రేష్ఠమైనది దొరకదు. ఎంత వయ

స్సునం దైనను ప్రతిదినము ఉపయోగించుటకు తగిన శ్రేష్ఠమైన టూనికు. కాడ్లెలివర్ నూనె కంటెను శ్రేష్ఠ

మైనది 20 తులము (40 దినములకు సరిపోవు) ఔషధము. వెల రూ. 2-8-0

KALPATARU AYURVEDIC WORKS,

Head Office: -94, GREY STREET, CALCUTTA.

వనోషధి శబ్దార్థనిఘంటువు.

మూలికలయొక్క సంస్కృతనామములకు వాడుకలో నున్న తెలుగు పేరులు వ్రాయబడినవి. 35000 శబ్దములకు అర్థములు కలవు ఇదిఉన్నచో చైతన్యశక్తి సింధు, సర్వశబ్దసంబోధిని మున్నగు గ్రంథములు అక్కఱలేదు. క్యాలికోదేందు వెల 3-4-0 లు.

ఇందు సమస్త ఖనిజములు శుద్ధిచేసి భస్మములు చేయు యానా ని ఆయుర్వేదవిధానములు గలవు. తు 1 కి రు. 500 కిమ్యుకుగల భస్మములుకూడ గలవు. వెల రు. 1-8-0

2454 రెడ్డి సోదరులు, రాయవరము, గోదావరి.

వైరెక్సు | మలేరియా, ఇతర జ్వరములకు

ఒక్కటియే తక్షణమే కుదుర్చును. దీనిని ఉపయోగించిన రోగులు ఆరోగ్యమును పుట్టిన గలిగియుండుటయే ఒక గొప్ప యోగ్యతాపత్రిక. ఇందుచేతనే వైరెక్సుకి లెక్కపెట్టు

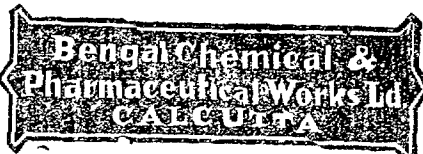
ట విలుకానంత మిక్కిలి ఆమితముగా విక్రయించబడుచున్నది.

ఇందేమియు రహస్యములేదు

దయచేసి వ్రాసిన యోగముకూడ తెలుపబడును

బుడి 1 కి రూ. 0-13-0 మాత్రమే

వి. పి. ఖర్చులతో సహా రూ. 1-4-0.

1591

24 గంటలలో అద్భుతమైనగుణము ఇవ్వబడును

తామరమందు:- అన్ని రకముల తామర, చాకలిగడ్డచేగులుగు గజ్జ, మరి యితరచర్మవ్యాధు

లు. తక్షణమే కుదురును. తేలుకాటుకు అమోఘమైనవివారిణి. బుడి 1 కి ధరరూ. 0-8-0.

అమరావతి ఏజన్సీ, పార్కు-రౌను, మద్రాసు.

బరంపురం

(స్వకీయవిలేఖరి)

శ్రీ పాకనాటి వేంకటేశ్వర్లు నాయుడుగారి మరణము.

డికెంబరు 29:—బరంపుర పెద్దలలో నొకరును, వర్తక శ్రేణులలోను, చాలకాలము స్థానికసంస్థలలో ఉన్నత పదవియందుండినవారగు అగు రావుసాహెబు పాకనాటి వేంకటేశ్వర్లు నాయుడుగారు మొన్న ఉదయము మరణించిరి. వీరు చాలదినములనుండి ఉబ్బరరోగపీడితులయి యుండి, జ్వరముకూడా వచ్చుటచే మరణించిరి. వీరి శవముతో అనేక పురజనులు శ్రద్ధానమునకేగిరి. వీరి మధ్యనే ఒక దేవాలయనిర్మాణకాని పునాదులకూడ వేయించిరి.

భక్తశ్రవణం తాలూకాలో కృష్ణ

ఈ కేసులో నేరారోపణము చేయబడిన విశ్వనాథరావు ఎమ్. ఎల్. సి. (బోర్డు ప్రాతాంత్యక్షులు) జామీనుమీద విడిచిపెట్టబడి యున్నారు. కేసు నెమరుకుకు ఒప్పచెప్పబడినది.

క్రొత్త ఆంగ్లవారపత్రిక

ది యాస్ట్రేలియన్ ఆంగ్ల వారపత్రిక (రాజకీయమైనది) గోదవరీసుమి శ్రీ ఎం. ఎల్. సి. కళింధూరుగారో ఎమ్. ఎల్. సి. గార్ల సంపాదకత్వమున జనవరి 1 నుండి వెలువడును.

వరంతుత్సవము

నిన్న 28 వ తేదీ సాయంత్రం 5 క్లక్ గంటలకు బ్రహ్మసమాజమందిరమునందు లింగరాజపాణి గ్రామీ బి. ఏ. బి. ఎల్. గారి అధ్యక్షతక్రింద బ్రహ్మజ్ఞ మధుసూదనరావు, ప్యాశిమోహన ఆచార్యులు గార్ల వరంతుత్సవము జయపబడినది. ప్రార్థనగీతముతో సభ నారంభించిరి. తరువాత యాశ్వరప్రార్థనము సలిపిరి. ఆరుగురు వక్తలు కీర్తి శేఖరైన పైయిద్దరి బ్రహ్మసేవకుల జీవిత విశేషములు మొదటి వారి భాషా సేవ గూర్చి ఉపన్యసించిరి. అధ్యక్షులు ఆఖరన ఉపన్యసించు మధుసూదనరావుగారు గొప్ప భక్తుడైయు, అతనికి యాశ్వర విశ్వాసమెంతయోడెనో మానవునియందు కూడ నంత సమ్యక్ము విశ్వాసమునుండెననియు ఎల్లప్పుడూతడు యాశ్వరధ్యానముచే భక్తిపరవశుడై యుండెననియు, నాతని వ్రాతలు గూడ భక్తిరససంధితములనియు ఉత్కృష్టదేశమున కాతని గోల్లొప్పితో కవివంటివాడనియు జెప్పిరి. ప్యాశిమోహనుడు మానవ సేవయే యాశ్వరసేవగా భావించి మానవుల కంట సేవజేసినవాడని జెప్పిరి. వీరిరువురూ అంత్యకాలముక దైవస్మరణచేయుమరణించిరినియు యువకులకు వీరిరువురు నాదర్శప్రాయులనియు జెప్పిరి.

ఒక జయకీర్తనతో సభ ముగిసెను. సభ జరిపించిన బాలకృష్ణరావుగారికిని, అధ్యక్షునకు వందనము లర్పించిరి.

బయస్కోపు కంపెనీ

బరంపురం వాస్తవ్యులైన ఎమ్. లక్ష్మీపుల్లగాలిగారి క బయస్కోపు కంపెనీని పెట్టిరి. హుస్సేనీ పిక్చర్ హౌసువాడు గతవారమున 2 దినములు బయస్కోపు ప్రదర్శించి వచ్చిన ఖర్చును శేషనల్ పొల్తు, అందు చేబీవీక్ ఖర్చునకై సహాయము జేసిరి.

శ్రీరామ వీలాఫ్ నాటకసమితి శ్రీకాకుళం

వీరు బ్రహ్మపురం వచ్చిరి. నాటకమును ప్రదర్శించెదరు.

హిందూమహాసభ- గీతారబూధ

హిందూమహాసభ వారి యాజమాన్యమున ప్రతియేకాదశిదినమునందును భగవద్గీతగూర్చి యుపన్యాసము, బోధలు ఏర్పాటు చేయబడినవి. పాఠలలో చాల ఉత్సాహము ప్రబలి యున్నది. ఆనాడు హరిభజన మొదలైనవి కూడ జరుపబడుచున్నది.

మ క ర ధ్వ జ

రసాయనము

2460

దీనిని నేపించినచో మూత్రముతో కలిసిపోయెడి శుక్లమును నిలుపును. పలుచబడిన పిర్యమును గట్టిపథిరతిలో అతి శీఘ్రచేతస్థలన మవుటను మాన్పును. రక్తమును శుభ్రపరచి దేహపుష్టి, పిర్యవృద్ధి, కాంతి, బలము, రతివార్ధ్యము, ఇంద్రియపుష్టి, మొదలగునవి బలము కలుగును. నెలదినములకు సరిపడుచుండు తపాలా ప్యాకింగు ఖర్చులతో రు 3-7-0.

పి.ఆర్. మెడికల్ హాల్, రామచంద్రపురం (గోదావరి)

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా ప్రభుత్వ ఆదిమాంధ్ర మహాజనసభ

యేలూరు - 27-12-25

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు మ. రా. రా. శ్రీ. రాయుడు గంగయ్యగారి ఉపన్యాసము

ఆదిమాంధ్ర నాయకులారా! నా స్వస్థల సందర్భార! ఒక్క పిలుపును మీరందరను సంఘాభిమానముచే యిచ్చుటకు వచ్చినందులకు నా హృదయపూర్వకస్వాగత మర్పించుచున్నాను.

ఆదిమాంధ్ర మహాజనలారా! మనము ఏడు లేక ఎనిమిది సంవత్సరముల నుండి రాష్ట్రీయ సభలు, జిల్లాసభలు, తాలూకా సభలు, గ్రామసభలు చేయుచున్నాము. ఇందులో చాలభాగము మనయందభిమానముగల అగ్రజాతి మహానీయుల ఉద్బోధనలవలనను, వారి సాహాయ్యమువల్లను జరుగుచున్నవి.

(1) మనలో గల సాంఘికదురాచారములను నిర్మూల పరచుట యెట్లు?

(2) మనజాతిలోగల భేదభావములను రూపుమాపి సంఘాన్నత్యము నేతిరన పొందవలెను?

(3) మన ఘోరదరిద్రతను రూపుమాపి ఆర్థికముగ మనము అభివృద్ధిగాంచుటెట్లు?

(4) విద్యాభ్యాసములపై అడ్డసాంధకారమున మునిగి యున్న యాజాతినీ సజీవముగ జేయుటెట్లు?

(5) మతవిషయములు ఎంతమాత్రమున లేక ప్రతిదినమున రూపాంతరము నొందుచున్న యాజాతినీ నొకధర్మమునకు బద్ధులుగా నున్నట్లు జేయుటెట్లు?

(6) మన సకలకష్టములకును కారణమైన యీ అస్పృశ్యతావిచారిని పారదోలి స్వేచ్ఛ బడయుటెట్లు?

(7) రైతులకును మనకును గల వృత్తిధర్మములను సంఘరించుటెట్లు?

(8) దొరతనమువారు మన యభివృద్ధికి గోరి మనకు జేయుచున్న సదుపాయములలో వారి కెట్టి సలహాల నివ్వవలయును?

(9) అగ్రజాతినాయకులకు మన సందేశ ముద్ది?

మనము యీ వైయంకేములనే సమగ్రముగా ఆలోచించవలయును.

మనముందు వెనుకటి సిరిగతులు

పూర్వము మనజాతి మహోత్సాహమైన వైభవము అనుభవించినదని చెప్పెదరు. అందులకనేక చరిత్రాత్మక మగునట్టియు కాస్త్రసంబంధమైనట్టియు దృష్టాంతములను పెక్కులు మూడెదరు అది అంతయు వెనుకటి సంగతి.

ఇది వరకు జరిగిన పెక్కు కులసభలలో మననాయకుల సభలలో యీ హంకారము లన్నియు మన నాయకులు చిర్చించిరి. పత్రికాధిపతులు, చరిత్రకారులు పలు మారు ప్రాసియించిరి. ఇప్పుడు దాగాలోనికి దిగుట చరిత్రచర్యగాము. అయితే ప్రస్తుతస్థితిని గరించి క్లుప్తముగా మనవిచేయుచున్నాను. మహాజనలారా! నేను చెప్పబోవు విషయములు మన కండ్లమెదులు స్పష్టముగా కనబడుచున్నవి గాని ఉపాధిప్రపంచములోనివి గావు.

తల మొదలుకొని కాళ్ల వరకును కడుదరిద్రముగా నున్న జాతి యేది? నూటికి ఒక్కడైనను విద్యావివేకములేక మానవమాత్రుల పునిపించుకొనుటకు అర్హులైన సంఘ మేది? ఘోర

దురాచారములను బాల్చి బానిసలకంటె కడుహీనముగా నున్న జాతియేది? ఇండ్లు వాకిండ్లు, వృత్తులు మతము, సంఘము లేక అల్లాడుచు కడుహీనముగా జూడబడుచున్న మానవసమాజ మెచ్చట గలదు? అనేకమంది దేశభక్తులకును, దేశనాయకులకును, భక్తులకును, పీతాధిపతులకును, ప్రభువులకును దూరమై స్వరించుటకు నైనను కొరగాని బ్రతుకెవరిది? దేశములో నెన్ని మార్పులు గలుగుచున్నను ఇతరసంఘము లెట్టిపరిణామము నొందుచున్నను, కులము లెట్టి అభివృద్ధి పొందుచున్నను, దేశమునకును, దైవమునకును మరుపులో నుండు మానవులెవరు! ఇప్పుడు మనసంఘము అభివృద్ధిలోనికి వచ్చుచున్నదని పెక్కుమంది జూపెదరు. శిథిలములు మారినవనియు ప్రాసెదరు. అస్పృశ్యత రూపుమాలుటకు బద్ధకంకణుల మెతిమిని వాదించెదరు. ఉపన్యాసవేదికలపై ఘోషించెదరు. అస్పృశ్యత నాశనమగుచున్నదని తర్కవాదము సల్పెదరు.

ఆదిమాంధ్ర మహాజనలారా! ఒక్కమనవి జేయుచున్నాను. మనసంఘమునకై అఖండత్యాగముజేసి నేవజేయుచున్నామీయులు. లేక పోలేరు. కొద్దికో గొప్పగనో కృషి జరుగుట లేదని నేను జెప్పను. పత్రికాధిపతులు, దొరతనమువారు సానుభూతి జూపుటలేదని వాదించును. కాలపరిస్థితులు అణచుత్రమును అనుకూలముగ లేవని వాదించును. కాని యేరెండు, మూడు పట్టణములలో వదలుదు. పెద్దగ్రామములు మొదలుకొని పల్లెలలోనికి సహితము వెళ్ళెదరు. అగ్రజాతినానుభూతి యెంతవరకు గలదో కాంతిది త్రములలో విచారించును. దీనినిబట్టి యితరసంఘములకును మనకునుగల పోలికయు పూర్వమునకును యిప్పటికిని గల వ్యత్యాసము పట్టవగలవలె కాన్పించును. అయితే పూర్వమునకును ఇప్పటికిని ఒక్కభేదము గలదు. భావప్రపంచములో కొంత ఉత్సాహమును చలనమును గలిగినది.

మన లోటుపాట్లు

మహానాటి నాయకులారా! నాస్వస్థలసందర్భార! ఏ సంఘమైన అభివృద్ధి గాంచుటకు ముందు సంఘలోపములను నివారించుకొనుట ముఖ్యవిషయము. ఇప్పుడు మనలో నున్నత్రాగుడు దురభ్యాసమును పూర్తిగా నాశనము జేయవలెను. మన సంఘనాశనమునకు ఇదియే పర్యవసావలె అడ్డునచ్చుచున్నది. మనము సంపాదించుకొను కొద్దిపాటి ద్రవ్యమైనను యీ దేవత కొరకే అర్పించుచున్నాము. మీరందరను వెంటనే యీ మాద్యపాన దురభ్యాసమును మనసంఘములోనుండి తరిమివేయవలెను. అట్లు చేసినగాని మనము అభివృద్ధిగాంచలేము.

మరియు చనిపోయిన గొడ్డను తిని మనజాతికి అపభ్రాతి లేరారు. గోవధ పూర్తిగా మానవలెను. గోవు మనతల్లి, కులదేవత. గోమాతను ఇంటింట పెంచవలెను. పండులు పెంచుటగాని వంపుటగాని, తినుటగాని మనము పూర్తిగా మానవలెను. సభాసభకార్యములందు ముఖ్యముగా మాంసాహారమును మానివేయవలెను. అందువలన శిర్ష్యులగును. అహింసావ్రతము మన కలవదును. అహింసావ్రతము పూనిన, ఉత్తమపద్ధతి యీ ప్రపంచములో మరేదేదీయులేదు. అది ఒక్క హిందూదేశములోనే అందులో ఒక్క హిందువులకే కులదేవతయై రాజిల్లుచున్నది. పూర్వకాలములో ప్రపంచమునకు అహింసావ్రతమును బోధించిన శ్రీ పరాశర వ్యాస వాల్మీకి మతంగాది మహాబుఘలు మనకులములో నున్నవనిచిరి. దయాసత్వకౌవములందు వారి మార్గమునే మనము త్రొక్కవలెను. మనకు ధర్మబద్ధులమై యుండువలెను. ధర్మబద్ధమైన జాతికి నాశమే లేదు.

మహాజనలారా! జూదములు, కోడిపందెములు మొదలు గాగల దురభ్యాసములను తప్పక మీరు మావలెను. మనము త్రోగబోతున్నము జూదములు, పశుపద, అమితవ్యయము మాని తగినకట్టుబాట్లు చేసికొని మన సంఘమును త్వరలో అభివృద్ధిజేసవలయునని మిమ్ములను వేడుచున్నాను.

కులకట్టుబాట్లు

అనాదినుండి మనకులము ఒక్క విధముగా వికాసమయ్యుచున్నదేమో, తగినకట్టుబాట్లు ననుసరించి యుండెడిది. ఎన్నితగవులు, చెబ్బలాటలు వచ్చినను ఇతరులతో సంబంధము లేకనే మనమే చక్క కట్టుబడినామీ. ఇప్పటికిని, మన సాంప్రదాయములు జేబుచెట్టున నున్నవి. కాని క్రైస్తవమతము మన సంఘములో ప్రవేశించినది మొదలు, మన సంఘము మనకులపెద్దలలోనుండి ముడి జారి పొడిరిలవకమొనది. ఒక్కొక్క గ్రామములో జరుగుచున్న చిరుకలు. ఒక్కమతము, ఒక్క కట్టుబాటు. కొమరు కన్యోత్కలు, చర్మిమిచ్చు, రక్షక వైద్యములు, లూథర్క్ మిషన్లు, బాప్టిస్టులు మొదలుగాగలవి గ్రామములలో, ఒక్కొక్కమతముకొండ ఒక్కొక్క ప్రత్యేకసంఘమున్నది.

వీరిలో వీరికి పోట్లాటలు, పోటాపోటీలు. మతముతెలియని ఆది మాంధ్రులను వీరు తమ పార్టీలో చేర్చుకొని కట్టలు, పన్నాగములు, చాణ్డీలు, తగవులాటలు, కొట్లాటలు, గ్రామములో రైతులతోటి, అగ్రవర్ణములవారితోటి కత్తులు పెంచి మా ఆది మాంధ్రుల పూర్వపు వికాసతత్వమును, సమష్టిభావములకట్టుకులను నాశనముచేసి, సంఘములను రచ్చకీడ్చి మనవజానాటికులముయొక్క పరువుపూర్వకములను వీధిలో జెట్టుచున్నారు. క్రైస్తవమత ప్రచారకులవాసన తగలని గ్రామములలో ఉత్తమసాంప్రదాయము లన్నియు నిలిచి యున్నవి. కావున మహానీయులారా! ఆదిమాంధ్రులందరను ఒక్కసంఘముగా నుండి ఏకశక్తికై గ్రామ కట్టుకులు కులకట్టుబాట్లను చక్కబరచుకొని సంఘమును అభివృద్ధిజేసవలయును. ప్రతి ఆదిమాంధ్రసభయొక్క పూర్వపు ఉత్తమ సాంప్రదాయములను సంగ్రహించుకొని వేడుచున్నాను. తగినకులపెద్దలను యేర్పాటు చేసికొని వారిద్వారా సంఘమును పుష్కరించుకొన గోరెదను.

ఆర్థిక, విద్యావరిసితులు

ముఖ్యముగా మనమందరము మనదరిద్రమును రూపుమాపుకొనుట ముఖ్యమైన పద్ధతి, మనవారు సంపాదించుకొను ద్రవ్యములో ప్రతిదినమును కొంత మాడజెట్టుకొనవలెను. సమాకార పరపతి సంఘముల (కోఆపరేటివ్ బ్యాంకులు) ను యేర్పాటు చేసికొనవలెను. కొద్దిగా కొద్దిగాభూములను కవులు తీసుకొని స్వంతవ్యవసాయమును జేసుకొనుటవల్లను, దొడ్డను, తోటలను పుచ్చుకొని కాయగూరలు వండ్లు మొదలగునవి వ్యాపారము జేయవచ్చును. మన సంఘమునకు కావలసిన వస్తువులన్నిటిని మనమే విక్రయింపవచ్చును. కాయగూరలు, ధాన్యములు, బట్టలు, ఇతర వస్తువులు స్వల్పముగా ఖరీదు జేసుకొని విక్రయించిన అమితలాభముండును. ఎందుకనగా మొత్తముమీద మనమందరమును పాలేరు తనమును జేయుచున్నాము. ఇతరజాతులు మాడను ఈ యాస్పత్రినవలించుచున్నవి. ఇందులో మనకు పోటా పోటీలు గూడ వచ్చుచున్నవి. మనవారందరను పాలేరు తనము జేయుచుండదని నేను జెప్పను. ఇవి బానిస వృత్తివలెగాక స్వతంత్రపద్ధతులమీద స్వేచ్ఛకు అనుగుణ్యముగా నుండవలెను. ఇంక మనము చేయుటకు, కుట్టుపని, వడంగము, నేత, కమ్మరము, యిటుక పెంకుకార్తావాలు యింకను యెన్నియో యిటువంటివి, స్వల్పపెట్టుబడిమీద చేసుకొనగలవృత్తులు గలవు. విద్యనెర్చుకొని ఉద్యోగము దొరకక అల్లాడునట్టిగాని లేక వ్యవసాయము మొదలగు యితరవృత్తులందు లాభములేనట్టిగాని మరియు స్వతంత్రతేవనేచ్చ గల మనవారందరను ఈవృత్తుల నవలంబించుట శ్రేయస్కరము. ఇక్కాలములో మన కిట్టల విద్యాభివృద్ధినియములో దేశీయులును దొరతనమువారును గొప్పసానుభూతి జూపుచున్నారు. వారికంటెకంటె నాఅభివంశములు, మాదరిద్రతావస్థనుబట్టియు, విద్యావిషయమునసాజముగ మాజాతికిగల నిరుత్సాహమును, అభిరుచినిబట్టియు పుస్తకములు బట్టలు భోజనము ఉచితముగా మాబాలబాలికలకు నిచ్చుచు ఉన్నత విద్యవరకును ఉచితవిద్యాదానము జేయవలెనని దేశనాయకులను స్థానికసంఘములను ముఖ్యముగా దొరతనమువారిని ప్రార్థించుచున్నాను. ఇందువిషయములో మార్గదర్శకులై మాబిడ్డలవిద్యాభివృద్ధియందు హృదయపూర్వకసానుభూతి జూపుచు, ఉన్నతవిద్యాలయము మొదలు ప్రాథమిక పాఠశాలలవరకు ఉచితవిద్యాదానము జేయుచున్న ఏలూరు పురపాలక సంఘమువారినిన్ని అధ్యక్షులు మ. రా. రా. శ్రీ రావుసాహెబు బడేటివెంకట్రామయ్యనాయుడు బి. ఏ. బి.ఎల్. గార్లను నానునపూర్వకముగా వందనము లర్పించుచున్నాను. మనజిల్లాలో గల స్థానిక సంఘములకు దేశనాయకులను యిట్టియుదారపద్ధతిని అవలంబించగలంబులకు ప్రార్థించుచున్నాను. మరియు మనలో విద్యనేముక్కొన్న ప్రతినాయకునును యువకుడును తమ బాలబాలిలను విద్యనెర్పించుటకును ఉత్సాహమును పట్టుదలయు ప్రేమయు జూడగలంబులకు మిమ్ములను హెచ్చరించుచున్నాను. విద్యలేవిసంఘము మట్టిబొమ్మవంటిది. శివచ్ఛవమును బోలియుండును. ఉత్తమ సర్వములకు గ్రహించలేక మూఢావస్థలో నుండునగునకు జాత్యభివృద్ధికి విద్యయే మూలాధారము. మాబారిది పశుపాలనను న్యవసాయము పత్రికలుములాధారములు గావు న దొరతనమువారును, దేశనాయకులను విద్యతో పాటు సువిద్యులను విధిగా ఈవృత్తులను గూడ నెర్పించ వేడెదను.

మతాభివృద్ధి

ఆదిమాంధ్రనాయకులారా! మనము మతధర్మములును అపరిచితి. మనసంఘము అల్లకల్లోలముగా నున్నది. కుచి, కుభత, భక్తి మనసంఘములో అంతరించినది. పూర్వము పరమభక్తులకు,

మహాబలిపురం, పల్నెరు తాళికోట ముఖమున, మనసంఘమే పుట్టి నిల్చి మనము మరచితిమి. ఉత్తమధర్మమును ప్రపంచములో మనము వెదజల్లితిమి యెఱుగము. మీరందరును ప్రతిదినము స్నానము చేయుచు తిరుమణి శ్రీమార్గధారులై యింట్లు వాకింట్లు శుభ్రముగా నుంచవలెను. అప్పుడుగాని మనసంఘమునకు పూజ్యత గలుగదు. మనలో అనేకులు మనధర్మము తెలియక క్రైస్తవ మతము గరియించున్నారు. ఇట్లుగలిగినను వారిలో అంతర్య శుద్ధినింకమాత్రమును లేదు. దురాచారమునకు దూరులుగా దు. మనసంఘములో నుండి యితరమతములోనికి వెళ్లినవారి సంఖ్య తిరిగి మన వహాటి కలములో చేర్చుకొనవలెను. మనసంఘమును వికమత్యముగాను లేజోవంతముగను ధర్మసంతముగను జేయవలెను. ప్రతివారము హిందూసాంప్రదాయములను విధిగా న సరించుటయేగాక మనకులములో అంధికి బోధింపవలెను. వారికధలు పురాణకాలక్షేపములు, విధిశాటకములు, మొదలగువి పునరుద్ధారణ జేయ వేడెదను. ఇదియే నాహిత బోధ.

కులభేదములు

మన ఆదిమాండ్రులలో కొన్ని తెగలుగలవు. అవి ప్రత్యేక సాంప్రదాయముతో నున్నవి. వృత్తులు వేరు. అయితే మొత్తమువీరము మన కుండరమును ఆదిమాండ్రులమనే పిలిపించుకొన బడుచున్నాము. అగ్రగణ్యములలోని ఒక్కొక్కకులముతో మతము ఉపకాళులు ఎట్లు గలవో, అటులనే మనలోగూడ ఇది ఉపకాళులుగా తిరకాలమునుండి వచ్చుచున్నవి. ఒక్కబ్రాహ్మణులలో అనేక ఉపకాళులు గలవు. కైవ, వైష్ణవ, స్మార్త, వైదిక నాయాగి మొదలగు ఉపకాళులు ఎన్నియోగలవు. తిరిగి యీ ఉపకాళులలో అంతర్భాగములు వున్నవి. ఉపకాళులలోను, అంతర్భాగములలోను భోజనములందుగాని, సంబంధ బాంధవ్యములలోగాని వ్యప్తిహేయము, అస్పృశ్యత, హేచ్చుతగ్గులు గలవు. అటులనే తృతీయ, వైశ్య, శూద్రులలో వేలకొలది కాభోపకాళులు గలవు. ఒకరికంటె మరొక్కరు ఎక్కువయని ప్రగల్భములు గొట్టుదురు. అటులనే మనలోను ప్రమాదవశముననే లేక బుద్ధిపూర్వకముగనో కిరిని ట్టియే యిది మనలో ప్రవేశించినది. మనజాతికి నేపథ్యము కొందరు "మాల, మాదిగ, పాకిజాతులు ఒక్కటే"యనియు, మీరందరు సంబంధ బాంధవ్యములను భోజన ప్రతిభోజనములు చేసికొని"డని బోధించుచు తమ లోటుపాటులను అటులనే యుంచుకొని మనమహితగ్రహువుచున్నారు. మనము మన భేదములను, మనలోగల అస్పృశ్యతా భేదభావములను నివారించుకొనుట అవసరమైనను కిరి ఆక్షేపణకును, త్రివేదిమత్యనలకును మనమంతగిరి గామని నాఅభిప్రాయము. ఏలనగా సమస్త సద్విషయములలోను హిసముగానున్న ఒక్క మాధ్యమము తీసికొని మందర మీరు ఈ భావములను జంపుకొండని చెప్పుట సమంజసముగాదు. విద్యాభ్యాసద్ధి గాంచినకొలదియు మన జాతి మేల్కొంచిన కొలదియు యిది రూపు మాయననియు, ఇట్టివరికితే కలవోట్ల చక్కబడుచున్నవనియు మనది జేయుచున్నాను. అయితే మన ఆదిమాండ్రులలోగల అనగా మాల, మాదిగ, పాకిజాతులలో అస్పృశ్యతాభావము లేనేలేదు. సంఘాభివృద్ధికి అడ్డువచ్చు అన్ని విషయములలోను మనలో మనసుగల హేచ్చుతగ్గులను తప్పక రూపుమాపవలెనని మిమ్ములను ముఖ్యముగా కోరుచున్నాను.

స్థానిక సంఘములు - శాసనసభలు

ఆదిమాండ్ర వహాజనలార! మీరు యావిషయములను గమనింపవేడెదను. మనఆంధ్రదేశములో ఆదిమాండ్రులు దాదాపు 24 లక్షలు గలరు. అందులో మన పశ్చిమగోదావరిజిల్లాలో 170 వేలమంది. ఆదిమాండ్రులు గలరు. కాపులు 118 వేలను, కమ్మవారు 118 వేలను బ్రాహ్మణులు 58 వేలు, కోమట్లు 58 వేలను, కేళాంగులు 6 వేలను గొల్లలు 44 వేలను గలరు. అయితే అన్ని కులములలో జనసంఖ్యయందు మనజాతి బాహుళ్యముగా నున్నది ఇందునుబట్టి తెలియగలదు. మనసంఘమును పీడి, సాంఘికకష్టములచేగాని వేరుకారణముల వల్ల గాని క్రైస్తవ మతములో గలిసి న. మన వారు గుమారు 46 వేలగుండ మనలో చేర్చిన మొత్తముమీద 221 వేలమంది అగుచును. ఇందునుబట్టియేనా అన్ని వర్ణములకంటె మనము జనసంఖ్యలో అధమము నాల్గవవతు ఉండుమని చెప్పవచ్చును. అయితే స్థానిక సంఘములలోను శాసనసభలలోను మన ప్రాతినిధ్యము ఉపేక్షింపబడుచున్నది. మనవారు 10 వేలమంది గల యాయేలూరు పురపాలక సంఘములో ఒక్క ఆదిమాండ్ర ప్రతినిధి బహుశక్తు గుమీదను, ఆంధ్రశాసనమీదను దొరతనము వారు నియమించు కడుదుర్లుబట్టెడిది. అటులనే దాదాపుగా మనవారు 3 వేలకుపైగా జనసంఖ్యగల కృష్ణాజిల్లా బోర్డులో యెడల మనప్రతినిధులు గలరు, అటులనే క్రితీయనాయకు,

తాలుకాబోర్డులు మునిసిపాలిటీలలోను, జిల్లావిదా సంఘములలోను మన ప్రాతినిధ్యము పూర్తిగా ఉపేక్షింపబడుచున్నది. ఇతరకులములు ధనము, విద్య, అధికారములనుబట్టి వారి పలుకుబడివలన అయిదారుగురు ఒకకులములో ప్రాతినిధ్యము వహించుచున్నారు. నామికేషుల చేయుటగూడను ఎన్నికలవలన రాగలిగిన కులములవారిని నామికేషును చేయుటయు, ఒక్కొక్కకులములోనే అందులో ఒక్కగ్రామములోనే అయిదారుగురు నామికేషును చేయుట విపరీతముగా నున్నది ప్రభుత్వమువారికి నునవిజేయుచున్నాను. లేవు జిల్లాబోర్డువిభజన జరిగి, స్థానిక సంఘముల మారిన నామికేషులలో మాసంఘమునకు తృప్తికరము నామికేషులు యిప్పించగలందులకు దొరతనమువారిని జేయుచున్నాను.

మన ఆంధ్రదేశములో నుమారు 24 లక్షలు ఆదిమాండ్రులుగల ఈ విశాలసంఘమునకు మదరాసు శాసనసభలో ఒక్క ప్రతినిధి నేనుమించుటయు క్రైస్తవులకు ప్రత్యేక ఎన్నిక ప్రాతినిధ్యము ఉండగా ఆదిమాండ్రులలో విద్యావంతులును, సంపన్నులనువారు యాదినములలో కొందరున్నను, వారి హక్కులను పేక్షించి ఒక్కక్రైస్తవుని ఆస్థానమున నియమించుట మన జాతి కేంతయు అన్యాయము కలిగినదని జెప్పుచున్నాను. ఈ సందర్భములో కూడను మనము దొరతనమువారి దృష్టికి లేచుటయేగాక, మన కులప్రాతినిధ్యము విశాలమునకు మన సంఖ్యనుబట్టి యుండవలయుననియు, ఇట్టి న్యాయము మనకు గలుకువరకు మనము తగినకృషి చేయవలయునని మిమ్ముల నంబరిని కోరుచున్నాను.

ఆశ్రమవర్ణములు-అస్పృశ్యతానివారణ

ఈదినములలో అస్పృశ్యతాపాపనివారణ సభలు మన జాతియంద వ్యక్తం అభిమానముగల నాయకులు కొంతమంది ఆత్మత్యాసముతో చేయుచున్నారు. వ్యక్తులను విమర్శించుట నామతముగాదు. ప్రత్యేకసభలను చేర్చుటయు యుచితముగాదని నా అభిప్రాయము. కాని యీ అస్పృశ్యతాపాపనివారణసభల కార్యక్రమము అంత ఉత్సాహకరముగా లేదని దేశనాయకులకు సవిషయముగా మనది జేయుచున్నాను. ఈఉద్ద్యమమును ఎదుర్కొనుటయు సక్రమముగా నడుపుటయు యాసమస్యను పరిష్కారము జేయుటయు చాల దుస్సరమని నాకు తెలియను. చులకనగా మాట్లాడుట మాకు అనుచితముగాని ఒక్కొక్కసభలో అస్పృశ్యతాపాపనివారణోద్యమమునకు ఆర్మే గాన్పించదు. ఎంతవరకు వాదోపవాదములు, రాధాంతేధాంతములు తనవధర్మములు మే లేకయుండును. అస్పృశ్యతను మన నాయకులు అటులనే యుంచెదరు. సభలలో మనవారిని దరికిరానీయురు, మాట్లాడనివ్వరు. ఒక్కొక్కప్పుడు మర్యాదభంగముగా నుండును. ఆ అస్పృశ్యతానివారణోద్యమమునందు యిష్టము లేనట్టియు ఎంతమాత్రమును చిత్తసంస్కారము లేనట్టి ఒకసంపుటి దీక్షజనబాంధవులవలె సభావేదికలపై బొమ్మలాట లాడుచుందురు. ఇది అంతయు పలుమార్లు మాకు అతిచిరమును గలుగజేసినవి. అయితే మాజాతియందు పరిపూర్ణ అభిమానము గలిగి మాభారము తమపై వేసికొని అష్టకష్టములు పడుచున్న కొందరు మహనీయులు లేరని నేను చెప్ప సాహసించను. ఒకసభలో ఒక్కనాయకుడు లేచి ఈ అస్పృశ్యతాపాపనివారణసభలో ఆదిమాండ్రుల కెట్టిస్థాము లేదనియు, ఇది అగ్రగణ్యముల అస్పృశ్యతా నివారణసభయనియు, ఆదిమాండ్రుల అస్పృశ్యతా నివారణసభగాదనియు నిందువలన ఆదిమాండ్రులకు కార్యక్రమము స్థానము లేదనియుచెప్పుచు ఆసభలో ఆనాడు 144 స్పేషుల మామీద ప్రయోగించి వాగ్వింధన గావించిరి. అగ్రజాతిమహనీయులార! మీదొదార్మమునై మాఅభివృద్ధిగలము. మామేలు మీభావోన్నతి. మా సర్వస్వమును మీ విశాలహృదయముపై ఆధారపడియున్నది. మీరు మాఅభివృద్ధిని కోరెదలెని దేశములో మేమును కూనవమాత్రులమని మీరు హృదయపూర్వకముగా తలంచితలెని, దేశ వికమత్యమును, దేశసాభాగ్యమును మీరందరు తప్పక గోరెదలెని ప్రతి గ్రామమునందును ప్రతి పట్టణమునందును అస్పృశ్యతాపాపనివారణసభలు తప్పక జరుప ప్రార్థించుచున్నాను. అన్నిటికంటెను ఇది ముఖ్యతపరము. ఈనమస్య ప్రజలకు తెలియదు. దేశమంతయు మాధాచారబద్ధమై యున్నది. మా యమబాధలు ఇద్దర నాతిరముగా నున్నది. ప్రతివ్యక్తియు చిత్తసంస్కారము నొంది యిట్టి కార్యముల నుదారపద్ధతిని జేయవలెను.

రైతు మహాజనులకు నాయనవి

రైతునకు పాలేరునకు కొన్ని సమస్యలు గలవు. కొన్నిచోట్ల వచ్చుబడులయందు పాలేరునకు అన్యాయము జరుగుచుండును. కొన్ని ప్రాంతములలో పాలేర్లను బానిసలకంటె హిసముగా భాగురు. మానవమాత్రుడని యెఱుగరు. రైతులలో ఉదారబుద్ధి

గోగి పాలేరునకును రైతునకును గల ధర్మమును గుర్తించుట అరుదు. ఆదిమాండ్రుల అభివృద్ధికి కొందరు రైతులను యుచు ఉచ్చదరని నాన్యాయభవమును బట్టి జెప్పుచున్నాను. అయితే అన్ని విషయములలోను ఉదారస్వభావముగల రైతులకొందరు గలరు. వారికి నావందనములు. పాలేరు విద్యనేర్చిన తెలివివారి తమమాట వినరని రైతుల కొక అపాహగలరు. విద్యాభ్యాసద్ధి మద్యపానాది దురభ్యాసమునకు దాసుడైన పాలేరు యెమ్మన ప్రయోజనకారి యని నమ్ము రైతులు కొందరుగలరు. అయితే మంచిచెడ్డులు బాగుగగర్తించి న్యాయాన్యాయములు దెలిసికొని తాపత్రయములు గుర్తించి సదాచారియైన నేపథ్యజ్ఞ ఉత్తముడని రైతుమహాజయులు గుర్తింప ప్రార్థించుచున్నాను. విజేపడగు నేపథ్యుడు చోరత్వము మొదలగు దుర్గుణములకు దూరమై ఉత్తమధర్మములనుండి విశ్వాసార్హుడగును. గమక తామందరును అదిమాండ్రుల విద్యాభివృద్ధిని, బొమ్మత్యమునకును తోడ్పడి మీరు జేయు సమస్త సత్కార్యములందును మాజాతి నుపేక్షింపక ఉదారభావముతో జూడ వేడుచున్నాను.

దీనజన బాంధవులు

మన రైతూరు గ్రామములో నిన్న జ్యోతిర్ధరణ సంఘము నెలకొల్పి 15 సంవత్సరము లైనవి. మన సంఘాభివృద్ధిని, యిష్టము మనము జేయుతో, పొందుచున్న సకల గౌరవములకును పదవులకును మన ప్రాత్రముతో యేలూరు నిమ్మజాత్యుత్తారాసంఘ సభ్యులగు రైతూరు పౌరప్రముఖులను, ఏలూరు తాలూకా రైతుమహాజయులను, ముఖ్యకారకులని జనయతా కృతముగా మనవిజేయుచు పిరందరికిని నాజాతిపక్షమున నా హృదయపూర్వక వందనములు అర్పించుచున్నాను. మరయు ఏలూరు నిమ్మజాత్యుత్తారాసంఘాధ్యక్షులగు మ-రా-రా-శ్రీ వివాన్ బహుదూరు మోదెర్ల రామచంద్రరావుపంతులు బి.యె. బి.యె., యెమ్.యె.యె. గారిని కార్యదర్శియగు మ-రా-రా-శ్రీ నూరి అంజనేయులుపంతులు బి.యె. బి.యె. గారిని, మ-రా-రా-శ్రీ ఉప్ప నారాయణమూర్తి నాయుడు బి.యె. బి.యె., వెల్లంకి కృష్ణమూర్తి పంతులుగార్లు మా పురపాలక సంఘాధ్యక్షులగు మ. రా. రా. శ్రీ రావుసాహెబు, బడేటి వెంకట్రామయ్యనాయుడు బి. ఏ. ఎం. ఎల్. గారు డాక్టరు హా|| వె|| జోగయ్య కర్నూరు, మాగంటి శివయ్యచౌదరి, ఎమ్.ఎల్.సి. గారు కల్లేటిట్టిఅబ్బాయి నాయుడుగారు, చామర్తి చలపతి రావుపంతులుగారు, హేజీబు రామారావు పంతులుగారు, మోతే గంగరాజు. ఎమ్. ఎల్. సి. జమీందారుగారు, మోతే నారాయణరావు జమీందారుగారు, మోతే నరసింహారావు జమీందారుగారు, మోతే కృష్ణారావు జమీందారుగారు, మద్దుల చినరాజు శ్రేష్ఠిగారు, గారపాటి అంజనేయ చౌదరి గారు మాగంటి బాపిరెడ్డి చౌదరిగారు, కలగర. రామస్వామి చౌదరిగారు, శ్రీమతి మాగంటి అన్న పూర్ణా దేవి గారు, శ్రీమతి కలగర అన్న పూర్ణా దేవి గారు, సోమంచి సీతారామయ్య పంతులు బి. ఎ. బి.ఎల్. గారు, చలపరాజు చక్రధరరావు నాయుడు బి. ఎ. బి.ఎల్. గారు, మరయు యేలూరు న్యాయవాదులు, విద్యావంతులు, వర్తకశ్రేష్ఠులు ఎందరో, మాయాద్యమునందు, మాజాతియందు అభిమానముంచి అపారమైన నేపథ్యమునందులకు వారందరికిని నాశతకోటివందనము లర్పించుచున్నాడను.

మాఉద్యమమునకు సకలవిధముల సానుభూతి చూపుచు, తోడ్పడుచున్న యితర ప్రముఖులను మరవజాలను. ఆంధ్రప్రతికాధిపతులను, దీనజనబాంధవులు నగు శ్రీయుత జోగ్గారక కాశినాధుని నాగేశ్వర రావు పంతులుగారు యాజాతియందు యెంతయో సానుభూతిజూపుచు, తమప్రతికారత్నమును తమధనమును, తమఅభిమానమును మాలై పువకు తిప్పి యామహనీయుడు చేయుచున్న నేపథ్యము. చిరకాలమునుంచును మాసంఘమునకే నేపథ్యముచు మాజాత్యభివృద్ధికి పలుప్రకర నోర్పితేవ చేయుచున్న గుడివాడ నేపాశ్రమ నానులను, తమజీవితమును సర్వస్వమును అర్పించిన శ్రీయోగి గూడూరి- రామచంద్రరావు పంతులుగారును, మానేపక జీవితమునర్పించిన దీనబంధు-ప్రతికాధిపతులును బందరు పురవాసులు నగు శ్రీయోగి నేమారి రాంజి రావుపంతులుగారును దేశవాడ పురపాలకసంఘాధ్యక్షులునగు శ్రీయుత కాశేశ్వరరావుపంతులుగారును బ్రహ్మశ్రీ పండిత చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహంపంతులు గారును శ్రీయుత డాక్టరు పాలకోడేటి గురుమూర్తిపంతులు గారు తల్లాప్రకడ సరసింహేశ్వర్య గారు తల్లాప్రకడ ప్రకాశరావుగారు గార్లు (రాజమండ్రి), వెల్లపాటి నానుమంతరావు పంతులుగారు (పెదపాలెము) "మాల పల్లి" గ్రంథకర్తలగు శ్రీయుత ఉన్నన లక్ష్మీనారాయణ పంతులుగారు (గుంటూరు), గడ్డే రంగయ్యనాయుడుగారు (మడరాసు) సి. వి. రంగయ్య శ్రేష్ఠి గారు (చేరురు), శ్రీవి ఆంజనేయు

లూకార్లు, తాయి శేషగిరిరావునాయుడు ఎస్. ఎ. ఎల్. టి. గారు, (అనంతపురము) అభయార్థి ప. సంజాంధ్యగారు (హిందూపురం) చింతలపాటి రఘునాథరెడ్డివర్మగారు (వాయి ల్పాడు) స్వ. నిజామురాష్ట్రములో స్వబాతికై అపారముగ సేవ జేయుచున్న శ్రీయుత శిష్య శ్రేష్ఠి హు. వెం. భాగ్యరెడ్డివర్మగారు (హైదరాబాదు), మ. రా. రా. శ్రీవివాసుబహదూర్ సర్ వెం కటరత్నంనాయుడు గారు (పిర్రాపురము) స్వ. ఎంతయు నందనీ యులు. మరియు ఆంధ్రదేశమందలి ప్రభువులలో అగ్రగణ్యుడై దీనజనపోషకుడై సకలసంస్థలను పోషించు ఉత్తమ ప్రభువులను పీడికాపురాధీశులగు శ్రీశ్రీ శ్రీ రావు వేంకట కుమార మహీపతి రావు సూర్యారావు బహదూరు మహారాజావారికి నామనః క్రింద వందనములు అర్పించుచున్నాను.

ఆదిమాంధ్రమహాజనులారా! నాసోదరులారా! మీరందరు మారప్రాంతములనుండి యిచ్చటికివచ్చితిరి. మీకుమునుగు స్వా. గత మిచ్చటకు మే మంతసమర్థులము గాము. అనేక లోటువా ట్లుండవచ్చును. అయి లేకకొనునవి చేయుచున్నాను. మనసంఘ మంతయుమీ సేవపై ఆధారపడియున్నది. లేండు! మేల్కొనుడు!! ముందుకు నడుపుడు!!! మనము ధీమంతులము. పరాక్రమ శాలు లము. మహానాటికలము. ఉత్తమవంశజులము. దేశసౌభాగ్య ము ఆంధ్రయు మనహస్తాధిపతియినది. దేశసౌభాగ్యము మనభుజములపై ఆధారపడియున్నది. లేండు! మేల్కొనుడు!! ప్రపంచము లేరిపార నలుచైత్రుల జూడుడు!!! దుర్బులకు, నీతి హీనులకు ఐకమత్యము లేనివారలకు యీ ప్రపంచములో నేడు సంఘమును నాశమునంది రక్షించుడు. మాత హస్తము చాపి పిల్చుచున్నది. అదిగో కలకలలాడుచు, నవ్వుచున్నది. సోదరు లారా! మనసంఘమును అభివృద్ధిలోనికి దెచ్చు బాధ్యత మనఆందరి యందును గలదు. మనలో బహువాయుకర్తవ్యమును నిర్వూలపర చుడు! ఒక్క ట్టిడి, ఒక్కమూట, ఒక్కనియముమైన మన సంఘము నడిపింపుడు!!

స్వాధ్యాయమును స్వబాధ్యతను శ్రీనిరంతరము సేవ జేయు ధీరుడును, రాజమహేంద్రవర వాస్తవ్యుడును మనచిర పరిచితుడును, మనసోదరుడు నగు మ. రా. రా. శ్రీ కుసుమ ధర్మన్న గారిని యీసభకు అగ్రాసనాధిపతిగా నుండ ప్రార్థించు చున్నాను.

అధ్యక్షులగు శ్రీయుత కుసుమ ధర్మన్న గారి యుపన్యాసము

ఆదిమాంధ్ర సోదరులారా! సంవత్సరమంతయు సేద్యముజేసి భూమాతకు నేవించి, ధాన్యశానుల పండించి నేడే యాతీరిక దినములలో మండల వాసుల మందరమును యిచ్చట యీ శుభదినమున సమావేశమై తిమి. మనలో పెక్కుమంది నాయకులు, విద్యావంతులు, అను భవశీలురు, త్యాగమూర్తులు, స్వసంఘమునకై నిరంతరమును పాటుపడు మహానీయులందఱో యుండ నాబోటి సామాన్యుని గౌరవించి యీపదవికి రప్పించినందులకు ఆవ్యవసంఘ మహాశ యులకు నాకృతజ్ఞతాభివందనముల నర్పించుచున్నాను. ఈ యేలూరు పట్టణము యీ మండలములో కల్ల ఉత్తమమైనదై అనేకమంది ధీశాలురును, అనుభవజ్ఞులును, త్యాగ శీలురును అగు నాయకులకు పేరెన్నికగాంచి దనరారుచున్న యీ పట్టణము, యందలి ఉద్యమములు అందు ముఖ్యముగా మననాయకులు నాకు చిరకాలపరిచితులు. వీరందరును పూజనీ యులగు నా సోదరబృందము. మన ఉద్యమమునకు ఉనికిపట్ట యి, చిరకాలమునుండి దీనజనోద్ధరణమునందు ప్రఖ్యాతితో సేవ జేయుచున్న మీయేలూరు నిమ్మబాత్తుద్ధరణసంఘమును నే నె రుగుదును. ఈ సంఘసేవకులు చేయుచున్న సేవకు సాకంతయు అవందముగానున్నది. ఈపట్టణమునందలి పురపాలకసంఘవిద్యా లయములయందేమి, పురమంజీరము, హిందూయోజనసంఘము, శ్రీ గాంధీమహా విద్యాలయము, శ్రీప్రార్థనసమాజము, బ్రహ్మ సమాజము, ఆర్యసమాజము, మొదలగు ప్రతిష్ఠాపనలయందు ఆ స్ఫుల్భతాపాపనివారణము యాపుమహి మనజాతికి సమానగౌ రవము కలుగజేసిన మహానాయకులగు ఏలూరు నిమ్మబాత్తుద్ధ రణ సంఘస్థాపకులగు దివాను బహదూరు మోహన్ రామచంద్ర రావు పంతులు, పౌరసంఘస్థాపకు లగు రావు సాహెబు బడేటి శ్యామకృష్ణమయ్యనాయుడు, నూరి ఆంజనేయులు, ఉత్తమ శాఖాయమా ర్రి నాయుడు, వెల్లంకి కృష్ణమూర్తిగార్లు మొద లగు దీనజనబాంధవులకు యీ ఏలూరు పుట్టినిల్లవలయును. ఈ ఏలూరుతాలూకాలో మాత్రమేగాక ఆంధ్రదేశమంతటను మన ఉద్యమము యిచ్చట అగ్రస్థానము వహించుచున్నది. మరి

యు మనజాతికి పితామహుడయి ప్రభుమనాయకుడుగా ఖ్యా తిగాంచినట్టి శ్రీ శ్రీశేఖరుల శ్రీ చింత శేషయ్యగారు యీ ఏలూరుపురవాసులు. ఆంధ్రదేశమందలి ఆదిమాంధ్ర నాయకుల లో ముఖ్యులయి నిరంతరమును అపూర్వత్యాగముతో సేవచే యుచున్న మననాయకులగు మహారాజశ్రీ సరాలకెట్టి దేవేంద్రు డు యం. ఎల్. సి. గారును, శ్రీరాయుడు గంగయ్య, బతుగు నా ధముని, నీలం వెంకయ్య, ఆత్మల సూర్యనారాయణగార్లు స్వస్థల మునందు యీ మహాసభగూడి వీరందరును నా కిగౌరవ మొసగి నందులకు నేకంతయు ఆనందించుచున్నాను. వీరలచే నెలకొల్ప బడిన ఆదిమాంధ్రసంఘము, భజన ఉత్సవములు, అద్వితీయము గా నిడివరకు చేసిన తాలూకా, జిల్లా, రాష్ట్రసభలు నేను కన్నులాగ గాంచితిని.

మోక్షార్థిక

మహాజనులారా! మనమంగరమును యీ మహాపవ్వడిన మన సమావేశమైతిమి. హిందూదేశమందలి అన్ని కులముల లోను, జాతులలోను, మనజాతి ఆత్మంత్రప్రాముఖ్యము విహించి నదని మీకు తెలుసునా? మన భారత దేశమందలి సకలసౌభా గ్యములకు, సమస్తసంపదలకును మనమే మూలభార మని మీ రెఱుగుదురా? దేశమనందలి ఆత్మశ్రద్ధయులను, మనమే సాధించి సమకూర్చుచుంటిమని మీరు ఒప్పుకొనెదరా?

స్వామి వివేకానందులవారు మన జాతిని గురించి యేమి చెప్పిరో తెలుసుకొనుడు. “కష్టరేని గుడిసెలు, చినిగిపోయిన మఠినవస్త్రములు, త్రాగుటకు ఒకపూటకైనను గంజి చాలగు అయినను మాపులలో నిరాశలేదు. పృథ్వీసుఖో ద్వేష గు కానదు. అనేకఘోరవ్యాధులు దేశములో స్వేచ్ఛగా విహించి చనీ. ఆ యి లే యీ సంతానమును దుర్బలముగా చేయలేకపోయెను. ఉత్తమజాతుల మనుకొని గర్వపడు నవి క్రమేణా అంతభావమునునున్నవి. అయితే యీజాతి స్వప్తి మొదలు నేటివరకు సంఘసౌభాగ్యముతో విరాజిల్లుచున్నది. ఆజాతిని చూడుము. చేతులు చాచుము. పిలువుము. వచ్చెదరు. నీభాషసౌభాగ్యమే అది” అని దేశమున చాటియున్నారు.

నేడు మనజాతి మేల్కొంచినది. త్వరితగతినీ ముందుకు విచ్చుచున్నది. తన దీనస్వరూపమును గ్రహించినది. పరితాప పడుచున్నది. తపాతపా లాచుచున్నది. మనము మహాసభలచేయు చున్నాము. కష్టసుఖములు అందు విమర్శించుకొందుము. అభి వృద్ధికరములగు మార్గములు తీయుచున్నాము. వెనుకటికిని, ఇప్పటికిని వ్యత్యాసమున్నది. ఒప్పుకొనక తప్పదు. ఇవంతయు కాలపరిణామము. వ్యాసశుక, వాల్మీకి, మతంగాది మహామును లెవర? అయ్యదరి, సత్యనది, బాబాగోపంగి మొదలగు పత్రిక తా శోమణులు యెవరు? ఆంధ్ర పౌరుషమునకు వన్నె తెచ్చిన కన్నమనీయుడును, మహారాష్ట్రమోహాగ్రేసరుడగు తానాజీ, సిక్కు గురువులలో వీరరసమును వెదజల్లిన గురుగోవిందునిముఖ్య కిష్యులును ఏజాతివారు? వీరందరును ఉత్తమగుణములచే ప్రపంచమునకు ఆదర్శప్రాయులై ఆదిహిందూజాతికి వన్నె దెచ్చి మ నము గర్వముతో చెప్పుకొనదగిన మన సంతతివారే యని మీ రెల్లరికిని మనవి జేయుచున్నాను.

కాలచక్రము మారినది. జాతులు తలక్రిందు లయినవి. ఒకప్పుడు సామ్రాజ్యములు స్థాపించి బ్రాహ్మణమంత్రులను యేర్పరచుకొన్న మనజాతి ఉత్తమధర్మములను లోకమున వెదజల్లి ఆదర్శప్రాయమైన ఋషిసంతతి, వీరాదివీరులను కన్న పరాక్రమకాలులకులము, భక్తులను, మహా పత్రితలకును, విద్యావంతులకును నిలయచగు మన వంశము నేడు తినుట కన్న ము, కట్టుటకు గడ్డయు, ఉండుటకు యిండ్లను లేక ఆకలితా ధచే మలల మాడుచు ఆతిహీనస్థితిలో నున్నది. సోదరులారా! మనస్థితి, మన చరిత్ర నేడు తలయమోగునుటకు కడు దుర్భ రముగా నున్నది. వీధిలో స్వేచ్ఛగా నడుచుటకును, జీవనోపా ధికి వృత్తులు చేసికొనుటకును, బిడ్డలకు విద్య చెప్పించుకొనుట కును మనకు తగినవసతులు లేవు. జంతువులకును, పశుపక్ష్యుల కును ఉండుస్వేచ్ఛ మనకు లేదు. భారతదేశములోని అన్ని కులములకును మనము హీనులుగా నెంచబడుచున్నాము. నడు మయై త్తిన నేయిపోటువైనపక్షమున్నది. యీదుర్భరాపన నుండి మనము విముక్తిగాంచుటెట్లు? మనహీనస్థితిని దలంచు కొని మీరు విలపించుచున్నారా? చరిత్రప్రసిద్ధ మగు మనజాతి సత్వరాభివృద్ధి నొందవలెనని మీరు వాంఛించెదరా? మనదై న్యము, ప్రతిదినము కలుగుచున్న ఆనమానము, ఈఆవేష తలం చుకొని మిమ్మదయును వహించుకొని పోవుచున్నదా? ఆత్మ గౌరవము గల ప్రఖ్యాతి జాతని మీరు ప్రకటించుటకు సంకల్ప ముగా నుండెదరా? అయితే లేండు, మేల్కొనుడు, గమ్మస్థా నము చేరువరకు ఆగవలదు. సంఘవిర్యాణమునకు పూనుకొనుడు,

ఒకటికాదు. నూయిండు, పిల్చును, లక్షలును, గావు. కోట్లకొ లది మనసోదరుల ఆజ్ఞానాంధకారములో మునిగి యున్నార. అదిగో చూడుడు. ఆదిమత చేతులు చాచి ఆహ్వానించు మన్న డి. ఆత్మగీతి దండప్రచారము లాచరింపుడు. ధన్యులు కందు. ఒక్కసారి మీశరీరములు వివరింపుడు. అంధకారము పటావంచలైవాపును. నేను బృహిసను గాను, హీనజాతివాడను గాను. ఉత్తమ కలజాడను మాది ఋషిసంతతి. మానవహక్కు లన్నియు నాకును గలవు. పరమాత్మస్వరూపుడను. “అహంబ్ర హ్మస్మి” అని స్మరింపుడు. నేను సర్వాధికారిని. యితరులకు నాపై అధికారము చెలాయించుటకు అర్హతలేదు. అని తెలుసు కొనుడు.

సంఘ నిర్మాణము

నా సోదరులారా! మీ కొకమనవి జేయుచున్నాను. మనమందరమును నేడు దుర్బులముగా నుండుటకు ముఖ్యకారణ మొకటి గలదు. ఈనాడు విశాలమైన సంఘమంతయు శాఖోపశాఖలుగా చీలిపోయినది. ప్రతివ్యక్తి వేగవేగగా కనబ డుచున్నాడు. ఒకగ్రామమువకు నింకొక గ్రామమునకును, ఒక జిల్లావాసులకును మరొకరికిని కష్టసుఖములలోను యెంతమాత్ర మును సంబంధము లేదు. సంఘాభిమానము జాత్యభివేషము మనలో శూన్యము. మన నాశనము మనగుప్పిటలో నున్నది. యెన్ని ఆచారము లైనను మనము భరించుటకు పరిపాటయి పోయినది. స్వాధ్యయల ఏపట్టిలో మనము బంధించబడి యున్నాము. మనసంఘమును పునరుద్ధరణ చేయుట యెట్లు సంఘవిర్యాణమునకు మార్గము తెల్సి? అవి మనము తెలుసుకొన గలిగినచో మనము ధన్యులము. యిదియే మిచ్చప్టిలో నుంచుకొ నుడు. మనలో నూల, మాదిగ, పాకికుల మను తేగలు గలవు. మరల వీరిలోకొన్ని అంతర్భాగములును ఉన్నవి. ఇవన్నియు వారివారి వృత్తులనుబట్టి యేర్పరచి. అందువలన మనలోకొన్ని వ్యత్యాసములు వైకెకాన్నించుచున్నను, అంతగా పాటింపదగినద కావు. అగ్రవర్ణములలోను యిట్టి వ్యత్యాసములు లేకపోలేదు ముఖ్యముగా మనము చేయవలసినది మనలోగల భేదభావము. నాశనము చేయవలయును. అన్ని తెగల ఆదిమాంధ్రులను ఒకక లేయని గుర్తించ విముక్తులను వేడుచున్నాను. సంబంధ బాంధ్య వ్యములు, భోజన ప్రతిభోజనములు ఎట్లున్నను మనలో మన కుగల అస్పృశ్యత, అసూయ, ద్వేషబుద్ధి, వెంటనే రూపుమా పవలెనని వేడుచున్నాను. ఆదిమాంధ్రులందరును ఒకటే యని యు, ఒక్కసంతతివారనియు, కష్టసుఖములు అందరిని ఒకటే అనియు, తెలుసుకొనుచు అన్యోన్య సహకారముతో వృద్ధిపొంద వేడుచున్నాను.

ఈ సోదరభావము పెంపొందించుటకు తరచు గ్రామస భలు, తాలూకా, జిల్లాసభలు, రాష్ట్రసభలు చేయుచు మనసంఘ ము నంతటను ఒక కేంద్రసంఘపరిపాలనక్రింద ఉంచుట శ్రేయ స్కరము. ఇట్టిది లేకపోవుటవలననే మన హక్కులు ఉపే షించబడుచున్నవి. యెందుకనగా? మనకు సంఘహక్కు లేదు. శ్రేయముండేయు దివాంధములుగా నున్నాము. చెవులండియు బధిరమానజాతి యైపోయినది. నోరుండియు జీవచ్ఛవములుగా నున్నాము. మీకన్నను తక్కువసంఖ్య గలిగినట్టియు కమ్మ కాపు, కంసాలి, సాలిమొదలగు కులములు లేమసంఘమును బల పరచుకొనుచు యెట్లు సంఘవిర్యాణము జేసుకొనుచు యేలే టను సభలుచేసి లక్షలకొలది ద్రవ్యమును నిధులుగా ప్రాగుజేసి అపూర్వగతిని యెట్లు ముందుకు నడుచుచున్నారో గ్రహించుడు, మూరును ఆమార్గములను యేలత్రిక్కడ? మన సంఘములో ముఖ్యనాయకు లగు మ. రా. శ్రీ. సరాలకెట్టి దేవేంద్రుడు యం. యల్. సి., రాయుడు గంగయ్య, కుసుమ వెంకట్రామ య్య, నుండు వెంకయ్య, చిలుకోటి వెంకటస్వామి, శిష్యశ్రేష్ఠి, యం. వి. భాగ్యరెడ్డివర్మ, అకిగ ర మస్వామి, దిష్ట ఫల్లయ్య, దున్నా కమలనాథం, రొఖం సుబ్బారాయుడుగార్లు వంటి అనేకమంది మహానాయకు లుండియు యిందుకు ఉపేక్ష వహించుట విచారకరమగు సంగతిగా నున్నది. తుదకు జిల్లాసంఘ ములు తాలూకాసంఘము లైనను యేర్పాటు చేయవలెనని వేడుచున్నాను. యిందుకు తగిన జిల్లానిధులు గౌరవసేవకులు ఉండుట ముఖ్యవసరము. హైదరాబాదువాస్తవ్యు లగు శివ శ్రేష్ఠి, యం. వి. భాగ్యరెడ్డివర్మగార్లు యీవిషయములో యెం తయు ప్రశంసార్హులుగా సేవజేయుచున్నారు. పశ్చిమ గోతా నిరి జిల్లాకు యిప్పుడు జిల్లాసంఘము యేర్పడినదనియు అతివ్య రణో యీజిల్లా నాయకులు మహారాజశ్రీ దేవేంద్రుడు యం. యల్. సి. గారు రిజిస్టరు చేయుచున్నారనియు తెలియుచు న్నది ఇ దంతయును ప్రశంసనీయము. గణక ప్రతి ప్రాంతము వారకు యీవిధముగా పనిచేయ వేడుచున్నాను. మన కుల కట్టడుగు బలపరచుచు పూర్వపు పంచాయితీలను చక్కబరచ గోరుచున్నాను

మన ఆర్థికసమస్య

మన జాతీయతను యెదుర్కొనునది యీహంకమే యీ ది యీ విషయములో యితర కులములకు మనకును యొక్క వన్యత్యాసముగలదు. మనకు జాతీయతను మనముగా యేమిటో తెలియదు. క్రయవిక్రయములందు గాని, భూసంపాదనయందు గాని యెంతమాత్రమును తావు లేనందున ధనము సంపాదించుకొనుట, కూడబెట్టి వృద్ధిబొందించుకొనుట మనలో యెంతమాత్రమును లేదు. ఇతరులకును మనకునుగల వ్యత్యాసము దియే. మన హైన్యమునకును, దైన్యమునకును దీనినిబట్టియే ఆధారపడియున్నది. ఏపూటకూరీ ఆపూట సంపాదించుకొనుట ఏ పూట బత్తయి ఆపూట రైతువద్దనుంచి తెచ్చుకొనుట అట్లునే చాలీచాలి భోజనముచేసి సంతృప్తి నొందుచున్నాము. మరియు ధనసంపాదనకు అనువగు యితర వృత్తులలో మనకు స్థానము లేదు. అందువలన మనస్థితి బహుకష్ట పథలో నున్నది. గనుక ఆర్థికమన్న యేదియో మనకుతెలియదు. యిప్పుడెప్పుడు కొన్ని శుభసూచకములు కలుగుచున్నవి. మనమందరమును యీ విషయములో ఒకసంగతి నేర్చుకొనవలయును. దినసంపాదనలోను నెలపతీయములోనుగొంతపైకమునునిలవచ్చుచున్నట్లులో యొక్కవలాభము గలదని మనవిజ్ఞేయమైనాను. లాభకరమగు యితర వృత్తులలో ప్రవేశించుట మనకు శ్రేయస్కరము. ఈపత్నిమగోదావరికల్లా మొత్తముమీనను దొరతనమువారు ఏ నాలుగైవో సహకార పరపతిసంఘములను నెలకొల్పిరి. అవియును అంత ప్రోత్సహకరముగా లేవు. ప్రతిజిల్లాకును ఒక సహకారపరపతిసంఘ ఇనప్పైకము నియమించి ఆదిమాండ్లలకొరకు సహకారపరపతి సంఘముల నెలకొల్పుట మనజాతి ఆర్థికాభివృద్ధి కెంతయు తోడ్పడునని నావిశ్వాసము. మరియుమనవారు మధ్య పానదురాచారములనుండి పూర్తిగా విముక్తులయినచే గాని ఆర్థికాభివృద్ధియందు యెంతమాత్రమును అభివృద్ధిగాంచదు. శుభాశుభకార్యములందు ముఖ్యముగా ధనవ్యయము తగ్గించవలెను. స్వతంత్రత్రేవనోపాధిమార్గము లగు నేత, కట్టుపని, వడ్రంగము, యితరవృత్తులు, పరిశ్రమలు మనవారు అవలంబించుటచలన మనము ఆర్థికముగా బాగుపడుదును.

మన ప్రాతినిధ్యము

ఆదిమాండ్ల మహాజనులారా! మీరందరను ఒక్కసంగతి గమనింపవేడుచున్నాను. ఈదేశములో యితరులకంటెను మనకు యొక్కవకష్టములున్నమాట సత్యము. అన్ని సౌకర్యముల ఉండును మనకు లోట్లుగలవు. ఇతరుల తమ స్వలాభమునే చూచుకొందురు గాని మనకొరకు అంతగా కృషిచేయరు. కొన్ని సంవత్సరముల నుంచి దొరతనమువారు స్థానిక సంఘములలోను, శాసనసభలలోను మనకు ప్రతినిధులను నామినేషను చేయుచున్నాడు. ఇది అంతసంతృప్తికరముగా లేవని చెప్పవలెను. ప్రతి స్థానికసంఘములోను యొన్నికస్థానములనుబట్టి కులమునకు అయిదారుగురు వచ్చుచుండును. మీకు ఒక ఉదాహరణము మన విచేయుచున్నాము. ఈ యేలూరు పురపాలక సంఘమును ఉదాహరణముగా కొనుడు. లేక మరి యితరతాలూకాబోర్డుగాని స్థానిక సంఘముగాని తీసుకొనవచ్చును. మనకంటెను అయిదారురెట్లు తక్కువ సంఖ్యగల బ్రాహ్మణులకు అయిదుగురు ప్రతినిధులును, వైశ్యులకు అయిదుగురును, కాశ్యపులకు నలుగురును, కొన్నివందల జనసంఖ్యగల కశావతులకు ఒక ప్రతినిధియు, నేలకొండచెక్కరెట్టుగలగు ఆదివలమలకు ఒకప్రతినిధియు, నాలుగువేల జనసంఖ్యగల మహమ్మదీయులకు నలుగురు యొన్నికప్రతినిధులును, యిదిగాక దొరతనమువారిచే నామినేషన్ చేయబడినవారు ఒకరును బెయ్యిమంది దాదాపు జనసంఖ్యగల క్రైస్తవులకు 2 నామినేషన్ ప్రతినిధులు ఉండ పదివేల జనసంఖ్యగల మన సంఘమునకు ఒకరే యొక్కడ మాత్రము యీపురపాలక సంఘములో మన సభ్యుడుగా నుండుట తలపెట్టించుచున్నది. అట్లునే తణుకు, భీమవరం, సర్పాపురం, ఏలూరుతాలూకాబోర్డులలోను యీ విషయము, మూనిసిపాలిటీలలోను యిప్పుడు మనజిల్లాబోర్డులోను జనసంఖ్యనుబట్టియు విద్య, ఆరోగ్యము యితర సౌకర్యములలో మనకు అపారమగులోట్లు గలవు. మన ప్రాతినిధ్యము తృప్తికరముగా నుంపేనే తప్ప మనకు తగిన సౌకర్యములు కలుగవు. నామినేషన్ చేయుటలోకూడ స్వల్పజనసంఖ్యల నుండియే యొక్కవనుండి వచ్చుచున్నారు. అట్లుగాక మన ప్రాతినిధ్యము తగినంత తృప్తికరముగా నుండవలెను దొరతనమువారు చేయకలసియున్నారు. ఆంగ్లదేశములో మన జనసంఖ్య దాదాపు 24 లక్షలందగగా మద్రాసు శాసన నిర్మాణసభలో మన తరపున ఒక్కరే ప్రతినిధి యుండుట కడుకోవలసియును. క్రైస్తవులకు

ప్రత్యేకించి ఆమతమునకు యొన్నికస్థానము అందగ వారితరపున ప్రతినిధులు యొన్నికరూపముగా వచ్చినను రెండవ నామినేషన్ మాకులమునకు యిచ్చుటకును యొక్క నొక్కరైస్తవునే దొరతనము వారు నియమించుట చాలా అన్యాయముగా నున్నది. జనసంఖ్యను బట్టియు మన ప్రాముఖ్యమును బట్టియు మనసంఘ హీనస్థితినిబట్టియు మన కధమ పక్షము శాసనసభలో నలుగురైనను ఉండుట సముచితము. అరవజిల్లా లకు నిమ్మజాతులతరపున దొరతనమువారు ఆరుగురిని నామినేటు చేసియున్నారు. అయితే మన ప్రాంతమునకు ఒక్కరేవేలరుడు గారే యం. యల్. సి. గా నున్నారు. వీరిొక్కరును మన జాతివిషయము శాసననిర్మాణసభలో నేమి, తాను సభ్యుడుగా నున్న స్థానికసంఘములలో నేమి, మన జాతికి అపారమైన నేవ జేయుచున్నందున నేను మన యందరితరపున వారినభినందించు చున్నాను. తనకు తీరకయున్నను తేకున్నను తన వ్యాపారము నట్లమైనను రెక్కజేయక నేవజేయుచున్నందునకు మన సంఘ నాయకుల నకు వందనములు చేయుచున్నాను. మరల వీరినిగూడ మన తరపున దొరతనమువారు నియమించుట గాక! జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులును, స్థానిక సంఘాధ్యక్షులును మఱి యితర ఆధికారులును ఆధోగతిలో నుండు మనజాతి విషయమై తగినంతకృషి జేసి మన ప్రాతినిధ్యవిషయములో క్రద్ధపరిచెదరని నమ్ముచున్నాను. మన నాయకులందరును మనహక్కులవిషయములో మనకు తగినంత ప్రాతినిధ్యముఉండుటల సర్వవిధముల ఆందోళన నలుప వేడుచున్నాను.

విద్యాభివృద్ధి

విద్యాభివృద్ధి విషయములో యిప్పుడు మన జాతి మేల్కొనిచినది. మనసంఘము ముందంజ వేయుచున్నది. నేడు విద్యావంతులగు యవకులు కొందరు బయలుపెడుచున్నారు. యీఉత్సాహము యీకలవరము యీఆవేశము యిదంతయు విద్యావంతులగు యవకుల జ్ఞానమువలన కలిగిన ప్రబోధఫలితమని విస్మయముగా మనవిజ్ఞేయమైనాను.

శ్రీ|| విద్యాభోగకరీ యశస్సుభక్తరీ
విద్యా గురుకాం గురు! విద్యా
బంధు విదేశగమనే విద్యాపరా దేవత!
విద్యా రాజ్య సుపూజ్యతే
సహి ధనం విద్యావిహీనః పశుః||
అనునట్లు సమస్తమైన భోగములను విద్యయే ప్రధానము. సకలైశ్వర్యములకును విద్యయే పట్టుకొమ్మ. రారాజులకన్ననే పూజ్యత కలుగజేయునది విద్యయే. పరదేశములోను మిత్రుడు, నిర్దులకు ధనమిచ్చునది విద్యయే. విద్యలేనిసంఘము జీవచ్ఛవమును పోలియుండును. విద్యలేని దేశము పేరు ప్రఖ్యాతులులేక నశించును. విద్యావంతుడు కాని మానవుడు పశువుకంటెను అధముడు. యేనాడు మన సంఘము సరస్వతీదేవికి దోహదగుట మానవో ఆనాటినుండియు మన సంఘము అంధకారబంధురమై పోయినది. సకల పాపములకును, నీతిహీనమగు కార్యములకును మనము పాల్పడితిమి. మన పరాధీనతకు, మన ధూరదారిద్ర్యతకు, మన దుఃఖమునకు, మనకీర్తి నశించి పేరు ప్రఖ్యాతులు లేని మానవసంఘముగా పోయితిమి. నీచాతి నీచముగా చూడబడుటకు విద్యాహీనతయే ముఖ్యకారణము. గనుక ఆదిమాంధ్రమహాశయలారా! నా స్వజాతిసోదరులారా! రెండు, మేల్కొనుడు. పరమేశ్వరుడు మీకిచ్చుచున్న అవకాశములను పొగొట్టుకొనకుడు. మీలో విద్యావంతులెల్లరు 100 మందికి మాటివితలులో విద్యాదానము చేయును. ఈపథమరగోదావరికల్లా మన బాలబాలికల విద్యాభివృద్ధి కొరతపరకు ఉత్సాహకరముగా నున్నది. అందు ఏలూరుతాలూకా ముందంజ వేయుచున్నది. ఏలూరు పురపాలకసంఘమువారు మన బాలబాలికల నందరను తమ విద్యాలయములలో అగ్రవర్గముల విద్యార్థులతోపాటు చేర్చుకొని అంటుదోషమును పిశాచమును ఆవలకు పారదోలి ఉచితవిద్యాదానము చేయుచున్నందులకు ఏలూరు పురపాలక సంఘాధ్యక్షులగు రావుసాహెబు బజేటి వెంకట్రామయ్య నాయకుగారిని పురపాలకసంఘమును నాహ్వాదయ పూర్వకముగా అభినందించుచున్నాను. వీరి ఆదర్శపద్ధతినే అందరను అవలంబించుటగాక యనియు యిందుగుడయమై చేక నాయకులును, దొరతనమువారును తగినఉత్సాహమును చూపుదురుగాక యని నమ్ముచున్నాను. ఏలూరు పురపాలక సంఘమువారు మనజాత్యభివృద్ధికి అన్నివిషయములలోను సంవత్సరమునకు 12 వేల రూపాయలు వ్యయపరచు చున్నందులకు యెంతయు వందనీయులు. ఒక ఆదిమాంధ్రుని శాస్త్రవిద్యాలయములో ఉపాధ్యాయుడుగా నియమించినందులకు వారి బౌద్ధార్యమున కెంతయు సంతసించుచున్నాను.

ఏలూరు తాలూకాబోర్డువారును అధ్యక్షులగు శ్రీబంధావియన్న పంతులుగారును ఏలూరు నిమ్మజాతులధర్మ సంఘమునకు భూమివిరాళ మిచ్చి అనేకరీతుల మనజాతివిద్యాభివృద్ధికి తోడ్పడుచున్నందులకు వందనీయులు. సర్పాపురం, పాలకొల్లు, తణుకు, భీమవరం, కొత్తూరు స్థానికసంఘములు విద్యాభివృద్ధి విషయములో తృప్తికరముగా క్రద్ధపరిచుచుంటు లేదని చెప్పటకు విచారమగుచున్నది. ఆప్రాంతములు చూచిన మాసంఘములో అజ్ఞానము రాజ్యము చేయుచున్నది. అయితే ఉత్సాహవంతులగు మా నాయకులును, కొందరు అగ్రజాతి మహానీయులును కొంతవరకు కృషిచేయుచున్నందుకు నాకు సంతృప్తి కగముగా నున్నది. మనకు కావలసినవి ప్రత్యేకము మాల, మాదిగ గూడెములలె యేమాగుముఅనో జనులుకాదు. విశ్రమ పాకాలలే వివిధగా నుండుటచేత మన విద్యార్థుల అభివృద్ధి నొందుటకు తగిన అవకాశము లేర్పడును. యీపాకాలలో చదువు మన బాలబాలికల కందరికిని ఉచితవిద్యాదానము చేయవలయునని స్థానిక సంఘాధ్యక్షులను దేశనాయకులను కొరచున్నాము. బరోడా సంస్థానమునందు నలే యిచ్చట కూడను పాకాలలో చదువు విద్యార్థులకు తరగతులను బట్టి ప్రతివిద్యార్థికి అయిదు మొదలు ఇరుపది రూపాయలవరకు విద్యార్థివేతనము లిప్పించిన తల్లిదండ్రుల కెంతయు ప్రోత్సహకరముగా నుండును. తేలిచో బిడ్డలకు విద్య చెప్పించలేక, యెస్వలశీతము లతో అశపడి గొడ్ల కాపరిగనో, పోరుగనో, శృగాలకాపరి గనో తల్లిదండ్రులేర్పాటు జేసుకొందురు. సోదగులారా! యింకొక సంగతి మనవి జేయుచున్నాను. అది అంగగను గమనింప వేడుచున్నాను. మనకు ఉన్నతవిద్య లాభకారియైనను, సామాన్యవిద్య మొత్తముమీద చాలుననియే నామతము. మనది ప్రధమమునుంచియు పారిశ్రామికజాతి. వన బిడ్డలకు ఉన్నతవిద్యా లయములకంటె పరిశ్రమలు నేర్చు విద్యాలయములే యొక్కవ లాభదాయకములు. ఉన్నతవిద్య అందరికి గలభాగాధ్యయకాదు. అందరకు ఉద్యోగములు దొరకుట దుర్లభము. యిప్పటి విద్యాదానము మనకు లాభకారిగా లేదు. చదువుకొన్న మన యువకు లెందరో ఉద్యోగములు, పంతులుపనులు దొరకక అటు పాలేరుతనమునకును, యిటు ఉద్యోగమునకును ద్రష్టు లగుచున్నారు. మనకు వడ్రంగము, నేత, కట్టుపని, కమ్మరము, వ్యవసాయము మొదలగు పరిశ్రమలు విద్యతో నేర్పించిన బానిసోదమునది విముక్తులమై మనబిడ్డలసౌభాగ్యమునకు తోడ్పడిన వారగుదురు. ఈ యంశములనే దేశనాయకులును, దొరతనము వారును గమనించెదరని విశ్వసించుచున్నాను. కృష్ణాజిల్లాలోని ఆరువందల పైచిల్ల దొలిననువారి సహాయము పొంది పాకాలలలో 27 మాత్రమే మిత్రమపాకాలలని తెలుసుకొనుటకు నిరుత్సాహముగా నున్నది. ఆదిమాంధ్ర నాయకులారా! మనకు కావలసిన విద్య, పారిశ్రామికవిద్య. మనకు అన్నివస్త్రములకు లోటు లేకుండ చేయునని పరిశ్రమలు. గనుక ఇంకొందఱు మీరు గమనింతురు గాకయని వేడుచున్నాను.

సాంఘికలోటుపాట్లు

ముందర మనలో కొన్నిలోపములను దిద్దుకొనుట ముఖ్యవసరము. నాటివలన మన జాతి అన్ని విధముల నాశనమగుచున్నది. దురాచారములు ప్రతి సంఘములోను ఉండును. కాని విధిగా ప్రతివాడు చేడ్చువలెనని యెచ్చటను ఉండదు. మనలో అట్లుచెయకపోయిన అది కులమునకును పెద్దలకును అపచారము చేయుచున్నామని తలంచెదము! నిర్బంధముగా చేయించెదము. ఆపద్ధతి మనలోనే కలదని చెప్పటకు నాకు సిగ్గుచున్నది. శుభాశుభములలో కల్లుచో నమస్సు మునుగ నేరంగుండును. ఇది సిగ్గుచాలిన దురాచారము. తలపంపులకు పుడ్డి. కొంపలి కూలి పోవుచున్నది. మనము నాశనమగు చున్నాము. అనేక దుష్కార్యములకు నీలిమాలిన కృత్యములకు ఒడబడుచున్నాము. యిట్టి దురాచారపద్ధతి ఏలూరు తాలూకాలో మన నాయకులకు మహారాజ్యశ్రీ దేవేంద్రుగారును చురముగా పారదోలినందులకు విక్రీలి వందనీయులు. నిరుడు వారి గృహమున జరిగిన వివాహములో అతిథులకు సంపూర్ణముగా మృష్టాన్నభోజనమిడి యీ నూతన సంస్కరణమునకు మార్గదర్శకులయిరి. ఏలూరు వెన్నవల్లివారి కేటలోని మన ఆదిమాంధ్రులు ఒక్క యిల్లయినను తప్పకుండ ప్రతికార్యమనందును మృత్యుపానము నిషేధించుటయేగాక మాంసాహారమునకూడ నిషేధపడదు. యిందువిషయమై పట్టునలదో కృషిచేక ఆదిమాంధ్ర నాయకు శిఖామణి శ్రీ రాయుడు గంగయ్యగారికి నామస్తూర్వకవందనము లర్పించుచున్నాను. ఈ గంగయ్యగారును కలపరి సోమయ్యగారును కలకాలమునుండి కాఖాకాగడై మనకు దుర్గదర్శకులుగానున్నారు. నేనును నా సోదర ప్రచారకుడు శ్రీ వీలం వెంకయ్య

గారును మీజిల్లాలో రెండు సంవత్సరములు ప్రచారము చేసిన పుష్కర మన సంఘపరిషత్తులు పూర్తిగా తెలుసుకొంటిమి. ప్రజలకు ఉపన్యాసములతోను, పారికథలు, భజనలు, సభలు మహాసభలలో మన సంఘములో ఉత్తమ ధర్మములను బోధించితిమి. మధ్యపాన నిషేధము పండులను పధించుకుంటుంటు మితవ్యమును మితాచారము విద్యాప్రపంచము మొదలగు ధర్మములను బోధించితిమి. మా ప్రచారమును మీజిల్లా కాలిగ్రేసు సంఘమువారి సహాయముతో కొనసాగించితిమి. ఆదిమాంధ్ర సోదరులారా! దురాచారములు రూపుమాపుడు. మన సంఘమును తేజోవంతముగ ప్రకాశింపజేయుడు. మధ్యపానము, నూకరవధ, కోడిపండులు అమితవ్యమును, రూపుమాపుడు. ధనమును కూడబెట్టుడు. నా సోదరులారా! నీతి, జైదార్యము, సత్యసంధత, వివేచనము, విధేయత, పెద్దలయెడ పూజ్యభావము, మాతృదేశారాధన ఆస్యోన్య సహకారము, జాతికై మనప్రాణము లర్పించు త్యాగ భావములు అలవడజేయుడు. సకల సద్గుణములకు మనవంశము పుట్టినిల్లని మీరెరుగుదురు. నాసోదరులారా! మనవంశము సుధర్మింపుడు. రెండు. మేల్కొనుడు. గమ్యస్థానము చేరువరకు ఆగవలదు. ఘోరదురాచారమహావృత్తమును కూకటివేళ్లతో పెకలించుడు. ఇదియే మన ఆదర్శము.

రాట్టము—మగ్గము

ఆదిమాంధ్ర మహానాయకులారా! యీ పరిశ్రమ అనాది నుంచియు మన కులదేవతగా విరాజిల్లుచుండెను. అయితే విదేశీ వ్యవస్థాపతి కాగలేక యీ పరిశ్రమ అంతరించు క్షీణించుచున్నది. యిప్పుడు అనుకూలపరిస్థితు లేర్పడుచున్నవి. సర్వజనులు ఖద్దరువస్త్రములు ధరించుట ప్రారంభించుచున్నారు. మనము ప్రతియింటను రాట్టములు, మగ్గములు నెలకొల్పవలయునని ప్రార్థించుచున్నాను. ఇది స్వతంత్రదేశము. రాట్టము మన యిలువేల్పు. ఇదంతయు మన ఆర్థికాభివృద్ధికి తోడ్పడును మన దర్శితను రూపుమాపు వజ్రాయుధము. యీ పరమ పవిత్రముగు సాధనమును పునరుద్ధారణజేసిన ఆ మానవోత్తముడు గాంధీ మహాత్మునకు మన జాతిసమక్షమున వందనసహస్రము లాచరించుచున్నాను. మనలో ప్రతివారము ఖద్దరు వస్త్రమును బూనెదరుగాక యని కోరుచున్నాను.

ఆదిమాంధ్రోద్యమము

మన ఉద్యమము ఆంధ్రదేశములో అందు ముఖ్యముగా కృష్ణా, గోదావరిజిల్లాలలోను, కొంతవరకు గుంటూరులోను ప్రచండరూపముతో హైదరాబాదు రాజ్యములోను పది పదునైదు సంవత్సరములనుండి మొలకెత్తి దినదినాభివృద్ధి గాంచుచున్నది. ఈ ఉద్యమమునకు మూలపురుషులు ఏలూరు వాస్తవ్యులగు కీ॥ కే॥ శ్రీ చింతా శేషయ్యగారని చెప్పియుంటిని. ఏ సదుద్యమమును, ఏ ఉత్తమధర్మమును యెన్నటికి అంతరించదు. అది భగవద్విధానము కాదు. పశువులకంటె హీనముగ చూడబడు నీగ్రోజాతి సేన సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముతో విరాజిల్లుచున్నది. మహాపురుషులెందలో ఆసంఘములో ఉదయించిరి. ఆర్యచోం లింకన్, జార్జివాసింగ్టన్ మొదలగు ఉత్తమపురుషులెందరో అందవలెననిరి. మొన్న నేమిగిరిసంగతి వినియుందురు. నేపాళమహారాజు బానిస వ్యాపారమును పూర్తిగా నిర్మూలపజెను. నేడు స్వాతంత్ర్య దుండుభి ప్రపంచములో నలుదిశల మారుమోగుచున్నది. స్వతంత్రభాను దుదయించెను. మానవ స్వాతంత్ర్యమునకే నేడు రాజ్యాంగ మంతయు తీవ్రగతి పోరాడుచున్నది. ఈ సంతోషవార్తలు మనహృదయమును సోకినవి. మన మనస్సు అనంద తరంగములలో నోలరాడుచున్నది. భారతవర్షమున నేడు యీమహాయజ్ఞము ప్రారంభమైతి. ఓ ఆదిహిందూ పుత్రులారా! రెండు, రెండని, భారతమాత ఉద్ఘోషించుచున్నది. అవకాశమును చేపట్టుకొనుచున్నాము. జిల్లాసభలు, రాష్ట్రసభలు, గ్రామ తాలూకాసభలు చేయుచున్నాము. మన నాయకులు తమ బాధ్యతను గుర్తించుచున్నారు. సంఘ నిర్మాణమునకై ఆపూర్వబలముతో నేప జేయుచున్నారు. పశ్చిమమున పూజనీయుడగు ఆధిరోత్తముడు శ్రీమాకా శివశక్తి భాగ్యరెడ్డివర్మ యోధాగ్రేసరుడు నాయకత్వము వహించెను. నిజాంరాజ్యములో ఈయనడే ఆదిమాంధ్రులకు ముఖ్యనాయకుడు. తన పలుకుబడిని, తన విలువగల కాలమును, తన ఉత్సాహమును అచ్చటనేగాక నలుదిశల పెదజల్లుచున్నాడు. పెక్కు పర్యాయములు అధిక వ్యయప్రయాసముల కోర్చి మన ఆంధ్రదేశమునకు వచ్చెను. నేడు మన ఆంధ్రదేశమున మన ఆదిమాంధ్రులకు నాయకాగ్రేసరై అనేక స్థానికసంఘములలోను, కాసన సభలలోను గౌరవపదములను వహించి, ఆదిమాంధ్రసంఘమును అధ్యక్షతయముగా నడుపుచున్న మహారాజు శ్రీ నరాలశక్తి దేవేం

ద్రుడుగారును, మన ఆదిమాంధ్ర సంఘసేవకులును, త్యాగశీలులును అగు రాయుడు గంగయ్యగారు, నీలం వెంకయ్యగారు, ఆలై మార్యనారాయణగారు, కుసుమ వెంకటాచార్యగారు, బడుగు నాథమనిగారు, సుంద్రు వెంకయ్యగారు, మెదకుమళ్ల చంద్రయ్యగారు, దున్నా కమలానాథగారు, దిడ్ల పుల్లయ్యగారు, చిలుకొటి వెంకటస్వామిగారు, పోలుకొండ రామానుజంగారు, గొట్టిముక్కల వెంకయ్యగారు, వేడంగి భీమయ్యగారు, గారపాటి గోగులగారు, చిలకపాటి నూరన్నగారు, గాది శేషయ్యగారు, నల్ల వీరాస్వామిగారు మొదలగు మహానాయకులెందరో మన సంఘములో నాయకత్వము వహించి పనిచేయుచున్నారు. ఇక మనకు లోటుండదు. అనేకమంది యవకులు ముందుకు వచ్చుచున్నారు. మన ఆంధ్రదేశములో యీ పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా మన ఉద్యమమునకు ఆటపట్టులు వెలయుగాక యని భగవంతుని విక్రీతి ప్రార్థించుచున్నాను.

నిన్ను జాత్యుద్ధరణము—ఆస్పృశ్యతాపాపనివారణము

తువ కొకమాట చెప్పకలేవదు. మన యభివృద్ధికిని మన ఉత్సాహమునకు అభండత్యాగముతో సంఘబహిష్కారమును సహితము వనుకదీయక సేవ జేయుచున్న దీనజనోద్ధారకులను మన మెన్నటికి మరచజాలము. వారు శేవలను స్వార్థరహితులై యున్న ఒక దీనజాతికి సేవచేసిన వికాల వ్యాధయులు. రాజమహేంద్రవరములో మా యభివృద్ధికి కారకులగు (బ్రహ్మశ్రీ) చిలకమర్రి లక్ష్మీవరసింహము పంతులుగారు, బందరులో శ్రీ వేమూరి రాంజీరావుగారు నుడివాడలో శ్రీ గూడూరి రామచంద్ర రావుగారు, గుంటూరులో నల్లపాటి హనుమంతరావుగారు, ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారు, కాకినాడలో దివానుబహద్దూరు సరో రఘుపతి వెంకటరత్నము నాయుడుగారు, శ్రీ పీకాపురాధీశులు, ఏలూరులో శ్రీ వెల్లంకి కృష్ణమూర్తిగారు, వంటి ఉదారచరితులే నేడు మన యభివృద్ధికి ముఖ్యకారకులు. నేడు మనసంఘముచోదయమనక పీరిని స్ఫురించవలసియున్నది. మరియు శ్రీ తల్లాప్రగడ నరసింహశర్మ ప్రకాశరావుగారు ఆంధ్ర పత్రికాధిపతులు దేశోద్ధారక కాకినాడని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు, తాయి వెంకటశేషగిరిరావు నాయుడుగారు బ్రహ్మశ్రీ మంగిపూడి వెంకటశర్మగారు మొదలగు దీనజనబాంధవులను పరాత్పరుడు ఆశీర్వదించుగాక!

ఆస్పృశ్యతా పాప నివారణ విషయములో యీ ఉద్యమము యిదివరకు సక్రమపద్ధతులమీద నడుపబడలేదని మనవి జేయుచున్నాను. దీనజనోద్ధారకులకు, పీరికి వ్యత్యాసము కలదు. యీ ఆస్పృశ్యతా నివారకసభలో ఆదిమాంధ్రులను సమావేశపరచి అగ్రజాతినాయకు లందరును జారియెదుట సమాజముగ ప్రేమ, అనుతాపము కనబరచినట్లు కానించదు. ఇందు విషయములో ఒకటి మనవి జేయుచున్నాను. 1913 సంవత్సరములో దేశబంధు, లాలా లజపతిరాయి అధ్యక్షతక్రింద ఆస్పృశ్యతా నివారణసభ లాహోరులో జరిగెను. అందు రాయబహుద్దూర్ లాలా మురళీధర్ (రీటైర్డ్ జిల్లాజడ్జి) లాలా రోహన్, లాలా హంసరాజ్, మహాత్మ్య మునిషీరామ్ (ఇప్పుడు శ్రద్ధాసంస్థాపి) లాలా లాల్ చంద్ (పంజాబు హైకోర్టు జడ్జి) మొదలగు పాంచాల సింహములు వందలకొలది ఆ సభలో సమావేశమైరి. వేలకొలది ఆదిహిందువులను ఆహ్వానించిరి. తా మందరను వారిమధ్య ఆసీనులైరి. తీరందరిచేతను స్నానములు చేయించి నూతనవస్త్రము లిచ్చిరి. ఈ ఆస్పృశ్య లరబడువారి చేత మితాయిలు పుచ్చుకొని భుజించిరి. తంబూలుములను పుచ్చుకొనిరి. తమ శీఘ్రలలోను, యిండ్లలో గల బావులలో నీరు తోడించిరి. ఇట్టి ఆస్పృశ్యతా నివారణసభ యితరవరకును మన ఆంధ్రదేశమున యెచ్చటయినను జరిగెనా యని మన అగ్రజాతి నాయకులను ప్రశ్నించుచున్నాను. యెంతవరకు వాదోపవాదములు, కృత్రిమదేశాభిమానము, కపటవాక్యధర్మము మన సభావేదికలపైన నిరంకుశముగా రాజ్యము చేయుచున్న పని నిష్కలమయగా నేను మనవి చేసినందులకు పెద్దలు మన్నింతురుగాక! ఓ అగ్రజాతి నాయకులారా! మీరు పరమపూజ్యులు, మీ జైదార్యము, దేశభక్తి అద్వితీయములు. కార్యాచరణ మందు జంకకుడు.

రామకృష్ణ పరమహంస యేమిచెప్పెను? “పరమేశ్వరా జ్ఞాన్సాగరియందును, పండాలునియందును, దేవీప్రమానముగా వెలిగిండువాడవు నీవే. నీ వొక్కడవే యిన్నిరూపములతో ప్రకాశించుచున్నావు.” భారతదేశమునందవతరించిన మహాపురుషులకు శ్రీ రాజా రామమోహన్ రాయ్, స్వామి వివేకానంద, దయానంద సరస్వతి, జడ్జీసు రెనడె, లోకమాన్య బాల గంగాధర తిలక్, లాలా లజపతిరాయి, వికల్ భాయి సిండ్. క్రిమహా త్యాగాంధి మొదలగు భారతజాతీయనిత్యాత్ము యేకగ్రీవముగా

యేమి చెప్పిరో విచారించుడు. యెచ్చటనో నేలకొలది మైదురమున నున్న దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు, కనడాభారతీయుల అవమానమును తలంచుకొని సానుభూతి సభలు చేయుదురు. మీ రాజాతీయ బానిసత్వమునకు విలపించెదరు. ఆంగ్లేయులపై పండ్లు పటపటమని తోరికెదరు. గాజాగృహములలో నివసించుచు పరగృహములపై రాళ్ళు దువ్వకును. ముందు మన గృహమును చక్కబెట్టుడు. ఇదియే మావధర్మము. పిక్కిరాది సమస్తజంతువులను బ్రహ్మస్వయాపముగా నెంచిన ఆర్యముని సంతతివార మని చెప్పకొనదు. అహింసా పరమోధర్మ్య అనువాక్యమును దిద్దల మోరుమోగునట్లు పలుకుము, బుద్ధజేవుడు మొదలగు పూర్వములను స్ఫురించుచు నిష్టిపాతకమును మీరు చేయకూడదని మనవిచేయుచున్నాను. మీరు మమ్ములను అంటరానివారనుటలో మాగౌరవముకంటె మీగౌరవమే యెక్కువగా పోవుచున్నదనియు, మీ పూర్వులకే, మీ ఋషిపుంగవులకే గౌరవహాని గలుగుచున్న దనియు, మీహృదయములే దాక్షిణ్య గాహిత్యము లగుచున్నవనియు మనవి జేయుచున్నాను. మీరే, కాలముయొక్క మార్పున గ్రహించి మార్చకపోయినచో సంఘ విప్లవము గలుగుననియు అనవసరముగా దౌర్జన్యములకు దిగునేమో యని భయపడుచున్నాను. త్వరతోనో ఆలస్యముగనో యీసమస్య తీరకలేవదు. శ్రేమభావముతో, దౌర్జన్యరాహిత్యముతో, మీరే యీసమస్యను పరిష్కరించుట సర్వోత్తమ మని మనవి జేయుచున్నాను.

ముగింపు

ఆదిమాంధ్రనాయకులారా! నాపీఠసోదరులారా! మీరందరును సావకాశముగా నా ఉపన్యాసమును వినినందులకు నందనము లాచరించుచున్నాను. ఒకమాట మనవిజేసెదను. మన సంఘములో భేదభావములకు రెండవరాయరాడు. వృత్తులచేత శ్రేయస్సు మన కులము లన్నియు ఒకటిగా తెలియవలయును. సంఘ దురాచారములను నాశనముచేయుడు. క్షేమన సంఘముతో విద్యాభివృద్ధికి తగినజూర్గములను వెంటనే అరయుడు. విశ్వవ్యయము, సాధుశీలము, మొదలగు ఉత్తమగుణములను అవలంబించ వేడుచున్నాను. శైతులకు మనకు ఆగ్రహస్థములకును మనకును గల సుహృద్భావమును తెంపించించుడు. సర్వజనుల ప్రేమను ఆకర్షించుడు. దీనములు మనకు అనుకూలముగా నున్నవి. శ్రజలును ప్రభుత్వమును తోడ్పడుచున్నాను. అందరి సహాయమును పొందుదము. రెండు, ముందుకు నడుపుడు. నన్ను ఆహ్వానించి నా కీగారము గలుగజేసినందుల కెంతయు యేలూరు అది మాంధ్ర సంఘమువారికి హృదయపూర్వక వందనము లర్పించుచున్నాను. వందమాతరం.

వెల్లింగ్టన్ సిసిమా

మోపుంటురోడ్డు, మద్రాసు.
29-12-25 మంగళవారమునుండి 1-1-26 శుక్రవారమువరకు క్రొత్తసంవత్సరమునకు ప్రత్యేకముగా “అన్ని నూతనతమాషాలు” ప్రదర్శించబడును ఆనందమును, సుఖమును గలిగించును

క్రొత్త ధియేటరు

26-12-25 శనివారమునుండి 1-1-26 శుక్రవారమువరకు ప్రతిదినము 2 ప్రదర్శనములు సాయంత్రము 6-15 ని, రాత్రి 9 గం-30 ని. ప్రతి శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3 గం-15 ని ప్రత్యేక మాటనీగలదు. మదన్ ధియేటర్సు వారు క్రొత్త ఇండియన్ ఫిల్ము, “శ్రాంత” కోరికలు, దుఃఖము, స్త్రీల దుర్గుణములు, దుఃఖము మొదలగునవిగల కథ. 7 పెద్దరిల్లుగలదు, మదన్ ధియేటర్సు వారిచే తెయారుచేయబడినది.

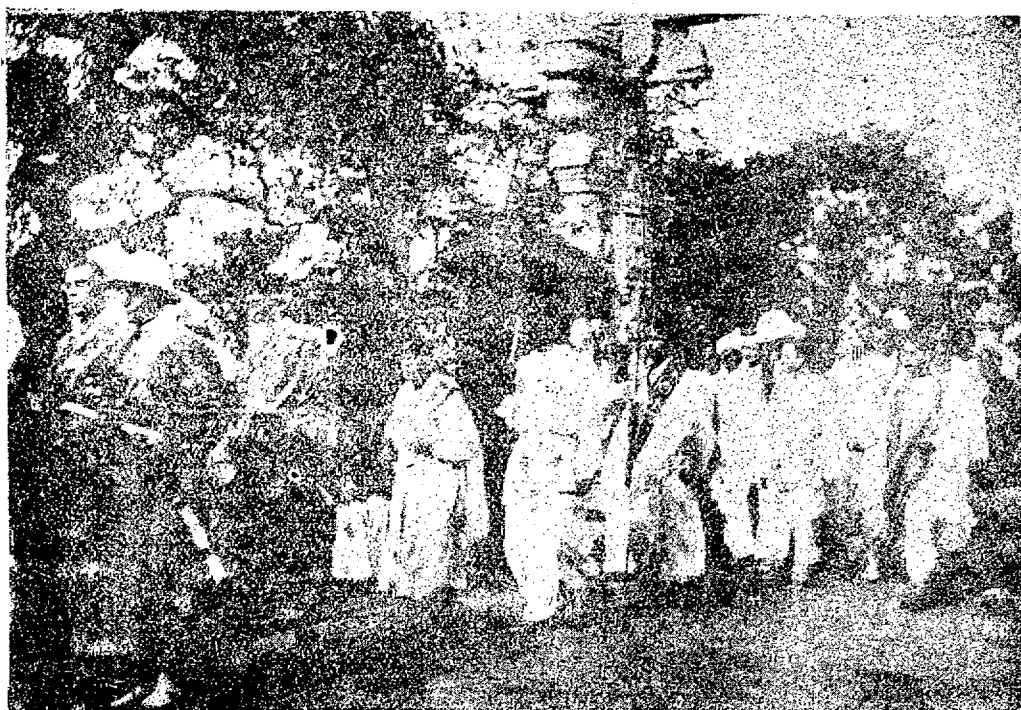
సుందరితైలము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ 0—8—0
ఒక డబ్బీతైలము విడువక రాచిన ముఖమున ఏర్పడు మొటిమలు మచ్చలు మానును. ముఖము కాంతివారి, సున్నగా అద్దమువలె ప్రకాశించును. చర్మము మృదుత్వము కలిగి నాజూవుతెరును. ఈతైలము మంచి సువాసన దలిగి మీగడుల సుందరము అమృతాంజనం డిఫో, బొంబాయి - మదరాసు

ది య సా ఫి కల్ జూ బ్లీ మ హా న భ

అడయారులో నిటీవల జరిగెను. అధ్యక్షురాలగు డాక్టరు బి.సెంటుగారి యువన్యాసమును వినుచుండిన సభికులు

అడయారులో, స్టూరుసంఘమువారి యూరేగింగు

డాక్టరు బి.సెంటుగారు మధ్యమ గలరు. వారి వెనుక గొడుగుబట్టుకొనినవారు జిడ్డు కృష్ణమూర్తి గారు. బి.సెంటుగారికి ముందరనున్నవారు వరుసగ బివప్ప, లెడుబీటరుగారు, అరండేలుగారు, బివప్ప వెడ్డిపుడ్డుగారు. అరండేలుగారివతి యగు రుక్మిణమ్మగారు, కృష్ణమూర్తిగారికి వెనుక నడుచుచున్నారు.

ఆర్యవైశ్యయువజనమహాసభ

చెన్న పురి

సి. నానుడేవనుగారు, కార్యదర్శి యిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

రాబోవు జనవరి 2, 3, 4 తారీఖులలో జరిగెడి ఆర్య వైశ్య యువజనమహాసభలో మత, సాంఘిక, ఆర్థిక, దేశభాగ్య విద్య మొదలగువానిని అభివృద్ధిజేసిందిమ తీర్మానములను, అట్టి తీర్మానములను ఆచరణలో పెట్టుటకై ప్రతిగ్రామములో ఆర్యవైశ్యసంఘముల నేర్పరచుటకు తగు తీర్మానములు చేర్చింప బడును. ప్రతినిధులు యీ మహాసభలో చేర్చింపవలెననెడి తీర్మానములు సి. నానుడేవన్, వైశ్యహస్తత్, కిల్పాట్, చెన్న పురి అను విలాసమునకు పంపవలెను.

ఈసభలో తెలుగునను, ఆంగ్లమునను వాగాటిపోటి జరుపబడును. ఇందులో పాటిచేయు అభిలాషనుండెడి ఆర్య వైశ్యయువకులెల్లరు, ఒక్కొక్కదానికి రు 0-8-0 ప్రవేశము ముగా మి. డి. యల్. చెట్టిగారు, 24 గోవిందప్పనాయనిబిధి, చెన్నపట్నం అను విలాసమునకు పంపవలెను.

ఈసభకు ప్రతినిధులుగా వచ్చెడివారు జనవరి 1వ తేదీ నుండి చెన్నపురిలో సాందర్యమహాసభకు ప్రక్కననుండు శ్రీ కన్యకాపరమేశ్వరి సత్రములో దిగవచ్చును. వారిపడకలకు వారే తగుయేర్పాటులు చేసికొనవలెను.

ఇచ్చటికి చాలమంది ప్రతినిధులు వచ్చియున్నారు. ఆర్య వైశ్య మహాసభ లెల్లరు విచ్చేయ ప్రార్థితులు. ప్రత్యేకముగ ఆహ్వానము లంపబడినవి. కారణాంతరములచే నట్టి ఆహ్వానము లందనివారు యీ ప్రకటననే ఆహ్వానముగ నెంచి దయచేయ ప్రార్థితులు.

మదరాసు కార్పొరేషను

దక్షిణాఫ్రికా వర్తకసంఘపు ప్రతినిధులు

దక్షిణాఫ్రికా వర్తకసంఘమువారు మద్రాసు కార్పొరేషనుకు ఇరువురు ప్రతినిధులను ఎన్నుకొనుచున్నారు. ప్రస్తుతము పి. అశ్వగిరినాయుడుగారు, మహమ్మదు మూసా సేటుగారు ఈసంఘము ప్రతినిధులుగ కార్పొరేషనుసభ్యులుగ నున్నారు. పిరి సభ్యత్వపు కాలపరిమితి అంతముందెననియు, 1926 సంవత్సరము జనవరినెల 20 వ తేదీ లోపుగ వర్తకసంఘమువారు మరల ప్రతినిధుల నెన్నుకొని ప్రభుత్వమువారికి ఎన్నుకోబడినవారి పేర్లను తెలుపవలయునని ఈవారపు గజెటునందు ప్రకటించబడినది.

మునిసిపల్ సంగ్రహములు

అధ్యక్షునివిన్నకయందు అధ్యక్షులకు సమానమగు వోటువచ్చిన ఏమిచేయవలెను?

మునిసిపల్ సంగ్రహములు అధ్యక్షులు లేక ఉపాధ్యక్షులు ఎన్నికలసందర్భమున ఇరువురు అధ్యక్షులే యుండి ఆ అధ్యక్షులెరువుకు సమానముగ వోటువచ్చిన తాత్కాలికముగ అధ్యక్షుడుగ నున్నవారు ఇరువురు అధ్యక్షులచేట్ల చీట్లపై వ్రాసి ఒకచీట్ల వ్రాసెను. ఎవరి పేరుగలచీట్టి ప్రభుత్వమున వచ్చునో అతడు ఎన్నుకోబడినట్లుగ నిర్ణయింపవలయునని ఈవారపు గజెటు నందు ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్నారు.

ఐ.మా.శి.కృ.ప్రభుపత్రిక

సంపాదకుడు-పాలకొండ రామచంద్ర శర్మగారు

ఇదియొక మాసపత్రిక. మూడవ సంపుటము ప్రథమ సంపుటి మాగ్నెటికల్ పూర్ణిమ (20-11-25) నాడు వెలువడినది. శ్రీ సద్గురు మాణిక్య ప్రభుమహాత్మ్యము, అచల విమర్శనము భగవద్గీతా శాస్త్రవచనము, మహానీయచరిత్ర, ఆస్పృశ్యత అను వ్యాసము లిందుకలవు. సాల్వచందా రెండురూపాయలు. వలయు వారిటు ల వ్రాయవలెను. శ్రీమహానీయ మాణిక్య ప్రభు ముద్రణాలయము, శ్రీనాగార్జును, శంకరగిరి, ఆస్పరి (అశ్వతిరి) అండ్ బెల్లారిజిల్లా

గిండి గుట్టపుపంచాయితీలు

వాణిజ్యసంఘము, తిరువాన్కూరు
మహారాణిగారి బహుమతులు

నిన్నటి సాయంత్రము 2 గంటలకు మరల గిండి గుట్టపు పంచాయితీ ప్రారంభింపబడినది. 12 గంటలనుంచియు ప్రత్యేక కపురైలుబద్దయందు ప్రజలు అవరమితముగా గిండికి వచ్చుచుండిరి. 2 గంటలకు వరకే పథ్యలు గూర్చుండు ప్రదేశము 1 వ తరగతి, జూచములాడువారిఫలము, ప్రేక్షకుల స్థానములన్నియు సంపూర్ణముగ నిండిపోయెను. మొత్తము 8 పంచాయితీలు జరిగెను. ఈ 8 పంచాయితీలలోను దాదాపు అన్నియు ఇంగ్లండు, ఆరేబియాదేశపు గుట్టయై. మొత్తము 8 పంచాయితీలలో పోటీజేసిన 100 గుట్టయలందు స్వదేశీయం దు బట్టి స్వదేశీయం దు లెంపబడినగుట్టయలు 6 మాత్రమే పోటీ జేసెను. మిగిలినవన్నియు విదేశీయగుట్టయై. నిన్నటిపూర్వాహ్నము వర్షముగరియనట్లు మేఘము లూకింత భయపెట్టినను వెంటనే మబ్బు తెరిపిడి సభ్యులకు ప్రేక్షకులకు సంతోషమును గలుగజేసెను.

చెన్నై ప్రెసిడెన్సీసంఘమువారి రొక్కపెండిగిన్నెను, తిరువాన్కూరు మహారాణి రీజెంటువారు మరియొక పెండిగిన్నెను నిన్నటిదినము 4, 6 పంచాయితీలలో 3 వ తరగతి 4 వ తరగతి గుట్టయలకు బహుమతిగ నొసంగిరి. వర్తకసంఘమువారి బహుమతిగిన్నె ఒక మైలు పంచాయితీలో "విల్లూ, దాసను" వారి "బాటిలకాడ్" అను గుట్టయవలన గుట్టయను తిరిబీరుజేసిన "గెగ్గ" అనువారి కొనంగబడిన. "హార్డింగ్" అనునాటి డి గుట్టయ వారోహించెను.

తిరువాన్కూరు మహారాణి రీజెంటుబహుమతి "సర్. డయాన్ విఫ్ డే" గారి "వోకింగహాము" అనుగుట్టయచే "టూసన్" అను వారు గెలువజాలిరి. ఈ గుట్టయను "జేమ్స్" అను ఆస్తికు హాజరొహించెను. గవర్నరుగారిసమక్షమున కార్యదర్శి కోస్తునతిగారు ఇరువురకు పెండిగిన్నెల నొసంగి బహుమతి రించిరి.

ఆస్తికులు

కెగ్గను, హార్డింగ్, క్రాఫ్టన్ బాబాజన్ అనునవ్వరు ఆస్తికులు నూతనముగ నరుదెంచి నేటిపంచాయితీలో పాల్గొనిరి. ఫిర్రోరియందు "జేమ్స్" అనునాతడు రెండుపంచాయితీలలో మొదటివారుగవచ్చి ప్రజలెల్లరమెప్పు వడసిరి. ఫిర్రోరియలో నెక్కువ జయమును గాంచకపోయినను నిన్న రెండుమారులు ప్రథములగు ఒకమారు రెండవవారుగను వచ్చుట వలన పంచితీరిని గడించిరి. మిగిలిన ఆరు పంచాయితీలందు తావన్న, జస్, ఘెర్నను, హార్డింగ్, బర్గెస్, యాస్టన్ గారలు గెలుపొందిరి. నిపుణులగు అక్వారోహకులని పేర్కొనెడి బీన్స్, మికింగ్స్ గారి కిరువురను ఒకపంచాయితీనైనను ప్రథములగు రాకుండుట పెక్కుర కాకా భంగము గలిగెనట్లులో వింతలేదు. పెండిగిన్నెల బహుమతి పంచిన గుట్టయలుగాక మిగిలిన ఆరు పంచాయితీలలో అపోలో పంచాయితీయందు కొల్లా పూరు మహారాజాగారి "గ్రెఫాన్" అనుగుట్టయను, "వర్షి ఇండియా స్వదేశీ ఆస్తి" పంచాయితీయందు మొనూరు మహారాజాగారి "వైబిల్" అను గుట్టయను "సిరియన్" పంచాయితీలో "రయన్" గారి "లాస్టుకాలు" అనుగుట్టయను, "వెల్లింగ్టన్" పంచాయితీయందు "మెకంజీ" గారి "మాన్డో నాల్డు" అను గుట్టయను, "గ్రీఫీ" పంచాయితీలో "హెర్నెస్" గారి "లేమరీగోల్డు" అను గుట్టయను, "కొలంబో" పంచాయితీలో "ఎస్పాన్" గారి "బియాట్" అను గుట్టయను, ప్రథములగు గెలుపొందెను నిన్నటి గుట్టయలన్నియు అన్ని పంచాయితీలలోను బయల్పెట్టినపుడు తృప్తికరముగ నుండెను.

వివరములు

మొదటి పంచాయితీ: అపోలో పంచాయితీ 2 గంటలకు సమముగ ప్రారంభింపబడినది. పరుగెత్తవలసిన దూరము 6 ఫర్లాంగలు. మొదటవచ్చిన గుట్టయవకు రు 1000 లు, 2 వ గుట్టయవకు రు 800 లు, 3 వ గుట్టయ రు 200 లు.
"గ్రెఫాన్" అను గుట్టయపై తావన్నగారు ప్రథములు గను, "వాంహాక్" పై "బీన్స్" గారు ద్వితీయులుగను "టాంగ్" పై "జేమ్స్" మూడవవారుగను గెల్చిరి. ఆరు ఫర్లాంగలును 1 నిమిషము 24 2/5 సెకండ్లలో పరుగిడెను. మొదటి గెలుపొందిన గుట్టయ వక్షముర రు 281 లు, పిదప వచ్చినవానికి క్రమముగ రు 76, రు 37, రు 78 లు పంచి యివ్వబడినది.

2 వ పంచాయితీ

2-30 గంటలకు ప్రారంభింపబడినది. పరుగిడవలసిన దూరము 6 ఫర్లాంగలుగానిన గుట్టయవకు రు 1,200 లు. రెండవ దానికి రు 800 లు, 3 వ దానికి రు 200 "వైబిల్" అను గుట్టయపై "జమ్" అనువారు ప్రథములుగను, "మల్వెరీ" పై "బర్గెస్" గారు రెండవవారుగను, "డ్రమ్మర్బాయ్" పై "హార్డెన్" అనువారు మూడవవారుగను గెలుపొందిరి. 6 ఫర్లాంగలును 1 నిమిషము 19 4/5 సెకండ్లలో పరుగిడెను. మొదటి గుట్టయవకు రు 19 లు, 2 వ దానికి రు 16 లు, 3 వ దానికి రు 28 లు పంచి యివ్వబడినది.

3 వ పంచాయితీ

"సిరియన్" పంచాయితీ 3 గంటలకు ప్రారంభమయెను. పరుగిడవలసిన దూరము 6 ఫర్లాంగలుగానిన గుట్టయవకు రు 1500 లు, 2 వ దానికి రు 800 3 వ దానికి రు 200 లు. మొదటిపంచాయితీ, "లాస్టుకాలు" అను గుట్టయపై "ఫెర్నెస్" గారును 2 వ పంచాయితీ "క్లాగ్ నాల్డు" అను గుట్టయపై "హయటూ" గారును, 3 వ పంచాయితీ "నావి" అనుదానిపై "యొస్టన్" గారును గెల్చిరి. మొదటి గుట్టయవకును రెండవదానికిని కొద్దిగ భేద ముండెను. మొదటిదానిగోతుక రెండవగుట్టయవకు ముందుగనుండి గెలువజాలెను. 6 ఫర్లాంగలు ని 1-25 లలో పరుగిడెను. మొదటిగుట్టయపై రు 84 లును, పిదప వచ్చినవానికి క్రమముగ రు 27 లు, రు 76; రు 28 లు పంచి యివ్వబడినది. ఈ పంచాయితీలో "అహియన్" "ఎల్విక్రిక్" పవనరు" అను గుట్టయలపై పలువురు డబ్బును గోల్పోయిరి.

4 వ పంచాయితీ

"ట్రేడుకప్ప" పంచాయితీ 3-30 గంటల కారంభింపబడినది. పరుగిడవలసిన దూరము 1 మైలు. మొదటవచ్చిన గుట్టయవకు పెండిగిన్నెయన్ను రు 1000 లును బహుమతి. 2 వ దానికి రు 2000 లు; మూడవదానికి రు 1000 లు. "బాటిలకాలు" అనుగుట్టయ వారోహించిన "హార్డింగ్" గారు మొదటవచ్చిరి. "ప్లాటినము" పై జేమ్స్ గారును, "లెంబు" పై జాక్సన్ గారును 2, 3 వారులుగ వచ్చిరి. మొదటవచ్చినను ని 1-41 సెకండ్లలో పరుగిడిరి. గెలుపొందిన గుట్టయవకు రు 44 లును రిక్కిన వానికి వరుసగ రు 20, 81, 58 లు పంచి యివ్వబడినది.

5 వ పంచాయితీ

"విల్లింగ్" పంచాయితీ 4 గంటల కారంభమయెను. పరుగిడవలసిన దూరము 1 1/2 మైలు. మొదటిగుట్టయవకు రు 8000 లు, 2, 3 గుట్టయలకు రు 2,500 లు రు 1,500 లు బహుమతులు. "మాన్డో నాల్డు" అనుగుట్టయపై "బర్గెస్" అనువారు మొదటివారుగను "బాటిల్ యావు, లక్ష్మీప్రసాదు, అనుగుట్టయలపై "హార్డింగ్, టాక్సన్ గారులు 2, 3, వారులుగను వచ్చిరి. మొదట గెలుపొందిన గుట్టయవకు రు 79 లు. మిగిలినవారికి వరుసగ రు 27; 58; 38 లు పంచి యివ్వబడినది.

6 వ పంచాయితీ

"తివారుమ్మారుమహారాణి రీజెంటుకప్ప" పంచాయితీ 4-30 గంటలకు ఆరంభింపబడినది. పంచాయితీలో గెలుపొందినవానికి పెండిగిన్నె రు 1000 లును 2, 3 వారులకు రు 2000 లును, రు 1000 లు బహుమతు లొసంగబడినది. 6 ఫర్లాంగల దూరమును ని 1-17 3/5 సెకండ్లలో పరుగిడెను. మొదటిగుట్టయవకు రు 1200 లును రెండవవారు గుట్టయలకు రు 800 లు, రు 200 లును బహుమతు లొసంగబడినది. "లేడి మారి గోల్డు" అనుగుట్టయపై జేమ్స్ మొదటి బహుమానమును "రావెన్స్ వీలు" పై "జమ్" రెండవ బహుమతిని "రెడ్ కాకేడు" పై "క్రాఫ్టన్" 3 వ బహుమతిని బహిరి. మొదటి గుట్టయపై రు 181 లును రిక్కిన వానిపై వరుసగ రు 46; రు 51; రు 83 లు పంచియిచ్చిరి.

7 వ పంచాయితీ

"గ్రీఫీ" పంచాయితీలో 13 గుట్టయలు పోటీ జేసెను. 5 ఫర్లాంగలును ని 1-5 3/5 సెకండ్లలో పరుగిడెను. మొదటి గుట్టయవకు రు 1200 లును రెండవవారు గుట్టయలకు రు 800 లు, రు 200 లును బహుమతు లొసంగబడినది. "లేడి మారి గోల్డు" అనుగుట్టయపై జేమ్స్ మొదటి బహుమానమును "రావెన్స్ వీలు" పై "జమ్" రెండవ బహుమతిని "రెడ్ కాకేడు" పై "క్రాఫ్టన్" 3 వ బహుమతిని బహిరి. మొదటి గుట్టయపై రు 181 లును రిక్కిన వానిపై వరుసగ రు 46; రు 51; రు 83 లు పంచియిచ్చిరి.

8 వ పంచాయితీ

"కొలంబో" పంచాయితీలో 14 గుట్టయలు పోటీ జేసెను. మొదటి గుట్టయవకు రు 2000 లు. రెండవదానికి రు 700 లు. 3 వ దానికి రు 800 లు ను మూడవదానికి రు 200 లు. 6 ఫర్లాంగలును ని 1-25 లలో పరుగిడెను. "బియాట్" అను గుట్టయపై యొస్టన్ గారు మొదటి బహుమతిని "నవాహ్" అను దానిపై మికింగ్స్ గారు రెండవ బహుమతిని "సల్వే" అను గుట్టయపై "బర్గెస్" అనువారు 3 వ బహుమతిని గడించిరి. పిదప 6 గంటలకు పంచాయితీయందు ముగింపబడి నూరు రలో విడుదల మాత్రమే సంతోషముతో నిండ్లకు జరిగిరి.

పార్కు పేదకులు

వ్యాయామములు-ఆటలు

బెనర్, డా. ఆసి బెనెంటుగార్లు యువవ్యాసములు మొనూరు సంస్థాన ప్రధానా మాత్యులకు సర్ ఎ ఆర్ బెనర్ గారు నిన్న సాయంత్రముపార్కు పేదకుల కథ్యవతవహించి, ఆటలలో విజయమందినవారికి బహుమానముల పంచిఇచ్చి భారతీయులు కేరీర వ్యాయామములం దెక్కిన శ్రద్ధ దీనుకొనవలెనని హెచ్చరించిరి.

ఈ వారము భారతదేశమునకంతటను జాతీయప్రాముఖ్యమైన అఖిలభారత జాతీయ హాసభలు, అఖిలభారతవస్తుప్రదర్శములు ఈ వారముననే జరుగును. జాతీయవ్యాయామములు, క్రీడలు జాతీయభివృద్ధి కనకరచుగు ముఖ్య విషయములలో నొకటి. అవి ఇతర ఉద్యమముల కేమాత్రమును దీరిపోవు. భేలములు వ్యాయామములు ప్రాచీన భారతీయ సాంప్రదాయములందెక్కిన ప్రాత్యహింపబడు చుండెడివి. ఏ దేశయోత్సవమును జూచినను, కుభ కార్యమును జూచినను ఆటపాటలు లేక జరుగవు. అవియే జాతీయ వ్యాయామములను, క్రీడలను ప్రోత్సహించినవి. ఇవిగాక సంస్థానములందును, మహావ్య దీ య సం స్థా న ములందును గూడ దర్బారు సమయములందీవ్యాయామములు చాల ప్రోత్సహింపబడుచుండెను. భారతీయులకు వలయున్నమా (కుస్తీ) ఒక గొప్పకళ పాశ్చాత్యదేశములందు ముక్తియొద్దమంత ప్రాముఖ్యమైనదిగ పరిగణింపబడుచుండెనో జపాను మొదలగు ఆరిప్రాచ్యదేశములందు జాల్పముద్ధవల ముఖ్యమైనదిగ భావింపబడుచుండెనో భారతదేశమున వలయున్నదంత ప్రాముఖ్యమైనదిగ పరిగణింపబడు చుండెను. ఇది యే గాక, కస్తీ సా ము, కస్త్ర సా ము లకు గూడ మన మితరలకంటె చాలవిక్రమ ప్రాముఖ్యత నొసగుచుంటిమి. భారత వ్యాయామ వహకళయే భిమునినంటి, మహా బాగులు సృష్టించెను. ఆధునిక కాలమందుగూడ భారతీయుల వ్యాయామ ప్రతిభ నిర్ణీతత్యము నందలేదు. రామమూర్తిచరిత్ర భీమబలులు సాహసవంటి వల్లయుద్ధ క్రైమిలు శ్యామకాంతనినంటి సింహవిజయలు మనదేశమునకు ప్రపంచమున దశదశలందును దిగంతకీర్తిని సంపాదించిరి. క్రీకెటునంటి పాశ్చాత్య దేశములందుగూడ రంజితు సింగవంటి భారతీయులు, పాశ్చాత్య క్రీములందు క్రికె నిసంపాదించిరి. భారతీయులందరూ వారి నాదర్శముగ నుండుకొని భారతదేశమునకు క్రికెపంచల దేవలెను.

డా. ఆసి బెనెంటుగారు

సాయంత్రము ఆరుగంటలకు సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారి ఆధ్వర్యమున "కాకర పారికవ్యసనము విషయమును గురించి యువస్వనింపగా, నాయుపవ్యాసము మైత్రాఖాను (మారత్రవం) యంత్రముల సహాయముతో బ్రాడుకాట్టు జేయబడినది. ఈయంత్రముల నుపయోగించుట కిదియే ప్రథమము.

రాష్ట్రీయ బాలభటసమావేశము

నిన్న సాయంత్రము విలంకు గ్రాండు లండలి రాష్ట్రీయ బాలభట కులముల గాంచినపుడు సంగ్రామమునకు బయలుదేరునైకికవిరముల దృశ్యమును జ్ఞాపితి దెచ్చుచుండెను. సరిగా నాల్గుగంటలకు బాలభటలవ్యాయామములు ఆటలుపాటలు ప్రారంభమయ్యెను. గౌ. సర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యరు డాక్టరు అసీబెనెంటు, డి. ఎ. పరాంకుశేనాయకు వ్యాయామూర్తి వి. వి. శ్రీనివాస అయ్యంగారు మొదలగు ప్రముఖులును చాలమంది ప్రేక్షకులును ప్రేక్షక స్థానముల నలంకరించిరి. మూడు నాల్గువేలమంది బాలభటులు యూనిఫామ్లు దుస్తుల సరించి నాచికాలరంగమున బాగులు దీర్చియుండ, కడు నచ్చుత్యముగ నుండెను. వందలలోని బాలభటులు, మైలు పరుగు పంచెను లందును, అరమైలు పరుగు లందును పాల్గొనిరి. ఈపంచాయితీ సాయంత్రము ఆరు గంటలందును విడుదలయ్యెను.

మరియుక నైపున వేర్వేరు ప్రాంతములనుండి వచ్చిన బాలభటపటాలముల వారా ప్రాంతీయ సంబంధి కృత్యవిశేషములను ప్రదర్శించిరి. చిత్తూరు నుండి వచ్చిన పటాలమువారు "గంగజాతరను" బాగుగ ప్రదర్శించిరి. నాగపురము పటాలము వారు ప్రదర్శించిన కోయప్పకృత్యమును నిలోరు పటాలమువారు ప్రదర్శించిన నిలోరు కోయప్పకృత్యమును జూపరుల నాయుపమున నోల లాంచెను. మొనూరు పటాల నాయకుడుగ నుబ్బరాయ షోర్నగారు మొనూరు దర్బారు సమయమున ఆస్తిక పదాధిపతిములు గావించు నైరకవివ్యాసపురు కరు నడుపుముగ ననుగరించిరి. ఆటపాటలు నుగిసిన తరువాత, డాక్టరు యుమ్మైచ్చరు దేరింగు మొదలగు విషయములందు పోటీ పంచములు జరిగెను.

మదగామ వార్తలు

బాలభటుల ఊరేగింపు:—బాలభటుల మహాసభ సందర్భమున చెన్నపురికివచ్చిన బాలభటుల ఊరేగింపు శేపుడి దయంగి గంటలు మొదలు 10 గంటలు వరకు జరుగును. ఈ ఊరేగింపు ముపుంటురోడు ప్రైక్రాప్టురోడు (క్రిక్టేరోడు)ల యందు తిరిగి బయటకు.

ప్రథమ ఆర్యవైశ్య యువజనమహాసభ:—జనవరి 1, 3, 5, తాళిబులందు గోల్డేరోలునందు జరుగును. కావన నిర్మాణ సంఘసభ్యులు శ్రీ. టి. ఆదిత్యారాయణప్రేషి గారు (బాల్కన్) ప్రారంభమహాత్మ్యన స్వాతమలగ్గ మండ నంగీకరించిరి. శ్రీచక్రీ చెనయ్య బి. యన్. సి. గారధ్యక్షత వహింతురు ౧౫-3౫ వత్సరముల వయస్సుగల యువజను లెల్లరు రా ప్రార్థితులు.

రాకపోకలు:—కె. టి. పాలుగారు, కొల్లెంగోడు రాజాగారు, రామ్మూడు రాజాగారు, ఆర్. కె. మజ్జుగం చెట్టిగారు, డా|| పి. వరదరాజులు నాయుడుగారు, లెఫ్. కర్న. చాదరిగారు, బొబ్బిలి మహారాజాగారు నేడుదయము వచ్చిరి.

మైనూరు దివాను గారు, కోయంబత్తురు కల్వరు ఎ. ఆర్. కామ్యుగారు నిన్న రాత్రిపోయిరి. గా|| రత్నస్వామిగారు శేపురాత్రి డిల్లీబోయెదరు. దేశోద్ధారక బాగేశ్వరరావు పంతులుగారు శేపురయం వత్తురు.

దక్షిణాఫ్రికా తీర్మానము

ఎం. కె. ఆచార్యగారు యాదిగున తీర్మానమును భారత కాసనసభయందు ప్రతిపాదించెదరు:—

“దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వము వారు ప్రత్యేక గూడెముల చట్టమును గావించినచో చక్రవర్తి సార్వభౌముడు అనువతి నీయరాదనియు, లేదా ఇండియా దేశమువారు ద ఆఫ్రికాపై యుద్ధము జేసి తమ బిడ్డల హక్కులను సాధించుకొనుట కను మతిసీయవలెను.

క్రైస్తవులకు మహాసభ

కలకత్తా, డిసెంబరు 30:—యావద్భారత క్రైస్తవుల మహాసభయందు క్రైస్తవుల ఇబ్బందులను గురించి యావద్భారత సంఘమువారు విచారణ పలిపి ప్రభుత్వమువారికి తెలుపవలయు ననియు, రాష్ట్రీయ తత్వతంత్ర్యము అతి త్వరలో ప్రపాదింప బడవలయుననియు కేంద్ర ప్రభుత్వమునందు మాడ ఆధికారవర్గ మువారు ప్రజాప్రతినిధులకు బాధ్యులుగనుండునట్లుచేయవలయు ననియు, సంస్కరణములువిషయమై ఆలోచించుటకే రాయలు కమిషనును త్వరలో నేర్పరచవలయునని తీర్మానములు గావించ బడెను. ఏసియాటికు బిల్లును ఖండించుచు మరియొక తీర్మానము గావించడెను. (అ. ప్రె.)

జనీవాయందులి నానాజాతిసమితి కార్యాలయమునకు చేరిన డాక్టరు పి. పి. పిల్లేగారు 30 వ తేది బొంబాయిచేరిరి. వీరు ఢిల్లీకివెళ్లి ఇండియాప్రభుత్వమువారితో కలసి నానాజాతి సమితివారు జేయుచున్న పనివిషయమై భారతదేశమున ప్రచారమునలుపుటకు తగుకార్యక్రమమును నిర్ణయించుకొనెదరు. (అ. ప్రె.)

మూత్ర సంబంధవ్యాధులచే గలిగిన యౌవనదుర్బలత్వమునకు అద్భుత నివారిణి

కడచిన 3 సం|| క ములనుండి అపవృత్తము నాదేహముం తమ అతి ఉష్ణముగాబడి, రెండు, రోజులనుండి తరువాత అకస్మాత్తుగా మూత్రసంబంధ వ్యాధితో గూడిన వరముల దుర్బలత్వముచే బాధపడుచుంటిని. అవృత్తవశమున ఈ సం|| రము పండితస్వామి ఎన్. శ్రీనివాస అయ్యంగారువద్ద చికిత్స ప్రారంభించితిని. 3 వారములు వారివద్ద ఔషధ సేవచేసినచో నాకు మునుపుండిన యౌవనపటుత్వము, పుష్టి తిరిగి కలిగినదని యిక్కిరి సంతసముతో తెలుపుచున్నాను. 6-6-25.

సి. రత్న మొదలియారో, బి. ఏ., బి. ఇ., స్వెయిట్ అసిస్టెంటు ఇంజనీయరు, మద్రాసు కార్పొరేషను.

సాంఘిక కార్యక్రమము, జాతీయ కార్యక్రమము?

ఆలిఖురులో చర్చ

ఆలిఖురు, డిసెం 28—ఆలిఖురు యూనివర్సిటీ యూని యనువారి యాజమాన్యమున నిన్న సాయంకాలమున సాంఘిక రాజకీయ కార్యక్రమము బహులుగా జాతీయ కార్యక్రమము నొకదానిని ప్రవేశపెట్టికలయున హిందూదేశముస్వ పరిష్కార మునను విషయమై ఉత్సాహ ప్రారితమగు చర్చ జరిగెను.

మహమ్మదాల్ జిన్నా సర్ మహమ్మదాఫ్, సర్ అతీఇహం గార్లు చర్చలో పాల్గొనిరి. ప్రస్తుత పరిస్థితులలో మహమ్మదీయు లకు ప్రత్యేకనియోజకవర్గముండుట హిందూదేశమునకు డేమమే ననియూ హిందూదేశ సమస్యకు బాధ్యతాయుత స్వపరిపాలనమే పరిష్కార మార్గమనియు మహమ్మదీయులు కట్టుబాట్లైర్వరమ కొనుట పోట్లాడుటకును కోపము తీర్చుకొనుటకును గాక తమ్మురు తనవారినిగా చేసికొని ప్రజాభిప్రాయమును దానినను మాలముగా మార్చుటకేననియు రాబోవు రాజ్యము హిందూ రాజ్యము మహమ్మదీయ రాజ్యముగాక ప్రజలకొర కేర్పడిన ప్రజారాజ్యమే ననియు, జిన్నాగారు చెప్పిరి.

సంపూర్ణ బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమునకు సంఘములలో అన్నింటికిని సంఘీభావముండుట మిక్కిలి అవసరమనియు ప్రస్తుతపరిస్థితులలో సాంఘిక కార్యక్రమమును ప్రవేశపెట్టుటకు సాధ్యముకాదనియు, ఎన్నికూట్టివు కాసనసభలకు బాధ్యతన హిందులయే ప్రజాప్రభుత్వములో ముఖ్యమూత్రమనియు హిం దూదేశమువంటి దేశములో కాసనసభలు ప్రజలకు బాధ్యత వహింపవలెననియు సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము లేనిది యేకాసన సభయు సంపూర్ణముగా నుండవలసనియు మహమ్మదాఫ్ గారు చెప్పిరి. మిక్కిలమిక్కిల కేటవలన హిందువులకును మహ మ్మదీయులకును పోరాటములు జరుగుచున్నవని వీరుతలచిరి. పౌరత్వమునగా నేమియో నేర్చుకొని జాతీయత నభివృద్ధిచేయు టకు ప్రతిసంఘమును నెరవేరగా క్షిణ పాంచవలెనని సర్ అతీఇహంగారు తలచిరి. (అ. ప్రె.)

‘రెడ్’ నాయకులలో భిన్నాభిప్రాయములు

మాస్కో, కాంగ్రెస్ లండన్, డిసెం 27:—నెల్రలుకమిటివారి చర్చన ఆమోదించుచు మాస్కోలో కమ్యూనిష్టు కాంగ్రెస్ వారు తీర్మానించిరి. ప్రస్తుతమందున్న భిన్నాభిప్రాయములను బహిరంగ ముగ చర్చించరాదని తీర్మానముజేసిరి.

పర్లాకిమిడి శ్రీ పద్మనాభ నాటకసంఘము వారు శ్రీ శ్రీ పర్లాకిమిడి రాజావారి ఆమోదమున

స్వప్న వాసవ దత్త
అనే నాటక రాజమును సంస్కృతములో త్రివికేను హైరోడు ఎంప్రెసు థియేటరులో

శుక్రవారం 1-1-26 రాత్రి 9 X o|| కు ప్రదర్శింతురు
కేట్లు:— 3, 2, 1, 0-8-0, 0-4-0 ప్రీట్లకు పిల్లలకు
స X ము కేట్లు
చం. రాజగురువు,
మే నే జ రు.

నోటీసు

గుంటూరు గవర్న మెంటు హెడ్ క్వార్టర్సు ఆసుపత్రికి 1926-27 సంవత్సరమునకుగాను భత్యములకు కావలసిన వస్తువులున్నూ, యితర వస్తువులున్నూ సప్లయిచేయుటకు టెండర్లు 1926 సం వత్సరము ఫిబ్రవరీ నెల 8 వ తేదిలోగా దాఖలు చేసుకోవలసినది.

వివరము 1926 సంవత్సరము జవవరు నెల గుంటూరుజిల్లా గెజటిలో దొరకును, లేక నడరు ఆఫీసుకు వచ్చి తెలుసుకొనవచ్చును.

Govt. Hd. Qr. Hospital, N. M. Mehta.
Guntur, Dated 22-12-25. Major I. M. S.
Suharinfanden

వాతావరణస్థితి

1925 సం. డిసెంబరు 31-వ తేది గురువారము

ముఖ్యతల్లాలు	గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రత X 24 X oలులో	నిమిగ్గ ఉష్ణోగ్రత X 24 X oలులో	అత్యంత తక్కువ ఉష్ణోగ్రత X 24 X oలులో	అత్యంత తక్కువ ఉష్ణోగ్రత X 24 X oలులో	అత్యంత తక్కువ ఉష్ణోగ్రత X 24 X oలులో
గోపాలపురం	78.8	58.6	...	26.67	44.94
విశాఖపట్నం	78.5	65.7	...	12.89	87.09
కాకినాడ	80.1	65.3	...	18.51	89.09
మచిలీపట్నం	81.2	68.8	...	14.60	41.59
కర్నూలు	84.2	65.6	26.01
బళ్లారి	84.2	66.0	...	6.79	20.51
కడప	84.4	70.2	...	12.17	81.28
నెల్లూరు	88.7	69.9	...	44.14	87.98
మద్రాసు	88.4	72.3	0.08	47.17	50.74
కడపూరు	82.4	71.2	...	47.50	52.94
నెలమ	96.8	65.5	...	8.05	89.39
కోయంబత్తూరు	82.7	66.8	...	16.77	32.29
తిరునావల్లి	88.5	70.4	...	15.37	88.18
నాగపట్నం	88.5	77.4	...	47.27	54.98
వజ్రుర	87.4	71.2	...	19.61	88.68
పాంచల్	82.1	75.8	...	42.10	87.00
తిరునల్వేలి	36.84	28.84
తిరువేండ్రం	84.9	76.1	...	32.46	64.51
కొచ్చి	88.8	74.5	...	27.89	114.51
కాలికట్టు	92.8	78.3	...	25.15	117.16
మంగళూరు	90.2	73.9	...	18.15	125.68
తెంగుళూరు	79.8	60.7	...	3.99	85.87
మెర్కార	74.2	59.4	...	16.99	125.46
కొడెకాల్	58.5	48.4	...	46.83	62.18

సర్కారులు:—గోపాలపురంలో ఆకాశమునెల్లరుగా నున్నది. తక్కినచోట్ల చల్లముగనున్నది మచిలీపట్నములో పగటివేడిమి 3 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేడిమి గోపాలపురం లో 2 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ.

డక్కన్:—మేఘములు ఒకమాస్తరగనున్నవి. కర్నూలులో అల్పత ఎక్కువ. కడపలో పగటివేడిమి 3 డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేడిమి 3 నుండి 7 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:—మేఘములు ఒకమాస్తరగ నున్నవి. రాత్రివేడిమి నెల్లూరులో 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ. వచ్చే 24 గంటల లో గొప్పమార్పుండదు.

యస్. ఆర్. హెచ్ సామ్రాట్
వాతావరణాన్వేషకుడు.

మూత్ర సంబంధవ్యాధిచే గలిగిన అతినరముల బలహీనతకు అత్యద్భుత నివారిణి

మూత్రసంబంధవ్యాధిచే గలిగిన అతినరముల బలహీనత చేతను, దుర్బలత్వముచేతను బాధపడుచుంటిని. నేను అంగ ఆయుర్వేద ఔషధములను వాడితిని. అయితే స్వల్పసూము మాడ కలుగలేదు. అవృత్తవశమున నాన్నేహితుల పిసార్ను చే నేను ప్రస్తుతము మద్రాసు, ఆర్మీనియల్ వీధిలో నెం 72 రు గృహమునందుండు పండిత స్వామి ఎన్. శ్రీనివాసఅయ్యంగారి వద్ద చికిత్స ప్రారంభించితిని. బహు స్వల్పకాములోనే నాకు పూర్తిగుణము కలిగినదని సంతసముతో తెలుపుచున్నాను. ఎన్. సింగరాయన్, బ్రిటిష్ రెసిడెంటు ఆఫీసు బెంగుళూరు, 8-10-25.

సుఖభోగి తైలము

డబ్బీ 1- రు. 1-0-0
అన్నివిధముల పుండ్లకును ఈతైలము ఉపయోగించును ఈ తైలమురాచిన పుండ్ల మామను. లోపలికి మాత్రైలము తిన వలయును. అన్ని గాయములను ముప్పను, కాన సామాన్యమైన గాయములకును వాడవచ్చును.
అమ్మతాంబూనం డిపో, మదరాసు. - బొంబాయి

భందోవిషయములు

[మల్లాప్రగడ - సత్యనారాయణమూర్తిగారు]

చం. పలుకుల.....

.....

యేను పనుభావరకొటికి దానమిచ్చునో
పులగలుతింపభావరకొటికి దానమిచ్చునో.
భాగవతము 10 (2) 462.

ఉ. ఊర్జితధర్మవృత్తి గ్రతఃపుత్ర పదివేలనరించి మించియా
నిర్జరకొటిదన్వి కమనీయగతిః.....

.....

విష్ణుపురాణము 6 194.

భా. పశుశీ నీచలియండ్రు నీవు ముఖులై

భాగిలున్నార మీ

యెడ నత్యంతవిధేయుడయ్య

విభుడేవేళం బ్రమోదించునే.

విష్ణుపురాణము 5 176.

కా. ఏకీ విన్నదిరింపగా జగమునకా 'పీరు' ప్రతాపధర్మిః
.....

హరవిలాసము 8-145.

గీ. జలదిపట్టిన చాలిమి పవల కేపుడు

ఎన్నిచెప్పెను తనకు వివేకితము

మొనరి యూరక రతిరంగమునకు రాని

మద్దు లవియేల చాలింపు సుసూ మౌదు.

సారంగధరచరిత్ర 2.

గీ. ఎల్లప్రజలపయిని దండు'వెడలవచ్చి

సారంగధరచరిత్ర 2.

పై ఆరుయతులను బట్టి అమృతమున్న 'ఎ' కున్నా
యతి చెల్లు నవలెనా? లేక కూడవలెనా? నేమైన అవకాశ
మున్నదా?

"వేడు"కు ఎవడు అని అర్థమునాస్తూ శబ్దకర్త
ములో యిచ్చినపద్యము.

గీ. వీరిలో ముఖ్యులెవ్వారు వేడి రాము

డతనియనుజన్ము డెట్టివా డనుచు బలుక.

రామాభ్యుదయము 7 192.

వీరిలో ముఖ్యులెవ్వారు లేరి రాము

డతని యనుజన్ము డెట్టి.....

అని రామాభ్యుదయములో మార్చబడి యున్నది. ఈ
మార్పు కారణమేదో?

ఏరి రాము డతనియనుజన్ము డనుటగాని ఏరిరాములతని
...అనుటగాని సరిగానున్నదా? ఏరిరాము డనిన యతిగలేమి?
రడలకు ప్రాసయతా? లేక అమృతమున్న 'ఎ' కున్నా
యతియా?

ఆ వె. భామలూర రండు నామద్భుతనయండు
వేడివేడి యనుచు వేడివేడి.

సారంగధరచరిత్ర 8 79.

గుప్తార్థప్రకాశకప్రకారము ఏడివేడినీ ఏరివేరినీ
రూపాంతరములుగా అంగీకరించడమా? లేక అమృతము 'ఎ'
కున్నా యతి చెల్లుబడి కావడమా? వేళకు ఏళరూపాంతరమా?
౧ వ లి

నీ. ఘృతపయోరాశి సంక్తప్రావధికమైన

చంచక్రుశ్చేద్యప జగతి శేరి.

కాశీఖండము 5 281.

లాక్షణికులందరిలో యొక్క అనంతరే 'లి'వని గురించి
తెప్పినాడు. భందోదర్శనశీలకూడా ఇట్లే వ్రాయబడినది.
దీనిప్రకారము ఇ- ఎ- లతో గూడిన ల, శ, కే లితో యతి
చెల్లును గాని యితరాక్షరములతో చెల్లదని తోచుచున్నది.
గాని ప్రైప్రయోగమునుబట్టి ల-శ-ల కాని యితరక్షరములతోను
ఇ-ఎ-లు కాని యితరక్షరములతోను యతియున్నట్లు కానవచ్చు
ను- గాన "లి" కు యేతరక్షరములతో మైత్రి గలదో తెలియ
గోరుచున్నాను.

చ సురనదిపీఠులొడదియొ శృంగములకొడనరారు మేడలన్
భాస్కరరామాయణము యుద్ధకాండము.

ఉ. వినయముతోడ మ్రొక్కి యరవించని భానన వేడ్కవీరిహా
త్రునకు బ్రవక్షిణంబు సనుచెంచి కృతాంజలియై

భాస్కరరామాయణము యుద్ధకాండము.

క్రతుతియరితపాశా - దుష్టదైత్యకాశా

వాసిష్ఠరామాయణము 1-184.

తృప్తితదుతిపాశా-నీ ప్రదైత్యకాశా.

తాటాకుపుస్తకము.

హరనర్తన వృత్తము

దేవకీప్రియనందనా-దివివద్వంద్యా-ధ్రువసన్ముతా.
అప్పకవీయము 242 పేజి.

మ-రా-శ్రీ రావుసాహెబు గిడుగు వెంకటరామమూర్తి
పంతులుగారివద్ద నున్న తాటాకుపుస్తకములో 142 బి. పేజి
లో "ధ్రువ" అని వ్రాయబడి యున్నది. 1859 సం॥లో మొట్ట
మొదట అచ్చుపడిన అప్పకవీయములో 'ధ్రువ' అని మార్చబడి
తరువాత అచ్చుపడ్డప్పుడల్లా అలాగే వ్రాయబడినది. 'ధ్రువ'
అయితే యతి తప్పదు.

శృంగమునకు శ్రుంగమనినీ, పీఠిహాశ్రునకు పీఠిహా
శ్రు అనినీ ధ్రువునకు- ధ్రువుడనినీ రూపాంతరములా? లేక
పాఠాంతరము లేమైనా కలవా? లేక పయిపద్యములలో యతి
అట్లే చెల్లువా?

వాసిష్ఠరామాయణములోని పద్యములో "తృప్తిత" అని
నీ వ్రాయబడి యిట్టి యండాగా అచ్చుపుస్తకములో 'త్రు
టి' అని సవరించేసి యతిదిద్దుటకు ఆహారమేది.

శంబరచైరిన్ గెలుచు చక్కదనంబును వారిపంటి భో
గంబును గల్లకందవిభు కందవృత్తుం గబిరీంద్రుడో
లంబకదంబ మంజులకలనిమరంబ గుణావలంబ నె
య్యంబున జానకమ్మ పరియించె హరిన్ పరియించుశ్రీ

[వలెన్.

నెయ్యంబు అని అర్థముతోనే అచ్చుపడ్డప్పటికి "పరి
యించె" లో "యి" లో యతి గాన ఎత్తముకావలె- తామె
తులు, ఉయ్యెల, పయ్యెలలో తప్ప పదమధ్యయకారమునకు
యేత్యము లేదుగదా. దీనికే తేమి?

... .. విశాలనేత్రప
ద్యములు మొగిల్చి శేషభణిపై బసవించిన యంబుజాక్షు

హరవిలాసము 7-120.

(శ్రీమత్ ఉత్పల చంకటనరసింహచార్యులుగారి పీఠిక గలది.)
సర్వలఘుసీసము

జరిగి నెగవెట్టిగోదిగి - మలుగున నిలిచి మరు
ఁతి మఱిదిని నెరి (1) నురు-మగనిదలచి.

అప్పకవీయము 4-245.

(రావుసాహెబు రామమూర్తిపంతులుగారి విమర్శగల
వాణ్ణివారి ప్రతి.)

(1) రామమూర్తిపంతులుగారివద్ద నున్న తాటాకుపుస్త
కములో 159 ఎ- పేజీలో దురుముగను అని యున్నది.

పై రెండుపద్యములలో "ప" కున్న "మ" కున్న యతి
గా కనబడుచున్నది. గ న చిందుపూర్వకముగాని "ప" కున్న
"మ" కున్న యతి చెల్లవలసినదేనా?

సర్వలఘుసీసము అంతటను ప్రాసయతి కలదు. ఇచ్చట
మాత్రము యతి తప్పినది. పాఠాంతరము లేమైనా కలవా?

శ్రీశ్రీశ్రీ పర్వా కిమిడిరాజావారిచే పోషింపబడుచూ
ఉన్న పద్మనాభ నాటకసంఘము

ఈ సంఘము శ్రీరాజాగారి ఆజ్ఞపైని ఇక్కడకు వచ్చి
నాటకములను కొన్నిటిని ప్రదర్శించు చున్నారు. ఆదేశపునాటక
కళను ఎట్లు శ్రీవారి పోషణలో అడ్డ అభివృద్ధి చెందుతున్నది
ఈ దేశములో చూపవలెనని ఇక్కడకు రప్పించబడినారు. ఆ
సంఘములో ఒరియా తెలుగుబాలురు, పెద్దలు ఉన్నారు (ప్రెస్టి
కేసు ఎం॥పెను థియేటరులో మొదట 28 వ తేదీన తెనుగున
వేణీసంహారమును చక్కగా ప్రదర్శించినారు. మ. రామమూర్తి
బుచ్చన్న పంతులు మొదలైనవారో వారి వారి పాత్రలను
మనోహరముగా నడిపించి ఆదేశపు నాట్యసంగీతములను చూపి
నారు. నిన్న రాత్రి కలంకభంజనము అనేకృష్ణలీలను ఒరియాలో
ఆడినారు. వేడుకలు, పాట, నృత్యము చాలా బాగా ఉన్నవి.

గౌ. సర్. పాత్రోగారు, వెంకటగిరి కుమారరాజా
వారు మొదలైన పెద్దలు దయచేసి ఉత్సాహముకలుగజేసినారు.
మంత్రిగారు వల్లిపోకమునుపు పాటములను హేచ్చరించి,
శ్రీరాజాగారి ఉదారసహృదయమును కొనిచూచి, రాధాకృ
ష్ణులకు రెండు సుందరప కము బహుమతులను ఇవ్వ గెలిచిచ్చి
నారు. శేషరాత్రి అక్కడనే గొల్ల స్వప్నవాసవదత్త సం
స్కృతమున ప్రదర్శించి శ్రీరాజావారి సంస్కృత లేకాశీవారి
సంస్కృతపరిచయమును తెల్పిచేసెదరు. చెన్నపట్నం పెద్దలు
నాటకమును చూచి ఆనందించెదరని నమ్ముచున్నాను.

పర్లామిడి పురవాసి.

రెడ్ ప్రచారము

బ్రిటిషు సైన్యమును తిరుగదీయు ప్రయత్నములు

లండన్, డిశంబరు 29:—ఇంగ్లండులోను విదేశములం
దున్న సేనానులకు గ్రేటు బ్రిటనులోనున్న సైన్యములన్నిటికిని
కమ్యూనిస్టుల పంపిన లేఖను జతపరచి సైనికసభవారు ఇట్లు
దెలుపుచున్నారు:—కమ్యూనిస్టులు పంచివెట్టిన లేఖ నీతిబాహ్య
ముగ నున్నది. ప్రభు భక్తివిశ్వాసములను తొలగించునది గాన
సైనికులందరూ హేచ్చరికగ నుండుటకు సైన్యము లన్నిటికి ఈ
లేఖ నంపవలెను.

మెడికలులై సెన్సియేటుల మహాసభ

రంగూను డిసంబరు 29:—ఈమహాసభ ఈసంవత్సరము
రంగూనులో సమావేశమయ్యెను. శిశువీలు వైద్యశాలల
ఇన్స్పెక్టరు జెనరలు కలనలు ఫెనుటనుగారు అధ్యక్షుల
వహించిరి. భారతదేశపు అన్య రాష్ట్రములనుండి రిరి మంది
ప్రతినిధులు వచ్చియుండిరి. ఆల్బర్గాండ్రియా మహారాణి మర
ణమునకు విచారము తెలుపుచు ఒకతీర్మానము గావించబడినది.
కలనలు ఫెనుటనుగారు తమ అధ్యక్షోపన్యాసమున వైద్యము
ఎల్లప్పుడు వృద్ధిచెందుచుండవలసిన శాస్త్రమునయ్య, వైద్యశా
స్త్రములు ఎవరిదైనను ఒకటేయనియు ముచ్చటించిరి.
సాధ్యమైన మంత్రులగు గౌ. డాక్టరు బాయిను
గారు మహాసభసందర్భమున వివరపరచిన ప్రవర్తనమును బహి
రంగపరచిరి. (అ. ప్రె.)

ఆంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయమున దొరకు

గ్రంథములు

(కవులజీవితములు గల శతకములు, మంచి అచ్చు,
దళసరికాగితములు)

వృషాధిప శతకము	0-2-6
సర్వేశ్వర శతకము	0-3-0
దేవకీనందన శతకము	0-3-0
ఒంటిమిట్ట రఘువీర శతకము	0-2-0
నారాయణ శతకము	0-3-0
కాళహస్తీశ్వర శతకము	0-4-0
దాశరథి శతకము	0-4-0
శ్రీరామతారక శతకము	0-3-0
హిందీ బాలశిక్ష (తెనుగు తెలిసినవారందఱు స్వయముగ హిందీ నేర్చుకొనవచ్చును.)	0-6-0
హిందీ మొదటివాచకము డిటో	0-6-0
హిందీ పాకెట్టు డిక్షనరీ డిటో	1-0-0
ఆంగ్లోద్యమము (మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాసభల ఆహ్వానసంఘాధ్యక్ష అధ్యక్షకోపన్యాసములు చిత్రపటములు కలిగినది)	1-8-0
శ్రీరామవిజయము (నాటకము)	0-8-0
కారదాంబ (శ్రీకృష్ణబోధిని నాటకము)	0-4-0
ఆరాధనవిధి	0-4-0
ఆత్మజ్ఞానాసంఘము (శిరిరము విడిచినతరువాత ఆత్మజ్ఞ)	0-8-0
కవిశ్వకర్మ ప్రవచారము	2-0-0
ఆంధ్రసర్వకళాశాల - విద్యాప్రస్థితి	0-4-0
సత్యవత్సరాఖ్యానము (పద్యకావ్యము కవిత్యము కడురసవంతమై ముద్దుల మూటగట్టబడున్నది	1-0-0
శ్యామాకుందరము (రసవంతమయిన నవల)	1-0-0
సకలసీతసమృతము	1-8-0
శ్రీగురుబోధామృతము అను భక్తిపాటలు	0-4-0
అవిమలకము	0-10-0
మనశ్శరీరములపై పరిసరముల ప్రభావము	0-12-0
నవనాళచరిత్ర (ద్విపదకావ్యము)	0-12-0
మహర్షి దేవేంద్రనాథ తామ్రగారి స్వీయచరిత్రము	2-8-0
సంగీత శమంతకమునీ నాటకము	0-8-0
తత్వముపండిక	1-0-0
ఆంధ్రకేంద్రచింతామణి	0-12-0
రామదాసు	0-10-0
శతకపుట చరిత్ర	3-0-0
గాలవమునీ నాటకము	0-12-0

(పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము)

వివాచన:

ఆంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయము,
చెన్నపురి.

ప్రకటనము

నూతనసంపత్కారంభ మగుటచే, రేపటి దినము ఆంధ్రప్రదేశ్ వెలువడదు.

సంపాదకుడు.

ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము

ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమునకు రానురాను దేశావస్థమునకు కారణమగుచున్నది. ఇట్టి యేర్పాటు వలన ప్రత్యేకసంఘము లభివృద్ధిచెంది జాత్యభివృద్ధికి తోడ్పడునని భావించినవారికి తీరని ఆశాభంగము కలుగుచున్నది. తాత్కాలికపు ఏర్పాటుగ నుండుటకుబదులు శాశ్వతమై జాతిద్యేషమును పెంపొందించుటచే, దేశము దీనినుండి ఎంత త్వరలో విముక్తియైన నంత మేలని దోచును. ప్రత్యేకలాభములు చేకూరిన కొలదియు స్వార్థపరత్వము పెరుగుచున్నది. దేశసాభాగ్యదృష్టిపైనుక పట్టుచున్నది. మంచిని అనుకరించుట కష్టముగాని చెడు ననుకరించుట కష్టముగాదు గద. ఒకరినిజూచి మరొకరు ద్వేషమునందు మునుగుచున్నారు. ప్రాజ్ఞులగువా రిట్టిభావమును విడనాడవలయునని ప్రబోధించుట యవసరము. అమరావతిలో జరిగిన బ్రాహ్మణేతర సమావేశమును ముగించుచు అధికసంఖ్యాకులగు బ్రాహ్మణేతరులు అల్పసంఖ్యాకులగు బ్రాహ్మణుల కుట్రలకు లోబడరని, అధ్యక్షులు సూచించిరి. ఇది మంచిదేయయినను, అధికసంఖ్యాకులు ప్రత్యేకరక్షణ గోరుట ఏదేశమునందయినను గలదా? అల్పసంఖ్యాకులపై దాడివెడలి, వారిని బహిష్కరించుట జాతీయతకు మార్గమగునా? ఇట్టిభయము బ్రాహ్మణేతర సంఘ గౌరవము నినుమడింప జేయజాలదు.

సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును మైనారిటీ సంఘము గోరిన కొంతవరకయినను సహజముగ నుండును. అంతయిగాని మెజారిటీ సంఘమువారు ప్రత్యేక సౌకర్యముల గోరుట హాస్యాస్పద మగును. అఖిల భారత మహమ్మదీయ మహాసభలో, వివిధనాయకులు గావించిన ప్రసంగములు విక్కిలి సంకుచిత దృష్టిని జూపుచున్నవి. ప్రభుత్వోద్వేషములను నిర్వహించి బయల్పడిన మహమ్మదీయ ప్రముఖులు హిందువులపై దాడి వెళుట అధికార వర్గమున కంశగ నిలచుచున్నారు. ఇట్టివారిని మహమ్మదీయ లయినను తమ ప్రతినిధులుగ నెంచరని నమ్మెదము. జన్నాగారు సయితము మహమ్మదీయల కింకను ప్రత్యేకనియోజకవర్గములు గావలయు నని గోరుట జూడ, వీరి కింకను స్వరాజ్యశయముపై గాఢాభిమానము గుదురలేదని గ నుపించును. సాంఘిక సమస్యల స్థానమున జాతీయసమస్య నుంచుటకు సాధ్యపడదని పాశీగారు సూచించిరి.

ఇంకను ఎంతకాల మీసాంఘిక సమస్యలతో తంటాలు పడవలయునో తెలియదు. సంకుచితాశయములను వదలినగాని జాతీయభావ మలవడనేరదు. సంయుక్త నియోజకవర్గ ముండుచో హిందూమహమ్మదీయ కలహము లేర్పడు నని పాశీగారు హింతుట, భ్రమదప్ప వేచుగాదు. ఉభయసంఘములును కలసి పనిచేయుట కవకాశముండునపుడే, భాత్యభావము ప్రవర్ధిల్లును.

ఉభయములు భిన్న వాతావరణమునందు పనిజేయుటవలననే అనవసరసంఘర్షణ మేర్పడుచున్నది. ఎవరిలాభము వారు చూచుకొనుట తటస్థించుచున్నది. మహమ్మదీయులు స్వలాభము పోవునేమో యని భయపడి దేశక్షేమమునుగూర్చి యోచించుటకు వెనుదీయుట జరుగుచున్నది. దేశమునకన్న ఎవరిసంఘము వారికి ముఖ్యమగుచున్నది. ఇట్టిభావము గడ్డకట్టినకొలదియు అనవసర కలహము లుదయించుచున్నవి. సర్ మహమ్మదు హబిబుల్లాగారును మహమ్మద్ ఉస్మాన్ సాహేబుగారును ప్రత్యేకసాంఘికవర్గములకన్న సంయుక్తనియోజకవర్గములందే మహమ్మదీయులు పోటీజేయుట యుక్తమని యిటీవల సూచించితి. శాసనసభలకు వెలుపలను లోపలనుగూడ ప్రత్యేక మహమ్మదీయసంఘముల నేర్పరుప వలయు నని పాశీగారు గోరుచో ఉభయసంఘముల మధ్య గల ఎడబాటు ఇంకను విస్తరించును గాని తగ్గిపోజాలదు. మతవిషయములను రాజకీయవ్యవహారములకు ముడిబెట్టుటచే దురభిమాన మతిశయించుచున్నది. వర్ణముబట్టియు, మతముబట్టియు ఎన్ని కలు ఒరుగవలయు ననుట దేశక్షేమమునకు భంగకరము. వ్యక్తులశీలమును సామర్థ్యమును బన్ని రాకుండుటచే దేశ మధోగతికి వచ్చుచున్నది.

స్వరాజ్యమునందు విశ్వాసము గాని అభిమానము గాని లేనివారు, ప్రత్యేక నియోజకవర్గములను శాశ్వతముగ స్థాపింపవలయునని కోరుట సహజమే. కాని స్వరాజ్యాభిలాషు లిందుల కంగీకరింపజాలరు. మహమ్మదీయసభ కధ్యక్షుత్తవహించిన సర్ అబ్దుల్ రహీంగారి ప్రసంగము దూరదృష్టి నేమాత్రము జూపకున్నది. చెన్నపురిలో నున్న పుడు వీరికి గల విశాలభావము లంతరించినటుల దోచును. వీరికి స్వరాజ్యమునందుగూడ సమ్మకములేదు. సామాన్యనియోజకవర్గమును నిర్మించుట కసలే వీలులేదని వీరితలంపు. ఆంగ్లేయోద్యోగుల సహాయము చిరకాలమువరకు నిలిచియున్నగాని ప్రయోజనములేదని వీరు భావించుచున్నారు. ఉన్నతోద్యోగములు త్వరితముగ భారతీయుల పరమగుచో ఉపద్రవము వాటిల్లునని వీరు భీతిజూపుచున్నారు. మహమ్మదీయులను హిందూదేశము నుండి వెడలగొట్టవలయు నని, బాధ్యత గల హిందూ నాయకు లెవరును దెలిపియుండలేదు. అట్టితరి, లేనిపోనిసంగతుల జెప్పి హిందువులపై ద్వేషమును పురికొల్పుట, అబ్దుల్ రహీంగారికి పాడిగాదు. మహమ్మదీయులు మాతృదేశాభిమానము జూపక, ఇతర దేశములలోనున్న స్వమతస్థులకొరకై విశేషముగ పరితపించుట పాడిగాదని యే, హిందూనాయకులు దెలుపుచున్నారు. మహమ్మదీయులు స్వరాజ్యసంపాదనకు విశేషముగ తోడ్పడనందుకు వగచుచున్నారు. అంతయ

గాని, మహమ్మదీయులను తరిమివైచుటకు ప్రాజ్ఞులగువా రెవరును ఇష్టపడరు.

నిరాధారమగు హేతువుల గనుబటచి, జాత్యైక్యము నీరీతిన భంగపరచువారు, దేశహితులుగా నేరరు. అట్టివారి నలహాలను నిరాకరించి, మాతృదేశము గడంగుట ఎల్లరధర్మము. హిందువు లీసమయమున అత్యంత మగు సహనమును జూపుట యవసరము. మహామహ్మదీయు లేకారణముచే నయిన అసహనము జూపినను, హిందువులు వారి నేగిరపాటునకు కినుక వహింపక భ్రాతృప్రేమను జూపుట ధర్మము. హిందూ సభలుగూడ నిటీవల అనుకూలపద్ధతుల ననుసరించుటలేదు. ప్రముఖులు గొందరు అసహనము జూపుచు దూరదృష్టితో మెలగుట లేదు. ఇట్టి సందిగ్ధ సమయమున హిందూ నాయకులు జాతీయభావవ్యాపకమునకు నడుముగట్టి పని జేయవలయును. గాంధీ మహాత్ముడే హిందువులకెల్ల మార్గదర్శకుడగుచున్నాడు. ఇటులనే 'దక్షిణప్రాంతములందు జప్తిను పక్షము వారు ద్వేషమును గనుపఱచినను, బ్రాహ్మణ ప్రముఖులు ప్రతికారము నలుపక ఓర్పుతో ప్రవర్తించుట యవసరము. త్వరలో ప్రత్యేక సాంఘిక భావము తొలగి జాతీయభావము దాని స్థానము నాక్రమించునని మాకు విశ్వాసము గలదు. ఏలనన, దేశమునకు స్వరాజ్య మత్యవసర మగుచున్నది. అది లేనిది భారతీయులు జీవించుట దుర్లభమగుచున్నది. అట్టితరి, వర్ణవిభేదములతోను మతభేదములతోను హిందూదేశము ప్రొద్దుబుచ్చుకొన నంగీకరింపదు. ఐకమత్యములేనిది స్వరాజ్యము సిద్ధింపదు. ప్రస్తుతసమయమున ఐకమత్యప్రవర్ధనమునకై కృషిసలుపు మహానీయులు ఏమతమునకు జెందినవ రయినను ఏజాతికి జెందినవారయినను దేశీయుల శాశ్వతకృతజ్ఞతకు పాత్రులగుదురు. వీరిమూలముననే స్వరాజ్యభవన నిర్మాణము త్వరలో పూర్తిచుగుట నిశ్చయము.

ఆసియాచట్టము: విల్సనుగారు రచించుట

దక్షిణాఫ్రికాలో నిర్మింపబడుచున్న ఆసియాచట్టము న్యాయమయినదని సమర్థించుటకు మద్రాసు మెయిలుపత్రిక మిక్కిలి తంటాలు పడుచున్నది. ఇటీవల జరిగిన థియసాఫికల్ సంఘ సమావేశమునకు దక్షిణాఫ్రికానుండి వచ్చిన విల్సనుగారు రను ప్రతినిధి మెయిలుపత్రికకు తోడ్పడెను. మానవభ్రాతృత్వమే ముఖ్యాదర్శముగ గలిగిన సంఘమున సభ్యులై యుండియు దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు తమ సోదరులని విల్సనుగారు గ్రహింపజాలక బోయిరి. ఆసియాచట్టమును నిర్మించుటకు విల్సనుగారు తెలిపిన హేతువు కడు నిస్సారమయినది. దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల దృష్టి హిందూదేశముపై నుండు సన్నియవారు సంపాదించిన భనమును స్వదేశమునకు దెచ్చెద రనియు, అందుచే వారిపై నిర్బంధములు విధింపబడుచున్న వనియు, విల్సనుగారు దెలిపిరి. ఈ సంగతి యొకవేళ నిజమయినను, నిర్బంధప్రయోగమున కిది కారణముగాజాలదు. హిందూదేశమునందు గల యూరప్షియను లెటుల ప్రవర్తించుచున్నారో జూచిన, మెయిలుపత్రిక లెక్కింప బనిలేదు. ఆ విషయ

మటుండ, విల్లునుగారు చెలిసిననంగతులు సత్య దూరములని చెలువ నక్కరలేదు. ఏలనన, భార తీయులు తమంతట తాము దక్షిణాఫ్రికాకు బోయి యుండలేదు. యూరపియనులు స్వలాభముకొరకు వారిని గొంపోయిరి. భూమియంతయు స్వర్ణతుల్య మగునటుల జేయించుకొని, యిప్పుడు భారతీయులను దేశమునుండి వెడలగొట్ట బ్రయత్నించుట కన్న కృతఘ్నత వేరండబోదు. ఇతియగాక, దక్షిణాఫ్రికాలోనుండు భారతీయులలో చాలమంది అక్కడనే బుట్టిపెరిగిరి. వారు మాతృదేశమును స్వయముగ నెరుగరు. దక్షిణాఫ్రికాను జన్మభూమిగా భావించి భారతీయులను వెడలగొట్టుటకు కారణము చూసా? అట్టివారు హిందూదేశమునకు భనము గొంపోయెదరని తెలుపుట న్యాయమా? యూరపియనులకు దక్షిణాఫ్రికాలో నివసించి నవ్యక్తిస్వాతంత్ర్యముల ననుభవించుట కెట్టిహక్కు గలదో భారతీయులకును అట్టిహక్కు గలదు. భారతీయుల పొరుగే అక్కరలేని తెల్లవారును ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సువ్యతిరేకతని అభిమానించుట అసభ్యముగాదా? భారతీయులు పనికి రాకున్నను వారితో వాణిజ్యమక్కరకు వచ్చునా? ప్రత్యేక ప్రదేశముల నేర్పరచి, అక్కడమాత్రము నేటిపులకు స్వరచాలన మిచ్చి రనుట మృపావాదము. వారి కిదివరకున్న హక్కులను సయితము తీసివైచిరి. పార్లమెంటు సభ్యు నెన్ని కొనుహక్కు లొంగిపడెను. నిరర్థకమగు సలహా సంఘ మొకటి ఏర్పరుపబడెను. సర్వాధికారమును తెల్లవారి చేతులలో నుంచబడెను. దక్షిణాఫ్రికాలో రంగుభేదమును పాటించరని విస్సించు గారు చెప్పినమాత్రాన, భ్రమపడువా రుండరు. భారతీయుల నిటుల పీడించుటకు పా రొనర్చినదోస మేమియో విల్లునుగారి వాక్యములందు స్పష్టముగ గమనించును. భారతీయులు మిత వ్యయమును గావించెదరు. భోగపరాయణులు గాకుండుటచే విశేషముగ డబ్బు ఖర్చుపెట్టరు. వీరిలో త్రాగుడు తక్కువ. అందుచే విశేషముగ డబ్బు గడించెడి తెల్లవారికన్న వీరు సుఖముగ జీవితురు. వీరి సుఖమునకు సంతృప్తియే కారణము. ఇది గాంచి నహింసజాలక భారతీయులు గూడ భోగపరాయణులు గారని, తెల్లవారు నిందించుచుందురు. భారతీయులు జీవిత పరిమాణము పెరుగవలయు నట. దీనియర్థ మేమి? దుర్వ్యసనములను పెంచుకొనవలయు ననియే. భారతీయుల నిరాడంబర జీవనమే వారిని శిక్షార్హులుగ జేయుచున్నది. ఆసియా చట్టము కఠినముగ నున్నను అసహజము గాదని, విల్లునుగారి యుద్దేశ్యము. యూరపియనులు దేశమును బాగుచేసిరట. భారతీయుల తోడ్పాటు లేనిది యూరపియనులు చేయగల్గిరా? విల్లునుగారు తుదకు సత్యమునే చెలిపిరి. భారతీయులు అభివృద్ధి గొందునెవల దక్షిణాఫ్రికా యూరపియనుల వశము దప్పిపోవుననియు అందుచే వారు సహింసజాల రనియు విల్లునుగారు సూచించిరి. ఇందును బట్టి దక్షిణాఫ్రికాతెల్లవారు స్వార్థముచే ప్రేరేతులయి రనియు అట్టివారిని తమ పంతమును విడువ ప్రేరేపించుట దుర్లభమనియు తెల్లమగుచున్నది. ఆసియాచట్టమునందు గవర్నరు జనరలుగారి కిష్టమున్నచో చట్టపరిపాలనమునుండి ఎవరినయినను మినహాయించవచ్చునని ఏర్పాటుగలదట. అట్టి మినహాయించుటల లాభముడునని విల్లునుగారు

ఆశపెట్టుచున్నారు. కాని దక్షిణాఫ్రికాచారిత్రము నెరిగినవా రీ మినహాయించు నిరర్థకమని సులభముగ గ్రహింప గల్గుదురు. విల్లునుగారు భారతీయులపట్ల సానుభూతి గలవారట. అందుచే యూరపియను సోదరులు వారియొక నాగ్రహము వహించిరట. సానుభూతి గలవారి యభిప్రాయములే యీతరున నుండ తదితరుల వైఖరి ఎటులుండునో జెప్పనక్కరలేదు. దక్షిణాఫ్రికానుండి నూతనతేజము ప్రసరించె నని మద్రాసు మెయిలు పత్రిక సంతసించుచున్నది. కాని విస్సించుగారు ఏ కరువుపెట్టిన కారణములు ప్రాతజేగాని క్రొత్తవి గావనుట నిస్సందేహము.

తృతీయ వివిధమతమహాసభ

ఒకరిమతమును గూర్చి మరియొకరు తెలిసి కొనుట కవకాశము లుండుట యనవరము. ఒకరి నొకరు గ్రహించు కొలదియు, జ్ఞాన మభివృద్ధియై అసహనము తొలగి, ఐకమత్యము చేకూరుటకు ఏ లేర్పడును. చెన్నపురిలో సచ్చిదానందసంఘము వారు వివిధమతసమావేశము నిదివరకు రెండు మార్లు జరిపిరి. ఆయామతముల సిద్ధాంతములను బాగుగ బోధింప గలవారిని ఆహ్వానించి, వారిచే నుపన్యాసముల నిప్పించుచుండిరి. ఈ సభలకు బోయినవారు, సంతృప్తి గాంచుచుండిరి. తృతీయ మహాసభ, రేవటిదినము ట్రీ ప్లి కే ను హిందూ హైస్కూలులో ప్రారంభమగును. మూడు దినము లీసభ జరుగును. సభలన్నిటికిని, స్వామి శర్వానందు లభ్యక్షులుగ నుండుట విశేషము. సచ్చిదానంద సభాధ్యక్షులగు శర్వానందులు చెన్నపురికి క్రొత్త వారు గారు. వీరు వివేకానందుని శిష్యుకోటిలోని వారు. పంగదేవీయులు. వీరి మతపరిజ్ఞానము విస్తారము. వీరియనుభవము గాఢము. వీరికివోడుగ అదృశ్యమగు వక్తృత్వ సామర్థ్యముగూడ గలదు. వీరి అభ్యక్షతక్రింద సభలు జయప్రదముగ జరుగు నని నమ్మెదము. వివిధ మతములను బోధింపగల సమర్థులు పన్యసిం చెదరని కార్యక్రమము బట్టి గ్రహింప వచ్చును. రామ స్వామిశాస్త్రి, జనరాజదాస, మల్లినాథ, స్వామి వేదాచలం, ప్రొఫెసరు శ్రీనివాసాచారి, సచ్చిదానంద స్వామి మున్నగువారలు ప్రసంగించెదరు. మతముల నిజహృదయమును తెలుపుటకును, శాంతిని కాపాడుటకును, యీ సభ తోడ్పడుగాక యని కోరెదము.

హెడ్జాజిసమర్ప

మహమ్మదీయ పవిత్రసలములు ఇబ్రహీం గారిస్వాధీన మయినవి. మహమ్మదీయులయచ్చాను సారముగ తాము పరిపాలించెదమని ఇబ్రహీం గారు ప్రకటించిరి. కాన్పూరులోగూడిన కిలాఫాత్ సమావేశము ఇబ్రహీంసదుగారి సదుద్దేశ్యము నామో దించినది. కాని, కొందరు మహమ్మదీయు లింకను ఇబ్రహీంసదుగారిపట్ల అనుమానము జూపుచున్నారు. వీరు మదీనాలో గోరీలపై కాల్చి రను సారోపణ యొకటి. ఇది నిజము గాదని, అక్కడకు వెడలిన కిలాఫాత్ రాయబారులు చెలిపిరి. ఇబ్రహీంసదుగారు క్షేతును అను బ్రిటీషు ప్రతినిధితో రహస్యముగ సంధి జేసికొనినటుల మరియొక ఆరోపణ చేయబడినది. మహమ్మదీయమతమున కిది విరుద్ధమని

విమర్శకులు చెలుపుచున్నారు. హెడ్జాజి సమన్య గూర్చి క్షేటనుగారితో తాము రాజీపడలేదనియు, యీవదంతి అసత్యమనియు, ఇబ్రహీంసదుగారు తంతి వార్తనంపిరి. ఇందువలన ఇబ్రహీంసదుగారు రెట్టిఅక్రమము గావించలేదని విదితమగును. మహమ్మదీయులు తమకు చే కూరిన నూతనావకాశమును కోల్పోవక, ఇబ్రహీంసదుగారి ప్రయత్నములకు తగు సహాయము గావించుట వివేకమని తోచును.

దేశీయ మహాసభ

(౧) కాన్పూరు నాకబలితీరిన పెండ్లియిల్లునలె నున్నది తిలకునగర మంతయను నేడు (30-వ లేద) జనశూన్యముగనే కనబడుచున్నది. నేటి సాయంత్రముతో మిగిలినవారు గూడ వెడలిపోయెదరు. 28 వ లేదీ మొదలు 29 వ లేదీవరకు ను ఏడురోజులలోను 25000 మూలులు కాన్పూరునుండి తంతి వార్తలద్వారా పంపబడెను. తంతివార్తాకార్యాలయమువారి కి పని ఎంత హెచ్చుగానుండినదియును దీనివలననే తెలియగలదు. కాంగ్రెసు పహాసభా ప్రారంభదినమున అనగా 28 వ లేదీ 60 వేల మూలులు తంతివార్తల ద్వారా పంపబడెను. ఒక నూపర్సెంటును చాలమంది తెల్లగ్రామీణులను యితరవోట్ల నుండి రావించిరి. ఈకాళవారు పత్రికా కార్యాలయముల వారి కృతజ్ఞతకు పాత్రులు. (ఆ. ప్రె. స్పెషలు)

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి ప్రకటన

సంపూర్ణమగు సంతృప్తి "కాన్పూరు కాంగ్రెసు చాల జయప్రదముగా జరిగినది. నాకు సంపూర్ణమగు సంతృప్తి కలిగినది. తక్కిన అన్నిరాజకీయపక్షములును ఒకటిగా కేరినను గూడ స్వరాజ్యపక్షమునకే అఖండవిజయము కలిగినది. స్వరాజ్యపక్షమే ప్రజానామోదితమని యాశించెదను. ఈవిషయమున నాకెట్టి సంకోచమును ఎన్నడును లేదు. కాని కాంగ్రెసు మహాసభలో పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారి సవరణను నాతీర్మానమును గూర్చి మిక్కిలి తీవ్రమగుచర్చ జరిగిననుగూడ మాలవ్యాగారి సవరణకనుకూలముగా 20, 23 మంది మాత్రమే చేతులెత్తుటయు నాతీర్మానమున కనుకూలముగా జేరికొలది మంది చేతులెత్తుటయు చూచినపుడు నాకే అత్యధికమగు ఆశ్చర్యము కలిగినది. ప్రపంచమునం దేదేశమునగాని ఏపభలో గాని ఏతీర్మానమును గూర్చి యైన యింత తీవ్రముగా చర్చ జరిగినవిషయంబు ఓట్లు పుచ్చుకొనినపుడు అనుకూలర ప్రతిపాదర సంఖ్యలలో భేదము కొద్దిగా నుండుటకలదేగాని జేరికొలదిగా నుండుట కని విని ఎరుగని విషయమే. ఈ ఆపూర్వవిషయము యీకాంగ్రెసు మహాసభలో నాతీర్మానమును గూర్చి మాత్రమే జరుగుట చాల ముఖ్యవిషయము. స్వరాజ్యపక్షమునకే దేశమునం దధికమగు పలుకుబడి కలదనుట కిదియే ప్రబలిదర్శనము. అధ్యక్షురాలగు శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారి ఆరంభాంత్యోపన్యాసములు చాల శ్లాఘనీయములుగా నున్నవి. శ్రవంచమునం దన్ని దేశముల వారును గూడ వాని నుచితరీతిని ప్రశంసింపక తప్పదు. ఆమె మహారాణికి సమంజసమగు విషయగాంభీర్యములను సేనానాయకునకు సహజమగు దాక్షిణ్యచాకచక్యములను మాపి సభ్యులను కీలుబొమ్మలను గావించెను. ఆమె యాపవ్యసించినపుడు పురుషులను సంబోధింపగా వారు తమ యత్యల్పతను అనుభవించగలిగిరి. ఆమె పురుషులను సంబోధించినపుడు వారు తమ యత్యధికతనను అనుభవించగలిగిరి దీనిని ప్రత్యక్షముగా చూడగలిగిన వారే అచ్యుత వంతులు. కాన్పూరు మహాసభ నామె జేగీయమనముగా సాగించినదిగాని మానవకృతములగు కార్యములలో ఎంతవారుగా జరపబడినను సంతాపకారణముగ కొంతోపము కలుగకమానదు. స్వరాజ్యపక్షమునకు కాన్పూరులో సఖింపజయము కలిగినను పక్షనాయకులలో భువంధర లన కెల్లూరు, జయకరు, మూంజీగాడ్కరు మున్నగుపక్షము గోల్పోవుట గొప్పదుగదా? మన చెప్పక తప్పదు. అది చాల సంతాపకరము. వారి సహాయమును గోల్పోవుచున్నందులకు నేను మనఃపూర్వముగా నాసంతాపమును కల్గించుచుంటి నే గా

ని యాచిత్యమును గూర్చి నేడేమియును చెప్పవలసినది లేదు. ఈవియోగము తాత్కాలికమనియును దేశమాతనవలలో మరల మేమందరమును కలియగలుగుదు పనియూ నే నాశించెదను". అని మోతీలాలుగారు కాన్పూరునుండి బయలుదేరునపుడు మా విలేజిరి కరిగించిరి. (ఆ. ప్రె. స్పెషలు)

పండిత మోతీలాలుని తీర్మానము

మహాత్మాని యభిప్రాయములు

కాన్పూరు, డిసెంబరు 29:-ఈసాయంకాలమున గాంధీ గారు అహమ్మదాబాదుకు పయనమైరి. ఆయన వెళ్లుటకు పూర్వము నిన్న సాయంకాలము కాంగ్రెసులో ఆమోదింప బడిన పండిత మోతీలాలుగారి తీర్మానమును గూర్చి అస్సా సియే టెడు ప్రెస్సు ప్రతినిధులు అభిప్రాయము నడిగిరి. నిన్న గాంధీగారు కాంగ్రెసుకు వెళ్లలేదనియు, పండిత మాశవాగారు ముగింపును గాంధీగారు రున్నట్లయిన తీర్మానమును బల పరచెదరేమిని సంబంధించినయొ తెలుసుకొనవలెను.

స్వరాజ్య పక్షమువారికే అధికారమును నమర్చించెదను

గాంధీగారిట్లు చెప్పిరి:-

నిన్న నాకు మానదినముగాన కాంగ్రెసునకు వెళ్లలేదు ఇక తీర్మానమువిషయ మేమనగా పాట్నూల్లో నేను పర్యాధి కారమును స్వరాజ్యపక్షమువారికి సమర్పించి కాసనసభా ప్రవేశమునకిష్టము లేనివాడెంత ఘోషమును చేయగలడో అంతపహాయమును నేను వారికి వాగ్దానముచేసి యుంటిని. ఇప్పటికిని నాకు కాసనసభాప్రవేశ మిష్టములేదు. కాని యిప్పుడు పూర్వమునుండియు నాతో దేశముకొరకు పనిచేసినవారిని సంపూర్ణముగా విడిచియొక తెట్టినలెను లేదావారికి నాకు చేతనైనసాయము చేయవలెను. ఇప్పుడు ధార్మితి సంభవించినది. ఇందులో ఏదో యొకటి నేను జేయగలను. నేనువారికి చురుకుగా సహాయముజేయ లేక పోయినట్లయిన నేను మఱియే విధమైన సలహాని నియతుండ నుండవచ్చును. కావున నావంటి నో-చేంజర్ల కందరికిని కాంగ్రెసును లోబరచుకొనవలెనను అభిప్రాయమును వదలుకొని స్వరాజ్యవాదులకు లోబడిపోవలసినదని సలహా నిచ్చుచున్నాను. పాపము వారట్లే జేసియున్నారు.

ప్రశ్న:- కాంగ్రెసులో గావించబడిన తీర్మానము మీకు సమర్థమేనా?

జవాబు:- పండిత మోతీలాలుగారు నాకు తీర్మానమును చూపించియున్నారు. అప్పుడు నేను తనవాడనే ననియు ముందు చేయవలసినపని స్వరాజ్యవాదులే నిర్ణయించుకొనవలసినదనియు చెప్పియుంటిని. నాకు తీర్మానమును చూచినప్పుడు నేను కొన్ని మార్పులను నూచించుటకు ప్రయత్నించితిని. కొన్నిటి సంగీకరించి అతడు కొన్నిటి సంగీకరింపకపోయెను. కాని బలవంత తెట్టుట నాపనికాదు.

ముందు కార్యక్రమము

కాంగ్రెసు తీర్మానమునబట్టి ఇకముందు మిశ్రాకారము మేమని అడుగగా గాంధీగారిట్లు చెప్పిరి:- మెదలక యూరకుండి నాకు చేతనైనంతవరకు నిర్మాతకార్యక్రమమునే నడిపెదను. మిగతాది అనగా కాంగ్రెసు తీర్మానము నమలు నడిపించువనిని నా ఆటంకమేమియు లేకుండ యింకా వీరైనచోట్ల నా సాయముతో పూర్తిగా స్వరాజ్యవాదులకే వదలిపెట్టెదను.

(ఆ. ప్రె. స్పెషలు సర్వీసు)

ఎం. ఆర్. జయకరుగారి ఉపన్యాసము

జయకరుగారు బొంబాయి చేరిరి. "రిస్పాన్సివు సహాయమునుగూర్చి మేము తెలిసినభావములను కాంగ్రెసు మహాలోకంలో చాలమంది ఆచరించి క్రోధగా నాశించిరి. కాంగ్రెసు యీషత్తును నామోదించువారు చాలమంది ఏర్పడినచో తాము గూడ సహాయముచేసెదమని గాంధీగారి అనుచరులలో చాలమంది వాగ్దానముచేసిరి. మావాదము నిష్కపటమును సహేతుకమునుగూడ నగునని కాంగ్రెసులో చాలమంది తెలిసిరి. మా వద్దతినిమాచిన ప్రభుత్వమునకు సహాయముచేయునట్టివను దుర్మార్గులు చాలమందికి కలుగులుగాన యింకను మోపుమందిప్రతి కూలురుగా నుండుననియే నేను తలంచుచితినిగాన నటుల జరుగక పోవుట నాకు ఆ శ్చ ర్య క ర ము గా నే యు ణ్ను ది. స్క్రీనుసంఘమున పండిత మోతీలాలుగారును భారత కాసనసభలో వి. జె. పటేలుగారును సహాత్తో పని

చేసెదరు. అదియే మావాదమునకు అధికమున బలమును కలిగించును. అదియేమాకు గాంధీ ప్రచారముకూడ నగును. జాతీయవాది దొరతనమువారిచే నొకసంఘమున నియమింపబడినను గూడ దేశహితార్థమే క్షాణనీయుముగా పనిచేయునని ఈవాదము లిరువురును చేయునట్టి పనివలన స్పష్టముగా తెలియగలదు. జాతీయవాదులు గూడ ప్రభుత్వోద్యోగుల సహవాసమువలన దేశభక్తిని స్వాగత్యగమును గోలుపోయి స్వాగత్యపరులై దేశద్రోహము గావించెదరను వాదము నిర్ధారమనిగూడ వీరిచర్యలన స్పష్టము కాగలదు.

కాసనోల్లంఘనము కొన్ని పరిస్థితులలో శాస్త్రీయమును న్యాయమునే యగునని నేను ఒప్పుకొందునుగాని రాజకీయమర్త్యసాంఘిక, సంబంధములకు కక్షలతోకూడిన భారత దేశమువంటి దేశమునందు కా స నో ల్లం ఘన మునకు ప్రజలు సంస్థిధులగుటకు చాల కాలము పట్టును. అట్టి యొకమత్తము కలుగువరకును కాసనోల్లంఘనమును గూర్చి ఊరక ప్రగల్భిస్తులను జలుకుట నిష్ఫలమే గాక నిర్మాతావిధానమున కవసరమును కాంతికి గూడ భంగముకలుగును. ఇతర నిర్మాతావిధానములవలన నైకమత్తమును జాతీయ దార్శన్యమును కలిగినచో కాసనోల్లంఘన నావశ్యకత కలుగకనే పోవచ్చును. కలిగినను అది సులభపాద్యమే యగును గాని కొంత నష్టము మాత్రము దానివలన కలుగకమానదు. ప్రజలకు దేశభక్తిని ఆత్మగౌరవమును జాతీయ గౌరవమును కలుగజేయుటయే కాసనోల్లంఘనమునకు సాధనము.

రిస్పాన్సివు సహాయమును గూర్చి మేమికముందు ప్రజలకు బోధించెదము. ఇందులకు అనుమానించిన బొంబాయి, మధ్య జేరారు రాష్ట్రముల కాసనసంఘ సభ్యుల సహావేశము జనవరి 16,17, లేదీలలో పూనాలో జరుగును. అప్పుడు మాపద్ధతి నిర్ణయింపబడును" అని జయకరుగారు నుడివిరి.

(ఆ. ప్రె.)

తీర్మానము టంగుటూరి ప్రకాశం గారి ప్రకటన

కాంగ్రెసువారు ఉత్తరువు నిచ్చుట చాల గొప్ప విషయము

30 వ తేదీని ప్రకాశంగారు కలకత్తా చేరిరి.

"రాజకీయ విధానమును ముఖ్యముగా కాసనసభల విధానమును కాంగ్రెసు వారు వహించుట మిక్కిలి ముఖ్యమగు విషయము. కాసనసభలకు వెళ్లవలెను. కాసన సభలకు నిలువ గోరువారికి కాంగ్రెసు సభ్యులు జీల్లు యియ్యవలెను. అని కాంగ్రెసువారు ప్రకటించినచో కాసనసభల ఎన్నికలలో మరీ ఏపక్షమునుగూడ నెగ్గజాలదు. అన్ని కాసనసభలలోను కాంగ్రెసు (స్వరాజ్య)పక్షమువారి సంఖ్యయే హెచ్చుగా నుండగలదు. వెనుకటిసారి కాంగ్రెసు వారిట్టి ఉత్తరువు నియ్యనందున వంగమధ్యరాష్ట్రములలో మాత్రమే స్వరాజ్యపక్ష వారు హెచ్చుమంది ఎక్కుకొనబడిరిగాని తక్కినరాష్ట్రములలో ఎక్కుకొనబడలేదు. ఢిల్లీలో కాంగ్రెసు మహాసభవారు సమాధాన తీర్మానము నామోదించి కాసనసభలకు వెళ్లుటకు ఆత్మపణ లేనివారు వెళ్లవచ్చునని మాత్రమే అనుతినిచ్చిరిగాని కాసనసభలకు వెళ్లవలెను. కాసనసభలకు కాంగ్రెసు వారినే ఎక్కుకొనవలెను అనినిర్ధారణగా ఉత్తరువు నిచ్చియుండలేదు.

కల్కత్తానుజయకరు మాంజీగార్లు విడిపోయెదరని యిది వరకే నిశ్చయం ప బ డె ను. వారి రిస్పాన్సివు పద్ధతి కిని లిబరలు పక్షమువారి పద్ధతికిని భేదమేమియును లేదు. లిబరలు పక్షమువారి పద్ధతి పాలకులను పాలితులను గూడ నా కర్షింపగలిగియుండలేదు. మోతీలాలుగారిచే నుపపాదించబడి మహా సభవారిచే నా మోదించబడిన తీర్మానమునందు తీవ్రభావము అతిశయోక్తి మున్నగున జేవియునలేవు. కాసనోల్లంఘనమునకు దేశమిప్పుడు సంసిద్ధముగా లేదని స్పష్టముగా తెలుపబడెను. కాసన సభలలో జంపనెంచిన ప్రతికారము శాస్త్ర సమ్మతమైనదే యని బర్మెన్ మోడు ప్రభువే (వంగ మధ్యరాష్ట్రముల కాసన సభల కార్యనిర్వహణమును గూర్చి యొసంగిన దీర్ఘప్రకటనమున) యొప్పుకొనెను. మోతీలాలుగారి తీర్మానములో మొట్టమొదట నేర్పొనబడిన మహాత్మాని నిర్మాత విధానమే జాతీయ జీవనమునకు ఆహారము. కాసన సభలలోని నిరోధమే పానీయము. అన్నపానము లనదగిన వీనిని రెంటిని పరిత్యజించుట జాతీయ ఆత్మహత్యయే యగునని నేను నమ్ముచున్నాను" అని ప్రకాశంగారు మా విలేజిరి కరిగించిరి. (ఆ. ప్రె. స్పెషలు)

కలకత్తా వర్తక సంఘమువారి సలహాలు

కలకత్తా వర్తక సంఘమువారు ఈక్రిందిసలహాలను లిఖిత రూపముగ రాయలు కలెక్టికమిషనువారికి పంపిరి:-

భారతదేశమున బంగారునాణెముల చలామణి త్వరలో ప్రారంభముకావలెను. బంగారు ఎగుమతిదిగుమతులు ఎట్టినిర్బంధములకే జరుగుచుండవలెను. భారతదేశమున బంగారునాణెములచలామణి అధికమైన ఇతరదేశములందు బంగారునుకై దేవులాట అధికమగుననియు తనమగ్గముగ సరకులధర తగ్గి వర్తకమునకు పరిశ్రమలకు నష్టముకలుగుననియు కొందరు అభిప్రాయపడుచున్నారు. బంగారునాణెముల చలామణి భారతదేశమున ఏర్పడినచో ఇట్టినిధి సంభవించుననియు, ఇతరదేశములందు ఏర్పడిన ఇట్టినిధి సంభవించదనియు తలముట విపరీతముగ నున్నది. ఆర్థికవిషయములందు భారతదేశమునకు స్వయంశిల్ప యాధికార ముండవలెను. ఇతరదేశములనుండి వచ్చు దిగుమతుల కన్న ఇతరదేశములకు పంపబడు ఎగుమతులు తక్కువగనున్న పుడు మిగతమే త్రమును బంగారునాణెములందు చెల్లించుసౌకర్యము భారతదేశమున కుండవలెను. బంగారునాణెములు అన్ని దేశములకు ప్రమాణములై నవగుటచే ఇట్టిసౌకర్యము భారతదేశమున కుండుట అవసరము. ఇంకను బంగారు విగిలిన ఈదేశము నందే నాణ్యములుగ మార్పుకొనుటకను అభరణములు గావించుకొనుటకును అవకాశముండవలెను. బంగారునాణ్యములను భారతదేశమున ప్రమాణములుగ పరిగణింపవలయుననిన ఎంతయో బంగారము భారతదేశమునకు దిగుమతికావలయుననియు అందులకు 800 కోట్ల రూప్యములు కావలసియుండుననియు చెప్పుట ఆశ్చర్యమును కలుగజేయుచున్నది. భారతదేశపు వర్తకపుత్రతిష్ఠ నీచస్థితియందున్నచని చెప్పుటకు వీలులేదు. దిగుమతులకన్న ఎగుమతులు లాభకరముగనున్నవి. ఇట్టిస్థితిలో ప్రపంచమునందలి బంగారుములో తమకు అర్హముభాగము భారతదేశము పొందకుండునట్లు చేయుట విపరీతముగనున్నది. ఈదేశమున ఇప్పుడు దాదాపు 500 కోట్ల విలువగల వెండినాణెములు చలామణియగుచుండ బంగారునాణెములచలామణి ప్రమాణము చేయుటకు 800 కోట్ల బంగారుము ఋముచేయవలయునని చెప్పుట ఆర్థికశాస్త్ర విజ్ఞానకూన్యతను ప్రకటించుచున్నది.

ఎ. రమేహయ్యగారి సాక్ష్యము

రాయలు ఎకనామికు సానైటిసభ్యులగు ఎ. రమేహయ్యగారు ఈక్రిందివిషయము సాక్ష్యమొసంగిరి:- ఇతరదేశములలో వ్యాపారము అధికమగుచున్నపుడు మారకపురేటు స్థిరముగనున్న గొప్పలాభములు కలుగును. భారతదేశమున ఎట్టి నాణ్యప్రమాణము లేకుండుటచే ఇన్ని ఇబ్బందులు ఏర్పడుచున్నవి. చలామణియందున్న రూపాయి బంగారునకుగాని వెండికిగాని సంబంధములేనిది. కావున బంగారునాణ్యముల చలామణి ఈదేశమున ప్రవేశపెట్టుట అవసరము. అప్పుడుకాని కలెక్టివ్ ఎక్కుచేంజిసమస్యలు అంతమొందవు. బంగారునాణ్యముల చలామణి ఏర్పడిన మారకపురేటు వ్యాపారపరిస్థితుల ననుసరించి అనుకూలమగువిధమున మారుచుండగలదు. (ఆ. ప్రె.)

మార్వారిసంఘమువారి సాక్ష్యము

కలకత్తా, డిసెంబరు 30:-నేటిదినము రాయలు కలెక్టికమిషనువారినిదుట మార్వారి వర్తక సంఘమువారు బంగారునాణ్యముల చలామణినికోరువు వాఙ్మూలమునొసంగిరి. ఇంగ్లండు నందలి సవరమునలై భారతదేశమున మొహూరీలచలామణి యుండవలయుననియు పదిరూపాయలు విలువగల మొహూరీల చలామణి చేయవలయుననియు కోరిరి. (ఆ. ప్రె.)

శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటక సమాజము, ఏలూరు ఎస్టేబ్లీషేంట్ నాటకశాలలో ముచ్చ కటిక

2-1-1926 శనివారం రాత్రి 9-30 గంటలకు 3-1-1926 ఆదివారం సాయంత్రము 5-30 గంటలకు

రామదాసు ప్రదర్శింతురు మా సమాజమువారియొక్కయు, మద్రాసు పౌరలకోరిక ననుసరించియు శ్రీమంత పద్మతల్లి రామచంద్రాశ్వాది గారు "కబీరు" పాత్రను ధరింతురు. ప్రవేశకట్టుములు మామూలుగానే యుండును. ఎమ్, ఎన్, రావు, జమీందారు, ప్రొఫెసరు,

జాతీయ స్వపరిపాలనమితి

స్థాయిసంఘ సభ

సర్వసత్తములసభ్యులగారు

జాతీయ స్వపరిపాలన సమితి (హోమయూలీస్) స్థాయిసంఘసభదా||అనిబి నెంటుగారి అధ్యక్షతక్రిందఅడయూరు టి. ఎస్. హాల్లో మొన్నమధ్యాహ్నము జరిగెను. ఇండియా లోవివిధప్రాంతములనుండి సభ్యులు వచ్చియుండిరి. జమ్మదా ను ద్వారకదాసు, గొల్లరత్న సి మురార్జీ త్రిలోకీకరు, డి. నూ ర్యనారాయణమూర్తిగారు మున్నగువారందుగలరు.

కాంజి ద్వారకదాసుగారు

సమితి జనరలు కార్యదర్శి గతసంవత్సరము జరిగినపని గూర్చి చెప్పిరి. గతవార్షికోత్సవము బొంబాయిలో జరిగినపుడు కామనువెల్లుచట్టము సమితి సభ్యులందరును ఆంగీకరించియుం డిరి. ఏప్రిలులో జరిగిన సభయందు బిల్లుప్రకటించబడెను.

పిమ్మట అధ్యక్షురాలు శివరావుగారితో గలసి ఇంగ్లాండుబోయి తేసినపని మనకందరకుదెలియును. ఈదేశములో నున్న సభ్యులు వివిధప్రాంతములలో ఉపన్యాసములనొసంగి చట్టము గూర్చి చాలప్రచారము చేసియుండిరి. గ్రహముపాలుగారు ఇంగ్లాండులో చట్టముకొరకు పనిచేయుచుండిరి. వారికితగిన సహాయముజేయుటకై సమితిసభ్యులొక ఉపసంఘముగా నేర్ప డితగుయే ర్నాటుల జేయవలెను. సమితి సభ్యులలో ఘనకార్యములు జేసినవారు కొందరున్నను సమితి మొత్తముపైని రాజకీయముగా నొసరిన కార్యఫలిత మపై కనబడదు. సభ్యులు కామనువెల్లు చట్టము నందేగాక యితర రాజకీయములందుగూడ పాల్గొనవలెను. ప్రతివారు న్యాయశాస్త్రపత్రికకు చందాదారులకావలెను. సభ్యులలో నొకరు గొల్లరత్న సి.డి. మొరార్జీగారు ప్రేటుకొన్నిలు సభ్యు లైరి. వీరు చక్కగ కార్యమునిర్వహింతురని దలపవచ్చును. బి నెంటుగారితో ఇంగ్లాండు యూరోపుదేశములలో తిరిగి కార్మికవిషయములందుభవము సంపాదించి అనేక ఉపన్యాస ములొసంగి దేశకేవలసిన శివరావుగారికి కృతజ్ఞత చెల్లుచు యీసభలో తీర్మానించెదరని దలచుచున్నాను. అధ్యక్షులు బలపరచుచు వచ్చేయేడు గొప్పఅందోళన ప్రారంభించుటయే ఆ మెకు కృతజ్ఞత చెల్లుచున్నను.

డా|| బి నెంటుగారు

గ్రహముపాలు శివరావుగారు ఇంగ్లాండులోజరిగిన పని మెచ్చుకొనిరి. గ్రహము పాలుగారు పార్లమెంటు సభ్యులందరకు ఇండియాసమాచారమును చెబుచున్నారని, వీరు శివరావుగారు కలిసి మనపని పార్లమెంటు దృష్టిలో నిర్వహ్యముగానుండ లేన యేర్పాటుజేసిరి. అని చెప్పి అధ్యక్షురాలువారికిపురు ఇంగ్లాండులో యేయేకితుల పనిచేసినదియు వివరముగ చెప్పిరి. లేచు పక్షమువారు కామనువెల్లుచట్టమునకు అనుకూలురుగ నున్నా రు. వారికి సహాయకరముగనుండుటలు ఇండియాలో పనిచేయ వలెను.

చట్టము లొలిసారిపార్లమెంటులో చదువబడినదని పత్రి కలవలన తెలియుచున్నది. రెండవసారి ప్రతిపాదించబడినపు డొక చిక్కుగలదు. "సైన్యము నొకానొకము విమానబలము యీ మూటిని ఇండియనుపార్లమెంటు సిద్ధముగనున్న వెంటనేస్వాధీన పరచుకొనవలెను. అని బిల్లులోనొకాక్షరముగలదు. ఈ క్లాజు 30 నో జులవరకే నిలిపియుంచవలెను. ఈ లోపుగా ప్రతి కూలాభిప్రాయము బలపడ గలదు. కావున యీక్లాజు లేవన్నచో బిల్లుపని సులభ మునని ఇంగ్లాండులోని వారనిరి. ఇట్టి మరకు యితర అధినివేత రాజ్య ముల చట్టములలో లేవనిరి కాని ఆదేశముల ప్రజల స్వజాతి స్వగర్వముల వారకుచేత లేవన్నను బాధలేదు. ప్రభుత్వము వారికి వారిపై సానుభూతిగలిగి అనుకూలముగ ప్రవర్తించెదరు. ఇచ్చట నట్లుగాదు. కార్మికపక్షమువారు తమ పక్షప్రతిపాదనగ దీని గుర్తించి పని జేసినచో బిల్లు తిప్ప జయమొందును. అట్లుజరుగనాయని సందేహమగుచున్నది. కార్మికపక్షములో కొందరుస్వతంత్రులు పక్షప్రతిపాదనగా నంగీక రింపరు. అయినను 500 కార్మికపక్షకాఖాసంఘము అనుకూల ముగా తీర్మానించుటయే అనుకొన్న దానికన్న యెక్కువ. బర్మీను హెడుప్రభువుగారు తలపెట్టినచో విధాంనున కొసం గినట్లే ఇండియాకు గూడ స్వాతంత్ర్యమియగలరు. ఇప్పుడు పరిశుభ లునుకూలముగ నున్నవి. ఇంగ్లాండులో పత్రికలు పార్లమెంటులో బిల్లుప్రవేశపెట్టినప్పటినుండి దానిగూర్చి శ్రద్ధవహించుచున్నది. స్వరాజ్యము గూర్చి యంతమంది కబురులు జెప్పటయేగాని, ఇండియానండి బోయిన ప్రభువు కోర్కెయిదియే.

తీర్మానములు

జమ్మదాను ద్వారకదాసు గారిదిగూడ తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. "ఈసభవారు నేనునలు కన్యంనునామ తరంగి

రుజేసిన కామనువెల్లు చట్టమును మనస్ఫూర్తిగ బలపరచుచు న్నారు. అన్ని పక్షములవారు దానికి సహాయము జేయవలెనని కోరుచున్నారు." మండేరీ రామయ్యగారు (కాలికట్టు) తీర్మానమును బరపరచిరి. ఏకగ్రీవముగ నామోదించబడెను.

అన్ని పక్షముల సభ్యులే

అధ్యక్షురాలు ప్రతిపాదించిన యీదిగూడ తీర్మానము ఏకగ్రీవముగ ఆమోదించబడెను.

"స్వరాజ్యసాధనకు చట్టసమృద్ధి మార్గము గుర్తుగా నాచరింపదగియుండగా తదేకము కాపనోల్లంఘనకు సిద్ధమగువరకు వేచియుండరాదని యీసమితివారు నిశ్చయించిరి. కావున ప్రభుత్వమువారితో రిస్కాన్సువు సహకారపథకుల నవలంబించి పనిజేయు రాజకీయ పక్షములతో నీసమితివారు కలిసి పనిజేసి జాతీయసంఘగ పని జేయుదురు. 1919 సం|| లో కమాన్వెల్త్ లకు గారు త్వరగస్వరాజ్యముసాధించుటకి విధానమునేరూపించియుండిరి.

"బ్రిటిషుపార్లమెంటువారేకారణముచేసినకామనువెల్లు చట్టమును దిగివ్రోలినచో అప్పుడేమిజేయవలసినదనియు, సదరు సమితి జాతీయపక్షమువారు సభజేసి నిర్ణయించెదరు.

అధ్యక్షురాలు తీర్మానమును ప్రతిపాదించుచు స్వరాజ్యపక్షములో పండిత నెహ్రూగారిపక్షమునకు, కెల్కారు జయకరుగారు తలకుగారు 1919 సం|| అమృతసరు కాలగ్రెసు లో నూచించిన రిస్కాన్సువుసహకారము ననుసరింతురు. నెహ్రూగారుచెల్లు స్వరాజ్యము ఎన్నటికివచ్చునో తెలియదు. కాననోల్లంఘనము ప్రవేశపెట్టినచో పేదవారు నష్టపోయెదరు. గంటూరులో పన్నులనిరాకరణము ప్రారంభించినపుడు రయితు లెంతబాధపడిరో అందరకుదెలియును. కావున ఆ యాశిని దీచికొట్టవలెను.

వారింద్రవాద దత్తగారు, బెంగాలులో వివిధపక్షసమ్మేళనముకొరకు జరిగిన యత్నములగూర్చి స్వరాజ్యపక్షమువారు మాత్రమందు చేరలేదు మితవాదులరస్వతంత్రపక్షమువారుజేరిరి. ఇందు చేరినవారు జొమియను స్వపరిపాలనగోచెదరు. రిస్కాన్సువు సహకారము నవలంబించెదరు. రాష్ట్ర స్వాతంత్ర్యము, కేంద్ర కాపనసభయందు బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమునుండు స్వాతంత్ర్యమును గోచెదరు.

జమ్మదాను ద్వారక దాసుగారు బొంబాయిలోని పరిస్థితులను చెప్పిరి. జయకరు కెల్కారుగారు స్వరాజ్యపక్ష కార్యనిర్వాహకవర్గమునుండి వెడలివచ్చిన వెంటనే తీర్మానము వారు గలసి పనిజేసి జాతీయపక్షమును స్థాపించుటకై సభ జేసిరి. వివిధపక్షముల ప్రతినిధులు వచ్చిరి. కాని ఒక్కబొంబాయిలోమాత్రమేపట్టి పక్షమును స్థాపించుటకైయులేక ఇండియా అంతటిలో నట్టియేర్పాటును జేయదలంచి ఒక ఉపసంఘము నేర్పరచిరి. ఇకముందు కాలగ్రెసుతో సరిమాననుగ సంస్థనేర్పరచి పనిజేయుదురు.

తీర్మానముమోదించబడెను. గ్రహముపాలు శివరావుగారు నభినందించు తీర్మానము గూడ ఆ మోదించబడెను. (స్వాగతం డి యా)

అధికమానము

ఫాలునమా? చైత్రమా?

ఆర్యవ హాళియులారా! కడచిన శనివారము(19-12-25) నాడు ఆంధ్రప్రదేశ్కానబంధమున 'అధికమాసనిర్ణయ' మనుశీర్షికక్రింద నుండువ్యాసమును గాంచి, యీ క్రింది వాయభిప్రాయము నిందు బొందుపఱచుచున్నాను.

కొండలు సిద్ధాంతు లీక్రోధన సం||ర ఫాలునమాపమే దృగ్గణితరీతిగ నధికమాసమును ననియు, మరికొందలు సౌరమాస మురీతిగ నత్యయసం||ర చైత్రమాస మధికమాసమనియుఁ దమతమ పంచాంగముల ప్రకటించియున్నారు. ఇట్టిద్వైవిధ్యంబున నెట్లు వివాదాదిభక్తకార్యములు చేయవలయునో తెలియకున్న దని లోతులు సంశయగ్రస్తులైయున్నారు. శుభకార్యముల సంగతి నట్లుంచి ప్రాధానులగతియేమి? దృగ్గణితాంతరీకులు కర్మాస్త్రములో లేక సౌరసిద్ధాంతాంతరీకులు? ఉభయమునా? ఇట్లు రెండువిధములగ తిక్కులెన్నడును పంచాంగములయందుఁ బ్రకటించి యుండలేదు. కావున నీ సంశయముఁ దీర్వలసినదిగా నున్నది.

మొదటినుండి మనపూర్వులు గుణించుచున్న తిథులు సౌర సిద్ధాంతసమృత్తమే కాని దృగ్గణిములు గావు. అట్టితిథులనే ఒకే విధముగఁ దమతమపంచాంగములఁ బ్రకటించుచు వచ్చిరి. స్ఫుటరవిచంద్రులవలననే తిథు లేర్పడుచున్నవి. ఆరవిచంద్రులం నూర్యసిద్ధాంతమునఁగాని స్ఫుటములుగావు. ఒకొక్కగ్రహము ఒకొక్కసిద్ధాంతమునుండి స్ఫుటముఁ జేయవలసినదిగనున్నది చాలిలో రవిచంద్రులమాత్రము నూర్యసిద్ధాంతమునుండియే సాధించవలయును. ఇట్లనేకసిద్ధాంతములు దెలిసియుండినఁగాని

గ్రహస్ఫుటము సాధ్యము గాకుండెను. ఇట్టిశ్రమను బోగొట్టఁదలచి, సర్వసిద్ధాంత సామరస్యమును కోడికరించి, గ్రహాలాఘవాది తంత్రగ్రంథములఁ గావించిన గణేశజైవజ్ఞాదిగ్రంథకర్తలు మనకు చిరస్మరణీయులై యున్నారు.

"సో-2గో-2సి.....ఇమేయాంతి దృక్ష్య ల్యతాం సిద్ధె సైరిహ స్యగర్వయసత్కార్యాదికంత్వాదికేత్" (గ్రహాలాఘవ మధ్యాధికారే 16 శ్లోకః)

ఇట్టిగ్రహాలాఘవాది గ్రంథమునుండి సాధితములగు గ్రహములే దృక్ష్యల్యత్యము నొందునని వచించిరి. అవియే కర్మాస్త్రములనిరి. కాని ఆ గ్రంథములును బహుకాలాతీతములగుటవలన, మరియు నూతనసంస్కరణముల నొనర్చి న్యునిహాదిపండితుల రవిచంద్ర పదకముల సిద్ధపఱచి తిథిచక్రగ్రంథముల రచించిరి. అతిథిచక్రములే యిప్పటి సిద్ధాంతములందరికి తిథిసాధకము లయినవి. వానినుండియే రవిచంద్రుల సాధించి తిథులజేయుచున్నారు. ఇదియే శిష్టాచారసమ్మతముగనున్నది. అట్టితిథులే కర్మాస్త్రములుగాని దృగ్గణిములు గా వని యీక్రింది శ్లోకము చెప్పవచ్చును.

"ఆర్యేందూసంస్కృతో సౌరసమా మాందైకకర్మణా సర్వేషాం కర్మణాం యోగ్యో వాక్తౌ దృగ్గర్వ సంస్కృతో" (మల్లికార్జునీయ తిథిచక్రము 47 శ్లో)

కావున ప్రత్యేకదృగ్గణిగ్రంథము నావశ్యకమనిరి. నేటికి దృగ్గణితవాదము వెలువడినది. దానిని మనము కర్మాచరణమునకుఁ బాటింప ననవశ్యకము.

ప్రస్తుతము ఫాలునాధిమాసము దృగ్గణితరీతిగ వచ్చినదే కాని సౌరసిద్ధాంతము ననుసరించికాదు. కావున మనకు చైత్రమే అధికముగాని ఫాలునముకాదు. సాధారణముగా అధికమాసములు ఫాలునాది ఆశ్వయుజమాసపర్యంతము ఎనిమిదిమాసములలోనే వచ్చును. అయిలో ఫాలునము 141 సంవత్సరమున కొక పర్యాయముగాని అధికమాసముగాదు.

అస్తాధిమాసాస్సుర్యక్షిత్వం ప్రోచ్యంతే ఫాలునావయః

... పంచమాస్తమై వైశాఖా దధిమాసా వ్యవస్థితః|
భవంతిద్వాష్టభిర్వైశ్చై ర్భైర్యాయానికాశక్తైః|
తద్ధైవఫాలున త్వైత్ర ఆశ్విన్యః కార్తికాధిమాః|
ఏతేక్ష్యం బ్రశ్నశ్శరాంశ్చై ర్వా కదాచి ధోమవత్సరైః|
(జ్యోతిషప్రకాశే పితామహః)

కావున నీ సంవత్సరమున ఫాలునమధికమనుటకు ప్రమాణము గానరాదు. అమాంతపక్ష రవిమండలాంతపక్షములలో నేరీతిగఁ జూచినను ఫాలున మధికము గానేరదు.

నూర్యసిద్ధాంతమున, గ్రహాలసాధనమున కేమి తిథ్యాది సాధనమునకేమి రవిచంద్రస్ఫుటము జేయవలసి వచ్చినప్పుడు, ఒకవిధమున బీజాదిసంస్కారమే చెప్పబడినదే కాని నేటువిధముగ లేదు. కాబట్టి నూర్యసిద్ధాంతసంస్కృతరవిచంద్రులవలన నేర్పడిన తిథ్యాదులే కర్మాస్త్రములుకాని దృగ్గణిసంస్కృత రవిచంద్రులవలన నేర్పడిన తిథ్యాదులు కర్మాస్త్రములు కావు. లాఘవాది గ్రంథసంస్కరణ, మందకర్మచే సంస్కృతము లగు రవిచంద్రులు నూర్యసిద్ధాంతసంస్కృతసమములే యగును.

కావున చైత్రమే అధికముగ భావించి, తత్తత్కాలలోచిత కర్మల నాచరించెదరుగాక.

తొగర్చేటి-భాస్కరశాస్త్రి, ఆదవాని.

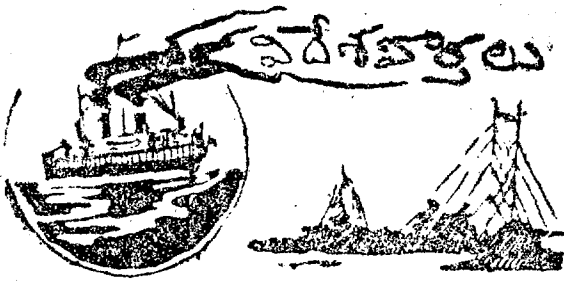
దక్షిణాఫ్రికా రాయబారులు

ఆఫ్రికు డిసెంబరు 29:— డాక్టరు అల్బర్ట్ రహీనును గారు ఇతర దక్షిణాఫ్రికారాయబారులతో నేటిదినము ఇచ్చటికివచ్చిరి. జనవరి 5 వ తేదీని వీరు బొంబాయి జల్లి సరోజినీ నాయుడుగారితో కలిసి మాట్లాడి పర్యటన కార్యక్రమమును ప్రచార కార్యక్రమమును నిర్ణయించుకొనెదరు. (ఆ. ప్రె.)

యావద్భారత బ్రాహ్మణేతరమహాసభ

గౌ పానగలురాజాగారి అంిప్రవాసము భూసవాలు, డిసెంబరు 30:— యావద్భారతబ్రాహ్మణే

తర మహాసభ ముగించుచు గౌ|| పానగలురాజాగారు ఈక్రింది ధమున ఉపన్యసించిరి:— అల్పసంఖ్యాకుల ఆధిక్యతకు మనము లోబడియుండగూడదని బ్రాహ్మణేతరులు ఈవహాసభయందు స్పష్టముగ ప్రకటించినారు. స్వరాజ్యపక్షమువారి ప్రతిఘటనకార్యక్రమము కేవలము ఆడంబర ముల తమిగారి ఉన్యోగాంగీకారము నిదర్శన మొనర్చుచున్నది. మోసమును బహిరంగపరచిన పద్ మాంచేను బల్లభగారికి ప్రకటించిరి. (ఆ. ప్రె.)

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

హైదరాబాద్ లోని పాటింజనము

కాన్పురు దేశీయమహాసభవారు ఈవిషయమై జేయు తీర్మానములను దక్షిణాఫ్రికా శ్వేతముఖులు లక్ష్యము జేయ నక్కరలేదు.

కేపు టైముస్ త్రికాభిప్రాయము

కేపుటవ్రా, డిశం 28:—దక్షిణాఫ్రికాను గూర్చి ఇండియాలో జేయు ఆందోళనమునుగూర్చి 'కేపుటైముస్' పత్రిక తీవ్రముగ ప్రధానవ్యాసము నందు అందరితరపున ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:— ఇండియాలో అబ్దులురహిమానుగారు జెప్పదాని నంతను పాటించ వలసరములేదు. కాన్పురులో దేశీయమహాసభవారు జేయు తీర్మానములను దక్షిణాఫ్రికా శ్వేతముఖులు లక్ష్యముజేయ నక్కరలేదు. భారతీయులను దక్షిణాఫ్రికాలో ప్రత్యేకగూడములం దుంచుబిల్లునుగూర్చి ఇండి యాలో జేయుచున్న అశాస్త్రవిధియంతయు కృత్రి మము, సమాజసమైదిగాదు. హేత్వాభాసమైనది. ఈబిల్లులో తమకుగావలసిన సదుపాయములను జేర్చునట్లు భారతీయులు ప్రయత్నించిన వివేక ముగ నుండును. న్యట్లు గాంధీబిడంబడికకు దక్షిణా ఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు ప్రవర్తించిరనుట ప్రభు త్వమును అగౌరవపరుచుట యనిపించుకొనును. ఇదివరకే పరిశోధించబడి బహిరంగముగ నిజముగా దన్న విషయమును మరల పంచాయితీ చేయవలె ననుట న్యాయతగా పరిగణించును.

హైదరాబాద్ భావిపరిస్థితులు

లండన్, డిశంబరు 29:—హైదరాబాద్ నిజాము సుల్తాను రాజ్యములో జేర్చుటకు ఇబ్బతుపాలు ప్రయత్నించుచున్నా డని డెయిలీ టెలిగ్రాఫు పత్రికావిలేఖరి చెబుచున్నాడు. ఈమెను ఆరబ్బు రాజ్యములందు మేకు సెన్యానీగారు అలజడి గావించుట జూడ ఇబ్బతుపాలుగారి అండకాదుకొని ఖాళీగ నున్న ఖలీఫేలును నియమించబడుటకు ప్రయత్నించుచున్నా రేమో యనుకొనుచున్నాడు.

మరాఠీ పరిస్థితులు

క్రొత్తపాఠశాలము

రబరు, డిశంబరు 28:—ప్రెంచి 'రెనలరు నేనలు శరన్నీ దేశములు, వైమానిక వళ సహాయముతో తాజాప్రదేశ కమున క్రొత్తపాఠశాలమును ప్రారంభించెను. బెన్నేరు నగర మును బట్టుకొనవలెనని తలబెట్టిరి.

స్పెయినుసానములను ఖాళీజేయుట

పార్సిస్, డిశంబరు 29:—సుడిగాలి వర్షము ఏడు, కోట్ల ఒకటియై ప్రవాహమువలె కురియుటచే కాసాపాట్టికి కదా, మెహమ్మి వంతెనలనుండి నుకలవలసివచ్చెను. ఇయ్యది స్పెయిను ప్రదేశములు, వెర్గానది పొంగుటచే క్యాండు నూలు బా ల్కానులోనున్న పటాలముగతి దెప్పవలసిగాదు. మార్చి 26నది కిడుప్రక్కలనున్న నేనలను మరలించిరి.

బి. సి. ఎస్. వావిభాగ్యోదయము

లండన్, డిశంబరు 28:—ఇండియను సివిలుసర్వీసు ఇంజనీరులో తెలివి చుటును గలవారికి లభించు అవకాశమున్నది. పూర్వముకంటె ఎక్కువ తెలివి సామర్థ్యము గావలసియున్న వని సర్కార్ టైముపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

రషియా జాతినమితిలో జేరదలచుకొనలేదు

లండన్, డిశంబరు 28:—మాస్కోకు బయలుదేరుటకు ముందు రషియాలో సోవియటులు పూర్వమువలెనే జాతినమితి లో జేరదలచుకొనలేదని విచిరముగారినరట దుర్బులను దేశము లను నశపరుచుకొని పెట్టుబడిదారులు, అధినివేళ ప్రజలు బాగు పడుట కేర్పడినది జాతినమితి యనుచున్నారు. ఇట్టి సమితికి సోవియటు లెన్నడును లోబడరనుచున్నారు.

రషియా తురుష్క బిడంబడిక

జాతినమితిలో ప్రవేశించుటకు ఆటంకము

లండన్, డిశంబరు 28:—రషియా తర్కి దేశములు మాడుసంవర్షములవరకు అమలులోనుండు ఒడంబడికను జేసి కొనిరి. ఉభయత్రా ఉపద్రవకరముగనుండు బిడంబడికను ఇర్ల రిలో ఎవరును జేసికొనరాదనిరి. అందుచే ఈ ఒడంబడిక లోకకర్ష ఒడంబడికకు ప్రతిఘటనచుగ నున్నదనియు రషియా, తర్కి జాతినమితిలో జేరుటకు ప్రతిబంధకముగనున్నదనియు జాతినమితిలో జేరినన్నచో వ్యగ్రభావముతో ప్రవర్తించు రాజ్యముపై బోవుటకు జాతినమితిలో జేరిన ప్రభుత్వముల సేన లను ఆయా దేశములగుండా బోవుటకు అంగీకరించవలసి వచ్చుటచే జాతినమితిలో రషియా తర్కిలు జేరుటకు రషియా తరు వ్క ఒడంబడిక గట్టియాటంక మనుచున్నారు.

ఈ క్రొత్త ఒడంబడికకు ఆవ్యగ్ర భావముతో దండెత్తు రా జ్య ము గా ని ప్ర భు త్వ ము గా ని కక్షిక అసభి-దీవనో రషియాగాని తర్కిగాని అట్టివరతుల నంగీకరించ దనుచున్నారు. తురుష్కపత్రికలలో దీనిని నమ్ము చున్నారు.

కెమాలుగారి సర్దార్షిష్టము

ఫెజుకుల్లా యి ధరించినవారి నురిదీయుట

లండన్, డిశంబరు 28:—ముస్తఫా కెమాలపాషా గారి క్రొత్తమును నిబంధనలపై ప్రజలు తిరుగుబడుచున్నారు. ఎక్కడలేని ఆందోళనను జేయుచున్నారు. నానాటికి తీవ్ర రూపములు దాల్చుచున్నదీయాందోళనము. క్రిలిజిందు, ఎర్జి రం, సివాన్ ప్రదేశములో దొమ్మిగుడ జరిగెను. నేనలను ఇద టకు బంపవలసివచ్చెను.

క్రొత్తకాసములను తిరస్కరించువారి నురిదీయుటకు గూడ కమాలుగారు తీరుపు చేసెరట. ఫెజుకుల్లా యిలను ధరిం చినందులకు చాలమంది నురిదీసిరట.

కూనంగులింగుగారి యనుచరులను

స్వాధీనము జేయవలెననుట

జపానుకాన్పులు నిరాకరించుట

టోక్యో, డిశంబరు 28:—ముకుడెనవార్త రిట్లుబె లువుచున్నవి:—చాంగ్గోనుగారి కొడుకు సుమ్మిపులో నున్న జపానుకాన్పులు కార్కలయమున దాకొన్న కూనంగు లింగుగారి అనుచరులను వశపరచవలెనని జపానుకాన్పులు జనర లునకుగ ఆరడు నిరాకరించెను. వీరి నరితీయుటకు చాంగ్గో లినుగా రుద్దేశించిరి తెలిసి స్వాధీనముజేయ నిరాకరించెను. వీరిని మరక్షితముగ ముకుడెనుకు గొంపొవుటకు జపానుకాన్పులు జనరలు జపాను పోలీసుదళమును సహాయముగ నిచ్చెరట.

ముకుడెనులో కూనంగులింగు గంపతులను విడిచినందు లకు జపాను వారాపత్రికలు చగచుచున్నవి. తనసేనాని ట్టు స్వామిద్రోహముగ ప్రవర్తించినను ఆగిని నురిదీయుట పాడి గా దనుచున్నాడు.

రబ్బరు పరిస్థితులు

హూవరుగారి ప్రకటనము

ఇతరజాతులపై ప్రత్యేకియలు జరుపు

నుద్దేశములేదు

న్యూయార్కు, డిశంబరు 28:—రబ్బరు, కాఫీ మున్నగు పదార్థములకు ఎక్కువ ధరలను తీయుచున్న జాతులపై ఎంత మాత్రము కూడ ప్రత్యేకియలను జరుప నుద్దేశించ లేదని హూవరు గారు ప్రకటించెరట.

లండన్, డిశంబరు 28:—రబ్బరు ధరలనుగూర్చి యున్న టెడ్ నేట్సు కైఖిరి చర్చించుచు డెయిలీ టెలిగ్రాఫు పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. స్టీవెన్సన్ విధానమే గనుక లే కున్నచో రబ్బరు ధరలు ఇంకను అపారముగ పెరిగిపోయెడివి. రబ్బరు పంట నాపుజేయుటచే సప్లయ తగ్గినది. సప్లయ తగ్గ టచే ధర అపారముగ పెరిగిపోయెడిది.

ఇంగ్లండులో తుపాను విచుట

దీని సందర్భము వాడు అచటనే ఏకాకిగ నిలిచిపోవుట

లీఫ్టెల్, డిశంబరు 29:—బ్రిటిషు దీవులలో మొన్న విచిన తుపానుచే దీపసంభమున పనిజేయువాడు ఇనతలకు రా లేక అచటనే శీతవాతములకు లోనై ఒంటరిగనుండవలసివచ్చెను. 5 రోజులు ఒంటరిగ నుండవలసివచ్చెను. నిన్నటిరోజున ఆడే తాను మరక్షితముగ నుండినని వండ్ల జేసెనట.

అబ్దులు కరింగారి సంధిరాయబారి

ప్రెంచి పార్లమెంటులో పగస్తానన

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

పార్సిస్, డిశం 30:—అబ్దులుకరింగారి నుండి వచ్చి సంధిరాయబారికి బ్రయండుగారు దర్శన కేట నీయలేదో కమ్యూనిస్టుసభ్యుడు క్యాననుగారికి ప్రత్యుత్తరముగ బ్రయండు గారు దీర్ఘముగ ఇట్లు బహులిడెరి.

క్యానింగుకి బోవుటకు అధికారతీత్యా మ్యూండేటు లేదు. కాంతి సేర్పాటుజేసి సంధిరాయబారుకు ప్రయత్నించుచున్న ప్రెంచి స్పెయిను ముసల్మానులను తిరుగుబడునటుల ప్రచారము సల్పు కాగితములెన్నియో ప్రెంచిఅధికారులచే ఆసమయముననే జిక్కినను. మరాఠీపరిక్షితులు ఇప్పుడు చాల బాగుపడినవి. మరాఠీ ప్రజలే స రి హద్దు ల సేర్పాటుజేయుచున్నారు. అబ్దులుకరింగారి బాధనుంకి త ప్పించు కొ ను ట కు జేయ కుటుంబములు వరల అతని పక్షముజేరిరి. తెగలతరపున ముఖ్యముగ, జేబెన్న రిపుల తరపున రాయబారుములను జరుపు టకు కరింగారెంకమాత్రము తగరనుచున్నారు. వీరితో ప్రెంచి స్పెయిను ప్రభుత్వమువారు రాయబారుములను పల్పనున్నారు. త్వరలోనే త్వష్టికరముగ పరిష్కారము జేసికొనెవ రను చు న్నారు.

ఆగాభాన్ మగ్గొనాల్గుగార్ల రాక

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

సోన్రు నె డ్, డిశం 30:—ఆగాభాన్ గారును మెగ్గొ నాల్గుగారును ఆయన ముగ్గురు భాతులును మజోలావోకలో పో టునెడ్ జేరిరి. మగ్గొనాల్గు గారు మాతుల్తో ఇన్స్పెక్టరుగాకు బయలుదేరిరి. స్వయం ఆహారమిదనే కొలంబోను పయనమైరి.

దేవ ప్రసాదు సర్వాధికారిగారు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

డెక్చర్, డిశంబరు 30:—సర్ దేవప్రసాద సర్వాధికారిగారు ఇచటకువచ్చిరి. జోహాన్స్బర్గ్ లో మిగిలిన రాయ బారులను త్వరలోనే గల్గికో నెదరు.

అంగ్లో అమెరికను మైత్రి

లీఫ్టెల్, డిశంబరు 29 — ఇంగ్లండు అమెరికాదేశీయులు తమమైత్రి చెలువును మూరన సంవత్సర ఆభినందనమునకాడే దాల్చిరింగు జేసికొనెదరట.

స్వదేశసంస్థాన పాలితులనభి

శంకరలూల్ కాల్ గార్యములు

ప్రజారాజ్య మెచ్చటను సుఖము నిచ్చుటలేదు

(ఆ. ప్రె. స్వేమలు)

కాన్పూరు తిలకునగరము, జిలేం 29:—అఖిలభారత స్వదేశసంస్థాన ప్రజల తృప్తియనుహాసభ కన్యకత వహించిన శంకరలూల్ కాల్ గారిట్లు చెప్పిరి.

మాంటుఫర్డు సంస్కరణములు వచ్చినవిన్నట్లు ప్రజలపట్ల స్వదేశసంస్థానముల నైపునకును అచ్చట ప్రజలయన్న పరిపాలనాపద్ధతి నైపునకును మరలయన్నది. స్వదేశసంస్థానములు కాలుమునుబట్టి మార్పునొందుకుండు నుండజాలవు. స్వదేశసంస్థానముల భావినిగూర్చి సరియైనయద్దేశములు లేక పావుట చూరకరము. హిందూదేశము యొక్క భావిరాజ్యాంగపద్ధతిలో స్వదేశసంస్థానములకు పాలియవలెనని గాంధీగారే అంగీకరించిరి.

ప్రజారాజ్య మనునది కలదా?

ప్రపంచములో నేభాగమందైనను ప్రజలకొర కేర్పడిన ప్రజారాజ్య మనునది కలదని నేననుకొనను. ప్రజారాజ్యముల యొక్క ప్రజారాజ్యమును రుద్దాదేశమును తిలకించిన తెలియనను. ప్రజారాజ్యము అమెరికాదేశమందు అపాయమునకు లగించుచున్నది. అమెరికాలో క్లూక్ క్లూక్ సంఘమువారు నీగ్రోజాతికి భిన్నముగా చేయుచున్న పనులను, నూతనముగా డార్విన్ పరిణామ సిద్ధాంతము ననుసరించి కోతులనుండి మనుష్యజాతి పుట్టెనని ఒక ప్రాశ్ననకు కళాశాలలో బోధించినందుకై కోర్టులలో విచారించబడి శిక్షింపబడుటయు అందరికిని తెలిసిన విషయములే. ఇటు శిక్షింపబడుచు మనస్సేరి యేకాధిపతియైయున్నాడు. కావున పాశ్చాత్యదేశములలోని ప్రభుత్వముల నిచ్చట ప్రజేతెట్టుటకు మన మాతురతపడ నవసరములేదు. లిమిటెడు మానాస్పృహదృష్టి గ్రేటుబ్రిటనుకు సరిపోయినదెడల మన స్వదేశసంస్థానములకును సరిపోవలెను. బ్రిటీషు యిండియాలోని రాష్ట్రములకంటె స్వదేశసంస్థానములే యొక్క జాతీయముగానున్నవని మీరు జ్ఞాపకముచుకొనవలెను. హిందూదేశమున కంటెటికిని ఒక్కటే రాజ్యాంగపద్ధతి నేర్పరుచుట స్వదేశసంస్థానములకు ఇండియా ప్రభుత్వమునకును సంబంధముల నేర్పరుచుటయు సంధులు సనదుల మీద నాధారపడియున్నది. కాని యివిన్నియు సంస్థానముల యొక్కస్థితిని చక్కతెట్టినను స్వదేశసంస్థాన ప్రభుత్వము తమరాష్ట్రములను సరిగా పాలించుట తమవిషయని అంగీకరించినట్లుగా అర్థమేర్పడుచున్నది. స్వదేశపాలనలో కూడ స్వదేశసంస్థానముల ప్రభుత్వము చక్కగానే జరుగును. దానికేమియు భంగము కలుగదు.

స్వదేశసంస్థానములు

సంస్థానాధీశులు తెలివితగ్గ వారై నట్లయిన తమ ప్రజల హక్కులనుగా కోరుకోవలె కానందింతురు. న్యాయమైన దానిని నిరాకరించుటవలన అన్యాయమైనదానికి కోర్కెల నేర్పరచుచున్నారు. రుమ్మన్ జారులవలె ప్రవర్తించినట్లయిన హిందూదేశములో కూడ బోల్చివిజము రాతప్పదు. అట్లుగాక ప్రబలిత సామ్రాజ్యములోనే స్వదేశపాలనము సంపాదించినట్లయిన మనసాకుల మన స్వాతంత్ర్యములు నిలచియుండును. స్వదేశసంస్థానములపరిపాలనలో ఏమిమార్పులు కలుగజేయవలెననునది పెద్దప్రశ్నయై యున్నది. బ్రిటీషు ఇండియానంతటిని ఒక్కటిగా నెట్లు తలంపలేమా అట్లే స్వదేశసంస్థానముల నన్నింటిని కూడ ఒక్కటిగా తలంపలేము. సంస్థానములు నిశ్చయముగా ఒకటింటితో సంబంధములేనివి. సిద్ధాంతమునకైన బ్రిటీషుఇండియాతో కూడ సంబంధములేనివి మరియు నవివిధవిధములుగా నభివృద్ధి జెందుచు వేరువేరు దశలలోనున్నవి. కావున యేదోయొక పద్ధతిని అన్నింటికిని వర్తించునట్లు చేయజాలము. సామాన్యమైన సంస్కరణములను మాత్రము చెప్పగలము.

సంస్థానములలో కలిగింపవలసిన మార్పులు

మొట్టమొదటి స్థానికముగా సంస్థానములోని ప్రజల యొక్క బుద్ధినాత్మకతకు తగిన ప్రాత్సహము నిచ్చుట. హిందీ ప్రభుత్వగా రొకసంస్థానాధీశుని కేమని చెప్పియున్నారో? మీరు ఆధారపడియుండుటకై మీ ప్రజలయొక్క తేమమును మీరే కాపాడుకొనుడు. మీ ప్రజలకు ప్రాత్సహమునిచ్చి విద్య నేర్పుడు. అందులో మంచివారి నేరుకొని ఉన్నతస్థానముల నొసగుడు. తగియున్నప్పుడు మరింతయున్నతస్థానముల నొసగుడు. అప్పుడు అధికారమును బాధ్యతయు నొసంగుడు. పరిపాలనలో

వారి తేమములను కాపాడి సానుభూతిని బడయుడు. అట్లు చేసినయెడల మీరు చేసినపనికి మీరు విచారింపరు" అని హార్డింజి ప్రభువు చెప్పియుండెను.

సరియైనవినియ్యవద్దతిలేని సంస్థానములలో సెటిల్ మెంటు పద్ధతిని పెట్టి చిన్న చిన్న యుద్ధాలు రైతాంగములను పెట్టు బాధలను తొలగింపవలెను.

న్యాయపరిపాలన నిమిత్తమై న్యాయశాస్త్రగ్రంథములు ఉండవలెను. (కోడ్సు ఆఫ్ లా). స్వదేశసంస్థానములలో లాకు భిన్నముగ ప్రవర్తించుట అసామాన్యము కాదు.

ఉబ్యువిషయము మిక్కిలి ముఖ్యమైనది. సంస్థానములనుగా జూపించారులు జాగీరులు కావు. కొన్ని కొన్ని చోట్ల ఉబ్యును మిక్కిలి దుర్వినియోగము చేయుచున్నారు. ప్రజల ఉబ్యును ప్రభువులు తమ సొంతఉబ్యును గాపాడుచున్నారు. సరియైన బడ్జెటింగు ఆడిటింగు అక్కాంటింగు లేనేలేదు. బడ్జెటు పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టవలెను. సంస్థానాధీశులు స్థాపురినియ్యనుండి తమకొరకు తమ పరివారముకొరకు నూటికి 5 చొప్పున తీసికొనుచుండవలెను. ఈ మొత్తము నిజముగా ఇంగ్లాండులో రాజు తీసికొనుచున్నదానికంటె ఎక్కువగానున్నది సరియైన బడ్జెటుపద్ధతిని ప్రవేశపెట్టిన విదన సర్ప్రసును పన్నులు తగ్గించుటకై వినియోగింపవలెను.

ఎక్కియూటివుపై సంపూర్ణాధికారముతో కాసనసభలను ప్రవేశపెట్టవలసినదని కొంద రడుగుచున్నారు. సరియైన వస్తు పరికరములు లేని దిది కేవలము నిగగము. ఏ స్వల్పమైన కాసనసభలు గాని యిచ్చుటకు సంస్థానములలో పెక్కిలు జనుక బడియే యున్నది. ఏదేసంస్థాన మెంత యభివృద్ధి గాంచినదో గమనించి ఆ గాంధీతికి తగినట్లుగా కాసనసభలను ప్రవేశపెట్టవలెను.

ఉపన్యసిండుటకును పత్రికలలో వ్రాయుటకును స్వాతంత్ర్యముండవలెను. తమ సంస్థానములు పరిశ్రమలైనవని ప్రభువు తప్పుడును తలంపరాదు. తెదరించి ఉబ్యు తీసుకొనుచున్నట్లు వివరముచున్నది. కాని ఇది న్యాయముకాదు. నానూచన లన్నియు అభివృద్ధి జెందిన సంస్థానములలోని ప్రజలకు నచ్చుచో నచ్చును. కాని సంస్థానముల కన్నింటికిని సరిపోవునట్లుగా నేను విశాల విషయములనే చెప్పవలసినవిచ్చినది. సంస్థాన ప్రభువులతో జోక్యము కలిగించుకొనుచున్నప్పుడు మన ప్రజలతోనే మెలగుచున్నట్లు జ్ఞాపకముచుకొనవలెను.

నిర్మాణకార్యక్రమము

గాంధీమహాత్ముని నిర్మాణకార్యమును ఖద్దరు ధారణము అస్పృశ్యతానివారణము అనలంబించుటనుగూర్చి స్వేమను కమిటీవారు తయారు చేయుదురని చెప్పిరి.

తుదకు కాలుగారు వర్షమున కొక్కమారు సమావేశమునకు బడులుగా శాశ్వతమైన ఏర్పాడేదో యొకటి యుండవలెనని చెప్పిరి. కడపట విప్లవకరమైన మార్పులను ఒక్కసారిగా ప్రవేశపెట్టుటకు చూడకూడదనియు సంస్థానములలో ప్రజలు చున్న పద్ధతులను నాయకులు గ్రహింపవలెననియు కాలుగారు చెప్పిరి. కాలుము ననుసరించి ప్రభువులు నడచుకొనవలెననియు వారసత్వపు ప్రభుత్వమే నిజమైన ప్రజారాజ్యమనియు ప్రస్తుత ప్రజారాజ్యములోని లోపములు అందు లేనియొ ప్రపంచమునకు జూపుట వారి విధియైయున్నదని తుద కుద్బోధించిరి.

తీర్మానములు

నేడు సభలో పెక్కు తీర్మానములు గావించబడెను. మొట్టమొదట గ్వాలియరు కాష్టిరు మహారాజుల మరణముల మీద సానుభూతి తీర్మానములు గావించబడెను.

చట్టసమ్యక్తమై శాంతమైన పద్ధతు లన్నిటిచేతను హిందూదేశ సంస్థానములలో బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమును సంపాదించుటయే యీసభయొక్క యుద్దేశ్యమని ప్రకటించుచు నొక రాజ్యాంగమును తయారు చేసెను.

రాజ్యాంగ విధానమున గావించబడిన తక్కిన తీర్మానములు కాంగ్రెసుపద్ధతుల ననుసరించియే యుండెను.

పిమ్మట నేట్ జమన్ లాలుగా రుపపాదింప మనిలాల్ కొథారిగారు బలపరప ఆల్బారులోని నిమూనా నాలో జరిగిన దురంతములను గూర్చియు అట్టిధారములను జరిపించుటకు పోలీసువారికిమి ఆవసరము కల్గెనో తెలుసుకొనుటకు ప్రభుత్వము వారు నిష్పక్షపాతమైన విచారణ జరిపింపకుండుటను గూర్చియు విచారము డెలుపుచు సభవారు మరొక తీర్మానమును గావించిరి. ఇంధలేకయు గాయపడియు నల్లాడుచున్న వారి కుటుంబములకు సానుభూతిని గనపరచుచు ప్రస్తుతమున అట్టి వారికి సహాయముజేయుట కధికార ముండవలెనని సభవారు కోరిరి.

గోరక్షణసభ

మనీలాలు కొథారిగారి అధ్యక్షతక్రింది గోరక్షణ సభ వారు గోరక్షణార్థమై ఆసెంట్లలో మ్యుమబాల్ నెహ్రూగారు ప్రవేశపెట్టిన బిల్లునే అంగీకరించిరి.

ఇతరసం దేశములు

కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షురాలగు శ్రీమతి సహోజనీదేవిగారికి కడపిన కెండు దినములలో ఇండియాలో నితర ప్రదేశములనుండియు దక్షిణ ఆఫ్రికా నుండియు మరెన్ని సందేశములు వచ్చెను.

భిన్న భుగారి సం దేశము

లండనులో స్వతంత్ర కార్మికపక్షవాది సెన్నరు బ్రూకువేగా రిట్లు పంపిరి:—ఈసంవత్సరపు ఆసెంట్ల సవరణ గొప్ప అభివృద్ధిని నూచించుచున్నది. వచ్చే సంవత్సరము మరింత యభివృద్ధి కనిబడవచ్చును. రాజ్యాంగ పద్ధతిని తయారుజేసి కొనుటకు కాంగ్రెసువారు యున్నట్లుడు కమిషనును ప్రారంభించి యున్నట్లయిన హిందూదేశ స్వాతంత్ర్యమునకు మేము నిరంతరము నాయము చేయుచుండుమని వాదనము చేయుచున్నాము.

డాక్టరు కిమలూగారు ఆల్బిరునుండి తంతిచేయుచు హిందూమహమ్మదీయ మైత్రికి స్క్రీమును నూచింపవలసినదని కోరిరి.

జమనాథమజుందారుగారు (జెస్సరు) "హిందూదేశము కామనుజెల్లు పద్ధతులలో ఆలోచించుటకు నేర్చుకొని ప్రత్యేక దేశముగా వోటుచేయగలిగెవరకు సహాయముగాని సహాయనిరాకరణముగాని డిమినియను ప్రతిపత్తిని సంపాదించలేవు.

(ఆ. ప్రె. స్వేమను సర్వీసు)

నోటీసు

ఇందువల్ల యెల్లరకు తెలియజేయడ మేమనగా (డిప్రీ)కు సెవెన్స్ కోర్టులో యుండిన ఇ. పి. 15/25 నంబరులో) అనంతపురము తా. ఆత్మకూరు గ్రామములో నుండు ఆవుల తిమ్మన్న కొమారులు.

1 ఆవుల వారాయారెడ్డి, 2 ఆవుల శివరామారెడ్డి, 3 ఆవుల రామారెడ్డి, 4 ఈ పోతిరెడ్డి.

ఆత్మకూరు గ్రామములో నుండు వీరియొక్క యావత్తు యిండ్లు భూములున్ను, పడవటిగూడెరు శింగంపల్లెలో నుండు భూములున్ను.

మదరాసు కె. శేషుద్రెడ్డిగారు, అనంతపురము కోర్టు యాలములో పైయావత్తు ఆస్తులున్ను కొని కొర్టువారిచే సదరు యాలం ఖాయపఱచబడినది. కాన సదరు ఆస్తులయందుండు వ్యక్తులుగాని లేక సదరుఆస్తులను మరేవిధగానైనను, చెజినను లేక నష్టపరచినను సదరు కె. శేషుద్రెడ్డిగారికి జవాబు దారులుగ నుండువారని యిందువల్ల తెలియపఱచడ మయినది. పై ఆవుల వారాయారెడ్డి వద్దె రాలకు సదరు ఆస్తులలో ఏలాటి హక్కున్ను లేదు.

Anantapur Power of attorney holder of 24-2-25 K. SESHADRI REDDY Madras

ఈవిషయము 22-12-25 తారీఖున కరపత్రముల ద్వారా సదరు గ్రామములందు ప్రచురించడమైనది.

కె. చెంచురామి రెడ్డి,

యునానీ శరీరారోగ్యసంజీవి

సర్వకాలములందు ఉపయోగింపబడిన శేష్యము ఇది రక్తమును శుద్ధిపరచును. శ్రోతరక్తమును పుట్టింది మనోయుల్లాసము గలిగించును. దారుణమైన ఆకలిపుట్టింది కానుసిద్ధి చేయును. ఆక్లిరపెత్తిరోగములను, సర్వమేహములను, నెగ, సనాయి దుర్గుణములు, రసపట్టు, ఎక్కిసప్తమువలన కలుగు సర్వవ్యాధులను, క్షయ, క్వాస, క్లెమ్మ, రోగములను, పది విధముల మూలకెండు సశంపజేయును. కులాసాగా కాలవిరోచనము చేయుచును. శ్రీల శ్వేతిరక్త కుసుములు ప్రదరమురోగలనున్ను సర్వబహిష్కరుగృతులను అర్దుభిమును. కుదుర్చును. ఇది మెదడు ననుసరించియుండు సర్వవ్యాధులగు నివారణజేసి జ్ఞాపకశక్తిని సేత్రోగములున్ను బాగుజేయును. ఈశేష్యము వనమూలికలతో తయారుచేయబడినది. ఇందులో రస విష గంధకాదులు వున్నట్లు యెవరైన రుజువుపరిచేయెడల రు 500 లు బహుమతి యివ్వబడును. అందరకు ఉపయోగపడు చుటకు తక్కువధరకు యిచ్చుచున్నాము. ఈశేష్యము నేపించిన ప్రతివారును దీని గుణములు తెలిసికొనినవిమ్మట 24 రులముల బంగారము ఖరీదు చేయగల దని దృఢముగా నమ్మగలరు. ప్రతిబడిపిల్లలకు మిక్కిలి ఆవశ్యమైనదని నమ్మవలయును. ఇది వాడేలుప్పడు ఏవిధమైన పత్త్యములేదు. 24 రులముల శేష్యము చల ఖర్చులు సహా రు 2-8-0.) 2246-125 యం. అజీజుద్దీన్, పితాపురము, గోదావరిజిల్లా.

చెన్న రాజధాని భూస్వాముల సమావేశము

భూస్వాముల మహాసభను జరుప తీర్మానించుట

ప్రతిరాష్ట్రమునను పెద్దలసభ యుండవలయునని కోరుట

చెన్న రాజధాని భూస్వాములసంఘపు సభ్యులసాధారణ సమావేశము ఈనెల 27 వ తేది ఆదివారం సాయంకాలము 5 గంటలకు రాయపేట పీటర్స్ కోడునందున్న సంఘపు భవనమున జరిగెను. సంఘపు అధ్యక్షులగు సర్ కాప్రసాద్ వెంకటగిరి రాజాగారు ఆగ్రాసాధిపత్యము వహించిరి. 15 మంది జమీందారుల సంఘపు కార్యదర్శి రావుసాహెబు బి. వెంకటరంగారావుగారు సభకు వచ్చియుండిరి.

సభాకార్యక్రమము ప్రారంభించుటకు పూర్వము సభకు రాజాలనందన సభ విజయముగోరుదు రామనాధురాజు, పాప నాధురాజు, ఉడయారపాలెం జమీందారు, చెన్నప్పనాయక పాలెం జమీందారు, ధారకోటరాజు, నెవ్వలపట్టి జమీందారు గార్లు తంతివాల్తలు పంపిరి కార్యదర్శి తెలిపెను.

అధ్యక్షుని ఉపన్యాసము

పిమ్మట అధ్యక్షులగు వెంకటగిరి రాజాగారు ఈక్రింది విధమున ఉపన్యసించిరి:-

మీకు పూర్వపురస్కారము స్వాగత మొసగుచున్నాను. రాష్ట్రమునందలి జమీందారులు అప్పడప్పుడు సమావేశమై భూస్వాముల అభివృద్ధికి సంబంధించిన విషయములను గురించి పరిశీలించుట కుక్కువ అవకాశములుండుట శ్రేయస్కరము. ప్రస్తుత రాజకీయపరిస్థితుల ననుసరించి ప్రవాహితజీవితమున మనకు అర్హమగు నాయకస్థానమును మనము ఆక్రమించుకొనుట అవసరమగుచున్నది. సోమరితనమును విడనాడి కార్యదీక్ష పూనుకొనినచో మనహక్కులు పలుకుబడి ప్రతిష్ఠ అంత మొండగలవు. కావున రాష్ట్రము నందలి భూస్వాములందరు ఈసంఘమున సభ్యులుగ చేరి సంఘమునకు బలము కలుగజేయవలయునని కోరుచున్నాను. మరియొక పర్యాయము మనము సమావేశమగునప్పుడు ఇంకను అధికసంఖ్యకులగు సభ్యులకు స్వాగత మొసగు భాగ్యము నాకు లభింపగలదని నమ్ముచున్నాను.

జమీందారులకు సంబంధించిన ముఖ్యవిషయములను గురించి ఆలోచించుటకు మన జుచ్చల సమావేశమైతిమి. కడచిన డిసెంబరు నెలలో చెన్న ప్రతి శాసనసభవారు ఇరిగేషను బిల్లును ఆమోదించిరి. ఆమోదమునకై గవర్నరు జనరలుగారికి పంపబడినది. బహుశఃమరల శాసనసభవారు ఈబిల్లును పరిశీలించవలయునని గవర్నరు జనరలుగారు యిది విచ్చేదని నమ్ముచున్నాను. నీటి పారుదల సౌకర్యముల విషయమై ప్రస్తుతము భూస్వాములకున్న హక్కులు ఈబిల్లుకల్గి తొలగిపోవడమే మనసంఘపు కార్యదర్శి గవర్నరు జనరలుగారికి వివరితము పంపియున్నాడు. ఈ విషయమున మనకున్న హక్కులను మనము కాపాడుకొన యత్నించవలెను.

ఎట్టిటప్పుకాదు ఆప్తును సమరింపవలయునని ప్రభుత్వము వారుజ్ఞేయము ఇందుకొక ప్రత్యేకసంఘమును నియమించియున్నారు. ఈసంఘమున జమీందారుల ప్రాతినిధ్యము అల్పముగ నున్నది. కాని మనసంఘపు కార్యదర్శి ఈవిచారణ సంఘమున సభ్యుడుగ నుండుటచే భూస్వాములకు సంబంధించిన విషయములను సమముగ నెరిగించి మనహక్కులను కాపాడగలదని నమ్ముచున్నాను.

ప్రస్తుతము ప్రాప్తైటరుల యొక్కయు గ్రామోద్యోగుల యొక్కయు పరస్పర సంబంధములు మిగుల అసంతృప్తికరముగ నున్నవి. ఈవిషయమై కొన్ని మార్పులు త్వరలో జరుగుట ఉచితమని నాఅభిప్రాయము. ప్రస్తుతము జమీందారులకు భూమిపై పప్పు ఆదాయముపై ఆదాయపు పన్ను విధించుట లేదు. జమీందారుల ఆదాయముపై ఆదాయపు పన్ను విధింపవలయునని ఒక సలహా బయలుదేరినది. ఈ సలహా అంగీకరింపబడిన పేషుకపు అధికము కాగలదు. అనగా పర్సనెంటు సెటిల్మెంటు రద్దినని చెప్పవచ్చును. మరియొక క్రొత్త సలహాకూడ బయలు దేరినది. ఎట్టిటలపై వారసత్వపు పన్ను విధింపవలయునని కొందరు నూచించుచున్నారు. ఎట్టిట దారుడు మరణించిన పేషుక అతనికుమారుడుగాని వారసుగాని ఎట్టిటను స్వాధీన

పరచుకొనునప్పుడు కొంతమొత్తమును పన్ను గ చెల్లింపవలసి యుండును. ఇట్టి పన్నులు విధింపబడిన నాలుగైదు తరములలో జమీందారుల కుటుంబాలు రూపుమాసిపోగలవు. ఈ విషయమై పన్నుల విచారణ సంఘమువారు పరిశీలించిరి. ఈ సంఘమున జమీందారుల ప్రాతినిధ్యము అత్యల్పముగ నుండుటచే ఈ సలహాను వీరామోదించెదరేమో యని భయము గలుగుచున్నది. ఇట్టి పన్నులు జమీందారి ఎట్టిటదారులు భరింప జాలరని మన కార్యదర్శి ఈ విచారణ సంఘమువారి ఎదుట సాక్ష్యమిచ్చి యున్నారు.

రాష్ట్రీయ శాసన సభయందు మన ప్రతినిధుల సంఖ్య అల్పముగ నుండుటచే జమీందారుల హక్కులను సంగ్రహించుటకు అవకాశము లేకున్నది. ప్రస్తుతము మన ప్రతినిధులు 5 గురే ఈ సభయందు న్నారు. వీరి సంఖ్యను పదింటికి పెంచుచుట అవసరమని నా అభిప్రాయము.

రాష్ట్రములకు అన్ని విషయములందును సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముండ వలయునని తీవ్రముగ ఆందోళన జరుగుచున్నది. అనగా రిజర్వ్ దుకాణము మంత్రుల స్వాధీనము చేయబడును. ఇట్టి పరిస్థితులలో కేంద్ర ప్రభుత్వమునందు వలె రాష్ట్రములందు కూడ పెద్దల సభయొకటి స్థాపించిన ఎంతయో లాభకరముగ నుండును. త్వరపడి ఉద్దేశముతో శాసనసభవారు ఆమోదించు శాసనములను సమరింప సాధ్యమగును.

మరియొక ముఖ్యవిషయము. ప్రతి సంఘమువారు అప్పుడప్పుడు సమావేశమగుచు తమ సంఘమును అభివృద్ధికి తెచ్చుటకై మార్గముల వన్వేషించుట సాంప్రదాయమై యున్నది. కావున భూస్వాములుకూడ ప్రతి సంవత్సరము ఒక మహాసభయందు సమావేశమై తమ కష్టసుఖములను గురించి ఆలోచించుకొనుట అన్నివిధముల లాభకరము. ఇందులకు తగు ఏర్పాట్లు మీరు చేయవలయునని కోరుచున్నాను.

తీర్మానములు

పిమ్మట ఈక్రింది తీర్మానములు ఏకగ్రీవముగ ఆమోదింపబడెను.

ఉన్నత శీలమునకును, దయాధర్మములకును శ్రద్ధాతివహసిన అల్లెగూడ్రామహారాజగారి మరణమునకు చింతిల్లుచు సార్వభౌమనకు సానుభూతి తెలుపుచున్నారు.

ఇరిగేషను బిల్లు

1924 సంవత్సరమున ఆమోదింపబడిన ఇరిగేషను బిల్లు ప్రథమమున శాసనసభయందు ప్రవేశ పెట్టబడిన బిల్లుకంటే మంచిదని భూస్వాముల సంఘమువారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. నీటిపారుదల సౌకర్యముల విషయమై భూస్వాములకు గల హక్కులను బిల్లు అంగీకరించుచున్నది. కాని 18, 19, 20, 22 రిక్లాజులయందు ఈహక్కులు ఆదరింపబడకుండుటచే భూస్వాములకు నష్టము కలుగుచున్నది. కాన ఈ క్రింద నూచింపబడిన విధమున బిల్లును సవరించుట అవసరమని ఈసంఘమువారు ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నారు (1) ఎట్టి ఆదనపు నీటిపన్ను చెల్లించక ఎట్టిటనునందలి నీలుపారుదల సౌకర్యములను వృద్ధిచేసి కొనుటకు భూస్వాములకు అవకాశముండవలెను. భూస్వాముల హక్కులకు భంగము వాటిల్లనివిధమున నీటిపారుదల సౌకర్యములను ప్రభుత్వమువారు స్వాధీనపరచుకొనవలెను. (2) ఇట్టి హక్కులను భూస్వాములనుండి తొలగింప వలసినప్పుడు తగు పరిహారము ప్రభుత్వమువారి వల్లవలెను.

ఎట్టిటలూండుఆర్డు

ఈనట్టును సవరించు విషయమై సలహావిచ్చుటకు నియమింపబడిన సంఘమువారి క్రిందివిషయములనుగురించి ఆలోచించ వలయునని భూస్వాముల సంఘమువారు కోరుచున్నారు:-

(1) భూమికి పూర్వపు రూపుకొనుటకు రివిన్యూకోర్టులయందు కేసులను దాఖలుచేయుపద్ధతి నిలచియుండవలెను. (2) ఇట్టికేసుల సందర్భమున రాజీపడుటకు అవకాశముండవలెను. (3) బొబ్బిలి రాజాగారు మరీ 28 క్రింద జమీందారులు 1924 సంవత్సరము జులై నెలలో ప్రభుత్వమువారికి వివరిత పత్రములందు నూచింపబడిన సవరణచట్టమునందు శాసించబడవలెను.

ప్రాప్తైటరులు- గ్రామోద్యోగిలు

ప్రస్తుతము గ్రామోద్యోగులపై ప్రాప్తైటరులకు సంపూర్ణాధికారము లేనందున ఎట్టిట పరిపాలనా నిర్వహణము కష్టసాధ్యమగుచున్నది. కావున ఈక్రింది మార్పులను గావించుట అవసరమని భూస్వాముల సంఘము వారు అభిప్రాయపడు

చున్నారు. (1) గ్రామోద్యోగులకు సెలవిచ్చు అధికారము ప్రాప్తైటరులకుండవలెను. తన నీలుదారుగాని డివిజనుల ఆఫీసరుకు గాని నిర్ణీతకాలములోన తెలిపి గ్రామోద్యోగుల నియమించు అధికారము ప్రాప్తైటరులకుండవలెను. (2) ప్రాప్తైటరి గ్రామోద్యోగులను ప్రభుత్వమువారు వేరు పనులయందు నియమించునప్పుడు అవిషయమును ప్రాప్తైటరులను ముందుగ తెలుపవలెను. (3) గ్రామోద్యోగులు తమ పనులను క్రమముగ చేయునప్పుడు వారిపై జరిమానాల విధించుటకు సంస్థిండు చేయుటకు డిస్పిసుచేయుటకు ప్రాప్తైటరులకు సంపూర్ణాధికారముండవలెను. ఇట్లు శీలంపబడినవారు కలెక్టరుకు ఆప్టిలు జేసికొనవచ్చును. (4) గ్రామోద్యోగుల జీతములు తాలూకా కచ్చేరియందు కాక ప్రాప్తైటరుల కచ్చేరియందు ఇవ్వబడవలెను. (5) గ్రామోద్యోగులను పరిశీలించి వారి చర్యలను పరిశీలించి విచారించుటకు ప్రాప్తైటరులకు అధికారముండవలెను. (6) బ్రయాను ఆఫీసరులకూడ ఇతర గ్రామోద్యోగుల వలెనే పరిగణింపబడవలెను. (7) ప్రభుత్వమువారు స్థానిక సంఘములు గ్రామోద్యోగులకు పంపు నోటీసుల ప్రతి ప్రాప్తైటరులకు పంపబడవలెను. (8) ప్రాప్తైటరు గ్రామములను రైతువారి గ్రామములతో కేర్చి ఒకటే ఉద్యోగులను నియమించు పద్ధతి అంత మొందింపవలెను.

జమీందారి ఆదాయములు- ఆదాయపు పన్ను

జమీందారి ఆదాయములపై ఆదాయపు పన్నును విధించుట పర్యవేంటు సెటిల్మెంటు విభాగమునకు విరుద్ధముగ నుండును గావున పన్నుల విచారణ సంఘమువారి విచారణ సందర్భమున గావించబడిన సలహాను ప్రభుత్వము వారు ఎంతో మాత్రము ఆమోదింపకూడదని యీ సంఘమువారు కోరుచున్నారు.

వారసత్వపుపన్ను

వారసత్వపుపన్ను విధించుట హిందూసాంప్రదాయములకు విరుద్ధమైయుండుటచేతను దేశపుపరిస్థితులకు అనుకూలముగ నుండదు కావునను ఈపన్ను విధింపవలయునను సలహా నాద్రభుత్వమువారు నిరాకరించువలయునని ఈసంఘమువారు తీర్మానించుచున్నారు.

భూస్వాముల ప్రాతినిధ్యము

రాష్ట్రీయ శాసనసభయందు సామాజ్యశాసనసభయందు భూస్వాముల ప్రాతినిధ్యము అల్పముగ నుండుటచే త్వరలో పతినిధులసంఖ్యను పెంచుచు ప్రభుత్వమువారు ఉత్తరువులను ప్రకటింపవలయునని ఆసంఘమువారు కోరుచున్నారు.

పెద్దలసభ

త్వరలో రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము ప్రసాదించబడునని నమ్ముటకు అవకాశమున్నది. కావున భూస్వాముల, ధనికులమున్నగు వితవాదులతోనిండిన పెద్దలసభయొకటి రాష్ట్రములందు స్థాపించుట ఉచితమనియు అవసరమనియు ఈసంఘమువారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

మహాసభను సమావేశపరచుట

భూస్వాములు జమీందారుల యొక్క కష్టసుఖములను గురించి ఆలోచించుటకు ఒక మహాసభను సమావేశ పరచుట అవసరమని ఈసంఘమువారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

ఈతీర్మానము క్రియార్థమగు దాల్చినట్లు పనిచేయుటకై వెంకటగిరిరాజు వర్ణాశిమిరాజు, మందసారాజు, పింగం పట్టి జమీందారు, తేలప్రోలు జమీందారు, ఇడియకోట జమీందారు, జి. కృష్ణారావు మైరేపాలెం జమీందారుగార్లు ఒక ఉపసంఘముగ నియమింపబడిరి.

అధ్యక్షునికి వందనము లర్పింపబడెను. అంతటితో సభ ముగిసెను.

FOR THIS MONTH ONLY
FREE : TABLE TIMEPIECE FREE.

The English „Fountain Pens“. These pens are fitted with 14-Ct. Gold Nib with best Iridium and best of English Made gives regular flow and luxurious writing, excels any pen which worth is cost. A Table Timepiece (Excellent time-keeper highly Nickel plated guaranteed for three years) will be given Free to the purchasers of the above pen till the end of this month.

Pen and Timepiece are carefully tested before despatch

Price Rs. 3-8-0 (Three and annas eight only) with Timepiece.

THE E. M. WATCH & Co.,
Post Box 309, MOUNT ROAD, MADRAS.

ఫోర్టు నెంటు జారి గజెటు

డిసెంబరు 29 వ తేది మంగళవారము

పబ్లికేషన్స్ డిపార్టుమెంటు

సి. వి. కాటిరిక్ వి. సి. యన్ గారు స్థానిక కృషి పాలన కాళా ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగ నియమింపబడిరి. వీరు సెలవు తీసి పోగానే జిల్లా సెషన్స్ జడ్జి యర్. నాయుడుగారు ఈ పదవికి వచ్చెదరు.

హెచ్. యం. హుజూరు రివిన్యూ డిపార్టుమెంటు ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగ నియమింపబడిరి.

రివిన్యూ డిపార్టుమెంటు ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగ యర్. మాక్ మెకెం గారు పాడివనుగారు వచ్చునంతవరకు లేఖరు కమిషనరు పనులు కూడ నిర్వహించు చుండెదరు.

యర్. పి. ఈవస్సుగారు పబ్లికేషన్స్ డిపార్టుమెంటు ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగ పనిచేయుదురు.

రాయ బహదరు యర్. రామరావుగారు తూర్పు గోదావరి కలెక్టరు జిల్లా మాజీ సీనియర్ నియమింపబడిరి.

యర్. కె. వెల్డోడి వి. సి. యన్ గారు 1, 2 పార్టీల సెషన్స్ అసిస్టెంట్ సెటిల్మెంట్ అఫీసరుగ నియమింపబడిరి.

వివాహపు లెక్కలు

బాపట్ల తాలూకా యందలి పెద్దజాగర్లమాడి గ్రామ ముందున్న రామపాటి కొండయ్యగారికి వివాహపు సర్టిఫికేటు తిచ్చుటకు అధికారిమివ్వబడినది.

అభివృద్ధి కాళు

యర్. సరసింగరావుగారు రెండవసార్లు (బెజవాడ) సివిల్ వెటరినరీ డిపార్టుమెంటు ఫీల్డు అఫీసరుగ నియమింపబడిరి.

టి. యన్. వెంకట రామను అవతరము వి.ఎం. యన్. గారు సర్వేయింగ్ సబ్ డివిజన్ కలెక్టరు ఇండియన్ ప్రభుత్వము వారి పరమిషన్లుబడిరి.

పబ్లికేషన్స్ డిపార్టుమెంటు

యల్కల్లూరు ఇంజనీయరు ఎ. డబ్ల్యు. బడ్డెగారు కృష్ణా జిల్లా డివిజనుకు మార్చబడిరి. పి.నల్లెయ్యగారు హైద్రాబాద్ ఎక్స్ ప్రెస్ సర్వేయింగ్ నిల్దర్లు ఇంజనీయరుగ ఎ. డబ్ల్యు. రాబ్బగారి స్థానమున నియమింపబడిరి.

స్థానిక స్వపరిపాలన కాళు

మేజర్ ఆంధ్రా స్క్విట్ వెస్టింగారు విశాఖపట్నం మెడికల్ కాలేజీయందు మెడికల్ ప్రొఫెసరుగను కింగ్ జార్జి వైద్యశాల మొదటి ఫీజిషియన్ గను నియమింపబడిరి.

యర్. వెంకటస్వామి శెట్టిగారు విశాఖపట్నం జిల్లా మెడికల్ అఫీసరుగను మెడికల్ స్కూలు సూపరింటెండెంట్ గను విశాఖపట్నం సెంట్రల్ జైలు మెడికల్ అఫీసరుగను నియమింపబడిరి.

బర్మి జిల్లా యందు వంచాయతీసంఘములకు స్థాపించుట కై కె. బ్రహ్మశాస్త్రిగారు అసరి అడ్వకేటుగ నియమింపబడిరి.

నూతలపాటి నరసింహం, పాటిబండ్ల పిచ్చయ్య, వంకాయలపాటి పెద్దయ్యగారు సత్తెనపల్లి తాలూకాలో ప్రతిభా లుగ గుంటూరు జిల్లా బోర్డుకు ఎన్నికౌటడిరి.

బాపరాం రోసయ్యగారు సత్తెనపల్లి తాలూకాలో అధ్యక్షులుగ ఎన్నికౌటడిరి.

పెంటరెడ్డి చిన్నపరెడ్డిగారు సత్తెనపల్లి తాలూకాలో ఉపాధ్యక్షులుగ ఎన్నికౌటడిరి.

పొన్నల వెంకట రామయ్యగారు తిరుపతి మునిసిపల్ సంఘసభ్యులుగ ఎన్నికౌటడిరి.

ఎక్సైజు కాళు

ఆక్సైజు అసిస్టెంట్ ఇన్స్పెక్టరు సి. రాఘవసుగారు రాజమండ్రి సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరుగ నియమింపబడిరి.

ఇన్స్పెక్టరు యర్. జి. డీనుగారు పోస్టు సర్కిల్ కు, ఇన్స్పెక్టరు ప్రేమణగారు కడప సర్కిల్ కు మార్చబడిరి.

ఇతర ప్రకటనలు

సివిల్ అసిస్టెంట్ సర్జన్ పి. ఆర్. నాగరాజుగారు నరసా రావుపేట మునిసిపల్ వైద్యశాలకు మార్చబడిరి.

సివిల్ అసిస్టెంట్ సర్జన్ పి. రామచంద్రరావుగారు విశాఖపట్నం మెడికల్ కాలేజీయందు ఫీజిషియన్ ప్రొఫెసరుగ అసిస్టెంట్ గు నియమింపబడిరి.

నెడుంగాడి బాంకు లిమిటెడ్

స్థాపితము 1899.

హెడ్ ఆఫీసు:—తల్లి, కళికోట;

ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది 1913.

తహాలాఫీసు:—చాలాపురము.

ప్రెజిడెంట్:—పాలపూలు, బడగర, కళికోట, తిరుగు, ఓట్టపాలెం, ఎర్నాకులం, చావుపూట్.

కొచ్చిన్, తిరుమారు, అలెప్పి, మంగళూరు, పొన్నాని, తెల్లచేరి, తిరువేద్రమ్, కన్ననూరు, మద్రాసు.

అనుమతి చెందిన మూలధనము (81-8-25) బోర్డెనది రూ 50,000,000

చందాలు వేయబడినది ,, 14,28,800

చెల్లించబడినది ,, 9,95,850

రిజర్వు ఫండు ,, 2,78,458

ఫిక్స్డ్ డిపాజిట్లు మిక్కిలి అనుకూలమైన పద్ధతులపై అంగీకరించబడును. కరెంటు, సేవింగ్స్ బాంకు ఆకౌంట్లకూడ గలవు. గవర్న మెంటు పేసరు, సరఫరా, ఇతర హామీలపై ఋణము లివ్వబడును. బాంకు సంబంధమై వ్యాపార మంతయు జరుగును. చిన్నతొగ మొదలుకొని పెద్దతొగ వరకు బంగారు నగలుమీదకూడ ఋణము లివ్వబడును. 2348

వరతులకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

Agent, Madras Branch, 158 Broadway, Madras.

టి. ఎం. కున్హన్, కార్యదర్శి.

1926

అమృతాంజనము డిఫో వారి

1926

అందమైన రంగుల క్యాలెండరు

శ్రీకృష్ణమూర్తి, మోహిని, రంగులపటములతో రెండురకములుగా తయారగుచున్నవి.

రోజున కొక కాగితము తీసివేయు క్యాలెండరు సహా తయారైనది. ధర 1-కి 0-4-0

క్యాలెండరు 1-కి 0-2-0; 12-కి రూ 1-4-0; 100-కి రూ 9-12-0.

పోస్ట్ జిప్రత్ కము.

మదరాసు

అమృతాంజనము డిఫో

బొంబాయి

నీలవరము శాలువలు జర్రనీలో తయారు చేయబడినవి.

మిక్కిలి అందముగాను, నన్నగా నుండును.

తక్షణమే ఆరతును పంపుడు.

6 మా X 3 మా రూ 10-0-0. 6 మా X 3 మా అన్నిరంగులలోను గలరు 1-కి రూ 10-8-0.

కె. ఎన్. ముత్యయ్య కంపెనీ, తపాలు పెట్టె నెం. 99, మదరాసు.

2382

పసరకు బంగారు, నీను వెండి, మొదటిరకం. పువ్వురా 1842 ముంకు, కంపులకు పూస నిచ్చెదము.

లక్ష్మీ ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ, (లిమిటెడ్) 10, నిస్ బెట్ రోడ్, లాహోరు

చే రైస్:- లాలా లజపతిరాయి

1686

ఈ నడుమ వెలువడిన సంవత్సర పట్టిక ప్రకారము నిలువ అధికముగా యున్నది.

మొదటి 18 నెలలలో "లక్ష్మీ" రమారమి రూ 63,00,000 లకు 3183 ప్రజాబిల్లు అంగీకరించినది.

రూ 41,00,000 లకు 2100 పాలసీలు పూర్తియైనవి.

26-10-25 తేదిన వెలువడిన కలకత్తా "ఫార్వర్డ్" పత్రికా సంవత్సరాది సంచికయందు ఈదిగువ తెలుపబడిన ప్రకారము ముద్రితమై యున్నది:— (లక్ష్మీ) రైలు ప్రకారము అధిక నిల్వయున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఇది అద్వితీయమైన విషయము. అనేక భీమాకంపెనీలు స్థాపితమైన మొదటి కొన్ని సంవత్సరముల వరకును మామూలుగా భీమాకంపెనీల మూలధనమునందు వెలితి కనిపించుచుండును. ఈ కంపెనీ బాగుగా పరిశోధనచేసి భీమాకంపెనీల విషయమై చర్చనార్జనమై ఇది మొదటి తరగతికి చేరినదని తప్పక అందరును అంగీకరింతురు. ప్రాప్తైక్తము ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

- (1) కె.సం తానం, మేనేజింగు డైరెక్టరు, లాహోరు.
- (2) లోకల్ అడ్మినిస్ట్రేటరు, నెం. 16, సుంకురామ చౌరీపేథి, మద్రాసు.
- (3) చీఫ్ వజిలెంట్:—తిరుచునాపల్లి, పాలపూలు, మైసూరు, కాకినాడ.

గోదావరి రీసెటిల్మెంట్

(1)

(శ్రీయుత దుర్గిరాల సూర్యకాశరావుగారు)

ఇంతవరకు గోదావరిజిల్లాకు చెందిన సెటిల్మెంట్లు జరిగి యుండెను. మొదటిదానిని మాస్టరుమిస్టర్ సెటిల్మెంటు అనియు రెండవదానిని కార్క్ ఆడినారాయణయ్య సెటిల్మెంటు అనియు జెప్పుకొందురు. రెండవ సెటిల్మెంటు 1899 సం॥ మొదలు ముప్పదిసంవత్సరము లులులో నుండవలసినందున 1929 సం॥ వరకు దాని గడువు ఉన్నది. ఈ సెటిల్మెంటు జరుపుటలో సంబంధము గల క్లార్కుదొర ఆడినారాయణయ్యగారు దివాన్ బహద్దరు రామదాసు నాయుడుగారు రావు బహద్దరు దేశిరాజు కృషియ్యపంతులుగారు కీర్తిశేఖరైరి. సెమరీ పటాభిరామరావుగారు మాత్రమింకను దైవకృపవలన సజీవులై యున్నారు. సామాన్యముగా రీసెటిల్మెంటు జరుపుటకు ముందు సర్వే పార్టీవారు వత్తురు. ఈతూరి సర్వే సెటిల్మెంటు జరుగునప్పటికి గోదావరిజిల్లా యిప్పటివలె విడిపోయి యుండలేదు. ఇప్పుడు పూర్వపు గోదావరిజిల్లా లూర్డు పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా లనుపేర్ల రెండుమండలములుగా విభజించిరి. రెండుజిల్లాలకును డెప్యూ జిల్లాధికారి మొక్కటే యగుటవలనను యవత్తు ప్రదేశమున కొక్కసారియే ఒక్కమాదిరినే సెటిల్మెంటు జరుపుట సెటిల్మెంటు రేట్లు విధించుట జరిగినందున యిప్పుడు జరుగవలసిన రీసెటిల్మెంటు కూడ పూర్వపురీతినే ఒక్క యధికారియే జరుపుచున్నాడు. ఈస్పెషల్ సెటిల్మెంటు ఆఫీసరు రాజమహేంద్రవరము మకాముగా నేర్పరచుకొని తూర్పు పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలకును ప్రస్తుతపు కృష్ణాజిల్లాకును స్క్విమ్ రిపోర్టులను తయారు చేయుచున్నాడు. ఈ యన పేరు (మిస్టరు) హోల్డ్స్ వర్త్. ఈ యన సివిలియన్ ఉద్యోగి. ఈసంవత్సరంభమున జరిగిన తంజావూరు సెటిల్మెంటు ఆందోళనముతో నీయుద్యోగియులకు గొంత సంబంధమున్నట్లు తెలియుచున్నది. వీరు కృష్ణా పశ్చిమగోదావరిజిల్లాల స్క్విమ్ రిపోర్టులు చిత్తు తయారుచేయుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. తూర్పు గోదావరిజిల్లానుగరించి ఆర్థికవిచారణము ప్రారంభమయ్యెను. వీరి తాజేదార్లు జిల్లాలలోని రిజిస్ట్రేషన్ ఆఫీసులలో భూముల విక్రయముల దస్తావేజులనుబట్టి భూముల ధర తెలుసు పెరిగెనే తెలిసికొనుచు కొద్దివేలములలోగూడ భూములధరలగురించి దర్యాప్తుచేయుచున్నారు. మరియు రివిన్యూ డిపార్టుమెంటువలన సముజాయిషీ తెప్పించుకొని తాలూకాలలో గొన్ని కొన్ని గ్రామము లార్థికసీతి వారయుచున్నారట. ఇట్లు గ్రామముల నేపథ్యమైన రిజిస్ట్రేషన్ అధికారులు నిర్ణయించి తెలిపియున్నారో ప్రస్తుతము తెలియ నవకాశము లేదు. 1926 వ సంవత్సరము జూన్ నెల నాటికి యామూడు జిల్లాల స్క్విము రిపోర్టులు రివిన్యూదేర్ఖానారిద్వారా దొరతనమువారికి పంపి వెంటనే ఫర్మోసెలవుమీద వెళ్ళవలసి యున్నారని చెప్పాకొనుచున్నందున స్క్విము అములులో టెక్సుభారము మరియొక యుద్యోగియై బడవచ్చును. దీనివల్ల కొన్ని అనర్థములు తప్పక యుండితీరును. సెటిల్మెంటు మామూలు లాగా, ప్రాథమిక పరిశోధన, భూముల తరగతివారి విభజన, పాలముల విభజన, పంటదిగుబడి మదింపుధరల నిర్ణయ, వ్యవసాయపు ఖర్చులనుదరా, తరముల నిర్ణయము సెటిల్మెంటులకు ప్రధానాంగములు. వీని మామూలుమర్యాదలన్నియు పేరునకు జరిగితిరును. ఇప్పుడు సెటిల్మెంటుకు తగిన వ్యవధి నిచ్చి ప్రజలు తమ కష్టముఖములఁ బెట్టుట కవకాశము కలుగఁజేయుదు రనుకొన్నను, ఏజిల్లాలోను గొప్పభూస్వామ్యులైనను సెటిల్మెంటు పరిశోధనలకు పయోగించులాగున తగులెక్కలను వ్రాయించి యుండుచు కొనువారు సకృతు. వెనుకటి సెటిల్మెంటులో కన్న నిష్పాదు వ్యవసాయ కాఖవారి పరిశోధనల రిపోర్టులు అంచనాలు చాలవరకు సెటిల్మెంటు డిపార్టుమెంటువారికే ఉపయోగకరములుగా నుండును గాని రైతుసామాన్యమునకుఁ గానేరవు. తూర్పు గోదావరిజిల్లాకు మాత్రము వ్యవసాయకాఖవారి పంటల అంచనాలు రైతులకు పయోగకరముగానే కనబడఁగలవు. వీలయినగా, ఇంజినీరు యిలాకావారు పల్లపుసాగుబడికలమున అగడ్త సెలఖరవరకు నిర్ణయించుటవల్లను చాల ప్రదేశము జూలై సెలఖరవరకు సాగుబడి యగుచుండుటవల్లను భాస్కరు పునబడిలెక్కలను ఉద్భులకాలపు తేదీలను రైతులు చూపగల్గిరేని దిగుబడిలెక్కల అంచనా రైతులకే ప్రయోజనకారిగా నుండగలదు. పూర్వమువలెగాక యిప్పుడు స్క్విమ్ రిపోర్టు దేశభావలో భూస్వాములకుఁ తెలియుటకు జిల్లా గజటిలోఁ బ్రచురించును. దానిని బట్టి రైతులు దానితోని యాకాయ క్తము

లను తెలియుట కవకాశము గలదు. కాని మాత్రముగా పేల్చాని ఆరిపోర్టును విషయాలన్న సెట్టింగు సాధ్యము కాదు. దీనికొరకు యిప్పటినుండియు కడచిన 25 ఏండ్ల ధరల నిర్ణయ సామాన్యములను సర్వేలెక్కలను నిమిషనలెక్కలను గోదావరి వరదలకాలమును ఉద్భుల యేటేటఁ గల్గినసాకర్ణములను ఇబ్బందులకు యామొదలను సముజాయిషీని తాలూకావారీగా సంపాదించి యుండుకొనవలెను. వీనియారము లేకుండ మహాజగ్గ పంపుటగాని విజ్ఞాపనము చేయుటగాని సులభసాధ్యవిషయము కాదు. దీనికొరకు ప్రాజ్ఞులు సమగ్రము నగువారిని నియమించి పని జరిపించు కొనవలెను. గత సెటిల్మెంటు సందర్భమున నెలకు 7, 8 వందల రూపాయ లాదా యము గల కీ॥ శే॥ గంజాం వెంకటరత్నంపంతులుగారు తమ వ్యాయవాది పృథ్వి సంపూర్ణముగా మాని మాడుసంవత్సరములు ప్రజాసేవ జేసి యుండిరి. ఆయనకు సహకారులుగా నట్టిత్యాగబుద్ధితో పెనుమత్స సుబ్బరాజుగారును ముచ్చిపల్లి రంగారావుగారును తోడ్పడియుండిరి. చింతలపూడి మొదలు రెండవూరు లంకవరకును యేతేశ్వరము మొదలు అంతేశ్వరివరకును యేతేశ్వరము రైతులు గోదావరిజిల్లా సంఘమున సభ్యులుగాఁ జేరి ద్రవ్యసహాయమొసర్చి పని త్వస్తికముగా జరుగుటకు సహాయులైరి. అట్టి సక్రమాందోళనము జరుపుటకు సమర్థులగువారి కవకాశమును రైతులకు కలిగించుటవలననే రూ॥ 15 మొదలు 12 అకాలవరకు 89 పల్లపురేట్లున్న రూ॥ 11 మొదలు రెండు అకాలవరకు 81 మెరకరేట్లున్న గల మన రాజధానిలో కొద్దిసంఖ్య గలరేట్లతో సెటిల్మెంటు జరుగుట సాధ్యమయ్యెను. అట్లయ్యి లంకలకు 800 రేట్లుకూడ శిస్తులు పెరుగుట చూచితిమి. సామాన్యముగా సగమున ప్రతిజిల్లాలో 1,57,000 జిరాయిత్తరయితులు 10,75,000 పాలములుఉండునని అంచనావేసిరి. వీరిలోరూపాయలలోపుపన్ను చెల్లించు రైతులు నూటికి 60 మందివరకు నుండురు. కుటుంబములలో పంపకములవల్లను విక్రయములవల్లను అన్యాయకౌంతులు లగుటవల్లను ప్రతిసంవత్సరము భూస్వాములసంఖ్య హెచ్చుచుండును. విస్తీర్ణము మాత్రము హెచ్చుచుండు! ఇట్లు భూస్వాముల కశేకులకు సెటిల్మెంటుసందర్భమున తగిలెడు హెచ్చుపన్ను స్వల్పముగా గనుపడినను తమ కడి యంత దుర్భరమునకో యనుభవమువలన గ్రహించదగినది. పూర్వము వలె భూస్వభావము మారినదని యాచించి పన్నులు విధించు పద్ధతి తొలగిపోయినను ధరలనుబట్టి తరముల నిర్ణయింతురుగాన దానిని సహేతుకముగఁ నాతేపించుటకు, దానిలోపములు వెల్లడించుటకు రైతులలో కట్టుబాటు ఉండవలెను. ఈపని యంతయు జరుపుట గ్రామములలో నేర్యలు రైతులకుగాని తాలూకా మకాములలో గొందఱకుగాని శక్యమగునది కాదు. దీనిని కాకినాడలోని తూర్పుగోదావరిజిల్లా సంఘమువారే పూనుకొనవలెను. వెనుకటి సెటిల్మెంటులో పాటుపడి నిందు కొద్ది కష్టముల సహించి కొంతవరకు చరితార్థమైన వ్యాపతి సుబ్బారావు పంతులుగారి నాయకత్వముక్రింద నీపని జరుగవలెను. దివాన్ బహద్దరు మోచర్ల రామచంద్రారావు పంతులుగారిని కూడ యాజిల్లాప్రజలు సహాయము కొరవలెను. జిల్లా సంఘమువారు చేయవలసినదానిలో ప్రయత్నలోప ముంచరు. కావున ప్రతికాలాకాలోను తాలూకాసంఘములను పునరుద్ధారణముచేసి మెంబర్లునువిరివిగాజేర్చించి జిల్లాసంఘసభ్యత్వమును గూడ హెచ్చించి అందరినాయకులు తాలూకాలలో సంచారముచేసి యావత్కన్యాప్రబోధ మారంభించుటకు వారిని కొరకు కర్తవ్యము. ఇది సెటిల్మెంటు ఆందోళనమందలి ప్రథమప్రకరణము.

ఆంధ్ర శబ్ద చింతామణి

వ్యాఖ్యానము

కర్త:—పారనంది రామశాస్త్రిగారు

ఆంధ్రవాఙ్మయమునందలి ప్రథమకవి యగు నన్నయ భట్టారకుడు రచించిన ఆంధ్రవాగ్గరణమున కిది చక్కని తెలుగు వ్యాఖ్యానము. అనేక ప్రాచీన భారతప్రతులను విమర్శించి నన్నయభట్టు నూత్రములకు సరిస్సృతాంధ్రములయందు ఆంధ్ర భారతలక్ష్యముల నుదాహరించుచు వ్రాయబడిన అపూర్వమున వ్యాఖ్య. ఆంధ్రశబ్దచింతామణి నన్నయకర్తృకము కాదనవారి వాదములన్నియు సప్రమాదముగా ఖండింపబడినవి. భాషా నేపకు రైల్వరు ముఖ్యముగా చూడదగిన విశేషము లెన్నియో కలవు. వెల 0-12-0. పోస్టేజీ వేటు

మేనేజరు, ఆంధ్రప్రతికా కార్యాలయము, మదరాసు.

చెన్న పురి బహారుధరలు

1925-వ సం॥ డిసెంబరు 31-న తేది గురువారము

1. ధాన్యములు

నిగూలు రూ 1-8 రు 45 0 0 మొదలు 56 0 0 వాకు		
అయ్యముబస్తాల	మొదలు	వరకు
సునుము తెనాలివి ,, 6 48 గలవి రు 14 0 0		15 0 0
నల్లారివి ,, డిటా ,, 15 8 0		16 0 0
డిబ్బి ,, డిటా ,, 16 0 0		17 0 0
రాగులు రూ. 164 బస్తా 1-8 ,, 8 12 0		9 0 0
మివ్వలు ,, ,, 20 0 0		24 0 0

2. ధాన్యము వస్తువులు

కందులు బస్తా 1-8 ర 205 ,, 18 8 0		18 8 0
నెనగలు ,, డిటా ,, 18 0 0		14 0 0
నెనలు ,, డిటా ,, 18 8 0		14 8 0
మినుములు ,, డిటా ,, 15 8 0		17 0 0
ఉలములు ,, ర 164 ,, 8 8 0		9 0 0

3. నూనెవస్తువులు

సువ్వలనూనె రూ 1-8 ,, 150 0 0		152 0 0
నెయ్యము 1-8 ,, 14 0 0		25 0 0
కొండాపురంవేగు నెనగవస్తూరూ 1-8 ,, 58 0 0		59 0 0
ఇతరప్రదేశము ,, ,, 54 0 0		56 0 0
తేద నెనగనూనెగానుగరూ 1-8 రు 109 మి.కా.నూనె 107 0 0		
అముదము రూ 1-8 ,, 102 0 0		104 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు.

చాయపనుపు రూ 1-8 ,, 90 0 0		95 0 0
మారవనుపు ,, ,, 55 0 0		60 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరివి)రూ 1-8 ,, 140 0 0		145 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు వీలిమందు ముసుగు 1-8 రు 45,50		
కాళహస్తీపాయకట్టు ,, ,, 50,55		
రెల్లము రూ 1-8 రు 40 0 0		60 0 0
చింతవండు రూ 1-8 ,, 60 0 0		80 0 0

5. ఇనుము

వట్టారకం రూ 1-8 ,, 81 0 0		86 0 0
చదరం ,, 38 0		
రవుండు ,, 84 0 0		55 0 0

6. లోహములు

బండి 100 కులంక ,, 72 0 0		78 12 0
బంగారము, కులము 1-8 ,, 21 4 0		21 8 0
నవరము 1-8 ,, ,, 18 6 0		
ఇతడి రూ 1-8 ,, 252 0 0		260 0 0
రూ 1 డిటా ,, 277 0 0		278 0 0
అపాచిచక్కెర 226 హా 1 గెంబ ,, 80 8 0		80 12 0

7. దూది

కోండావెన్నుకాయన 1-8 రు 300 0 0		
వల్నూడు దూది ,, ,, 215 0 0		

8. నూలు

మధుర నెం 12 1/2 పెట్టె 1-8 ,, 5 8 0		
పుట్లూరు యెనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-8 ,, 7 4 0		
మూళయెనుగ నెం 20 ,, 8 14 0		
నెం 20 లెన్ని పేంహం యాతె ,, 9 4 0		
నెం 22 ,, ,, 9 12 7		
నెం 12 1/2 లెన్ని చక్కెర ,, 7 10 0		
నెం 14 1/2 ,, ,, 7 14 0		
నెం 12 1/2 అలెమ్మ ,, 7 2 0		

మూత్రసంబంధమైన వ్యాధులచే

గలిగిన అతినరముల బలహీనతకు

ఆత్మ దృఢత నివారణ

నేను అరియకుడిలోనున్న నాటుకోట నగరత్వార్ సంఘమునకు జేరిన వర్తకుడను. కడచిన కొన్ని సం॥లముల నుండి నేను మూత్రసంబంధవ్యాధిచే గలిగిన అతినరముల బలహీనతచేత బాధపడుచుంటిని. నేను ఆంగ్ల, అయిర్లీష ఔషధములను వాడితిని గాని అతి స్వల్పగుణముకూడ గలుగలేదు. ఇక ఔషధుల వలనకూడ నయము కాలేదు. అదృష్టవశమున నాన్నే హితుల సిఫార్సుచే నేను ప్రస్తుతము మద్రాసు ఆర్మీనియన్ హాస్పిటల్ నెం 726 గృహమునందుండు పండిత స్వామి ఎస్. శ్రీనివాస ఆయ్యంగారి వద్ద చికిత్స ప్రారంభించితిని. స్వల్పకాలములోనే నాకు గలిగిన పూర్తిగుణమునకు అత్యాశ్చర్య పడుచున్నాను.

యస్. కె. లక్ష్మీనాథుచెట్టి,
21-9-25 ఆరియకుడి, రామనాథజిల్లా

హిందూ మహాసభ

లజపతిరాయ్ కేల్కారు మాటవ్యాప్తములు
లుసస్యసింఘులు

కాన్పూరు తిలకనగరము డిశం 29:— నేడు కాన్పూరు మండలమున హిందూమహాసభ సమావేశమైనప్పుడు అందరిని రానిచ్చుటందేసి 20 వేలమందికిపైగా వచ్చి లాలాజపతిరాయ్ కేల్కారు పండిత మాలవ్యాప్తములు మహాసభయొక్క ఉద్దేశ్యములను అర్థమయిన తెలియ జెప్పడందే విని యానందించిరి. జనులలో మందిరము క్రిక్కిరిసి పోయి యుండెను. స్త్రీలుకూడ చాలమంది వచ్చిరి.

సన్మానసంఘాధ్యక్షుడు విశ్వంబరనాథ రీసుగారు తమ యువన్యాసములో హిందూసంఘము కలిసి యుండవలెకాలము హిందూదేశమునకు ముక్తిలేదనియు, కావున సంఘటనము మిక్కిలి అవసరమనియు చెప్పిరి.

లాలా లజపతిరాయ్గారు అఖిలభారత హిందూమహాసభ కధ్యక్షుడుగా లేచి నేటిసభకు అధ్యక్షత వహింపవలసినదని తిలక గడ్డ నెక్కిన యన్. సి. కేల్కారుగారిని కోరిరి.

లాలాజీగారు

లాలాజీగారు కుప్రముగానిట్లు మాట్లాడిరి. ఒక్కచీనా వారు తప్ప హిందువులనగా ప్రపంచములో కల్ల మొదటివారు. బుద్ధి కుశలతలోను మేధాసంపన్నతలోను వీరు అసియాలో నేజాతికిని తీసిపోరు. డాక్టరు టాగూరువంటికవియు సర్. జె.సి. బోసువంటి శాస్త్రజ్ఞుల వేత్తయు, సర్. పి. సి. రాయవంటి రసాయని శాస్త్రజ్ఞుడును హిందూసంఘములోనేపుట్ట గలిగినప్పుడు ఇంకను హిందూ సంఘమునకు బలములేదనగా సంఘభావమే లేకపోవుటయే. అందువలన హిందువుల నందరి నొకటిగా చేర్చుటకే హిందూమహాసభ స్థాపింపబడినది. వర్ణభేదము లేనియున్నను సంఘమంతయు. నొక్కటిగా నుండవలెను. సంఘమునకు కట్టుబట్టును లేర్పరచి అవసరమగుచోట్లలో సహాయము జేయుటయే మహాసభయొక్క యుద్దేశ్యము. చచ్చిపోతున్నామనియు అత్యుల మైపోతిమనియు హిందువులు చెప్పట జూడ నాకు మిగుల విచారముగానున్నది. భైరవుడు దెచ్చుకొని ఎవ్వరును మనలను గెలవజాలరను నమ్మకముతో ప్రపంచము నెదుర్కొనుడు. చచ్చుటకే పుట్టితిమనియు, చచ్చి తిరిగి పుట్టుదుమనియు మన హిందూమతము చెప్పుచున్నది. అట్టిచో మనమతమును సంఘ గౌరవమును కాపాడుకొనుటలో మృత్యుభయమేలే! మనము పుర్రెగావిభజింపబడియున్నారముగావున బలహీనులమైయున్నాము. ప్రతిబాటకును పుట్టినప్పటినుండియు విద్యకొరకు ధనము కొరకు లక్ష్యపెట్టక పిరికితనమును విడనాడి తమ మతరక్షణ కొరకు ఏప్రభుత్వమువారిమీదనో ఆధారపడక ధర్మముకొరకతి సాహసముతో నిలువబడుటకు నేర్చుకొనవలెను. ఆత్మరక్షణము నలవాలు చేసికొనవలెను. నీత లంకలో నున్నప్పుడు హనుమంతుడు వచ్చి ఎత్తుకొనిపోవడమని చెప్పగా, నీత నిరాకరించి తన భర్తయగు రాము డొకధర్మమును నిర్వర్తింపవలసియున్నాడనియు తా నిప్పుడు హనుమంతుని పిలుచు నెక్కి పారిపోయినచో రాముడు తన ధర్మమును నిర్వర్తింపజాలడనియు చెప్పెను. (చప్పట్లు)

అలాగుననే మనయొక్క భార్యాపుత్రాదులను రక్షించుకొనుట మన ధర్మమై యున్నది. దానికొరకు మనము ప్రభుత్వమువారిపై నాధారపడియుండగూడదు. ఇప్పుడు హిందూదేశమున నిజమైన బ్రాహ్మణులు డజనుమందియైన లేరు. నాకేగోవులనవో బలియివలబడెడివారు. నిజమైన క్షత్రియులు అరడజనుమంది యైన లేరు. సంఘమున్నట్లయిన ఇప్పుడున్న కష్టములుండెడివా? అపాయమువచ్చినప్పుడు తమహక్కులైన నర్పించు నిజమైన వైష్ణవులు లేనేలేరు. ధనమంతయు నిందు కొరకే యుపయోగింపవలె నను నమ్మకము పూర్వముండెడిది. అస్పృశ్యులనువారు మనసంఘమునందుంటు కేవలము అగౌరవము. ఈయగౌరవమును తొలగింపవలెను.

యన్, సి. కేల్కారుగారి యువన్యాసము

పిమ్మట అధ్యక్షులు యన్. సి. కేల్కారుగారిట్లు చెప్పిరి. హిందూదేశములో రాజకీయస్వరాజ్యము నేగాక అందులో తమ కుతగిన పాతానంగవలసినదని హిందువులు కోరుచున్నారు. రాజకీయభావములయొక్కయు విద్యయొక్కయు అభివృద్ధిలో బాటు సాంఘికవై మమ్యములను పెరుగుట పెద్దసమస్యగానున్నది. కాని యిదిపరిష్కారమునకు దుస్సాధ్యమైనదికాదు. సామాన్యజనుని హృదయముకూడ రాజకీయముగా తనహక్కుల నెడి భావములుబద్ధించుటందేసి తనయొక్కమతమనియు తనయొక్క సంఘమునియు కొట్టుకొనుచున్నాడు. ఏజాతీయోద్యమములో నైనను

ప్రథమసాంఘికభావములే కలుగవలెను. సాంఘికభావములు కలిగినట్లయిన రాజకీయభావములు త్వరలో నభివృద్ధిజేందునని నామతము. భేరిమోగించి. హిందువులలో సాంఘికభావములు పురికొల్పవలసినదే. ప్రపంచములో దొరికెడి యుద్వోగములకు పోరాడెడి వారితో హిందువులు రాజీచేసుకొనవలసియున్నాడు.

పెద్దపెద్దసంఘములలోకూడ యూరోపియనుకు ప్రత్యేకసాంఘిక ప్రాతినిధ్యము గలదు. యూరోపియనుడు హిందూదేశమున కొంతకాలముండి పోయే వాడేగావున వానికింతకంటె సౌకర్యము కల్గలేదు. ఆంగ్లోయండియనుకు అనేక ప్రభుత్వశాఖలలో పెద్దపెద్ద యుద్వోగములుకలవు. ఇండో బ్రిటిషులతో పాటు వీసికెని ప్రత్యేకసంరక్షణకలదు. అధిక సంఖ్యాకులైన భారతీయులనుకూడవలె పెట్టి వీసికె ప్రత్యేక సౌకర్యములు కలిగింపబడుచున్నవి. ఇండియను క్రైస్తవుల స్థితిమాత్రము జాతికరముగనున్నను వారు సాంఘిక భావములను జూపి ప్రచారము చేయవలెనను పట్టుదలయు జూపుటలేదు. వారి ప్రతినిధులగు బాపిస్టా దత్తాత్రాగారు తమయొక్క విలువనే నమ్మకొనియున్నారు.

కాని మహామృదీయులు హిందూదేశములోని మైనారిటీలలో పెద్ద సంఖ్యకలవారై యున్నారు. కాని వారి యాశయాత్రము వారి బలమునకు తగినట్లుగాలేదు. పూర్వముకప్పుడు హిందూదేశమును పాలించితిమను భావనయేగాక, ఎంతకూ స్వాస్థ్యముగనున్నను, వీరికి మరొక్కసారి హిందూదేశమును పాలింపవలెననియున్నది. ఆంగ్లోరానుండి సహరాస్ పూరు వరకు ఒక్కటే మహామృదీయరాజ్యముండవలెనని వారుకోరుట వివాదాంశముకాదు. అది కోరదగినదికాదు. కాని కెమల్ పాషా వంటివాడు యూరోపియను శత్రువుల బారినుండి తుర్కీదేశమునకు స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించగలిగినప్పుడును ఆఫ్ గనిస్థానము చేరువలోనుండి నలయునన్నదుముకుటకు సిద్ధముగా నున్నప్పుడు నిది దుస్సాధ్యమైనదియుకాదు.

కాని హిందువులన్నవో రెండు రాష్ట్రములలో వారు అల్పసంఖ్యాకులుగా నున్నను సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము గల నియోజకవర్గములను మామూలుగా నాజేపించుటయేగాక వేరే సాంఘికహక్కుల నేమియు కోరలేదు. ఏ రాష్ట్రములలో నైనను మహామృదీయులకు సరిపోవునట్టి సాధారణనిబంధనలకు హిందువు లేవలను తిరగబడుటలేదు. నిజమునుబట్టిమాచివట్లయిన ఏరాష్ట్రములోనైన వారిని నియోజించువా రెంతమంది కలలో వారినిబట్టియే మహామృదీయులకు ప్రాతినిధ్యముండవలెను. కాని క్రిందటి సంవత్సరము ఢిల్లీలో జరిగిన చర్చలనుజూచి నట్లయిన మహామృదీయుల జనసంఖ్యనుబట్టి ప్రతినిధుల నెన్నుకొనుటకు గూడ హిందువు లంగీకరించినట్లు లేలుచున్నది. ఈయేర్పాటు ప్రకారము రెండు రాష్ట్రములలో హిందువులు స్వల్ప సంఖ్యాకులుగానున్నను అచ్చటగూడ ప్రత్యేకప్రాతినిధ్యమునుగోరుట లేదు. ప్రత్యేక నిబంధనల ననుసరించి వేరువేరు రాష్ట్రములలో మహామృదీయులకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమియకూడదను విషయమును హిందువులు విడువకూడదు.

శుద్ధిసంఘటనోద్యమములు

సంఘటనము సంరక్షణోద్యమము. హిందూసంఘమునుండి మనుష్యులు జారిపోకుండ రక్షించుటకై యుద్దేశింపబడినది. క్రైస్తవ మహామృదీయ మతములు వ్యాపించినవి. హిందువులనుండి యీరెండు మతములలోనికిని పోవువారిసంఖ్య మిగుల హెచ్చుగానున్నది.

హిందూ సంస్థానములలోని మహామృదీయ రాజులు తమబలములను మతవ్యాప్తి కొరకు పయోగించుచుంటు లోకవిదితమైన నట్లయిన స్వరాజ్యముకొరకైనను హిందువులు తమ వ్యక్తిత్వమును పోగొట్టు కొనరాదు. అధిక సంఖ్యాకులుగా నున్న లోపముచేత హిందువుడను గావున శిక్ష లనుభవించవలసినదని నేను ఒప్పుకొనను. మతాంతరమైన వారిని వెంటనే మతములోనికి చేర్చుకొనుటకు శుద్ధియోద్యమముకూడ అవసరము హిందువు లేప్పుడును ఒకరితో నొకరు కలియు స్వభావముగల వారగుటచే హిందూమతమున కిట్టి దుస్థితికలిగినది. హిందూ మతములోకూడ అనేకభేదములుండటవలన నిరంతర కలహములతో నిండియున్నది. హిందువులలో అన్ని రెగలవారను తమ తమనైజమృత్యుభావములను వదలుకొని సంఘముకొరకై కలిసి యుండవలెను.

హిందువులు హిందూదేశమున రాజకీయ స్వరాజ్యము గోరుటయేగాక అందు తమకు తగిన పాతానంగవలసినదని కోరుచున్నారు. తిలక మహాశయునివలె మైనారిటీలకు తగిన వఖతులను కల్పించుటకు మనము సిద్ధముగా నుండవలెను. లజపతిరాయ్

యిగారి వలె మహామృదీయులతోను ఇతరులతోను కలిసి పంతో మమలో పోరాటమునల్పమును అవసరమైనయెడల మనంతట మనమే పోరాటమునల్పము మనియు ప్రకటించుట సిద్ధముగా నుండవలెను. స్వరాజ్యము మనము కొంటే వచ్చేదికాదు. హిందూమతమునుగూడ పోగొట్టుకొనుటకు సిద్ధముగానున్న గాని జానిని సంపాదించలేము.

పండిత నేకీరామ్గారు

మందిరములో జొరబడుచున్న జనసమూహమును జూచి అట్లేయుండవలెనని మిగుల సంతోషించి హిందూసంఘ మింకను మేల్కొన లేదని యిట్లు చెప్పిరి: ఇప్పుడు ద్వారము లేట్లు తెరచియుంచ బడినవో అట్లే అందరిని చేర్చుకొనుటకై హిందూసంఘముయొక్క ద్వారములేప్పుడును తెరువబడి యుండవలెను. జనులేకుండ ఖగ్గుమాత్రమే యున్నటువంటి కంచెనీ స్థితియెట్లుండవో అన్యమత స్థులను వారేకాని తిరిగి హిందువులగువారు లేనియెడల హిందూసంఘము స్థితియు నట్లేయూండును.

సిక్కుల వాగ్దానము

సిక్కుల పోరాటమునకు సహాయము జేసినందులకై మహాసభ వేడినుండి గురుద్వారా ప్రబంధక కమిటీ తరపునన ర్దార సర్దూల్ సింగుగారు సిక్కుసంఘముకొరకు చనిపోయిన ప్రతియొక్క హిందువునకును సిక్కులు తమ ప్రాణముల నర్పించి హిందూసంఘమును రక్షించుటకు సిద్ధముగా నున్నారని ప్రకటించిరి.(చప్పట్లు) హిందువులకు వందనము లర్పించిరి. పంజాబు ప్రభుత్వము వారు గురుద్వారా విషయమున సిక్కులను హిందువులను విడదీయుటకు ప్రయత్నించిరి. కాని హిందువులు బుద్ధిమంతులై అందుల కంగీకరింపలేదు. సిక్కులలోతమ తగాదాలను పరిష్కరించుటకు హిందువుడైన పండిత మాలవ్యాగారే తమకు మధ్యవర్తియని పేర్కొనిరి. (చప్పట్లు) హిందువులు మరియొకనిని పేర్కొనవలెను.

సరోజినీనాయుడు

కాంగ్రెసు అధ్యక్షురాలు సరోజినీనాయుడు వేదికను సమీపించగానే కరతాశ్చర్యములు చెలరేగెను. ఆమె యిట్లు చెప్పెను:— పోయిన ఆరుదినములనుండి రాజకీయ కార్యక్రమము నేర్పాటు చేయుచుంటిమి. కాని అస్పృశ్యతా దోషము తొలగక హిందువులలో భేదములున్నంత కాలమును స్వరాజ్య సంపాదనము సాధ్యముకాదని తెలిసినది. హిందూ స్త్రీలకు గూడ జాతీయోద్యమమునందు తగిన పాతానంగవలెను.

ఆత్మరక్షణకొరకు హిందువులు కట్టుబట్టును లేర్పరచుకొనవలెను. కాని యితరులకు హానిచేయరాదు. హిందూరాజులు మైనారిటీలకు రక్షణ నొసంగుచున్నారు.

చీనా ప్రాఫెసరు

ప్రాఫెసరు యేన్ (చీనాబాధ్యుడు) ఆంగ్లమున మాట్లాడుచు ప్రాచీన జాతులలో పోదరభావమును నెలకొల్పవలెననియు సంఘసేవ ముఖ్యమనియు చెప్పెను.

డాక్టరు మూండి పండిత మాలవ్యాగారును యితరులును మాట్లాడిరి. హిందూ మహాసభ ఢిల్లీశాఖకు సంబంధించిన గుప్తాగారు ఉద్యమములో ఉత్సాహము గనబరుపవలెననియు వచ్చే వార్షిక మహాసభలో జెనరలు ఎల్కెన్ ను సమయమున మహాసభ తన ప్రతినిధులను పంపవలెనా యను మహావిషయము చర్చింప జడును గాన అందరు నామహాసభకు విచ్చేయవలెననియు జెప్పిరి.

దేనిషు రాకొమార్తె

జార్జి సార్వభౌమదంపతుల యతిధి
లీఫ్ట్లు, డిశంబరు 29:— స్వీడను రాజు మేనకోడలు బకింగహం మందిరమున జార్జి సార్వభౌమ దంపతుల యతిధిగ నుండునట.

ఈమెకు 20 సంవత్సరముల ప్రాయము. డెన్మార్కు రాజు మూడవ తురు. క్రిందటి నెలలోనే ఆమెయు ఆమె సోదరియు ప్రాంసునుండి డెన్మార్కుకు బోవుచు మామూలు వ్యక్తులవలె లండనుకేగి కార్టలుకు హోటేలులో ఆగిరి. అప్పుడు వీరిద్దరును అనేక పర్యాయములు బకింగహం మందిరమున కేగి రట. తిరిగి వారు వచ్చెదరని తెలియుటచే సంచలనము బయలుదేరెను.

మనీము సమితి

ఆలిఫురు సమావేశము

సర్ అబ్దుల్ రహిం గారి అధ్యక్షోపన్యాసము

(అసోసియేటెడు ప్రెసు)

ఆలిఫురు, డిశంబరు 30:—సర్ అబ్దుల్ రహిం గారి అధ్యక్షత క్రింద ఆలిఫురు భారత మనీము సమితి 17-వ సమావేశము ఆలిఫురునందు ప్రారంభమయ్యెను. ఉత్సవముతో ఎన్నకొన బడిన అధ్యక్షుడు పెండాలులో బ్రవేశించెను. సర్ మియాన్ మహమ్మదు సాఫీ, సర్ ఆలీయామామ్, జిన్నా, మాలానా జోక తాబీ, నేట్ గూమాబ్ హుస్సేను (మదరాసు) డా॥ కిష్ట, నేట్ మోహని, అసఫ్ ఆలీ, ఆలీలాచి, టి. అహమ్మదుఖాను షె ర్వనీ, డా॥ అబ్దుల్ రహీమ్, దక్షిణాఫ్రికా రాయబారియగు సోరబ్ జిరఫ్టుంజి గార్లు సమావేశమందు హాజరైన వారిలో ప్రముఖులు.

సమితి జన్మస్థానము ఆలిఫురునందు మనీము సమితి సమావేశమునకు వచ్చిన సభ్యులకు సన్మానసంఘాధ్యక్షులగు మేకు అబ్దుల్లా గారు సుస్వాగతము నిచ్చిరి.

రాయలు కమీషనునందు సభ్యులగు నియమింపబడి, ప్రత్యేకముగ భిన్నాభిప్రాయములను ప్రకటించినది మొదలు అధ్యక్షులగు సర్ అబ్దుల్ రహిం గారు ప్రఖ్యాతపరిచినది సర్ అబ్దుల్ రహిం గారిని జిన్నా గారు గోరిరి. మదరాసు హైకోర్టునందు న్యాయమూర్తియగు అబ్దుల్ రహిం గారు పేరుపొందిరి. తదనంతరము అధికారధూర్వకుల శిబిరములోనికి మారి, బెంగాలు ప్రభుత్వ కార్య నిర్వాహక వర్గ సభ్యుడుగ అధికారము చేలొచ్చెను. ప్రజలకు తెలియని పెక్కు కార్యములను అబ్దుల్ రహిం గారు రధికారహయామునందు గావించిరి. ప్రస్తుతమందు భారతదేశమందుగల పరిస్థితులనెట్టివి ఎన్నడును దాను జూడలేదని జిన్నా గారు వచించిరి. శక్తిసామర్థ్యలగు అబ్దుల్ రహిం గారి యాజమాన్యము క్రిందను, సమావేశమైనసభ్యుల సహకారమునను మహమ్మదీయులకేగాక, ఆఖిల భారతదేశలాభిముఖులగు లాభకరమున తీర్మానములు గావింపబడునని జిన్నా గారు విశ్వసించిరి. వివిధ సంఘములమధ్య వికమత్వము పెంపొందవలయునని ఎల్లరును గోరుచున్నారు. ఎల్లరి యాప్టితార్థము నెరవేరుటకు పూర్వము మహమ్మదీయులందు వికమత్వము వర్ధిలవలయునని జిన్నా గారు నడిపిరి.

పబ్లికసర్వీసు కమీషను నందు భిన్నాభిప్రాయమును వ్యక్తముచేయుటకు తనకు తోడ్పడిన వికాలభావములు గత ఐదు సంవత్సరముల ఉద్యోగకాలమందు తన్ను విసర్జింపలేదని సర్ అబ్దుల్ రహిం గారు ప్రతుంజరమిచ్చిరి. సదభిప్రాయములతో చర్చలు జరుగు ననియు, సభ్యులగును సమావేశము ముగియుననియు విశ్వసించుచుంటిరి సర్ అబ్దుల్ రహిం గారు నడిపిరి. అధ్యక్షోపన్యాసము గావింప ప్రారంభించిరి.

ఆలిఫురు, డిశంబరు 30:—నేడు ఆలిఫురునందు సమావేశమైన మనీము సమితి సమావేశమందు మహమ్మదీయుల స్థితిని విపులముగ అధ్యక్షోపన్యాసమందు విమర్శించి, వారికాతిక వైతికాభివృద్ధికొరకు కొన్ని సూచనలకు సర్ అబ్దుల్ రహిం గారు గావించిరి. స్వయంత్రులగుమయమై మహమ్మదీయులు చూపునైపుణిని తీవ్రముగ బలపరచిరి. హిందూరాజకీయవేత్తలతో గొందరు గావించిన ప్రయత్నములు యిస్లాముమతమునకు పక్షపాదములనియు, మహమ్మదీయుల రాజకీయప్రతిష్ఠికి అటాయకరముగ నున్నవనియు అధ్యక్షుడువచించెను. మహమ్మదీయులకే గాక, అండ్లయులకు గూడ సాంఘికప్రాతినిధ్యము ఉండవలయుననియు, కాసనసభందు నిట్టచుకు మనీము పార్టీ యేర్పాటు చేయుటకు ప్రయత్నించవలయు ననియు, అట్టి మనీముపక్షము లేనియెడ మహమ్మదీయసంఘమునకు రాజకీయముగ చేటు సంభవించునని భయము కలుగుచున్న ననియు సర్ అబ్దుల్ రహిం గారు నడిపిరి. వివిధసంఘముల ప్రతినిధులు గల కమిటీ యొకటి నియమింప వలయు ననియు, రాష్ట్రీయప్రభుత్వములు కాసనసభలకు సంపూర్ణముగ బాధ్యత వహించు విషయము యీ కమిటీ విచారింపవలయుననియు, పరిపాలనయందు గురించి వివిధ సమస్యలగురించి ప్రజల అభిప్రాయమును విపులముగ తెలిసికొనినపిదప, పరిస్థితులనుబట్టి రాజ్యాంగమును గావలయునని కమిటీ సిఫార్సు చేయవలయుననియు అధ్యక్షుడు నడిపెను.

“శుద్ధఅన్యాయపు కోరిక”

మనీము సమితియొక్క రాజకీయప్రాముఖ్యమును వివరించి, శుద్ధి, సంఘటనము, హిందూమహాసభల మూలమునను, లాలజపతిరాయి, స్వామి శ్రీధానంద మొదలగువారిప్రయత్నముల మూలమునను మహమ్మదీయులపై హిందువులు దాడిపెడలుట అధ్యక్షుడు విచారించెను. స్వేచ్ఛవారు మహమ్మదీయులగు మూలము నేనుదేశమునుండి దరిమిలేనట్లు, మహమ్మదీయులను భారతదేశమందుండి పారదోలవలయునని కొందరు హిందూ నాయకులు పట్టుక నుడుపుచుండిరి. హిందువులు మహమ్మదీయులను దిగమ్రించుటకు, మహమ్మదీయులు కంతమున కడ్డుపడెదరు. కృత్రిమపరిస్థితులందు ముసల్మాను లున్నను, హిందువులు మిక్కిలి మంచిస్థితియందున్నారని ముసల్మాను లంగీకరింపవలయును. అండ్లయులు సహితము హిందువులమధ్యప్రచారమునకు భిత్తిలుచుండిరి. హిందువుల రాజకీయభిప్రాయముల అనుకరించినవారిని దప్ప తక్కిన మహమ్మదీయుల నిరసించుటయందు హిందువులుఆరి లేరనిదిట్లు కోహ్లా దేశమును గలిగించుప్రవృత్తచే మహమ్మదీయులు హిందువుల ముఖ్యులని స్పష్టముజేసి, స్వసంఘసంరక్షణార్థమై కట్టుదిట్టములు మహమ్మదీయులు గావించుకొనవలయునని గుఱపుజేసిరి. భారతదేశము హిందువులదే యనుఅభిప్రాయము శుద్ధఅన్యాయమైనదని నిష్పాపబట్టముగను విశ్వస్థముగను మహమ్మదీయులు హిందూ రాజకీయపరివేత్తల కిరింగింపవలయును ప్రపంచమందలి మహమ్మదీయుల జాతుల చరిత్రను ఎరిగినవారు, మహమ్మదీయులు విజ్ఞానపోషకులనియు, చురుకైనవారనియు, శక్తిసామర్థ్యము గలవారనియు, జాతిమతపర్యవధేసముల పాటింపనివారనియు అంగీకరింపక తప్పదు. మహమ్మదీయులసాహాయ్యము లేనిది స్వపరిపాలనను భారతదేశమందు స్థాపింప సాధ్యము గాదని రాజకీయవేత్తలు గుర్తించిరి.

స్వరాజ్యపక్షము విమర్శించుట

స్వరాజ్యపార్టీ కలగూరగంపయని అధ్యక్షుడుచెప్పి, మహాకాన్యా యిబారాదారుల పలుకుబడినుండి పార్టీని దోలించినగాని, స్వరాజ్యపక్షము ప్రజల అభ్యుదయముకొరకు పాటుబడుట సాధ్యముగాదని సర్ అబ్దుల్ రహిం గారు హెచ్చరించిరి. మహమ్మదీయులు ఒక్క భారతదేశమునెడనే దేశభక్తిని జూపకుండుట వాస్తవమే యని చెప్పి, అంతర్జాతీయవ్యవహారమునకు మహమ్మదీయులు గర్వింపచున్నారనియు, అస్పృశ్యత, మతభేదము లేనియెడ భారతదేశము మిక్కిలి సౌఖ్యవంతమైనదనియును అధ్యక్షుడుచెప్పెను. యోధుల పరిపులయెడను, సాహసనంతులగు ద్రాక్షులయెడను సావధాని అన్యక్షులమహాపేష మును సుసంస్కరించుటకు నానాజాతిసమితిగావించినతీర్మానము అలజడిగలిగించుచున్నది. యింగ్లాండు టర్కీలమధ్య విరోధభావములు జనించుటకు యీతీర్మానము తోడ్పడునేమో యని దిగులుగలుగుచున్నది. ముస్లింయముతో రాయబారులు జరిగిన విషయము పరిష్కరింపవలయు తీర్మానము అడ్డురాకుండుగాకయని విశ్వసించుచుండే నని అధ్యక్షుడు చెప్పెను.

హిందూమహమ్మదీయసమన్వయ

ఉభయసంఘములకు వికమత్వములకు చాలసంవత్సరములు పట్టుననియు, సాంఘిక ఉద్యమప్రభావముచేనిది జరుగుననియు సర్ అబ్దుల్ రహిం గారు వచిరి. బెంగాలునందు మహమ్మదీయుల పూర్వపుచౌన్నత్యమును వివరించి, వారిప్రకృతపురుస్థితిని అధ్యక్షుడు విస్పష్టముచేసెను. పారసీకము, ఉర్దూభాషలకు బదులుగ యింగ్లీషు బెంగాలీ భాషలు రాజకీయవ్యవహారములందు ఉపయోగింపబడుటచే, పరిపాలనయందుండి మహమ్మదీయులు దోలినపడిరి. పరిపాలనసౌకర్యములచే లాభకరముగ నున్నను రాజకీయభిప్రాయముచే యిటులగావించబడెను. భారతదేశమునకు ముసల్మానులు గావించిననేవను ప్రశంసించి ప్రతి ఉద్యోగమునందును యింగ్లీషు సహోద్యోగుల సాంగత్యముచేతాను సొందినలాభములను సర్ అబ్దుల్ రహిం గారు వివరించిరి. వారి సాంగత్యములేనియెడ తాను చాలయిబబుందులపాలు గావలసినవచ్చెడి దనినడిపిరి. అభివృద్ధికరముగ సంస్కరణములు చాలవరకు అండ్లయులే గావింప ముందంజవేసిరి. కార్యనిర్వాహక సర్గమందలి భారతీయసభ్యు లేవిషయముచేసెను వారిలోవారు ఏకీభవించినట్లు తమకెప్పుడును స్ఫురణకువచ్చుటలేదని అబ్దుల్ రహిం గారు వచించిరి. ఏ విషయమైనను భారతీయుల అభిప్రాయము ప్రకారముగ జరుగకపోవుట తటస్థించినప్పుడు, అందులకు ఉత్తరవాదులు భారతీయ సభ్యుల మంత్రులే గాని యితరులుగారు.

సర్వసామాన్యముగ ప్రజలు వాడుటకు ఒకభాష ఉండవలయును

సామ్రాజ్యసమావేశము (యంపీరియలు కాన్ఫరెన్సు)నకు రాజ్యాంగము నీయుట అవసరమనియు, సామ్రాజ్యమందు భారతదేశమునకు గౌరవకరమును యితరరాజ్యములతో సమముగ స్థానమును నీయునలయుననియు చెప్పి, నానారాజ్యసమితి మానవకల్యాణమునకు దోడ్పడు దినములు ముందు వచ్చునని విశ్వసించుచుండెననియు అధ్యక్షుడు బల్కెను. బాధ్యాయత ప్రభుత్వాదర్శకమునకు కడుమారమందు భారతదేశము గలవనియు, ఎన్నికసర్గమందు విద్యవ్యాపింప జేయవలయుననియు, స్త్రీపురుషులకు చొప్పు నీయు అధికారము వచ్చుటకు చాలకాలము బట్టుననియు అధ్యక్షుడు నడిపెను. ప్రస్తుత పరిస్థితులందు సామాన్య ఎన్నికసర్గము స్థాపించుట సాధ్యముగాదు. ఈషరతులపై నిరోధకముగ దేశము, రాజకీయముగను, ఆర్థికముగను అభ్యుదయమొందుటకు ప్రస్తుత రాజ్యాంగమందు మార్పులు గావింప బడుటకు కృషి జేయవలయును.

పత్రికాభిప్రాయము

“మనీము టౌట్స్”

లాహోరు, డిశంబరు 30:—“శభాష్, సర్ అబ్దుల్ రహీమ్” అనుశీర్షిక క్రింద, సర్ అబ్దుల్ రహీమ్ గారి అధ్యక్షోపన్యాసము పై ప్రధానవ్యాసమునందు వ్యాఖ్యగావించుచు మనీము టౌట్స్ కయిటుల వ్రాయుచున్నది. సర్ అబ్దుల్ రహీం గారు ముందుగ మహమ్మదీయులు. తదనంతరము పై-కోర్టు న్యాయమూర్తియై, కార్యనిర్వాహకసర్గ సభ్యులందు మంత్రులగుండిరి. సత్యమును వచించుటకు నెఱవని సర్ అబ్దుల్ రహీం గారికి, మనీము సంఘ రాజకీయనాయకత్వము నిచ్చినందులకు మేముభయములను అభినందించుచున్నాము. హిందూ వార్తాపత్రికలు సర్ రహీం గారిని తీవ్రముగ దూషించును. భారతదేశమందలి మహమ్మదీయుల భావములను స్పష్టముగ నెరింగించిరిని వారు దూషణలనల మనశ్శాంతినినొందెదరు. సాంఘికవిభేదములను ఎదుర్కొని, లేనిపోని భావములజెప్పి నిజపరిస్థితుల మరవకుండ సర్ అబ్దుల్ రహీం గారు చక్కగనే ప్రారంభించిరి. బెంగాలునకు తిరిగి వెళ్లి పరిస్థితులను జక్కజేయుటకు పంజాబునందువలె హిందువుల హస్తములనుండి అధిక సంఖ్యాకులగు మహమ్మదీయుల సత్వములను లాగుటకు సర్ అబ్దుల్ రహీం గారు ప్రయత్నించెదరు. (ఆ. ప్రె.)

సర్ మహమ్మదు హాఫీగారి సూచన

ఆలిఫురు, డిశంబరు 29:—ఆలిఫురు భారత మనీము సమితి సమావేశము రేపు ప్రారంభమగును. సమితి యెదుట బెట్టుటకు తయారుచేయబడిన చిత్తు తీర్మానములను చర్చించుటకు సమితి కాంసిలు సమావేశమయ్యెను. వివిధ కాసనసభ లందును మనీము పార్టీలను స్థాపింప వలయునని సూచించుచు సర్ మహమ్మదు హాఫీగారి రచిన తేఖుపై చాలనేపు చర్చ జరిగెను. నాయకులందఱికి సంఖ్యాకులు ఇట్టిప్రయత్నమును ప్రస్తుతము గావింపవలదని సర్ హాఫీగారి సూచనకు విముఖత జూపిరిని తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

మోహినీ తైలము

5 తులనూనె గల నీసా 1-కి రూ. 0-12-0
స్త్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.
ఇది మనఃపరిశ్రమము జేయు విధానములు, స్త్రీదర్శన, ఉద్యోగములు మొదలగువారికి సుఖనిద్ర, విశ్రాంతి నిచ్చును, నుండరల ముఖలావణ్యమునకు ప్రాపగు కురులను మనోహరముగ బెంచి కాపాడును. ఈతైలమునందు కల రమణీయ మగు సువాసన చెప్ప నలవిగోరు. తలకురాచి దువ్వుకొనిన ఇరుగు పొరుగు పొరుగులకుపాడ పరిమళము వ్యాపించును. తలలోమందును పుట్ట నీయదు. దీనియందు మనోహరమగు సువాసన ద్రవ్యములను జేర్చి తయారుచేయించి వేలకొలది నీసాల విక్రయించి మెప్పుబడశియున్నాము. కేరేల, ఒకసారి పరిశీలించిన నిజము తెలియగలదు.
మోహినీతైలము:—మొదడుకు చలువచేయును.
మోహినీతైలము:—కండ్లకు చలువ జేయును.
మోహినీతైలము:—వెండ్రుకలు పెరుగును.
మోహినీతైలము:—వెండ్రుకలు రాలకుండును.
మోహినీతైలము:—వెండ్రుకలు నునుపుచేయును.
మోహినీతైలము:—మనోహరముగా నుండును.
అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

అలిఘరు మస్లిం విశ్వవిద్యాలయము

జూబిలీ ఉత్సవ సమయములు

రాజప్రతినిధి సంవత్సరము

(అ. ప్రె. పేజీలు)

అలిఘరు, డిసెంబరు 28:—నేడు మస్లిం విశ్వవిద్యాలయ జూబిలీ యుత్సవ మత్సరాల వైభవముతో జరిగెను. సభకును ప్రసిద్ధులను మహామహుల సేవకును దేవుని. గౌ. నవాబు సర్ ముజాహులు ఉల్లాఖానుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. విశ్వవిద్యాలయ, కళాశాల ప్రతినిధులందరూను వరుసగా జూబిలీ మండపములోనికి ఉదయం 9 గంటలకు ప్రవేశించిరి. గ్రేటు బ్రతును విల్లండు విశ్వవిద్యాలయములకు డాక్టరు జయనుద్దీను అహమ్మదు ప్రాతినిధ్యము వహించెను. ప్రాసెసరు రమ్ బ్రాకు విలేయం సుగారు ఆత్మగర్వ విశ్వవిద్యాలయ ప్రతినిధిగ వచ్చిరి. అందరును ఫెజ (టర్ని) టోపీలను ధరించి సంతోషముతోనుండిరి. సభకు వచ్చినవారందరకును యీ సంస్థను 1875 లో స్థాపించిన సర్. సయ్యదు, మహమ్మదీయ నాయక మహాశయిదు జ్ఞాపికవచ్చెను. ఇప్పటికి 50 సంవత్సరములలోను అలిఘరు చరిత్రయందలి ముఖ్యమైనోజు. సభకు 7 వేలకు పైగా వచ్చిరి.

సభకు వచ్చినవారిలో గౌ. సర్ హబీబుల్లా, సర్ అబ్దుల్ హిం, సర్ అలీ ఇమాం, సర్ మియాన్ మహమ్మదు షాఫీ, సర్ అబ్దుల్ ఖయ్యంఖాను, సర్ సయ్యదు ఫర్రుఖ్, జిన్నాగారు, సర్ ఇబ్రహీం హింతుల్లాగారులును, ఆఫ్ఘన్ ప్రతినిధులును, భారతసంస్థాన ప్రతినిధులును వచ్చిరి. నవాబు సర్ ముజాహుల్లాఖానుగారు, వైఛానుస్వలరు విశ్వవిద్యాలయమునకు ఒకలక్షవిరాళ మియబడినటుల ప్రకటించిరి. వైస్రాయి గారును, రాష్ట్రముల గవర్నరులును, గ్రేటు బ్రతును, కాలనీల విశ్వవిద్యాలయాధికారులును భారతకార్యాలయమును, భారత సంస్థానాధిపతులును, పంపినసానుభూతిసందేశములు చదువబడెను.

రాజప్రతినిధి సంవత్సరము

రాజప్రతినిధి యాక్రిందివిధమున సంవత్సరమును జరిపెను. “నేను క్రిందటి జనవరిలో మస్లిం విశ్వవిద్యాలయము కాన్వోకేషనుకు అలిఘరువచ్చినపుడు తప్పారిత్రమును, ఆవర్తములను ఎక్కువగా దెలిసెను. ఈ విశ్వవిద్యాలయము ఇంకను అభివృద్ధి గాంచుగాక యని నేనీజూబిలీసమయమున గోరుచున్నాను. అలిఘరు విశ్వవిద్యాలయమును నిర్మించిన సర్ సయ్యదుగారి విశ్వవిద్యాలయము నెందును నిర్మించిరి? ఆమహాద్వైతము సఫలమగుగాక. ఇయ్యదివిజ్ఞానాభివృద్ధికి మహమ్మదీయసంఘాభివృద్ధికిని లోడ్డుగాక. ఈ విశ్వవిద్యాలయము భారతదేశమునకు విజ్ఞానమును వెదజల్లి ఉన్నతజీవనపాఠశాలమగును వెదజల్లుగాక.”

విశ్వవిద్యాలయ విరాళములు

సర్. మియాన్ మహమ్మదు షాఫీ, సర్. అలీ ఇమాం, గౌ. అబ్దుల్ అహమ్మదుఖానుగారులయొక్క సహాయములై సమీప విశ్వవిద్యాలయమునకు ధనవిరాళములొసంగబడినటుల ప్రకటించబడెను. సాంకేతికవిద్యాబోధకకళాశాలకు 25 లక్షలు గావలెనని గౌ. అబ్దుల్ ఖానుగారు ప్రకటించిరి. జూబిలీయైన సమీప డబ్బునసూలుకేయుటకై రాష్ట్రములకు రాయబారులు పంపి డుదరునిగూడ వారు దెలిపిరి.

ఆల్ఫార్దు మహారాజాగారికి సన్మానము

అలిఘరు, డిసెం 30:—

అలిఘరు మస్లిం విశ్వవిద్యాలయపు జూబిలీయుత్సవము ముగిసినపిదప, మస్లిం విశ్వవిద్యాలయపు కొద్దసభ్యులపక్షమున ఆల్ఫార్దు మహారాజాగారికి సన్మానపత్రము సమర్పించబడెను. సన్మానపత్రమును సర్. అలీ ఇమాంగారు చదివిరి. ఆపత్రము నందు దెల్పినవిషయములకుదోడు వారిపూర్వులు మతభేదముల పెప్పుడును పాటించలేదని చెప్పిరి. అందరును ఏకభూపుత్రులుగ దలంపవలయును. భ్రాతృభావముతోనుండవలెను. ఈసంస్థను స్థాపించిన సర్. సయ్యదుగారు భారతదేశమును ఒక చక్కనికన్యకు బోల్చుచు హిందూమహమ్మదీయజాతులు రెండు కన్నులనియు, రెంటితో దేనికిభంగముగల్గినను అందమునకు భంగము గల్గిననియు, జెప్పిరి. ఇప్పుడు దేశమునకు ముఖ్యముగజేయవలసినవే పాపపులు మహమ్మదీయులను కలసి ఒక గ్రామజ్యోతిషవిధి శేషముల మరీయుకర గ్రహించుటయైయున్నది. మహారాజాగారు తమ మహమ్మదీయ పాలితులయొడ దయాస్వాతులై వారివిద్యకు దోడ్పడుదుండిరి. రాజప్రతినిధి

దే యోమ మహమ్మదీయ విశ్వవిద్యాలయమునకు సుప్రసిద్ధులను ప్రేక్షకులుగ వచ్చినందులకు సన్మానపత్రమునందు కృతజ్ఞత. దెలపబడెను.

మహారాజ ప్రత్యుత్తరము

ఈ సన్మానపత్రమునకు మహారాజ ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు యీ విశ్వవిద్యాలయాధికారులకు వినతు లర్పింప అలిఘరుకు వచ్చినవని చెప్పిరి. వారి ఆహ్వానమును తప్పక పాటించవలసి యుండెను. వారు విశ్వవిద్యాలయమునకు 25 వేల విరాళము నిచ్చినటుల చెప్పిరి. అలిఘరు విశ్వవిద్యాలయమును, కాశీలోని విశ్వవిద్యాలయమును మతభేదకే స్థాపింప బడెను. హిందూ మహమ్మదీయ మతభావములు వ్యాపింప జేయుటకు అందలి సత్యమును దెలుసుకొనవలయును. ఇంకను 5 సంవత్సరములవరకు 8 వేల రూపాయల యొక్క ధియాలజీ ప్రాసెసరుకు గాను యిచ్చుచుందుమని వారు ప్రకటించిరి. అంతట విశ్వవిద్యాలయ పక్షమున గౌ. సాహెబజాదా ఆప్టబుగారు మహారాజుగారికి సందనము లర్పించిరి.

మహమ్మదీయ స్త్రీల సభ

జూబిలీ ఉత్సవములు ముగియగనే అలిఘరు స్త్రీలకళాశాలయందు మహమ్మదీయ స్త్రీలసభ జరిగెను. జహరా పై శీ (జాంబాయి) అధ్యక్షత వహించెను. స్త్రీలు అన్నిప్రాంతముల నుండి వచ్చిరి. ఆ సచ్చివవారిలో అతీయాబీగం (బాంబాయి) ఇమాంసతి (పాట్నా) షేఖ్ అబ్దుల్ ఖాదరుసతి, బోపాబీగం షకవతు హుసేనుసతి (కలకత్తా) గలరు వీ రీసభయందు పన్యసింపుచు స్త్రీవిద్యయను, సంఘాచారముల సడలించి దేశాభివృద్ధికి దోడ్పడుటయు ముఖ్యమని చెప్పిరి.

సభయందు ఘోషాపార్టీగూడ ఏర్పరుపబడెను. అందు 5 వందలమంది ఘోషాస్త్రీలుండిరి. బాలికలకు నిర్బంధవిద్యను ప్రవేశ పెట్టవలయుననియు, అలిఘరు స్త్రీలకళాశాలయందు డిగ్రీ పెట్టువరకు నుధరించుటకు డబ్బును మూలు చేయవలె ననియు తీర్మానములు గావించబడెను.

సర్వమతముల మహాసభ

మూడవ సమావేశము మదరాసులో జరుగుట

కార్యక్రమము

(శ్రీ సచ్చిదానంద సంఘమువారి యాజమాన్యమున సర్వమతముల మహాసభ మూడవ సమావేశము తిరువళ్ళీకొండయందు హైస్కూలునందు జనవరి 1, 2, 3 తేదీలలో జరుగును. ఈ దిగువకార్యక్రమము ప్రకారము ఉపన్యాసములు జరుగును. జనవరి 1 తేదీ—ఉదయం 8—8-15 X. శ్రీమత్ స్వామి సర్వానందజీ అధ్యక్షుని ప్రారంభోపన్యాసము. 8-15 X—8-45 X. అద్వైతముగూర్చి కె. ఎన్. రామ స్వామిశాస్త్రిగారు. 8-45, 9-45 X చర్చ. 9-5—9-35 బౌద్ధమతముగూర్చి—సి. జనరాజదాసగారు. 9-35, 9-55 చర్చ. యావంతము—అబ్రహము బి. సలీముగారు(కొచ్చిను) విమర్శించు. శనివారము 2 వ తేదీ—శిక్షునతము—ప్ర. సె. సరు హెచ్. సి. కుమారుగారి ఉపన్యాసము—చర్చ. 8—8-50 X. ఇస్లాముమతము—ఎన్. ఎం. ఫాసిల్-గారి ఉపన్యాసము—చర్చ. 8-50 X—9-40 X. ద్వైతము—సి. వి. నరసింహరావుగారి ఉపన్యాసము—చర్చ. 9-40 X—10-30 X. ఆదివారము, 3 వ తేదీ—కైస్తవ మతము—రెవ. కింగ్లీ విలియమ్సుగారి ఉపన్యాసము. చర్చ. 8, 8-50 X. జౌరాష్ట్ర మతము—సి. ఇ. ఆంజ్లీ నేరిగారి ఉపన్యాసము చర్చ. 8-50—9-40 X. వైవస్థాంతము—శ్రీ స్వామి నేదాచలం గారి ఉపన్యాసము, చర్చ. 9—40 X, 10-30 X. జెయిన మతము—సి. ఎస్. మలినాదుగారి ఉపన్యాసము. చర్చ. 3—3-50 X. విశిష్ట ద్వైతము—ప్ర. సె. సరు సి. ఎస్. శ్రీనివాసాచారి ఉపన్యాసము. చర్చ. 3-50, X 4-40 X. మతముల సఖ్యత—ప్ర. సె. సరు ఎస్. కె. యజ్ఞనారాయణయ్యగారి ఉపన్యాసము. 4-40, 5-10. కాంతిసందేశము—స్వామి సచ్చిదానందగారి ఉపన్యాసము, కార్యదర్శి నివేదిక జరుపుట 5-10 6 X. 6-7 X. అధ్యక్షుని ఉపన్యాసము.

లిబరలు ఫెడరేషను

నిన్నటితో పూర్తియగుట

ముఖ్యమగు తీర్మానములు

వచ్చే సంవత్సరము బీరారులో జరుగును

కలకత్తా డిసెం 30:—నేడు లిబరలు ఫెడరేషను సమావేశమైనపుడు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు ఆర్థికముగ చాల తీసికట్టుగనుండి హక్కులను కాపనసభలను దేశమునకు లాభకరమగు నేనలు జేయజాలక, సంస్కరణములు త్వరితముగ బని జేయక పోవుటయు, నైన్యమునందు 8 పటాలములను మాత్రము భారతీయులపరము జేయుటకు భారతమునై యంగీకరించుట ఆశాభంగము గలుగజేసెననియు, దేశరక్షణసంస్థలన్నిటియందును భారతీయుల కుద్యోగము లీయవలె ననియు తీర్మానములు గావించబడెను. డాక్టరు పరంజిపైగారు నైనికశిక్షణమునుగూర్చిన తీర్మానము నుపపాదించుచు ప్రభుత్వమువారు ఇండియాలోని కమిషను రాంకుల విషయమున శ్రద్ధతో లేకుండిననియు జెప్పుచు స్పీకుకమిటీ విషయమును జెప్పుచు ఆకమిటీనని పూర్తి కాగానే అనేకకమిటీలు పుట్టునని చెప్పిరి. ఇంకను ఫెడరేషను జరగుచున్నది.

ముఖ్యములగు తీర్మానములు

లి బ ర లు ఫె డ రే ష ను (3 0 వ తే దీ ని ము గి య చు) బి టి షు పార్లమెంటు) అసెంబ్లీ తీర్మానమును లెక్కజేయకను భారత అభిప్రాయమును గమనింపకను సివిలు సర్వీసు చట్టమును గావించినందులకు గట్టిగ ఆక్షేపించుచు తీర్మానించెను.

దక్షిణాఫ్రికా తీర్మానము

యూనియను పార్లమెంటు గావించునన్న ఆసియా ప్రతి కూలబిల్లునకు అసమ్మతిని దెల్పుచు భారత ప్రభుత్వము సార్వభౌముని ప్రభుత్వమును ఆచట్ట సంగీకరింపవండ జేయవలె నని కోరెను. ఇంకను కెన్యాలో ప్రభుత్వము భారతీయులకు ప్రతి కూలముగ నున్న విషయము ఖండించెను.

సర్ జేజుబహదూరు సప్రూగారు తీర్మానము నుపపాదించుచు యామధ్య వైస్రాయివద్దకు వచ్చిన రాయబారమును గూర్చి చెప్పి ఆరాయబారము విషయమై యెట్టి అభిప్రాయమును దెలుపుట ఇష్టము లేదనియు అందువలన మరీంత క్లిష్టమేర్పడవచ్చు ననియు జెప్పిరి. ఆయన ఉద్యమచారిత్రికమును గూర్చి చెప్పుచు దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వము దక్షిణాఫ్రికానండి భారతీయులను వెడలగొట్టుట యుద్దేశ్యమై యుండుటచేత రాజకీయ సన్నాగములతోనూడిన భావను ప్రయోగింపలేదని చెప్పిరి. గాంధీ-స్వర్ణుసంధినిగూర్చి చెప్పుడు గాంధీగారే దాని కిప్పుడు జెప్పుఅర్థమును ప్రతిఘటించుచుండె నని చెప్పిరి. తీర్మాన మంతట బలపరుపబడి అంగీకరింపబడెను.

ఇంకను మరీకొన్ని తీర్మానముల గావించుచు దేశము యొక్క ఆర్థికాభివృద్ధి ముఖ్యమనియు, వ్యవసాయము గృహ పరిశ్రమలు, స్త్రీలమును, నిమ్నజాతులకును నిర్బంధ ప్రాథమిక విద్యను వ్యాపింప జేయవలె ననియు, లి బ ర లు పార్టీ సభ్యులు సంఘసేవకు గడంగవలయు ననియు కోరబడెను. భూస్వాములకును వైతులకును మైత్రిగలుగునటుల జేయవలెననియు గ్రామములందు వైద్యసహాయమును వ్యాపింపజేయవలె ననియుగూడ ఫెడరేషను తీర్మానించెను.

భారతకార్మికసంఘములకు లిబరలుసంఘము లన్నియు సహాయము జేయవలెనని తీర్మానింపబడెను.

బెంగాలు కాపనసభయందు కార్మికసభ్యు డగు కే. సి. రాయచౌదరిగారు మాట్లాడుచు యామధ్య భారతదేశమునకు వచ్చిన పార్లమెంటు సభ్యుడు బాన్స్టన్గారు, తనతో భారతీయులు యితర స్వపరిపాలనా దేశములతోబాటు రాజకీయముగ సమానత్వమును గోరుచు కార్మికులకేమియు జేయకపోయిరని చెప్పిరి. భారతరాజకీయవేత్తలు కార్మికులయెడల తమయభిప్రాయములను మార్చుకొనవలయును. చింతామణిగారు బర్మాలో భారతీయులకు ప్రతికూలముగ చేయు కాపనముల కనమ్మతిదెల్పు తీర్మాన ముపపాదించిరి. గవర్నరుజెనరలుగారు దాని సంగీకరింపవద్దనిగూడ అందు కోరబడెను. అది అంగీకరింపబడెను.

ఫెడరేషను పంజాబు సేవలను లిబరలు లీగునుగర్హించుచు నిర్మాణమునందు కొద్దిపాటును గావించెను. 1926 సం॥ మునుగూడ సి. వై. చింతామణిగారు కార్యదర్శిగ నుండురు. ఈసారి ఫెడరేషను బీరారులో జరుగును.

అధ్యక్షుడు తమ కుపన్యసింపుచు లిబరలు శ్రీమందు తమకుగల సంపూర్ణవిశ్వాసమును దెల్పుచు యీపార్టీ దేశమునందివరలోనే నిర్మాణకార్యక్రమమును సాగించుచుండునని చెప్పి యాసభ జయప్రదముగ సాగించగలవారి! వందనములర్పించిరి.

(అ. ప్రె.)

దక్షిణాఫ్రికాభారతీయులు

అనత్యములతో నిండిన ఆందోళనము
జరుపుచుండుట

ఒక శ్వేతముఖుని విచిత్రవ్యాఖ్యానము

దివ్యజ్ఞానజాలముహాసమావేశమునకు దక్షిణాఫ్రికా ప్రతినిధిగవచ్చిన సి. డి. విల్సనుగారు దక్షిణాఫ్రికా యూనియను నిబంధనలను ఉద్ఘోషి. వీరు భారతీయుల ఆశయములపట్ల సానుభూతి గలవారనియు, అంతర్జాతీయ సౌభ్రాతృత్వభావములను వ్యాపింపజేయు నుత్సాహము గలవారనియు మద్రాసు మేయిలు సత్రిక నాయకుడున్న డి. మద్రాసు మేయిలు పత్రికా ప్రతినిధి వీరిని అడచుచున్నది. మద్రాసు మేయిలు పత్రికా ప్రతినిధి వీరిని అడచుచున్నది.

నల్లతోలు, తెల్లతోలు అని నేను భేదములను పరిగణించువాడనుకాను. అడచుచున్న భారతీయులతో ఎట్టి భేదమును పాటించక కలిసిమెలిసి ప్రవర్తించుటను మీరు చూచుచు నేయున్నారు. ఆఫ్రికాలో భారతీయలకులపట్ల సానుభూతి చూపినందులకు మావారి తిరస్కారమునకు నేను పాక్షికదైత్యిని. దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల విషయమై ఎన్నియో అనత్యములు ప్రకటింపబడుచున్నవి. ఈదేశమున ఉన్నతోద్ఘోషము నందున్న ఒక ఆంగ్లేయుడు దక్షిణాఫ్రికాను వచ్చియుండెను. అచ్చట వీరు భారతీయులతో కలిసి ఏవిషయము మాట్లాడలేదు కాని తిరిగి భారతదేశము రాగానే దక్షిణాఫ్రికాయందలి భారతీయులు ఆంగ్లేయులచే పరిభవంపబడుచున్నారను నిరాధారమైన అనత్యప్రవాదాలను వ్యాపింపజేసెను. ఇవలయు అనత్యము, అతిశయోక్తి.

ఇదంతా ఒక ఎత్తు

డాక్టరు అల్బర్టు రహీమానుగారు దేశీయమహాసభయందు దక్షిణాఫ్రికాయందలి ఆంగ్లేయులు ఇంగ్లండునందు మాడుగుడువారకక అతినివృత్తియందుండి దక్షిణాఫ్రికాను వచ్చిరని చెప్పిరి. రాజకీయ-ఆందోళనము జరుపుచున్న సమయమునకు తగినట్లు ఎత్తులుజేయుచుందురు. 300 సంవత్సరములకు పూర్వము దక్షిణాఫ్రికాయందు నాగరికత హున్మలగువారు లక్షలకొలది యుండిరి. ఈప్రదేశమున నాగరికత వ్యాపింపజేయుట అనవరతమనవలసినట్లును ననుసరించి ప్రథమమున హాలండువారు, అటుపిమ్మట ప్రాన్సుకుండి హున్మలగులు కడపట 1820 సంవత్సరము న ఆంగ్లేయులు ఈదేశమునకు వచ్చిరి. ఈదేశము నకు వచ్చిన హాలండువారు ప్రాన్సువారు ఆంగ్లేయులు ఉన్నతజాతియు గలవారనియు చెప్పకలేదు. దక్షిణాఫ్రికాసంపూర్ణాభివృద్ధి గాంచుచుండుటయే ప్రథమమున వచ్చిన ఆంగ్లేయుల శక్తిసామర్థ్యములను ప్రకటించుచున్నది.

వర్ణవిభేదము లేదు

ఆఫ్రికావారికై ప్రత్యేకింపబడిన ప్రదేశములందు, పరిపాలన విషయములందు వారి శక్తి సంపూర్ణాధికారము లుండుటకు యూనియనుప్రభుత్వమువారు అంగీకరించుచున్నారు. శత్రుకలర్లుప్రజలు దక్షిణాఫ్రికాలో ఒకతెగ వారున్నారు. 200 సంవత్సరములపూర్వము మలే, జావా ద్వీపములనుండి కొందరువచ్చి దక్షిణాఫ్రికాయందు నివాసముల సేర్పరచుకొనిరి. శత్రుకలర్లుప్రజలు వీరిసంతతివారు. వీరు తెల్లజాతివారు కాకపోయినను ఆర్థిక పారిశ్రామిక రాజకీయవిషయములందు ఆంగ్లేయులతో సమానమునుసామ్యము వీరికొనసలుకు ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించుచున్నారు. డాక్టరు రహీమానుగారు శత్రుకలర్లపాతికే చేరినవారగుటచే వారు దక్షిణాఫ్రికాయందు అన్నిస్వాతంత్ర్యములు ననుభవించుచున్నారు. కావున క్లాసు ఏరియాలబిల్లుకు వ్యతిరేకము కారణమనిచెప్పుట సరికాదు. భారతీయుల జీవితపరిణామము నీచముగ నుండుటచేతి ఈవిభేదములు ఏర్పడుచున్నవని గుర్తెరుగవలెను. భారతీయులు తమ వ్యాపారము చేతిపావునప్పుడు దివాలకొట్టిన కరణమువల్ల కంత మాత్రము చెనుకీయరు. కావున నిర్లక్ష్యభావముతో వ్యాపారము నుజువుచు ఆంగ్లేయ వ్యవస్థతో పోటీజేయుచున్నారు. భారతీయులు వ్యాపారముచేసి ధనము సంపాదించిన, ఆధనముతో వారు భారతదేశమునకువచ్చి నుభవించెదరు. నష్టముపచ్చిన దివాలకొట్టినట్లు మేయిలు చాటుచున్నందున. కావున భారత వ్యవస్థల ఆఫ్రికా సాంఘికజీవితమునకు అన్నివిధముల నష్టము కలుగజేయుచున్నారు. ఆంగ్లేయులు అట్లుకాదు. దక్షిణాఫ్రికా ఆంగ్లేయులకు స్వదేశము. కష్టమైనను సుఖమైనను ఆదేశముననే వారుండెదరు. ధనికులు తమధనమును దేశపుఅభివృద్ధికై విని

యోగించెదరు. కాని మాటకట్టి ఇతరదేశములకు పంపరు. ఇట్టి పరిస్థితులలో భారతీయులపై ఖరీ ఆంగ్లేయులకు కోపకారణముగ నుండుకలదు.

కఠినమైనను సహజమైనదే!

భారతీయులను ప్రత్యేకించుటకై దక్షిణాఫ్రికావారు గావించుచున్న ప్రయత్నములు కఠినమైనవియైనను సహజమైనవియే అంగీకరింపవలెను. ధనము సంపాదించుకొనుటకు భారతీయులు దక్షిణాఫ్రికాను వచ్చుచున్నారు. సంపాదించినధనమును మూలకట్టుకొని స్వదేశమునకు పోవుచున్నారు. జీవితపు ఖర్చులు అల్పమునకు చే అన్ని విషయములందును భారతీయుల పోటి ఆంగ్లేయులకు కంటకుముగ నున్నది. ఎంతయోకష్టముపై ఆంగ్లేయు లీదేశమును స్వాధీనపరచుకొనిరి. ఈదేశమునందు పరిశ్రమలు అభివృద్ధిచెందుటకు తెక్కలేనిముత్తములను పెట్టుబడిపెట్టియున్నారు. కాని భారతీయులు ప్రస్తుతము అభివృద్ధి చెందుచున్నవిధమున అభివృద్ధి చెందుచున్నచో 100 సంవత్సరములలో దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులపరమకాగలదు. ఇట్టి పరిణామమును చెతులుకట్టుకొని ఆంగ్లేయులు చూచుచుండగలరా?

గవర్నరు జేనరలుగారి ప్రత్యేకాధికారములు

కాని ఈరెండు జాతులవారికిని మనస్ఫూర్తిగా వైషమ్యము అధికమునకు చే గొప్పనష్టము కలుగును. దక్షిణాఫ్రికాయందలి భారతీయులకును ఈ దేశమునందు ప్రజాహితజీవితమున కాలనుగడపు భారతీయులకును ఎట్టి సామ్యములేదు. కావున దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు తమ జీవితవ్యయ పరిమాణమును హెచ్చించుకొనవలెను. వ్యాపారపద్ధతులసంస్కరించుకొనవలెను. గౌరవముగ జీవితములనుగడుపు భారతీయులపట్ల క్లాసు ఏరియాల బిల్లు అనునర్థించుచున్నట్లు చేయుటకు గవర్నరు జేనరలుగారికి ప్రత్యేకాధికారమున్నది. ఈవిషయములను గమనించిన అపోహలకుగాని దురభిప్రాయములకు గాని అనకాశముండదు.

గ్రామపునర్నిర్మాణము

ఈ విషయమైన సమస్య చిరకాలమునుండి దేశమునందు ఆచరణలోనికి తేలయినవని దేశసేవకుల మనంబున గుండుయిండెడిది. అట్టిదానికొకకు కీర్తి శేషులైన దేశబంధు చిత్తరంజన దాసుగారు మాడు లక్షలను బంగాళా రాజధానియందు నమూనాచేసి యీ సామ్యమున క్రి నశినిరాజన్ సర్కారుగారిని (యం. యల్. సి) కార్యదర్శిగ నియమించెను. గ్రామములలో ఏవిధముగా పనిచేయులసినది మున్నగుసంశులను బోధించుటకు కొద్దిమందితో నొక ఉపసంఘమును నియమించి రహారవి పాతిక మంది ప్రచారకులకు ఆదేశములు బ్రయింపనిచ్చిరి. అట్లవారందరిని యాదింప సెంటర్లలో నియమించిరి.

1. పారిసాల్ జిల్లాలో రహమత్ పూరు గ్రామము సెంటరునందు క్రియతులు రఖిత్ చంద్రదాసు.
2. డక్కాజిల్లాలో పంథాల అనుగ్రామ సెంటరునందు సురేంద్రచంద్రదాసు.
3. ఫరీదాపూరు జిల్లాలో బ్రజన్ దేంగ అనుసెంటరున ప్రమోత్రినాత్ గుహ.
4. యాజ్జిల్లాలోనే అమిర్ బాద్ సెంటరున సురేంద్ర మోహన్ బోస్ ముజందారు.
5. యా జిల్లాలోనే తీల్ పూర్ సెంటరునందు బిదు ధూపన ముజందారు.
6. యాజిల్లాలోనే సోనాపూరు సెంటరున నాగేంద్ర నాత్ ఘోష్.
7. హుల్లి జిల్లాలో సోనాపూర్ సెంటరున బిజాయికుమార్ ముఖర్జీ.
8. యా జిల్లాలోనే రుఖిసపూర్ సెంటరున జితేంద్ర నాత్ నేను గుప్త.
9. జేమ్స్ బర్న్ జిల్లాలో గరిబ్ పూరు సెంటరున నంద లాల్ బిస్వాసు.
10. యా జిల్లాలోనే ధూబోజోరా సెంటరున సురేశ్ చంద్ర ముజందారు.
11. యాజిల్లాలోనే బందల్లి సెంటరున బిజాయి చంద్రరాయి.
12. ఖుల్నా జిల్లాలో నుఖియా సెంటరున రాధాకాంత రాయి చాదరి.
13. యా జిల్లాలోనే జోగిపల్లి సెంటరున అశ్వినీ కు మూరకర్.
14. మలధా జిల్లాలో అర్రాయిజన్ గ సెంటరున జ్యోతి మాయిశర్మ.
15. విడ్ నాపూరు జిల్లాలోని ముటాలి సెంటరున ధిరేంద్రనటర్ దాసు గారున్ను, సైలాజందనను.

16. యా జిల్లాలోనే గిడ్డి సెంటరున మోలవి మహమ్మత్ హక్తారు యుజ్జమాన్.
17. దాయిఖాని జిల్లాలో కికోరంగంజి సెంటరున రసిక్ లాలుదాసు.
18. 24 పదగజాల జిల్లాలో అబ్దుల్ పూరు సెంటరున
19. యా జిల్లాలోనే కోడాలియా సెంటరున కాశీనాథ చటర్జీ.
20. రంగపూరు జిల్లాలో తులసీపూరు సెంటరున అంజు చరన్ నేను.

21. సైలుపాట్లు జిల్లాలో తెంగు వా సెంటరున అనిల. హమారరాయిగారు నిమిండు సరి చేయుచుండిరి. మొత్తము 12 జిల్లాలలోను 21 సెంటర్లను ఏర్పాటు చేసుకొని 21 మందిని ఏర్పాటు చేసిరి.

ఈ ప్రచారకులలో నొకమహమ్మదీయుడు కూడ నుండుట చాల సంతోషకరమైన కార్య. ఈ సెంటరునందున్న ఒక కొక్క (ప్రచారకుల నకు నే 1 కి రు 50 లు యిచ్చి అందు రు 30 లను జీవితాధారమునకు వినియోగించుకొని మిగతా రు 20 లను ఆసెంటరు గ్రామాదులలో ముప్పి భిక్ష మున్నగు విరాళములపై ప్రతి 10 యీ రు 20 లను తోడు మరీ కొన్ని సంపాదించి గ్రామపునర్నిర్మాణ సమస్యలలో నియమింప బడ్డ నేడో పనికి వినియోగించుట కేర్పాటు చేసిరి. ప్రస్తుతం ఎక్కడగూ డబ్బు లేనందున ఒక్కొక్కపనినే ప్రారంభించుచుండిరి.

ప్రతి గ్రామమున పగటిపాళాల రాత్రిపాళాల నియామకము, రోగులకు చికిత్సల ఏర్పాటు, నూలునడకుట, పంచాయతీ కోర్టులు, వ్యవసాయపు పరపతి సంఘములు (ఆగ్రికల్చరు కో-ఆపరేటివు సొసైటీలు) అప్పు యిచ్చు పరపతి సంఘములు పరకులను కొనుబు అమ్ముట పరపతి సంఘములు (వర్చిజా అండు సేయ్య సొసైటీలు) మున్నగునవి స్థాపించుటతో ఆయాప్రచారకులు పాటుపడుచుండిరి. ఈ ప్రచారకులు ప్రతిసెల రోజువారిగా చేసిన పనిని అయిటము వారీగా (తబి నీటుగా) వ్రాస్తూ వారు ఖర్చుచేసిన సామ్యము చిత్రా ఆపరాలు వోచర్లు పుండుచుండెదరు.

యా లెక్కలను తనిఖీ చేయుటకు ఆఫీసుగన్నారు. యాసెలసరి రిపోర్టులను ప్రచురణకాఖుకు యజమానిగా నున్న జ్ఞానసంజన్ నియోగి అను అజనకు పంపుదురు. ఈనియోగి గారితో పాటు మరీకొంతమంది పెద్దలు తరచు ఆసెంటర్లను తిరుగుచు మాజికులారెరు ప్రవర్తనములు, ఆర్థికదృష్టి, ఆకో గ్యమము మున్నగు వాటిపై ఉపన్యాసము లిచ్చుచుండురు. తెంగాలు రాష్ట్రీయ కార్యదర్శియను క్రి క్లువ్యారి పతిరాయి అను ఆయన యాపనికై ఎక్కువగ పాటుబడుచుండెను.

యింకను కొత్త సెంటర్లను పెట్టుటకు యత్నములు గావించుచుండిరి. యావిషయమైన అంతములను తెలిసికొన నలెననిన విలేజి ఆగ్రానిజేషను కమిటీ నె రి రు, శివమాయమాన్ సాయిన్, కార్పొరేషన్ బిర్ల కలకత్తా అని (వాసిన తెలుపగలరు. ప్రస్తుతము మన ఆంధ్రదేశమున నున్న ప్రచారకులు నాయకులు వికమ్యముగ నుండి, ఇట్టిపనిని గావించవలెననిన నిది చేయుట నొకగొప్ప విషయముకాదు. ప్రేరేపిత సెంటర్లను పెట్టి పనిచేసిన నవియే ఆశ్రమములగును అట్టి ఆశ్రమములలో పనిలోనికి దిగి పనిచేయుచున్నవి.

ఒక్కతూర్పుగోవానరిలో శివనగరముననున్న గౌతమీసత్యై గ్రహీత్రమును పశ్చిమగోదావరిజిల్లాలో చాగల్లూరల్లో ప్రేమనవద్ద నున్న ఆనందనికేతనము యింకను పనిలోనికి దిగ లేదు. బిలిం గులు నకులు వస్తారాలు కట్టుచుండిరి. ఏజన్సీలో పోలివరమున ఈసెలలోనే నూతనముగ వెలసినది. శెల్లూరుజిల్లాలో పల్లిపాడు ఆశ్రమము స్థాపించి చాలరోజులైనది. కాని ఏవిధముగా నైనా నొకపని చేయుచున్నాడని చెప్పటకు నేపని యింకను చేయలేదు. ఈ పరిస్థితులనుబట్టి చూడ శివనగర ఆశ్రమనిర్మాణ కారకులగు క్రియత డాక్టరు (బ్రహ్మజ్యోతుల సుబ్రహ్మణ్యంగారును) కోఆపరేటివు సంఘముల విషయమై యిన్ని డాక్టరుగా నున్న ఎక్కువ అనుభవముతో నున్న క్రియత డాక్టరు భోగరాజు పట్టాభిశేఖరాచార్యుగారును ఖిర్మరుగూర్చిరాష్ట్రముమీద పనిచేయుచున్న క్రియత గొల్లపూడి శివారామకృష్ణ గారును యిట్టి ఆశ్రమములకు ధనసహాయము మంచి సలహాలు మున్నగునవి చేయుచున్న క్రియత దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుపంతులుగారు కలసి రాష్ట్రముమీద నివసన్యాయన్న యిచ్చుముండి పనిచేయు ప్రచారకులను నొకచోటుకు రప్పించి ఒకవారంరోజులైనా అంతకాలని సాధకబాధకములు రూపించి సీ గ్రామపునర్నిర్మాణమును మనఆంధ్రదేశమున ఆచరణలోనికి తెచ్చుటకు బాటుపడవలయునని నేను కోరుచుంటిని. ఈ సమస్యయందు నిష్టముండి పనిచేయువారలపేర్లను నాకు యాదింప చిరునామాకు తెలిపిన మనలోమనము ముందుకొన్ని ఏర్పాట్లను చేసికొని అటునిమ్ముట పెద్దలసహాయము అయినా కోరి, యాకార్యనిర్వహణకు గడంగవలెనని నా ఆశయము.

శనివారపు సుబ్బారావు,

నిడదకొలా, శశిమగోదావరిజిల్లా

జాతీయ లిబరలు ఫెడరేషను

చింతామణిగారి రాజ్యాంగ సంస్కరణము
తీర్మానము

కలకత్తా, డిసెంబరు 29:— సర్ ఎమ్. జోషిగారి ఆధ్వర్యంలో జరిగిన జాతీయ లిబరలు ఫెడరేషను సమావేశ మయ్యెను. ఆహ్వానముపై నీన్న సభ్యులచేత జాతీయవాదులు సేమ రాసెను. కొంతమంది డెలిగేటులు గూడ రాసెను. ప్రక్షాళనలపూర్వకం జెప్పి అనానశ్యము. రాజమాతయగు ఆలెగ్జాం డ్రాహి, మరొకర నామక మరణమునకు విచారణదేవున దివ్య, అలహాబాదు వాద్రిపులగు చింతామణిగారిచే ప్రతిపా దింపబడిన రాజ్యాంగ సంస్కరణలపై తీర్మానముపై చర్చ జరి గెను. ప్రతిపక్షముల విచారణ సంఘము యొక్క మెంబర్స్ యొక్క అభిప్రాయముగ గవ్వకవి, కమిటీ మెంబర్స్ తీర్మానము ఆమోదించును తీర్మానముగావించెను. భారతమున యొక్క పరిస్థితులు పరిశీలించి, అసంబంధములను తీర్మానముపై గావించబడిన సవరణ నామోదించును, దీనిని వివరింపబడిన విషయములపై రాజ్యాంగమును దివ్యులపేరు నుండి ఆంధ్రప్రదేశ్ ఫెడరేషను విశిష్టముచేసెను (1) రాష్ట్రీ యుక్తతము రాష్ట్రీయ కానకభరణ సంపూర్ణముగ భాగ్యత నొందవలయును. రాష్ట్రీయ కానకభరణభూమిలందరకు (మొత్తం) ౧౯౫౦ సంవత్సరము వరకు (2) దేశమున వర్తింపబడిన పరిశాలనయందు అసంస్థితి కేంద్ర ప్రభుత్వము సంపూర్ణముగ ప్రభుత్వముగావలయును. (3) కొంత నియంత్రకలమువరకును విదేశాంగసహాయములు, రాజకీయ వ్యవహారములు, వైద్యక, నావిక, వైమానికవ్యవహారములపై అధికారము గవర్నరు జనరలుయందేయుండవలయును. కాని నిజముకాలా సంకరము పరిశీలనలను పునర్విచారణ గావించుటకు కమిషను నియమించవలయును. కమిషనునందు భారతీయ ప్రతినిధులు తగినంతమంది ఉండవలయును. (4) గవర్నరు జనరలు అధికారమునకు కాల నిమిత్తము నిర్దిష్టమైన ధనము వ్యయ పర్చి నులయును. అసంస్థితి అంగీకరింపబడినప్పుడు ఆఖిలభారత కమిషనుగ నియమించబడిన ధనమును గవర్నరు సంపూర్ణముగనే యిచ్చవచ్చును. (5) అత్యంతసమయమునందు అదనముగ దేశ సంరక్షణార్థము ధనము వెచ్చించవలయునని గవర్నరు జనరలు నిర్దిష్టమైనవిధముల అవసరమును అదనవ్యమును గవర్నరు జనరలు గావించవచ్చును. కాని కరువార సమావేశమున అసంస్థితి యందు గవర్నరు జనరలు ధనవ్యయమునుగరించి స్పష్టముగ ఆ సంస్థితిపై కేంద్రించవలయును. (6) సంరక్షణ వైద్యమును భారతీయమున కేంద్రమునకు ప్రభుత్వము భారతీయము తరఫిను చేయవలయును. ఇందు కొరకు అసంస్థితి నీయుధ నము వినియోగించుటకు యోగ్యముచేయవలయును. (7) అఖిల భారత సర్వీసులయందు ఉద్యోగుల నియమించుటకును నియ మింపబడిన ఉద్యోగులపై అధికారము చెల్లించుటకును ప్రభుత్వము యిది మా ప్రభుత్వముచే గావించవలయును. కాని ప్రభుత్వము పట్టుకొని సంగంపటి పల్లికసర్వీసులకమి షను పట్టిన సర్వీసునందు బనిచేయుటకు కేలము ఉద్యోగుల నియమించవలయును. (8) నిర్దిష్టముగ రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల ఉద్దేశమున లేని కాఖిలు కేంద్ర ప్రభుత్వము ఆధీన ముండే యుండవలయును. (9) యిది మా మంత్రి సలహాసంఘము ఎత్తివేసి, డొమినియను కార్యకర్తల సమావేశముననుసరింప జలయును. (10) కానకభరణ సభ్యులసంఖ్య హెచ్చించి నిమ్మ జాతులు కార్మికతరగతులు/వాగరకతాభివృద్ధి విద్యాభివృద్ధి లేని జారును నిమ్మక మూలమున ప్రతినిధులను కానకభరణ కంప యోగ్యము చేయవలయును.

(11) శ్రీలంక కానకభరణ సేన్లు కొను హక్కు నీయు నలయును.

పైన నూచింపబడిన ఆంశములగురించి విచారించి రిపో ర్టుచేయుటకు సార్వభౌముని ప్రభుత్వము కమిషను నియమిం డవలయును. కమిషనులో తగినంత హెచ్చనప్రాతినిధ్య ముండ వలయును.

చింతామణిగారి ఉపరాష్ట్రము

సంస్కరణ విచారణ కమిటీయందలి మెంబర్స్ కమిటీ నివేదించిన అభిప్రాయములే లిబరలువాదులు అంగీకరించి, కమిషనుకమిటీ నియమించుటకును గాని, లేక వేరుమాత్రమున గాని, రాజీయకమిషను నియమింపబడు సవరణ ప్రభుత్వము రాజ్యాంగమును స్థిరపరచుటపై నిర్బంధములను చర్చ తీసికొనవలయును. సకముగ, రాజ్యాంగాభివృద్ధి యందు గలుగు యోగ్యత చేయవలయును అని తీర్మానము.

మును ప్రతిపాదించుచు చింతామణిగారు ప్రసంగించిరి. ప్రస్తు తమును గల రాజ్యాంగమును సహకారముతో కొనసాగించవల యునని చింతామణిగారి పట్టు. మడిమెను మెజారిటీకమిటి తీర్మానముల నంగీకరింపవలసినవని భారత సామ్రాజ్య కానకభరణ యందు సర్ అలెగ్జాండురు మడిమెనుగాను గోదనపేడు, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు ప్రతిపాదించిన సవరణ తీర్మానమును చింతామణిగారు అంగీకరించిరి.

సర్ పి. సి. మిత్తరుగారు

సంస్కరణ విచారణ సంఘమునందు మంత్రులు సహి తముగ 23 సాక్షులు రాజ్యాంగమును వెంటనే టిరివి గావించి రాష్ట్రీయ సామ్రాజ్యము నీయవలయునని గోదన తీర్మాన మును అనువదించిన సర్ పి. సి. మిత్తరుగారు నువీరి. భారత దేశమున వైద్యులకు ఆకాభంగము గలుగుచున్నదని తీర్మాన ము వివరించెను. భారతదేశ కార్యకర్త బర్నిచుచున్న ప్రభుత్వ భాగ్యతను గ్రహించనియెడ, ప్రేమబంధములచేత ఉక్కు చట్టములచే భారత దేశమును విడిచి పో సామ్రాజ్య మందు బంధించు డేలాకో బోధనచేసెను. ఈవిషయమై రాజ్యాంగమును వెంటనే అభివృద్ధి చేయవలయు ననియు, సమీక్షము మై సర్వరాజకీయ వత్తుమును వీరీభవించుచున్నది. కేవలము అనుమతి, జాతీయకర్త బురగచి విడిచి ప్రభుత్వమును రాజ్యాంగము అభివృద్ధి చేయవలయునని గోతవయును అని సర్ పి. మిత్తరుగారు చెప్పిరి.

వివేచనచంద్రపాలుగారు

చింతామణిగారు సభ్యులు తీర్మానమును బలపరచిన వివేచన లిబరలువత్తు సభ్యులు గావోయిరను తీర్మానముపై బ్రసంగించ వలసినవని అత్యంతము వివేచనచంద్రపాలుగారిని గోరిరి.

రాజ్యాంగాభివృద్ధి కొరకు వేరుగావేరుగా కృషిచేయు మన్న రాజకీయకలకు సహాయము దీయుటకు అత్యంతముగ గల అభిలాష తన్ను చూట్టాడుట కావ్యనిండుటయును వ్యక్త ముచున్నదని పాలుగారు నువీరి. శ్రీరాజకీయ వత్తులు బయలుదేరుటకు గావముగనుండే, వత్తులకు గల ఆదర్శ మాలు నెరవేరుట కలగవలయును మార్గములను వివరించి, స్వరాజ్యవాదులు దంభోత్పలవలన సేమయు బడయజాలరని, వారిహర్షమునే అనుసరించుచు తీరని ఆకాభంగముపాలయ్యెద రనియు వివేచనచంద్రపాలుగారు చెప్పిరి. గవర్నరు మెంటును స్వ రాజ్యవాదులు వెదరించిరి. కాని దెవరించులను అనులునందు చెట్ట జారి కుడేకేలులేదు. రాజకీయములను కొంతకరకు డం బులవలన లాభము గలదు. సంఘమందలి పనికిరాదు. కాబట్టి ప్రస్తుతపు రాజ్యాంగమునందెన్ని లోపములున్నను, ఎంత అసం తృప్తికరముగ నున్నను, దానిని కొనసాగింప ప్రయత్నించ వలసినదని పాలుగారు సలహానిచ్చిరి.

తీర్మాన మేకగ్రీనముగ ఆమోదించబడెను.

ఇతర తీర్మానములు

క్రిమినలు లా సవరణకానకమును 1818, 1819, 1827 రివ్యుచేయవలను రద్దు చేయవలయుననియు, (2) ప్రెస్ ఎన్సైన్జు పన్ను తొత్కొనికముగ ననుబంధములు విరమించినందునకు రాజప్రతినిధియే కృతజ్ఞతను జూపి, రాజోవు కానకభర యందు యీవన్ను పూర్తిగ రద్దుచేయుటకు చట్టముప్రభుత్వము గావించవలయు ననియు, (3) కార్యనిర్వాహకవర్గాధికారము న్యాయనిర్వహణ క్షాభాధికారము విభజింపవలయు ననియు, (4) నిమ్మ జాతుల యిబ్బందలను తొలగించి వారికిని చక్క బర్చుటకు ప్రభుత్వము కృషిచేయవలయు ననియు, సాంఘిక సౌకర్యములందు బాగానుటకు నిమ్మ జాతులను సెలవివలయు నని కొన్ని తీర్మానముల లిబరలు ఫెడరేషను సమావేశము పూర్తిచేసెను.

కాన్ఫరెన్సు చేపు తిరిగి సమావేశ మగును. (అ. ప్ర.)

నీము బోయిలర్లకు

586

కలిగే యిబ్బందులు యింక యెంతమాత్ర మున్ను లేకుండా కాపాడుకొనుటకు

“ఎవెక్సియర్”

ను హామీ. దీనిని రెండు పూసినట్లు బోయిలర్ల లోపలి భాగములయందు బ్రహ్మతో పూసినయెడల స్టేటుకు ప్రొఫిట్ వగైరాలు యెంతమాత్రమును పట్టినవ్యక్త స్టేటులపైని గుంటలు పడనివ్యవస్థగా బోయిలర్లను కాపాడును.

డి. యల్. శాస్త్రి అండు కో,

12, తంటుచెట్టిపేట, మద్రాసు

త్యరపడును. తరగము విడువవలదు!

కిరసనాయలు కమిషనుకు అమ్మటకు

ఏజంట్లు, సబ్ ఏజంట్లు కావలయును నరుకు రెడిగానున్నది

అమెరికా డి 160"ల తెల్లకిరసనాయలు లూచి, కేటింగు ఆయలు, ఇంజనుఆయలు, పెట్రోలియం వగైరాలు గంజా, విశాఖపట్టణం, గోదావరి ఈస్టు, వైస్టు, క్రైస్టు గుంటూరు, నెల్లూరు, కడప కర్నూలు, బళ్లారి, అనంతపురం, వెల్లూరు, చిత్తూరు జిల్లాలకున్న, నైజాం డొమినియనుల కున్న ఏజంట్లు, సబ్ ఏజంట్లు కమిషనుకు అమ్ము టకు కావలసియున్నది. కొరువారు మాడు బాషులైన (నేట్ ఆసూరాం సదాసుక్ భట్టాచార్యులు తాజమండ్రిపారిశోగిని పేరూరి విశ్వనాథంగారు మదరాసు పారిశోగిని) పరుతులు కరస్పాండెన్సు వలనగాని తేక స్వయముగాగాని ఏర్పాటు చేసు కొనవలయును. 2508

RAMASAWMY PEREIRA Co.,
13 Second Line Beach, Madras.
Agents of Michard Co., U. S. A.

తడిగమే వ్రాయుడు! ఆలసింపకుడు!

ఇట్టిది, ఇంతవరకు ఆంధ్రప్రదేశ్మున

వెలువడ లేదనుపించుకొను

తెలుగుసమాచార, బొంబాయి

సంవత్సరాది సంచిక! అపురూప మైనది. సంక్రాంతి పం కుగకు వెలువడును. అన్ని లింగముల అత్యుత్తమమైనది. ఆంధ్రు లనుగూర్చిన సమస్త విషయక వ్యాసములను చిత్రపటములు గలవు. ఇందు ఆంధ్ర, ఆంగ్లేయ చరిత్ర మూడు భావలలోను, సాంఘిక, రాజకీయ, ఆర్థిక, చారిత్రక విషయములపై సుప్ర సిద్ధాంతరాలచే వ్యాసములు వ్రాయబడి చేర్చబడినవి. దేశమున సేమాలనున్నను ప్రతి ఆంధ్రునకును అత్యవసరమై ముఖ్యముగ చనువవాయున్నది. ఆంధ్ర జనిందారుల యొక్కయు రాజా ధిరాజాలయొక్కయు చిత్రపటములేగాక అనేక ఆంధ్రకళాప్ర దర్శితములగు ప్రతికల యొక్కయు పటముల యొక్కయు నిల యమై విలసిల్లుచున్నది. పతనమందిరముల కత్తవసరము. పుస్తక భాండాగారములకు ముఖ్యము. ఆంధ్ర విద్యాధికలందరకు ఆలం కారము. అత్యుత్తమమున కాగితముపై ప్రవరింపబడిన అనేక పుటలగులగంధరాజము, కొద్ది సంచికలే ప్రవరింపబడుచున్నవి. మరలముద్రితముల దుర్లుభముగానజానసేయక సంచికలకు వ్రాసి పంపును. వెలయు ఆంధ్రులందరిలో ప్రచారముగానుటకై నూ త్కముగా నుపబడినది. వెల రూ. 2. పోస్టుఖర్చులువేరు. చం దాదారులకు 1 రూపాయి. చందాదారులుగ గూడ చేరుడు.

శంకర్ శాయన్న పర్ మా, ఎడిటర్, తెలుగు సమాచార,

2508 3 వ కామాటిపురపేట, బై మల్లా, బొంబాయి.

విజయనగర నివాసులగు బ్రహ్మశ్రీమ దజ్జాడాది భట్టనారాయణదాసుగారు విరచించిన

శ్రీ యథాధిక రామాయణము

హరికథాయాచక పద్యగద్యగీతప్రబంధము. ఇందు శ్రీ రామ జననము, నీతకల్యాణము, పాదుకాపట్టాభిషేకము, సుగ్రీవసఖ్యము, హనుమత్సేదము, సామ్రాజ్యసిద్ధియను నాతా శ్వసములు. హరికథాకాలక్షేపములకుం బనిగివచ్చును. దీనివెల పోటీగాక రు 2-8-0. గ్రంథకర్తగారికి వలసినవారు వ్రాసి తెప్పించుకొనవలెను. 2511

అపూర్వమైన సమయము

ఉపయోగించతగిన మిగిలియున్నట్టి శత్రు చికిత్స ఆయుధములు, అందుకు సంబంధించిన సామానులు బొంబాయి, బై కల్లాలోనున్న గవర్న మెంటు మెడికల్ స్టోరు డిపోవద్ద 18-1-1926 తేదిన బహిరంగవేలమువేసి విక్రయించబడును.

చెన్న రాష్ట్ర బాలభటు సమావేశము

గవర్నరుగారు ప్రారంభోత్సవమును జరుపుట

3000 మంది బాలభటు లరుచెంచుట

మొన్నటి (29 తేదీ) సాయంకాలము 4 గంటలకు "చెలండు గ్రౌండ్స్"లో జరిగినా ప్రదేశసంతయు కాకిరంగు అంగీకరించుచు, ఆపవచ్చునీలపాగాతోడను, రంగురంగుల మెడ గుడ్డతోడను, వివిధ చిహ్నములు గల పతాకములతోడను నిండి పోయెను. ఆచరణ మందంతట కేల యానినటుల జనులు క్రి క్కరిసి యుండిరి. సామాన్యుల స్త్రీపురుషులకాక సరిగండు తలపాగాలవారు ఆత్మకాకోటలవారు, వెండిపాన్న చేగల్రల వారు, భవాధిపతులు విద్యావంతులు పెక్కులు సమావేశమై యుండిరి. ప్రదేశసంతయు కనుల పండువుగ నలంకరింపబడి యాపగల కెంతయు నాగవజనకమై యుండెను.

మొన్నటిదినము చెన్న రాష్ట్ర బాలభటుసమావేశము యొక్క ప్రశంసాదినము. సాయంత్రము 4 గంటలకు గవర్నరుగారు ప్రారంభోత్సవము జరుపబడగలవని ఎరింగి ఆహ్వానముపై పుర మందరి ప్రముఖులు పలువు రరుచెందిరి. అందు న్యాయమూర్తులు ముత్త వెంకటసుబ్బారావు, వి. వి. శ్రీనివాసయ్యంగారలు, సర్ సి. పి. రామస్వామి ఆయ్యర్, డాక్టరు. అనిబి నెంటు, అరండెలు, బిడ్డక్రిష్ణమూర్తి, సర్ ఆర్. వెంకట రత్నంనాయుడు, పితాపురం వహాజాగారును, యస్. భవా నంబం సిగ్నే మెక్లెండుండి కార్పొరేషనుసభ్యులు గలరు. కా ర్పొరేషను అధ్యక్షులు సామి వెంకటాచలం శ్రేష్ఠిగారును కా ర్పొరేషను సభ్యులగు బ్రా సత్యనారాయణ, కె. శ్రీరాము లునాయుడుగారులు గూడ విచ్చేసిరి. నాలుగగంటలకు సరిగ గవర్నరుగారు భార్య సమేతులై వెసిలి గోషెనుగారితో సహా సవరివారముగ విచ్చేసి ప్రారంభోత్సవమును గావించిరి.

గోషెను ప్రభువుగారు

గవర్నరు గోషెను ప్రభువుగారు బాలభటు సమావేశము యొక్క ప్రారంభోత్సవమును జరుపుచు సోవరబాలభటు లెల్ల కు హృదయ పూర్వకముగ ఆహ్వానమొసంగిరి. "మిరిపట్టానుం దుండునంతకాలము మీ నివాసము ఆనందదాయకమును, జను ప్రకమును, మహాపకారమునై యుండునని యాశింతును. మిమ్ము లెల్లర నిలుగాంచుటలను, ఈ సమావేశము చెన్న పురి యందు జరుగుటలనను మెమెల్లరము కడుసంతసించుచున్నార పని చెన్న పురి పౌరులపక్షమున మీకు తెలుపగోరుచున్నా ము. ప్రపంచ బాలభటు నాయకుడగు సర్. రాబర్టు బెడెను పవెలుగారు బాలభటు సమావేశము నిర్విఘ్నముగ కొనసాగవల యనని తంతునడిరి. వారి సమావేశమును కడుంగడు ప్రేమ కై కొనుచున్నాము. మీలో కలుపురు దూరదేశములనుండి వ్యయ ప్రయాణంల కొచ్చి ఇటుకు విచ్చేయుట బాలభటుద్యమోత్సాహ మును బెల్లపుచున్నది. మీరిటుచుండు దినములందు వాతావరణ పరిస్థితు లనుసారముగ నుండునని తలంచెదను.

ఈ సమావేశమును జయప్రథముగ కొనసాగుటకు తమ శక్తినందయు ధారపోసిన మిత్రులెల్లరకు వందనము లర్పించు చున్నాను. ఈ సమావేశమునకు విరాళములు నిచ్చినవారి కెల్ల రకు మనమెంతయో రూపకమున్నాము. బాలభటులకు ప్రత్యే క సమపాయము గొనర్పించుటకు నైత్యంపెసినారికి మనము కృతజ్ఞత జూపవలయున్నది. ఈ రాజధానియందును బాల భటు లరుచెంచిన తర్కులగు రాష్ట్రమునందును ఈ సమావేశ మనలకు ఉన్మయమునకు మారినోత్సాహము బహుల్యెడలనని యాశింతును. బాలభటుద్యమము యొక్క విజయ ప్రజయ గ్రహింపగలరు. వేళ్ళరు మరములను, భిన్నభిన్నక్షులములకు తెందినను యువకులెల్లర నొకరి గూడి నొకరిగ నాదును, బాదును, నొకరిగ సాంఘికజీవనము నానందించుటకు ప్రజ తెగుంగగలరు. మీచే పొల్పములు వికసిత్యముచు-చార్వ జనిక ప్రయత్నములగు, ఏకాభిప్రాయము వలనఉన్న తాతయమువలన గలగు వికసిత్యమును ఈ సమావేశములకు గరపబడుచురాక! ఈ సమావేశ వచ్చి వికసిత్యమును సమహర్షాభివ భారతి దేహాభివృద్ధి కెంతయు తోడ్పడగలరు. బాలభటుద్యమ యశ స్సంతయు మీ రిండునందుకాలములో మీ చేతులందుంచబడియు న్నది. ఆ యుక్తకు గున్నతాతయములు, శత్రు సాంప్రదాయ ములగురి. మీరునానిని పోషించుననియే విశ్వసించుచున్నాను. మీరిం దుండుచుండు సుఖదాయకమై నుండుగాక" అని బల్గిరి.

డా॥ అనిబెసెంటు

చెన్న పురియందు బాలభటు లెల్లు సమావేశ మగుటకిది ప్రథమముగావనియు, ప్రపంచ ప్రధాన బాలభటుడగు సర్. రాబర్టు బెడెన్ పవెలుగారి నాహ్వానించుట కొక్కతూరి ఇట్టి సమావేశమును గావించితిమనియు, విరస్పరణీయముగ నామస యమున ప్రాచ్య పాశ్చాత్య దిగువురును ఏకాశయబద్ధులై, అన్యోన్యమైతి సహకారములతో మెలంగిరి. భిన్న విభిన్నములగు మతములు, సంఘములు, తెగలకు తేరినవారికెల్లను సమహత్వి ఒకరినుండి వేరొకరు చేర్చుకొనుటకును సౌభ్రాతృత్వము నభివృద్ధి గావించుకొనుటకును బాలభటుద్యమము తోడ్పడును. హృదయై క్యతను, ప్రేమపూరితముగ విశ్వతన, ఎట్టి విభేదములు గాని తొలగింపవాలని బాలభటుద్యమము ప్రకటించును. ఏదేముయొ క్కగాని భావి మహర్షి ఆదేశమందలి యువకులపై నాధారపడి యున్నదనుటనక్కము. అటులే భారతదేశ భావ్యభ్యుదయమును భారతీయ బాలురు యువకులును స్వార్థ విరహిత సేవజేయుట కను సేవయందే ఆనందమునుగాంచుటకును ఎంతవరకు చేర్చి కొందురో దాని ననుసరించి భారతదేశ మభివృద్ధినిందగలదు. ఈ ప్రతిజ్ఞను బాలభటులచేతనులం దుండుకాలమునందే గాక జీవితముందు ప్రవేశించిన పిదప గూడ పాలింపవలయును. ఏ జాతియందు బాలభటులు శిక్షణ, సత్యము, నీతి, దేశభక్తుల నల వరునొందురో ఆజాతి సుఖించును. ఈ భక్త్యభివృద్ధియును విద్యకమేగాని నిష్పంధములుగావు. బాలభటుడు శిశ్వాస పాత్యు డు" అని బల్గిరి.

సర్ సి. పి. రామస్వామి ఆయ్యరుగారు ఆహ్వానసంఘ ము తరపున తమ స్వల్పలోపములను తునింపవలసినదిగ వేడు చు బాలభటుద్యమము ప్రపంచ జీవితమున దై కమత్యమును బో ధించుచున్నదనియు, బాలభటుడు తనవ్యక్తిత్వమును గోల్పోవ చాలవనియు, భారతదేశమందలి యువజనులకు బాలభటుద్య మున్నట్లయ్యెనును ఉద్దేశకరమగు ఉద్యమమనియొ బల్కుచు తను ఆహ్వానపు సర్పాటులందలి కష్టములను వివరించి లోపము లున్న మన్నింపగోరిరి.

న్యాయమూర్తి ముత్త వెంకట సుబ్బారావుగారు బాల భటుద్యమము అత్యున్నతతాయములను విశాల దృక్పథముల గలిగియున్నదనియు ఆట్టి పవిత్ర సిద్ధాంతములను బాలభటు లా చరణలో గవ్వడవలసినదియు బల్గిరి.

మైసూరు యువరాజుగారు సమావేశము నిర్విఘ్నముగ జరుగగలండులకు గోరుచు తంతునడిరి. సర్ రాబర్టు బెడెన్ పవెలుగారి తంతునార్తకు నందనములు బెల్లచు సమావేశ పక్ష మున తంతునంపెదమని గవర్నరుగారు ప్రకటించిరి

పిదప బాలభటులలో కొందరు చిన్నవారలచే నాటలు నాడింపబడెను. విశ్వవిద్యాలయపటాలము (యు. టి. సి.) వారు ఆయుధముల యుపయోగముతో తమ కవాతు మున్నగు శిక్షణమును చక్కగ బ్రవర్తించిన పిదప రాజభక్తి గీతములతో సమావేశము ముగిసెను.

జ్యోతిషము

2421

మహాత్మాగాంధీ దైవజ్ఞుడు

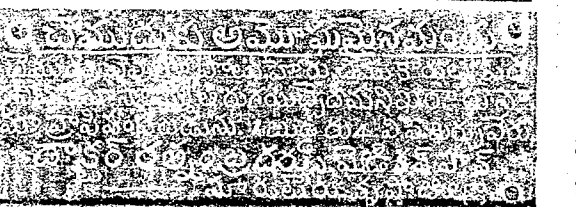
1 సంవత్సరము మాసవారిఫలములు (వ్రాయ ద్దు 2-0-0 భవిష్యత్తును సూచించిన 5 ప్రశ్నలకు ద్దు 1-0-0 పైప్రతిప్రశ్నకు ద్దు 0-4-0 జనకాల వివరములేక ప్రశ్న వ్రాయుకాలమైనను తెలుపవలెను. ఆంజనేయస్వామి జ్యోతిషమాలయము తిరు త్తణి, కత్తూరుజిల్లా

స్టీలు సెల్ వెటి

2263

ఇది 1882 సం॥ రము నందు కనిపెట్టబడి, యింకను దీని గూము వృద్ధియగుచున్నది. ప్రపంచమునందు ఏదీయు దీనిని విందుటకు వీలులేదు. యిప్పుడే గవర్న మెంటు కంట్రాక్టుకు గానైన రామన్ మినిస్టర్ గారి వద్దనుండి ఒక యోగ్యతాపత్రక నచ్చినది. "నా గడ్డనునందు గజ్జయుండి, తినివేయుచుండెను తక్షణమే మీ బొంబధమును వాడితిని. గజ్జ పోయినది. ముండి గాయండిన స్థలమునందు మరల వెంట్రుకలు మొలచుచున్నవి." 2263 బుడి 1-కి భర ద్దు 1-0-0.

టోకు ధరలకు ఈదిగువ విలువనునకు వ్రాయుడు. Collingwood & Co. Mount Road Madras

వసంత కుసుమాకర

తూ.యలకు, అతిముత్రములకు, శుక్ల మేహములకు ప్రసిద్ధి గాంచిన దివ్యవృక్షము. 20 మాత్రలు సీసా ద్దు 5-6 0 లు.

శ్రేష్ఠాంతకము తులం 1-8 ద్దు

తూ.య, శ్వాసకాస మొదలగు అన్నిదగ్ధలకు పనిచేయ గుణములేదని రుజువుచేయువారికి సామ్యు వాపసుచేయబడ

మానదగల పలు బొంబధముల కేటూగు ఉచితము చెన్నుభట్ల సత్యనారాయణమూర్తి

(ఆయుర్వేద వైద్యులు) శ్రీ ఆంధ్రఆయుర్వేద నికేతన పితాపురము, గోదావరిజిల్లా. 2455

మలయ చందనవ

నెగరోగమునకు కుతారః పథ్యము లేదు. పిచికారితో పనిలేదు. మూడుగ్ధ లలో తప్పక గూము కనబడును. ఒకడబ్బాతో వ్యాధినిర్మూ

మగును. రాజకుటుంబముల నిమి తము కనిపెట్టబడినది. డబ్బా 2-4-0. దీనికనుపానము యవనతైలము బొంబ 8

రెండును ప్యాకింగువగై రా ఖర్చుతో 8-0-0. గంధర్వ ఛార్మసీ రామచంద్రప్రసాద్ గోదావరిజిల్లా

సుఖిభోగి మాత్రలు 20 మాత్రలుగల డబ్బీ 1-కి వెల రు 1-0-

కొరుకు సవామేహములకు ఈమాత్రలు బాగుగ పనిచేం పిటిని తినుచు పుండుపడినచోట తైలమును రాయవలయు. ఇవిరక్తగుడ్డికి మేహకారక జాడ్యములకుగూడఉపయోగిం

లమ్యతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మద్రా

క్షీరబలాతైలము ఇది మలబారుదేశమున ప్రఖ్యాతిని పొందినది.

మక్తూల్ రాజావారు బహుధనము వ్యయించి చేయించిన వాతరోగములకు వజ్రాయుధము. నరములకు బలమును గలిగి

శరీరదార్ద్ర్యమును పెంపొందించును. చచ్చుబడిన శరీరము గలవా లకు, సకలశక్తిని గోల్పోయినవారలకు చాలామంచిది. వ

రోగు లనేకమంది దీనినుంచి విముక్తులై నారు. సంస్కార మున మూడు విధములుగా తయారయినది. ఏది కావలసి

దానిని తెప్పించుకోవచ్చును. వాడు విధము మండుతో పం 7 సార్లు ఆవర్తి కము 4 అవున్నలు

21 " " " 101 " " 1 అవున్న రు 3/- 4 అవున్నలు రు 1

ఆర్రసాయనశాల, ముక్తూల్. (కృష్ణాజిల్లా

చిత్రసేనోపాఖ్యానము నూతననాటకము) రసవంతము. ప్రదర్శనమునకు, మిక్కిలి అనుకూలము. బాలురకు, స్త్రీలకు, పత

నీయము వెల-12 అణాలు. పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకం. డి. వెంకటరమణయ్య, బి. ఏ

28, కారణేశ్వరగుడివీధి, సైదాపేట, ము

ప్రభాకరశాస్త్రిగారి గ్రంథము

- 1. శృంగార శ్రీనాథము, శ్రీనాథుని సమగ్రచరిత్ర
2. చాటుపద్య మణిమంజరి, ద్వితీయభాగము
3. " ప్రథమభాగము
4. మూన్యాశ్ల ముచ్చట, పద్యకృతులు
5. కడుపుతీపు "
6. కపాతకధ "
7. భగవంజ్ఞానము, ప్రహసనము
8. సప్తమలు, తిరుప్పావై తైలుపాటలు

మణిమంజరి ఆఫీసు, ముక్తూల్, కృష్ణాజిల్లా.

(రత్నపురుష లేహ్యము) 1963

యేకారణముచే సంభవించిన శుక్లవస్త్రమునైన తగ్గించిబలను గలుగజేయునని ఆశేవలచే కొనియాడబడుచున్నది. 4. 3-4-

పట్టాభిరామ వైద్యశాల, రాయవరము, గోదావరి

శ్రీమద్వాల్మీకీరామాయణము

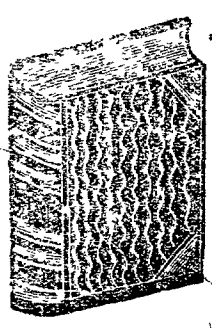
ఓంకారము వేదములకు మూలమైనందున గాఢాత్మికము మంత్రములకంటె ప్రారంభమైనట్లును శ్రీమద్వాల్మీకీ విర రామాండణము కావ్యములకంటె నాదియై యలరామచంద్రుని ధర్మోత్కృష్టపు ఖిల యీ రామాయణ చారిత్రవచనము మహా ధ్యక్షుని లనేక సంస్కృతవాగ్ధ్యానానతిరమల శేర్షరచయించిరి అందుఁ గొన్ని ముద్రింపబడి యున్నది ముద్రింపబడని దర్శనసౌలభ్యము లేకయుండుటయుఁ గాఢాత్మిక బ్రహ్మశ్రీ బ్రహ్మపాణి కామేశ్వరశాస్త్రిగారు వాగ్ధ్యా ముద్రిత వ్యాఖ్యానములఁ జాలవఱకు నంతరించి పండితులు పామరులు త్రిమతస్థులు తదితరులు సంస్కృత వ్యాఖ్యానానతిర సమగ్రముగాఁ బ్రవేశించి చూచి యంద లీవిశేషములగావించి సంతరించునట్లు నొకనాఁబరగు స పూర్ణాంధ్ర వ్యాఖ్యాన శ్రీమద్రామాయణమునకు ప్రతిపదార్థము, తాత్పర్యము, విశేషార్థములు, కథాసందర్భము సమసరించి చిత్రపటమును గలిగి యన ద్రామనట్లు రచించి 50 పాను దబుత్ రాయల్ సైజు గ్లాజాకాగితములమీఁద రెండుమాసముల కొవ్వొక్కసంపుటముగాఁ బిదపఁటించుచున్నార సపుటము 200 పుటలు గలిగి యెండు చేయఁబడియుండును జీవితవిశేషము నిందుఁగఱుప బద్ధకంఠులై దింపఁ కావ్యులవారు దీదంగల రాజకీయ నైతిక సాంఘిక మతధర్మములను, బహిశాస్త్రి మార్గములను గరతలామకముగాఁజేసి గవ్యచింతనమునూ ప్రతి భారతీయాంధ్రుఁడు బలింపఁదగిన గ్రంథము ఇంతవఱకు బాలకాండము ఆర సంపుటములుఁ ముద్రింపఁబడినది అమోఘాధ్యాకాండసంపుటములు ముద్రింపఁబడుచున్నవి సంపుటము లన్నియుఁ దెప్పించుకొనువారు కావ్యత దాదారులుగా నెన్నఁబడుచు కావ్యతచందాదారులు మొదట రు 0-8-0 లు ప్రవేశరుసుము చెల్లింపవలెను 2-2-0 ఇతరులకు రు 1-2-0 వివరములు మాకువాసి తెలిసికొనవచ్చును ఎలయువారు —

1943 (1187)

శ్రీమద్వాల్మీకీరామాయణ గ్రంథమాలా కార్యస్థానము,
ఆర్యాపురము, రాజమహేంద్రవరము

ఇప్పుడే రెండవసారి ముద్రితమైనది !!!
ఆంధ్రదేశమంతటను సుప్రసిద్ధ వచన కవిశ్రేణులగు బ్రహ్మశ్రీ పురాణం నూర్యనారాయణ తీర్థులుగారిచే పరిశోధింపబడినది.
చదువ చదువ సంతోషించెదరు ! నీకు కావలసినదియే,
నీవు చూడవలసినదియే చాలకోజాలు కాదికక కాస్త్రమిదే.
2289 శ రీ ర మ ర శా స్త్ర ము

ఆంధ్రభాషలో ఇట్టిపూర్తిరహస్య కాస్త్రము ఇదివరకు యెవరివల్లను బహి రంగముగా ప్రచురింపబడలేదు. దీనిలో శ్రీ పురమ లక్ష్మణములను వారియొక్క అనయవము విభక్త ములు శృంగార రహస్యములను మొగ అడ అను శికు ఉత్పత్తి వివర ములును, పూర్వము మహాబుధులు మర్కముగా వ్రాసిపెట్టినపుస్తకమును చక్కగా 64 వివిధచిత్రపటములతో ముద్రించి యున్నాము. ధర రూ. 1-0-0 వి. పి. చార్జి 7 అణాలు. ఎం. ఎస్. సరస్వతి అండు కంపెనీ, నెం. 9, ఆరుముగంపిడి, మదరాసు.

గురు సహాయము లేక యే హిందీ నేర్చుకొనుడు

ఇంట్లో కూర్చుని హిందీ నేర్చుకొనుటకై ఈక్రింది చిరు గ్రంథము 'వాసి కావలసిన పుస్తకములు తెప్పించుకొనుడు. కేట లాగు ఉచితముగా పంపబడును.
హిందీ స్వభోధిని
పల్ల హృషీకేశశర్మగారిచే వ్రాయబడినది.
హిందీక పహలీ పుస్తక్ 0-2-0 హిందీక దూసరీ పుస్తక్ 0-4-0
తీసరీ 0-6-0 చాది 0-8-0
హిందీ పాఠమాలా 0-2-0 హిందీ అనువాదమాల 0-6-0
హిందీ-తెలుగు వ్యాకరణము రు 0-14-0 ఇందు తెలుగు హిందీపాఠములు అనువాదము చేయుటకు సుకలమగునవి కలవు. హిందీ తెలుగునిఘంటువు రు. 2 తెలుగు హిందీనిఘంటువు రు. 1 ఈ రెండు నిఘంటువులు శ్రీ జంద్యాల శివస్వామిశాస్త్రి గారిచే రచింపబడినవి. (2805)
హిందీ ప్రచారకార్యాలయ,
తిరువల్లిక్కేణి, మదరాసు.

ఆయుర్వేద భూషణ
నోరిరామశాస్త్రి
ఎ. కే. ఏ సి. వారి

క్షీరవర్ధని

తల్లులకు చనుబాలు వృద్ధిచేయుచు
తీయ్యని రసాయనము
వెల రూ 1-8-0

ఆయుర్వేదనిలయము,
బెజి వాడ.

Powell's Extract of Golden

(3421) పవలుగారి అమోఘమైన గెనో నెగరోగమునకు అద్భుతమైన గుణమిచ్చును.

అంగ్ల ఆయుర్వేద ఔషధములనుండి తయారుచేయబడినది.
నెగరోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్ర పిండములయొక్క వాపు, శుక్ల నష్టము, బలహీనము, వీపులోనొప్పి మొదలగు వాటిని ఇది నమ్మకముగా కుదుర్చునట్టి దివ్యౌషధము

గుణము: 6 మోతాదుల గెనోను పుచ్చుకొనిన తక్షణమే ప్రవణము తప్పక నిలుచును మరియు మూత్రసంబంధమైన చిక్కులన్నియు మాయమగును. మూత్రమందుండు మంటకూడ తగ్గును దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి దానిని వాడవలెను

తీక్ష్ణమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ధర రూ 1-4-0
దీర్ఘవ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ధర రూ 1-8-0
మా దివ్యౌషధములను సుప్రసిద్ధమైన దుకాణము లన్నిటిలోను దొరకును
మా చిత్రవిచిత్ర క్యాటలాగునకై వ్రాయుడు
ఈ త్తరము లన్నియు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను

N. Powell & Co.,
Manufacturing Chemists,
Lamington Road, BOMBAY

Zama

ఏజంటు కావలెను 2081

తలనొప్పి, యిక్ష్మణ్యంజా, చేయి కాలు పట్టుకొనుట, పంటినొప్పి మొదలగు వ్యాధులను ఒకక్షణములో పోగొట్టగల ఖ్యాతిజేరిన "జామాతైలమునకు" సమయము ముందు వేరేది యు లేదు. చాల యోగ్యతాపత్రములను పొందియున్నది. బు డ్డి 1, కి అణాలు 6 యిచ్చి ఉపయోగించి జూడుడు.

అమర్ చెందు, శోభాచెందు
యింగ్లీషుమందు పలసరకు సల్ఫారిక్, నైట్రిక్, మొరాలిక్ ఆసిడ్లు, వ్యాపారస్థులు,
నెం. 63 నైనప్పనాయునివీధి, మదరాసు!

గాంధీమహాత్ముని సత్యాగ్రహ శ్రమ

2367 ప్రార్థన గీతావళి 1257

తెలుగునతాత్పర్య సహితము 120 పేజీలుగలవు

చక్కని సైజు. దైవభక్తిని, ధర్మచింతన పురికొల్పును. ఉపనిషత్తులు ముకుందమాల భగవద్గీతలు మున్నగువాటి భాగము లిందుగలవు. యీరాబడి పశ్చిమ గోదావరిజిల్లాలో చాల్లన రైల్వేస్టేషనునంద నెలకొల్పబడిన ఆనందనికేతనమును ఆశ్రమాభి ధిష్ఠికై వినియోగింపబడును. వెల 0-4-0 మాత్రమే. 0-5-0 హిందువులు పంపిన పంపబడును. యీ ఆశ్రమాభివృద్ధికి నత, సాంఘిక, రాజకీయగ్రంథములు బహువిధమున సెలతో వెలున డుచుండును. ఆశ్రమ నిబంధనలు కేటలాగు అర్థకావిల్లపంపిన పంపబడును.

చిరునామా: ఆనందనికేతనము, రాజమహేంద్రవరం

